EUROBANK Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 14 Σεπτεμβρίου 2022 • Ετος 8ο • Αρ. φύλλου 406* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €2,00

EUROBANK Cyprus

ΚΙΜ ΚΑΡΝΤΑΣΙΑΝ

Δημιουργεί fund για επενδύσεις

Νέο «χτύπημα» στις αγορές κάνει η διάσημη celebrity και influencer Κιμ Καρντάσιαν. Ενώνει τις δυνάμεις της με τον Τζέι Σάμονς, πρώην στέλεχος της Carlyle Group, και «πατάει πόδι» στη Wall Street. Ιδρύουν την SKKY Partners, μια νέα εταιρεία private equity που θα επενδύει στους κλάδους των καταναλωτικών προϊόντων και των μέσων ενημέρωσης. **Σελ. 9**

ΚΕΝΕΘ ΡΟΓΚΟΦ

Κίνδυνος οικονομικού κραχ

«Εάν η Κίνα διολισθήσει σε ύφεση, οδεύουμε προς τη μεγαλύτερη κρίση από τον Β΄ Παγκ. Πόλεμο», προειδοποιεί ο διάσημος οικονομολόγος του Χάρβαρντ, Κένεθ Ρόγκοφ. Τονίζει ότι οι κρίσεις από τον πόλεμο στην Ουκρανία, το ενεργειακό σοκ, η αδυναμία στην Κίνα και η επιστροφή του πληθωρισμού αποτελούν τεράστια απειλή για την παγκόσμια οικονομία. **Σελ. 12**

ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η ΕΚΤ μειώνει τα ομόλογά της

Εχοντας προχωρήσει σε επιθετική αύξηση των επιτοκίων κατά 75 μονάδες βάσης, η ΕΚΤ σχεδιάζει περαιτέρω στροφή σε περιοριστική πολιτική μειώνοντας τον όγκο των ομολόγων που διατηρεί στο χαρτοφυλάκιό της. Επίσης, σχεδιάζει να μειώσει και τις επανεπενδύσεις με τα κέρδη των ομολόγων που λήγουν. Η διαδικασία πιθανόν να αρχίσει μέσα στο 2022. **Σελ. 11**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Ζεστή η Lone Star για την Τράπεζα Κύπρου

Διερευνητικές επαφές για να διαπιστώσει κατά πόσον υπάρχει πρόσφορο έδαφος για νέα πρόταση

Αμείωτο παραμένει το ενδιαφέρον του επενδυτικού ταμείου Lone Star Funds για εξαγορά μεγάλου μέρους της Τράπεζας Κύπρου. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», το επενδυτικό ταμείο εξετάζει το ενδεχόμενο υποβολής νέας πρότασης και ήδη έγιναν κάποιες διερευνητικές επαφές σε υψηλό οικονομικοπολιτικό επίπεδο. Οι επαφές αναμένεται να συνεχιστούν και τις επόμενες ημέρες, αφού η 30ή Σεπτεμβρίου είναι η τελευταία η ημέρα που μπορεί το επενδυτικό ταμείο να καταθέσει προσφορά. Στόχος είναι να δουν κατά πόσο υπάρχει πρόσφορο έδαφος για υποβολή νέας πρότασης, πιθανότερο και βελτιωμένης από την τελευταία. Ερωτηματικό παραμένει κατά πόσον θα προχωρήσει απευθείας σε πρόταση στο Δ. Σ. της Τράπεζας Κύπρου, ή απευθείας στους μετόχους. Στο μεταξύ το Υπουργείο Οικονομικών βάζει τις τελευταίες πινελιές στο νομοσχέδιο που θα αφορά εγκρίσεις για εξαγορές μεγάλων οργανισμών που προσφέρουν στο κράτος. Πληροφορίες της «Κ» θέλουν μέχρι την επόμενη εβδομάδα να έχει οδηγηθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων ώστε να αξιολογηθεί από την αρμόδια Επιτροπή και έπειτα να προχωρήσει για ψήφιση. **Σελ. 4**

ΑΝΤΕΧΕΙ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Στο 1,1 τρισ. η αγορά τεχνολογίας Ευρώπης

Αντοχές στη γεωπολιτική αστάθεια και στην οικονομική αβεβαιότητα συνεχίζει να επιδεικνύει η ευρωπαϊκή αγορά τεχνολογίας. Κόντρα στο δυσμενές κλίμα, η αξία της αγοράς τεχνολογίας στην Ευρώπη θα φτάσει το 1,1 τρισ. δολάρια το 2022. Εκτιμάται ότι παρά τις πληθωριστικές πιέσεις, η ευρωπαϊκή αγορά ΤΠΕ θα αυξηθεί κατά 4% φέτος. **Σελ. 9**

ΑΥΞΗΣΗ 53% ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Δυσεύρετη και ακριβή η φοιτητική κατοικία

Αύξηση, η οποία στην περίπτωση της Αθήνας ξεπερνάει ακόμα και το 53% κατά μέσον όρο, καταγράφουν φέτος τα ζητούμενα ενοίκια φοιτητικής στέγης σε σχέση με το 2017. Σε πανελλαδικό επίπεδο, οι τιμές σε σχέση με το 2017 έχουν αυξηθεί κατά 44,5%, ενώ σε ετήσια βάση η αύξηση διαμορφώνεται σε 14,5%, αρκετά υψηλότερα από τον πληθωρισμό. **Σελ. 15**

ΥΨΗΛΟ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ

Η θέρμανση «παγώνει» τα ελληνικά νοικοκυριά

Η ενεργειακή κρίση αλλάζει τα πάντα στη θέρμανση στην Ελλάδα. Πέρυσι το κόστος για ένα μέσο νοικοκυριό ήταν 840 ευρώ με αέριο, 1.350 ευρώ με πετρέλαιο και 1.105 ευρώ με ρεύμα. Φέτος, το κόστος με αέριο εκτινάσσεται σε 3.000 ευρώ, με πετρέλαιο στα 1.600 ευρώ και με ρεύμα στα 980 ευρώ, εάν οι επιδοτήσεις διατηρηθούν στα σημερινά επίπεδα. **Σελ. 16**

Δύσκολος και ακριβός χειμώνας στην Ευρώπη

Τα δύσκολα χρόνια των «ισχνών αγελάδων» προοιωνίζονται για τους Ευρωπαίους οι εκτιμήσεις σχετικά με το πόσο ψηλά θα φθάσει το κόστος της ενεργειακής κρίσης για τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά, αλλά και για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που ήδη γονατίζουν από τις υψηλές τιμές της ενέργειας. Η Goldman Sachs εκτιμά πως οι λογαριασμοί του ηλεκτρικού ρεύματος για τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά θα αυξηθούν κατά 2 τρισ. ευρώ στις αρχές του επόμενου έτους. Η Bank of America τάσσεται υπέρ της επιβολής πλαφόν στις τιμές του φυσικού αερίου και εκτιμά ότι τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά θα δουν να εκτοξεύονται οι λογαριασμοί του ηλεκτρικού ρεύματος κατά περισσότερο από 2.000 ευρώ στη διάρκεια του επόμενου έτους. Εξίσου αποκαρδιωτικές είναι και οι εκτιμήσεις της δεξαμενής σκέψης Bruegel, που υπολογίζει πως ο συνολικός λογαριασμός της ηλεκτρικής ενέργειας για τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις θα πλησιάσει τα 379 δισ. ευρώ. **Σελ. 10**

Προβλέπουν κατάρρευση της ρωσικής οικονομίας

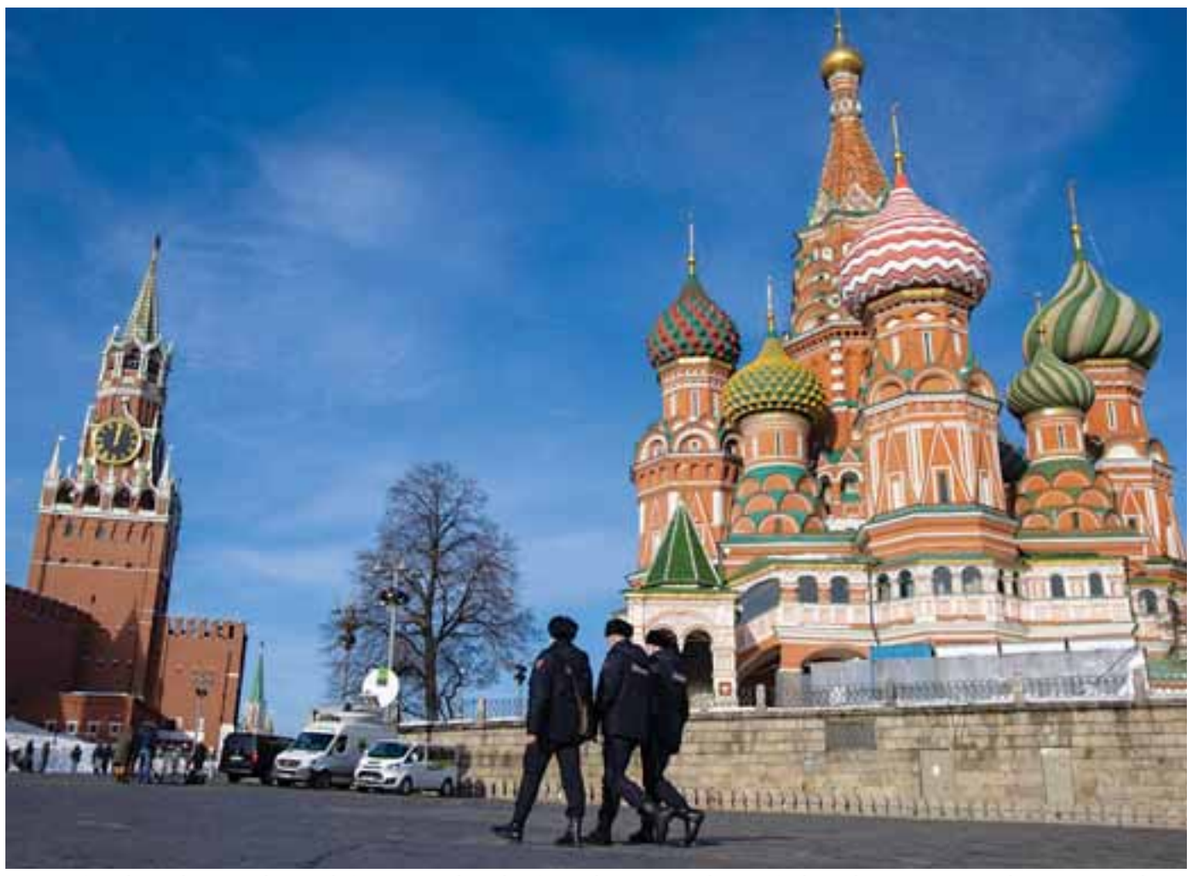

Παρά τις δυτικές κυρώσεις, ο Ρώσος πρόεδρος Βλαντιμίρ Πούτιν διακηρύσσει πως η χώρα του θα έχει φέτος πλεονασματικό προϋπολογισμό. Οι κυρώσεις, ωστόσο, επηρεάζουν πραγματικά τη ρωσική οικονομία. Οι ρωσικές εισαγωγές έχουν καταρρεύσει και πολλές εταιρείες δυσκολεύονται να προμηθευτούν εξαρτήματα, συμπεριλαμβανομένων ημιαγωγών και άλλων βασικών προϊόντων υψηλής τεχνολογίας. Οι εξαγωγές ακολουθούν την ίδια καθοδική πορεία. Αναλυτές εκτιμούν πως εάν η Δύση εμμείνει στις κυρώσεις της, η Ρωσία μπορεί να συνεχίσει έτσι περίπου δύο χρόνια ακόμη, αντιμετωπίζοντας τεράστιες δυσκολίες. Αλλοι βλέπουν μελλοντικά το ενδεχόμενο μιας οικονομικής κατάρρευσης. **Σελ. 8**

Αυξάνεται η τάση για ψηφιακές πληρωμές

Συνέντευξη Javier Santamaria

Το ευρωπαϊκό τοπίο πληρωμών θα συνεχίσει να αλλάζει, αναφέρει ο πρόεδρος του European Payments Council, Javier Santamaria. Εξηγεί τις νέες τάσεις του ευρωπαϊκού τοπίου πληρωμών και αναφέρεται στις προκλήσεις και το μέλλον των παραδοσιακών τραπεζών και των «fintech» εταιρειών, καθώς και για το διεθνές πρότυπο πληρωμών του ενιαίου χώρου πληρωμών σε ευρώ. Σελ. 6

Τέλος εποχής για το εκτός ΠΟΠ χαλλούμι

Ελεγχοι από τη Δευτέρα

Τη Δευτέρα 19 Σεπτεμβρίου αρχίζουν οι έλεγχοι στην αγορά για να διαπιστωθεί κατά πόσον έχουν αποσυρθεί τα μη ΠΟΠ χαλλούμια. Δεν υπάρχει περίπτωση νέας παράτασης διαμηνύει ο Κώστας Καδής. Προκειμένου να εξαντλήσουν εγκαίρως τα αποθέματά τους αρκετές υπεραγορές τα διαθέτουν σε προσφορές. Αναμένεται μικρή αύξηση στην τιμή του ΠΟΠ προϊόντος. **Σελ. 5**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Να περιοριστεί η ζήτηση

Η αιφνιδιαστική αλλά ομόφωνη απόφαση του συμβουλίου της ΕΚΤ για αύξηση των επιτοκίων βάσης κατά 0,75% υπήρξε το αποτέλεσμα δέκα συνεχόμενων ρεκόρ καταγραφής του πληθωρισμού στην Ευρωζώνη. Η αδυναμία της ΕΚΤ για τον πληθωρισμό δεν περιορίστηκε στις τιμές της ενέργειας, που ούτως ή άλλως επηρεάζονται από τις γεωπολιτικές εξελίξεις, αλλά εστιάστηκε στην κατάσταση που επικρατεί στον κλάδο των υπηρεσιών που, αν και δεν επηρεάζεται από τις εφοδιαστικές αλυσίδες και τα προβλήματα αυτής της περιόδου, κατέγραψε σημαντικές ανατιμήσεις. Προκύπτει συνεπώς το συμπέρασμα ότι είναι η ζήτηση που προκαλεί το πρόβλημα. Μέσα από τις αυξήσεις των επιτοκίων η ΕΚΤ προσπαθεί να επηρεάσει την ζήτηση για προϊόντα και υπηρεσίες και να δώσει κίνητρα ώστε η αποταμίευση να προτιμηθεί έναντι της κατανάλωσης. Έμμεσες παρεμβάσεις επιχειρούνται και στα δανειστικά επιτόκια με στόχο να συγκρατηθεί ο εύκολος δανεισμός, που στο παρελθόν είχε χρησιμοποιηθεί κατά κόρον για αυξημένη κατανάλωση και για επενδυτικές δραστηριότητες (το δεύτερο στην Κύπρο).

Σε αυτό το «ταξίδι» επανόδου στην ομαλότητα η ΕΚΤ θα επιχειρήσει περαιτέρω αυξήσεις των επιτοκίων προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο πληθωρισμός. Όπως έχει διευκρινιστεί το «ταξίδι» αυτό, με αφετηρία τον Δεκέμβριο του 2021, αναμένεται πως θα ολοκληρωθεί τον Δεκέμβριο του 2024 οπότε και ο προβλεπόμενος πληθωρισμός θα «προσγειωθεί» στο 2,3%, προσεγγίζοντας ουσιαστικά τον μεσοπρόθεσμο στόχο του 2%. Είναι προφανές ότι η πρόκληση που αντιμετωπίζει η ΕΚΤ στην προσπάθειά της να τιθασεύσει τον πληθωρισμό είναι μεγάλη και θα απαιτήσει μια μακρά και επίπονη διαδικασία. Σε αυτό το πλαίσιο εκφράζονται ανησυχίες από πλευράς οικονομολόγων ότι η στρατηγική για μείωση της ζήτησης θα έχει ως αποτέλεσμα την διολίσθηση της οικονομίας σε συνθήκες ύφεσης.

Αυτήν ακριβώς την συνθήκη αποκάλυψε για πρώτη φορά και η ΕΚΤ, η οποία στο πτωτικό της σενάριο για το 2023 προβλέπει συρρίκνωσή του ΑΕΠ της ευρωζώνης. Ως πτωτικό, χαρακτηρίστηκε το σενάριο που υιοθετεί την υπόθεση εργασίας ότι θα διακοπούν πλήρως οι ροές φυσικού αερίου από την ρωσική αγορά, πράγμα που σε μεγάλο βαθμό έχει συμβεί. Έχουμε συνεπώς έστω και υπό προϋποθέσεις την παραδοχή, από τα πλέον επίσημα χείλη, ότι η ύφεση δεν είναι μακριά δίνοντας χρόνο σε κυβερνήσεις, επιχειρήσεις και νοικοκυριά να προετοιμαστούν κατάλληλα.

Το επόμενο διάστημα, η νομισματική πολιτική σύμφωνα με όλες τις εκτιμήσεις θα επικεντρωθεί στην πάταξη του πληθωρισμού με όλα τα διαθέσιμα μέσα. Αυτή η μάχη της ΕΚΤ με τον πληθωρισμό προφανώς και αφήνει σημαντικό κενό που θα πρέπει να καλυφθεί από τον δημοσιονομικό πυλώνα, ο οποίος βρίσκεται στην αποκλειστική ευθύνη των κυβερνήσεων (εθνικών και Κομισιόν). Οι κυβερνήσεις αυτή την περίοδο επεξεργάζεται σχέδια ανακούφισης των ευάλωτων που πλήττονται από το κύμα ακρίβειας. Στήριξη θα χρειαστεί όμως και η επιχειρηματικότητα προκειμένου να αντέξει την προβλεπόμενη μείωση στη ζήτηση και να διατηρήσει ανεπηρέαστο το επίπεδο απασχόλησης.

Στην περίπτωση της Κύπρου και με βάση τους σχεδιασμούς, προκύπτει ότι η έμφαση θα δοθεί στην αδειοδότηση ώριμων έργων που αφορούν μεγάλες αναπτύξεις οι οποίες έχουν μεγάλο οικονομικό πολλαπλασιαστή. Σε αυτή την προσπάθεια θετικά θα επιδράσει και το γεγονός ότι όλο το προηγούμενο διάστημα οι τράπεζες κατάφεραν να συσσωρεύσουν σημαντική φθηνή ρευστότητα που θα μπορέσουν να διοχετεύσουν σήμερα στην αγορά. Το ερώτημα που παραμένει αναπάντητο αφορά στο ύψος της στήριξης που αντέχει να προσφέρει η πολιτεία στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και στα ευάλωτα νοικοκυριά.

μπλε
Πρόγραμμα Επιβράβευσης Καρτών

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή χρημάτων!

Κατέβασε το Mple Rewards app τώρα!
Google play App Store
Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Ένα ακόμη κινηματογραφικό τρόπαιο

Μία ακόμη επιτυχία του κυπριακού κινηματογράφου καταγράφηκε την περασμένη, με την ηθοποιό Νιόβη Χαραλάμπους να λαμβάνει το βραβείο καλύτερης γυναικείας ερμηνείας για την τολμηρή ερμηνεία της, όπως σημειώνεται στο σκεπτικό της βράβευσης, στην ταινία «Δάφνη» της Τώνιας Μισιαλή, στο 45ο Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας. Υπενθυμίζω πως στο περυσινό 44ο Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας οι κυπριακές παραγωγές έφεραν βραβεία. Πιο συγκεκριμένα πέρυσι βραβεύτηκαν η ταινία «A Summer Place» της Αλεξάνδρας Ματθαίου, που κέρδισε τα βραβεία Drama Queer Award και Γυναικείας Ερμηνείας (για τη Μαίρη Μηνά), η ταινία «Δεν Θέλω να Ξεχάσω Τίποτα» της Βαγγελιώς Σουμέλη που πήρε το βραβείο Σεναρίου και η ταινία «Every Sunday» της Καίτης Παπαδήμα με το Βραβείο Ντοκιμαντέρ. Η ταινία της Γιάννας Αμερικάνου .Dog έλαβε το 2022 το βραβείο της καλύτερης ταινίας Μειοψηφικής Συμπαραγωγής στα Βραβεία ΙΡΙΣ της Ελληνικής Ακαδημίας Κινηματογράφου. Ο Γιώργος Τσαγγάρης, με την πειραματική ταινία μικρού μήκους animation «Τελετουργίες της Άνοιξης» (2021), στο 11ο Διεθνές Φεστιβάλ Under The Radar της Βιέννης, στο διεθνές Διαγωνιστικό Τμήμα του, έλαβε το 1ο Βραβείο Καλύτερης ταινίας. Το ντοκιμαντέρ μεγάλου μήκους «The Stray Story: A Dogumentary», σε σκηνοθεσία και παραγωγή της Χριστίνας Γεωργίου έλαβε στο διεθνές φεστιβάλ California Indies απέσπασε το Βραβείο Καλύτερης Γυναίκας Δημιουργού και τιμήθηκε με το Βραβείο Κοινού ως η Καλύτερη Ταινία Τεκμηρίωσης στο 36ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Φορτ Λόντερντεϊλ στη Φλόριντα. Φυσικά, πολλές ακόμη κυπριακές δουλειές, ή δουλειές με κύπριους/ες συντελεστές έχουν συμμετάσχει σε διάφορα διεθνή φεστιβάλ, αποσπώντας θετικά σχόλια.

Σχετικά φεστιβάλ και δραστηριότητες που τα εμπλουτίζουν γίνονται πολλά και αφήνουν το αποτύπωμά τους και στη χώρα μας, Κινηματογραφικές Ημέρες Κύπρου, Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους, Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Λεμεσού, Διεθνές Φεστιβάλ του Σινεμά Animation. Και αυτά θα πρέπει να αγκαλιαστούν από θεσμούς και κοινό, μα και από τους ίδιους τους ανθρώπους του κυπριακού σινεμά. Όσο για τις κινηματογραφικές αίθουσες που θα μπορούσαν να εντάξουν στον προγραμματισμό τους και κυπριακές ταινίες, παίρνοντας οικονομικό ρίσκο, θα πρέπει επειγόντως να βρεθεί κάποια θεραπεία. Να μία ακόμη πρόκληση για το υφυπουργείο Πολιτισμού και όχι μόνο. Φτάνει με τις αστείες ενέργειες τύπου Olivewood. Αλλά ακόμη και αν επιμείνουμε σε τέτοιες ενέργειες θα πρέπει να το κάνουμε με σοβαρότητα και προγραμματισμό, όχι απλώς για να κλίνουμε το ρήμα «επενδύω»...

Οι δημιουργοί μας δείχνουν πως μπορούν να σταθούν επάξια δίπλα από μεγάλα ονόματα, οι σκηνοθέτες/τριες και οι ηθοποιοί μας έχουν την απαραίτητη σκευή, για να δείξουν ότι μπορούν να εκπροσωπούν με άνεση τη χώρα στο εξωτερικό. Χρειάζονται τόλμη, ιδέες, προσπάθεια για κάτι νέο. Μάτια και αφτιά ανοικτά στο τι γίνεται στο διεθνές κινηματογραφικό πλατό, ειλικρίνεια στις προθέσεις, πίστη στις δυνατότητές μας και τόλμη, πάντα ώς εκεί που φτάνει το πάπλωμά μας βέβαια.

Επίσης εμείς οι δημοσιογράφοι του πολιτισμού οφείλουμε να δίνουμε χώρο και χρόνο σε αυτές τις προσπάθειες, χωρίς όμως να γινόμαστε απλοί χειροκροτητές και ζηλωτές του κυπριακού, μόνο και μόνο επειδή είναι δικό μας. Χρειάζεται να βρίσκουμε το θάρρος να στεκόμαστε και κριτικοί απέναντι σε μία δουλειά, να την ασκήσουμε καλόπιστη κριτική και φυσικά οι δημιουργοί/συντελεστές να μην το πάρουν κατάκαρδα, όταν τους ασκηθεί μία κακή κριτική (εννοείται και το επαναλαμβάνω να είναι μία κριτική που θα έχει στόχο να ωθήσει τα πράγματα προς βελτίωση –κατά την κρίση του/της εκάστοτε συντάκτη/τριας).

Εξωστρέφεια και πίστη, λοιπόν, στο δικό μας προϊόν, στις δυνατότητες των ανθρώπων μας. Οι θεατές, το κυπριακό κοινό, να δείξουν εμπιστοσύνη στις κυπριακές ταινίες, μικρού ή μεγάλου μήκους, στα κυπριακά ντοκιμαντέρ, να τους δώσει μια ευκαιρία. Η βράβευση, λοιπόν, της Νιόβης Χαραλάμπους, έρχεται να επιβεβαιώσει ότι ο εγχώριος κινηματογράφος είναι παρών, και έχει πολλά να δώσει, αρκεί να στηριχθεί περισσότερο από την Πολιτεία, να συνεχιστεί, αν θέλετε, η λογική που τα τελευταία δύο χρόνια που ήθελε το κράτος να ενισχύει αυτόν τον πολιτιστικό τομέα, με επιπλέον χρήματα, τα οποία –κακά τα ψέματα– ποτέ δεν θα είναι αρκετά.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Συνέντευξη στον **ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Λόγος, ήχος και εικόνα εν σώματι κινούν την τέχνη

Η Μαρία Α. Ιωάννου, μία από τις διοργανώτριες του διεθνούς φεστιβάλ ΣΑΡΔΑΜ: η λογοτεχνία αλλιώς, μιλάει στην «Κ» για τη 10η επετειακή έκδοση του φεστιβάλ, που θα πραγματοποιηθεί στις 23, 24, 25 Σεπτεμβρίου στη Λεμεσό και στις 22 Οκτωβρίου στην Αθήνα. Το Σαρδάμ μού λέει η Μαρία είναι πάντα κάτι καινούργιο, «κάτι που δεν ζητάει από μένα να το εγκρίνω ή να εξοικειωθώ μαζί του, αλλά κάτι που με προσκαλεί να δω τα πράγματα αλλιώς, έστω και για ένα βράδυ».

Το λογοτεχνικό φεστιβάλ Σαρδάμ, όπως αναφέρει η Μαρία φέρνει την καλλιτεχνική κοινότητα της Κύπρου, και όχι απαραίτητα μόνο τούς συγγραφείς, σε επαφή με νέες τάσεις του εξωτερικού, ενθαρρύνοντας τον πειραματισμό και παίζοντας με τα όρια του τι εστί λογοτεχνική περφόρμανς.

Στη φετινή επετειακή εκδοχή, όπως αναφέρεται και στο δελτίο Τύπου, επιστρέφουν στη σκηνή του φεστιβάλ σημαντικοί συμμετέχοντες προηγούμενων διοργανώσεων (Katalin Ladik - Yoko Ono Prize 2016, Tomomi Adachi - Prix Ars Electronica 2019 κ.ά.), αλλά και νέοι συμμετέχοντες (Narcisse - νικητής του Poetry Slam Γαλλίας 2013 και του Poetry Slam Κύπρου 2018, Αντώνης Βολανάκης - συμμετοχή στην Documenta14 το 2017 κ.ά.), ενώ για πρώτη φορά η ομαδική βραδιά του φεστιβάλ (Main Event) μεταφέρεται στο θέατρο Ριάλτο στη Λεμεσό, το Σάββατο 24 Σεπτεμβρίου!

«Το Σαρδάμ έφερε τη λογοτεχνία στη σκηνή, έφερε τους λογοτέχνες πιο κοντά στο κοινό, ενθάρρυνε καλλιτέχνες άλλων μέσων να ενδιαφερθούν περισσότερο για τη χρήση του λόγου σε δρώμενά τους, βοήθησε συγγραφείς να τολμήσουν να δοκιμαστούν στη λογοτεχνική περφόρμανς» λέει η Μαρία Α. Ιωάννου.

–Πώς βοηθάνε φεστιβάλ όπως το sardam τη λογοτεχνική κοινότητα της Κύπρου;

–Νομίζω φεστιβάλ όπως το Σαρδάμ, που ακολουθούν μια διαθεματική προσέγγιση στη λογοτεχνία και την επιτέλεσή της, φέρνουν το κοινό πιο κοντά στον λόγο και τη λογοτεχνία, προσφέρουν μια αμεσότητα και δημιουργούν μια ενδιαφέρουσα δυναμική στη λογοτεχνική κοινότητα της Κύπρου και όχι μόνο. Συγγραφείς-περφόρμερ και άλλοι καλλιτέχνες έρχονται σε επαφή, συνδιαλέγονται, πειραματίζονται με τις λέξεις, δημιουργώντας υβριδικά δρώμενα, οι λέξεις συχνά δραπετεύουν από το χαρτί ή τον υπολογιστή, γίνονται ήχος, ρυθμός, εικόνα, και όλο αυτό μας κάνει σίγουρα να επιστρέφουμε στα κείμενά μας λίγο διαφορετικοί. Είτε γιατί το ζήσαμε στη σκηνή ως περφόρμερ, είτε γιατί βρεθήκαμε στο θέατρο ως θεατές. Το Σαρδάμ φέρνει την καλλιτεχνική κοινότητα της Κύπρου, και όχι απαραίτητα μόνο τούς συγγραφείς, σε επαφή με νέες τάσεις του εξωτερικού, ενθαρρύνοντας τον πειραματισμό και παίζοντας με τα όρια του τι εστί λογοτεχνική περφόρμανς.

«Το Σαρδάμ φέρνει την καλλιτεχνική κοινότητα της Κύπρου, και όχι απαραίτητα μόνο τούς συγγραφείς, σε επαφή με νέες τάσεις του εξωτερικού, ενθαρρύνοντας τον πειραματισμό και παίζοντας με τα όρια του τι εστί λογοτεχνική περφόρμανς».

–Οι Κύπριοι λογοτέχνες επιμένουν στην παραδοσιακή φόρμα ή έχουν αρχίσει να εκφράζονται με πιο πρωτότυπους τρόπους;

–Θεωρώ πως πλέον γράφουμε με διάφορους τρόπους στην Κύπρο, και η λογοτεχνική εγχώρια παραγωγή πάει όλο και καλύτερα. Η αποδοχή στην Ελλάδα είναι επίσης μεγαλύτερη, και έχει αρχίσει να αγκαλιάζεται και η χρήση της κυπριακής διαλέκτου. Υπάρχει μια ποικιλομορφία σίγουρα, αν και η κυπριακή λογοτεχνία ορίζεται συχνά από ένα ιστορικό πλαίσιο, από το τραύμα. Όμως, αυτό που παρατηρώ με ενδιαφέρον τα τελευταία χρόνια είναι πώς αυτό το τραύμα εκφράζεται λογοτεχνικά αλλιώς από γενιά σε γενιά και από συγγραφέα σε συγγραφέα. Οι Κύπριοι συγγραφείς χρησιμοποιούν τεχνικές και φόρμες που μετουσιώνουν την τραγωδία σε μια λογοτεχνία που κάποτε ξεφεύγει από τα όρια της εντοπιότητας. Εννοείται πως έχουμε ακόμη δρόμο να διανύσουμε, να τολμήσουμε ίσως περισσότερο λογοτεχνικά, να αποφύγουμε τα τετριμμένα ή ευρέως αποδεκτά, αλλά αυτό έρχεται σιγά σιγά, θεωρώ, και εξαρτάται και από την ιδιοσυγκρασία και τις αντοχές του κάθε δημιουργού, καθώς και από το τι θέλει να εκφράσει ο καθένας από μας μέσα από τα κείμενά του, ποιο αποτύπωμα θέλει να αφήσει στη λογοτεχνία του τόπου αλλά και στον ίδιο τον τόπο.

–Είναι το κυπριακό κοινό εξοικειωμένο με περισσότερο καινοτόμες μορφές έκφρασης;

–Νομίζω εξοικειώνεται. Και φεστιβάλ όπως το Σαρδάμ έχουν βάλει το λιθαράκι τους σε αυτό. Θυμάμαι τα πρώτα Σαρδάμ, την πρώτη φορά που παρουσιάστηκε ηχητικός ποιητής στην Κύπρο για παράδειγμα, ή την πρώτη φορά που είδαμε τη λογοτεχνία να συνδυάζεται με σένσορες, με εικονική πραγματικότητα, με την Αρχιτεκτονική, με τον σύγχρονο χορό, συνδυασμούς που δεν είχαμε ξαναδεί μέχρι εκείνη τη στιγμή, συνδυασμούς που ξύπνησαν και ξυπνούν άλλους συνδυασμούς. Και για μένα, αν και έχουν περάσει δέκα χρόνια, το Σαρδάμ είναι πάντα κάτι καινούργιο, κάτι που δεν ζητάει από μένα να το εγκρίνω ή να εξοικειωθώ μαζί του, αλλά κάτι που με προσκαλεί να δω τα πράγματα αλλιώς, έστω και για ένα βράδυ.

–Πώς θα περιέγραφες εσύ την καινοτόμα/πρωτότυπη επιτέλεση της λογοτεχνίας;

–Όπως ίσως λειτουργεί και το σαρδάμ σε μια λέξη, ως ένα μπέρδεμα, με την καλή έννοια, ως μια αντιστροφή, ένα αναποδογύρισμα των πραγμάτων, μια μεταμόρφωση, μια διαφορετική όψη και οπτική γωνία.

–Μετά από 10 χρόνια, ποιο είναι το αποτύπωμα του φεστιβάλ στην εγχώρια λογοτεχνική παραγωγή;

–Πιστεύω πως το Σαρδάμ έφερε τη λογοτεχνία στη σκηνή, έφερε τους λογοτέχνες πιο κοντά στο κοινό, ενθάρρυνε καλλιτέχνες άλλων μέσων να ενδιαφερθούν περισσότερο για τη χρήση του λόγου σε δρώμενά τους, βοήθησε συγγραφείς να τολμήσουν να δοκιμαστούν στη λογοτεχνική περφόρμανς και στον συνδυασμό των λέξεων με άλλες τέχνες, για κάποιους από εμάς άλλαξε λίγο και τον τρόπο που γράφουμε, τον τρόπο που χρησιμοποιούμε τον ρυθμό, την επανάληψη, την παραστατικότητα και το οπτικό στοιχείο στα βιβλία μας. Αυτό πιστεύω. Αν και το πραγματικό αποτύπωμα θα φανεί αφού το Σαρδάμ σταματήσει να υπάρχει.

Περισσότερες πληροφορίες – http://www.sardamcy.wordpress.com

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: **ΛΟΥΪΖΑ ΛΟΥΗ**

Ρία Αλεξάνδρου: Soft Spot

Οι ρυθμοί του κόσμου γίνονται γοργότεροι. Οι εικόνες που βιώνουμε καθημερινά δεν έχουν όρια. Η υπερφόρτωση των αισθήσεών μας είναι ευφορική, οι αστικοί χώροι στους οποίους κινούμαστε οικειοποιημένοι και συνεχώς εκτεθειμένοι. Αν περικλείαμε στα βιώματά μας έναν ακόμη χώρο, μία ακόμη πραγματικότητα, σε ποιο βαθμό θα μπορούσαμε να διευρύνουμε ή να μετουσιώσουμε το νόημα των βιωμάτων αυτών, των βιωμάτων της αφής και της τριβής; Μπορεί ακόμα η προυστική στιγμή – ή αλλιώς το deja vu των αισθήσεων – να μας εκπλήξει; Το Soft Spot αρχίζει να περιστρέφεται γύρω από τα μεταφυσικά αυτά ερωτήματα και βιώματα. Τα έργα εδώ, τοιχοτάπητες κρεμασμένοι από τους τοίχους και το ταβάνι, αγκαλιάζουν τον θόρυβο της σύγχρονης αστικής ζωής σε αισθητηριακά καρέ χωρίς σταματημό. Το πιξελαρισμένο και φουντωμένο στο χέρι νήμα προηγείται της πιξελαρισμένης ψηφιακής εικόνας. Η υλική ένταση μεγαλώνει, αλλά καθώς το νήμα κόβεται και στριφογυρίζει σε μια αέναη κίνηση – σαν υγρό – ο χρόνος που περνάμε μέσα στο Soft Spot δεν μας κρατά σε απομόνωση. Γκαλερί eins, Θέμιδος 28, Λεμεσός. Διάρκεια έκθεσης μέχρι τις 8 Οκτωβρίου. Πληροφορίες τηλέφωνο 99522977.

«Τίποτα δικό μου» στην ΕΘΑΛ

Σ' ένα δυστοπικό 2077 που κατοικείται από ανθρώπους οι οποίοι ζουν στο απόλυτο «τώρα», χωρίς παρελθόν, χωρίς ιστορία, μια γυναίκα κάθεται μόνη... Ακούει χτυπήματα στην πόρτα. Δεν είναι κανείς. Ο άντρας της επιστρέφει στο σπίτι απ' τη δουλειά και της διηγείται μια παράξενη συνάντηση με μια γριά που περιφερόταν στα ερείπια της παλιάς/εγκαταλελειμμένης πόλης. Τότε ένας ξένος εμφανίζεται στην πόρτα, σαν επισκέπτης από έναν παλιό, χαμένο κόσμο. Αυτό που ακολουθεί είναι μια παράδοξη, τραγική και αστεία κατάσταση, μέχρι που κι οι δυο φαίνεται να χάνονται μέσα σε μια παραίσθηση, μια περίεργη θέαση του μέλλοντος. Ένα έργο-καταγγελία εναντίον των ολοκληρωτικών καθεστώτων. Τεχνοχώρος ΕΘΑΛ, Λεωφ. Φραγκλίνου Ρούσβελτ 76, Λεμεσός. Παρασκευή 16 και το Σάββατο 17 Σεπτεμβρίου στις 8:30 μ.μ. Προπώληση Soldoutticketbox.

«Ο Τσιτσάνης αλλιώς...»

Το FlashArt 2022 αποτελεί την 3η έκδοση του προγράμματος ανάδειξης και στήριξης της σύγχρονης κυπριακής παραγωγής από τις παραστατικές τέχνες, του Θεάτρου Ριάλτο. Πρώτη στη σειρά η παράσταση «Ο Τσιτσάνης αλλιώς...» από το σχήμα Quintus Ensemble, το οποίο μέσα από μια αλλιώτικη ηχοχρωματική προσέγγιση, δημιουργεί ένα διαφορετικό ταξίδι στη μοναδική μουσική του μεγάλου δημιουργού. Γνωστές και αξέχαστες επιτυχίες του Τσιτσάνη όπως η Συννεφιασμένη Κυριακή, η Αχάριστη, Τα Καβουράκια, Ότι κι αν πω δεν σε ξεχνώ, Αργοσβήνεις μόνη, Κάνε λιγάκι υπομονή κ.ά. θα ακουστούν αλλιώτικα στη συναυλία, σε διασκευές και ενορχηστρώσεις του Νεοκλή Νεοφυτίδη. Το Quintus Ensemble αποτελείται από τους Σάββα Χριστοδούλου (φλάουτο), Νάταλι Νεοφύτου (όμποε), Γιώργο Γεωργίου (κλαρίνο), Ευάγγελο Χριστοδούλου (φαγκότο) και Αννίτα Σκουτέλλα (κόρνο). Θέατρο Ριάλτο, Ανδρέα Δρουσιώτη 19 Λεμεσός. Σάββατο 17 Σεπτεμβρίου στις 8:30 μ.μ. Πληροφορίες τηλέφωνο 77777745.

Η πρώτη ατομική έκθεση της Ρίας Αλεξάνδρου στην γκαλερί eins.

«Τίποτα δικό μου» του Έντουαρντ Μποντ από το Χοροθέατρο Ομάδα Πέντε, ένα έργο-καταγγελία εναντίον των ολοκληρωτικών καθεστώτων.

Το «Steli» είναι μια διαδραστική αστική περφόρμανς/εγκατάσταση με ένα εντυπωσιακό οπτικό αποτέλεσμα.

Η διαρκής και αδιάλειπτη προσπάθεια για μουσική δημιουργία και πολιτιστική προσφορά στον τόπο μας γέννησαν τη δημιουργία των Quintus Ensemble.

Η αυλαία του Φεστιβάλ Τεχνών FANEROMENI 22, κλείνει την Πέμπτη 15 Σεπτεμβρίου με την παράσταση «Ο Μαγικός Κύκλος».

Διεθνές Φεστιβάλ ΚΥΠΡΙΑ 2022

Στο πλαίσιο της 30ής διοργάνωσης του Διεθνούς Φεστιβάλ Κύπρια, από τις 6 Σεπτεμβρίου μέχρι και τις 16 Οκτωβρίου, σε Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα και Πάφο παρουσιάζεται το Σάββατο 17 Σεπτεμβρίου η διαδραστική αστική περφόρμανς/εγκατάσταση «Steli» μια γέφυρα μεταξύ σύγχρονης τέχνης και παράστασης. Ένα σύγχρονο δρώμενο το οποίο απευθύνεται σε ένα πλατύ κοινό. Σημείο αφετηρίας της έρευνας γι' αυτή την παράσταση ήταν ο στοχασμός πάνω σε κάποια έργα τέχνης από τη σύγχρονη παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά, των Joseph Kosuth, Michelangelo Pistoletto, Christian Boltanski, Jannis Kounellis, Goshka Macuga. Το έργο προβάλλει οικουμενικές αξίες και προβληματισμούς πάνω σε κοινωνικά και πολιτικά φαινόμενα της εποχής μας, μέσα από τη γλώσσα της σύγχρονης τέχνης και της συμμετοχικής παράστασης. Πλατεία Ελευθερίας, το Σάββατο 17 Σεπτεμβρίου, στις 4:30 μ.μ. & 6:30 μ.μ. Πληροφορίες τηλέφωνο 77777745.

«Ο Μαγικός Κύκλος»

Η αυλαία του Φεστιβάλ Τεχνών FANEROMENI22, κλείνει με την παράσταση «Ο Μαγικός Κύκλος», που εμπνέεται από τον μοναδικό κόσμο του τσίρκου. Η ομάδα Γιασεμίν επιστρέφει φέτος με μια ξεχωριστή παράσταση που εμπλέκει καταξιωμένους στον τομέα τους καλλιτέχνες. Ηθοποιοί, χορευτές, μουσικοί, ζογκλέρ, ακροβάτες, κλόουν, δίνουν χώρο στην καλλιτεχνική δημιουργία, την έκφραση, την ψυχαγωγία και τροφοδοτούν την σκέψη όσον αφορά στο κοινωνικό σύνολο. Το Αμφιθέατρο του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τράπεζας Κύπρου θα γίνει η αρένα για την εξέλιξη της ιστορίας και την παρουσίαση κάθε σόλο, ντούο άλλα και ομαδικών στιγμών μεταξύ των καλλιτεχνών. Συνδυάζοντας θέατρο, χορό, μουσική, ακροβατικά, ζογκλερικά, φωτιές και poi, θα δούμε πώς εξελίσσεται ο κύκλος της ζωής μας, με τα πάνω του και τα κάτω του. Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου, Φανερωμένης 86-90, Παλιά Πόλη, Λευκωσία. Πέμπτη 15 Σεπτεμβρίου στις 9:00 μ.μ. Πληροφορίες τηλέφωνο 22128157. Είσοδος ελεύθερη

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: Δημητρης Λοττιδης • Σύμβουλος Εκδοσης: Αλκης Ανδρεου
Διευθύντρια: Μαρινα Οικονομιδου • Υπεύθυνος Υλης: Αποστολος Κουρουπακης • Υπεύθυνος Ατελιέ: Παντελης Δαμιανου

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **Αλεξης Παπαχελας** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **Κωστης Φαφουτης - Νωτης Παπαδοπουλος**

Ogilvy

Νέο Δάνειο
Green Κατοικία

Μικρό, μεγάλο, καινούργιο ή παλιό... αρκεί να είναι «πράσινο»!

Νέο **Δάνειο Green Κατοικία** από την Ελληνική Τράπεζα, με χαμηλότερο επιτόκιο για την ενεργειακή αναβάθμιση κατοικίας ή την αγορά/ανέγερση νέας κατοικίας με πράσινες προδιαγραφές.

Για το σπίτι σου... σκέψου οικολογικά. Για τη χρηματοδότησή σου... σκέψου λογικά!

Περισσότερα ή για διευθέτηση ραντεβού στο: https://www.hellenicbank.com/GreenHome

Προειδοποίηση: Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας.
Προειδοποίηση: Υπάρχουν χρεώσεις αν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειό σας.
Προειδοποίηση: Το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος της χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

HOME growGREEN SUSTAINABILITY & GROWTH | HELLENIC BANK

Κορυφώνεται το ενδιαφέρον Lone Star για BOC

Διερευνητικές επαφές του Ταμείου σε υψηλό πολιτικοοικονομικό επίπεδο εντός Κύπρου για το αν υπάρχει πρόσφορο έδαφος

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Το ενδεχόμενο υποβολής νέας πρότασης εξαγοράς μεγάλου κομματιού της Τράπεζας Κύπρου εξετάζει ξανά το μεγάλο επενδυτικό ταμείο, Lone Star Funds. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», έγιναν κάποιες διερευνητικές επαφές σε υψηλό πολιτικοοικονομικό επίπεδο εξ αποστάσεως (calls) οι οποίες αναμένεται να συνεχιστούν και τις επόμενες ημέρες, αφού η 30ή Σεπτεμβρίου είναι η τελευταία ημέρα που μπορεί το επενδυτικό ταμείο να καταθέσει προσφορά.

Οι επόμενες 10 ημέρες πιθανόν να βρουν τους υπευθύνους του Ταμείου επί κυπριακού εδάφους για συζητήσεις δια ζώσης. Στόχος στην παρούσα φάση είναι να δουν κατά πόσο υπάρχει πρόσφορο έδαφος για υποβολή νέας πρότασης, πιθανότερο και βελτιωμένης από την τελευταία. Εξάλλου, το «σιγνάλο» για νέα πρόταση το έδωσε η ίδια όταν στις 6 Σεπτέμβρη εξέδωσε σχετική ανακοίνωση στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου, λέγοντας ότι εξετάζει όλες τις επιλογές της. Η εβδομάδα λοιπόν άρχισε με μεγάλη κινητικότητα από πλευράς της Lone Star για την Τράπεζα Κύπρου, καθώς οποιαδήποτε κίνηση θα κάνουν θα πρέπει να γίνει μέσα στις επόμενες δύο εβδομάδες. Οι προθέσεις της Lone Star για την εξαγορά της Τράπεζας Κύπρου, όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», είναι να γίνει εξαγορά με «φιλική προσέγγιση» (αγγλιστί, friendly approach) και όχι μέσω μίας «επιθετικής προσέγγισης» (αγγλιστί, hostile approach).

Ερωτηματικό το κατά πόσο μπορεί να κόψει την όρεξη της LoneStar το νομοσχέδιο που ετοιμάζει η κυβέρνηση που θα αφορά εγκρίσεις για εξαγορές μεγάλων οργανισμών, που προσφέρουν στο κράτος αφού θα γίνει πρόταση βάσει ιρλανδικού δικαίου.

Εάν η Lone Star επιλέξει μία λιγότερο επιθετική πολιτική εξαγοράς, η Τράπεζα και το κράτος ενδεχομένως να έβλεπαν θετικά το να μπει ένας αμερικανικός κολοσσός όπως είναι η Lone Star που θα δίνει το μήνυμα ότι η Κύπρος είναι και δεκτική στις επενδύσεις.

Δημιουργούνται ωστόσο και κάποια ερωτηματικά. Το αν θα προχωρήσει απευθείας σε πρόταση στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας Κύπρου, ή απευθείας στους μετόχους, αποτελεί το πρώτο. Εικάζεται πως με μια πρόταση για απευθείας εξαγορά στο ΔΣ, το κράτος δεν θα χρησιμοποιήσει το «όπλο» που ετοιμάζει για να σταματά εξαγορές σε οργανισμούς που θεωρεί το ίδιο ότι είναι στρατηγικής σημασίας για τη χώρα. Με μία πρόταση απευθείας σε μετόχους, ενδεχομένως αν έχει περάσει από τη Βουλή των Αντιπροσώπων μέχρι τότε, να το χρησιμοποιήσει το Υπουργείο Οικονομικών.

Ένα δεύτερο ερωτηματικό προκύπτει από το κατά πόσο μπορεί να κόψει την όρεξη της LoneStar το νομοσχέδιο που ετοιμάζει η κυβέρνηση, που θα αφορά εγκρίσεις για εξαγορές μεγάλων οργανισμών που προσφέρουν στο κράτος. Η Lone Star, σύμφωνα με ανακοίνωση που εξέδωσε στις 6 Σεπτεμβρίου, υπενθυμίζει πως οι όροι προσφοράς θα είναι βάσει ιρλανδικού δικαίου και όχι κυπριακού. Αυτό σημαίνει ότι ο νόμος αυτός δεν θα μπορεί να σταματήσει την εξαγορά στο σενάριο που δεχθεί την όποια πρόταση το ΔΣ της Τράπεζας Κύπρου ή κάποιος μέτοχος; Θα πρέπει να απαντηθεί το άνωθεν, αν και νομικές πηγές διευκρινίζουν πως είναι κομμάτι που προστέθηκε από την Lone Star για νομικές καλύψεις και δεν σημαίνει ότι δεν θα ρωτήσουν τις κυπριακές αρχές εάν θέλουν να αποκτήσουν την Τράπεζα. Επαναλαμβάνουμε όμως, οφείλει να απαντηθεί το άνωθεν. Τρίτο και τελευταίο ερωτηματικό που προκύπτει είναι εάν τελικά η Lone Star επιλέξει να «μπει» στην Τράπεζα Κύπρου με λιγότερο «επιθετική πολιτική» σε επίπεδο μεριδίου. Εάν δηλαδή αποφασίσει πως δεν θέλει τον έλεγχο της Τράπεζας, αλλά της αρκεί σε αρχικό στάδιο να εξαγοράσει μερίδιο ενός εκ των μεγαλομετόχων. Με μια τέτοια προσέγγιση ενδεχομένως η Τράπεζα και το κράτος να έβλεπαν θετικά το γεγονός να μπει στην BOC ένας αμερικανικός κολοσσός, όπως είναι η Lone Star που θα δίνει συγχρόνως και το μήνυμα ότι η Κύπρος είναι δεκτική στις επενδύσεις.

Η Lone Star πάντως είναι Ταμείο που δεν ενδιαφέρεται εύκολα για κομμάτια εταιρειών και θέλει να έχει τον έλεγχο της οντότητας που θα αποκτήσει. Εκεί εδράζεται και η λεγόμενη «επιθετική πολιτική» της σε επίπεδο μεριδίων, αιτία πιθανώς που δεν κατάφερε και το 2018 να μπει ως μέτοχος στην Ελληνική Τράπεζα παρά το τότε μεγάλο ενδιαφέρον της. Πάντως, πέρα από το πλάνο αναδιάρθρωσης που μπορεί να έχει η Lone Star για την Τράπεζα Κύπρου και που μπορεί να φέρνει τα «πάνω – κάτω» στην Τράπεζα, είναι ένα Ταμείο που εποπτεύεται από πολλές Αρχές, με τραπεζική εμπειρία και επενδυτικού προορισμού (jurisdiction) που η Κύπρος έχει χρόνια διαλέξει (Δύση).

Σε λίγες μέρες το ν/σ

Το Υπουργείο Οικονομικών βάζει τις τελευταίες πινελιές στο νομοσχέδιο με το οποίο η αρμόδια αρχή θα εξετάζει κατά πόσο η επιχείρηση στην οποία προγραμματίζεται ή έχει πραγματοποιηθεί η άμεση ξένη επένδυση δραστηριοποιείται σε ιδιαίτερα ευαίσθητο τομέα ο οποίος αφορά υποδομές ζωτικής σημασίας (critical infrastructure), είτε φυσικές είτε εικονικές, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών στους τομείς της ενέργειας, των μεταφορών, της ύδρευσης, της υγείας, των επικοινωνιών, των μέσων ενημέρωσης, της επεξεργασίας ή αποθήκευσης δεδομένων, της άμυνας, των εκλογικών ή των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών περιλαμβανομένων των συστημικών πιστωτικών ιδρυμάτων, εγκαταστάσεις ευαίσθητου χαρακτήρα, καθώς και σε γη και ακίνητα, καίριας σημασίας για τη χρήση αυτών των υποδομών. Πληροφορίες της «Κ» θέλουν μέχρι την επόμενη εβδομάδα να έχει οδηγηθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων ώστε να αξιολογηθεί από την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή και έπειτα να προχωρήσει για ψήφιση. Με αυτό τον τρόπο ενδεχομένως εάν χρειαστεί το κράτος να «βάλει πλάτη» και να σταματήσει την πιθανή εξαγορά εάν θελήσει.

Το ιστορικό και η διαδικασία που ακολουθείται

Βάσει των ιρλανδικών κανόνων εξαγοράς η Lone Star υποχρεούται όχι αργότερο από τις 17:00 (ώρα Ιρλανδίας) της 30ης Σεπτεμβρίου, είτε να ανακοινώσει την πρόθεση να υποβάλει την τελική της προσφορά ή να κοινοποιήσει ότι δεν προτίθεται να το πράξει. Το χρονοδιάγραμμα ενδέχεται να επεκταθεί από το Ιρλανδικό Συμβούλιο Εξαγορών. Σύμφωνα με την τιμή της μετοχής της Τράπεζας Κύπρου που έκλεισε χθες, Τρίτη 13 Αυγούστου 2022, αποτιμάται στα 600 εκατομμύρια ευρώ (τιμή κλεισίματος μετοχής στα 1,345 ευρώ). Η τελευταία πρόταση της Lone Star που ήταν βάσει της επίσημης ενημέρωσης στα 1,51 ευρώ, αντιστοιχούσε σε 673,7 εκατ. ευρώ. Συνολικά υπήρξαν 3 προτάσεις. Η πρώτη πρόταση λήφθηκε στις 5 Μαΐου 2022 στην τιμή των 1,25 ευρώ ανά μετοχή και το Διοικητικό Συμβούλιο της BOC απέρριψε ομόφωνα την Πρώτη Πρόταση στις 20 Μαΐου 2022. Η δεύτερη πρόταση λήφθηκε στις 25 Μαΐου 2022 στην τιμή 1,38 ευρώ ανά μετοχή και το Διοικητικό Συμβούλιο της BOC την απέρριψε στις 3 Ιουνίου 2022. Η τρίτη προσφορά λήφθηκε στις 8 Ιουλίου 2022 στην τιμή των 1,51 ευρώ ανά μετοχή και το Διοικητικό Συμβούλιο την απέρριψε ομόφωνα στις 22 Ιουλίου 2022.

Μέσω Κύπρου το προς εξαγωγή ισραηλινό φυσικό αέριο

Τα τρία σενάρια που επεξεργάζεται η διαχειρίστρια εταιρεία Energean για την εμπορική εκμετάλλευση πρόσθετων ποσοτήτων ΦΑ

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Με την Ευρώπη να προετοιμάζεται να αντιμετωπίσει τις συνέπειες της ενεργειακής κρίσης και παράλληλα να αναζητεί νέες ενεργειακές πηγές, μια ελληνική εταιρεία που δραστηριοποιείται εντός της ισραηλινής ΑΟΖ προέβη σε σημαντικές ανακοινώσεις προς κάλυψη του κενού που προκαλείται από το ρωσικό ΦΑ στις ευρωπαϊκές αγορές. Η εταιρεία Energean, στην οποία έχει παραχωρηθεί αριθμός τεμαχίων εντός της ΑΟΖ του Ισραήλ, άνοιξε τα χαρτιά της για τις ποσότητες ΦΑ που δεν περιλαμβάνονται για την εσωτερική αγορά του Ισραήλ, αλλά και τους σχεδιασμούς διοχέτευσης σε τρίτες αγορές. Οι ανακοινώσεις της Energean έγιναν κατά την πρόσφατη παρουσίαση των αποτελεσμάτων 6μήνου της εταιρείας στους αναλυτές των χρηματιστηριακών αγορών του Λονδίνου και του Τελ Αβίβ. Όπως ανάφερε ο Διευθύνων Σύμβουλος του ομίλου Μαθιός Ρήγας, η Energean έχει πλάνο για τις ποσότητες ΦΑ, προς εξαγωγή, με την Κύπρο να συμπεριλαμβάνεται στις οδεύσεις (ενεργειακούς διαδρόμους) που εξετάζει η εταιρεία. Όπως αναφέρθηκε, η Κύπρος είναι μεταξύ των βασικών προτεραιοτήτων της Energean για την εμπορική αξιοποίηση των πρόσθετων ποσοτήτων ΦΑ που καθίστανται διαθέσιμες, μετά τις νέες γεωτρήσεις της στο Ισραήλ.

Αγωγό ΦΑ από τα ισραηλινά κοιτάσματα προς την Κύπρο, καθώς και πλωτή μονάδα υγροποίησης ΦΑ περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, η πρόταση της Energean που καλύπτει τόσο τις ανάγκες της εσωτερικής αγοράς όσο και ευρωπαϊκές αγορές.

Τα τρία σενάρια

Στην ενημέρωση από πλευράς Energean παρουσιάσθηκαν τρία σενάρια για τις πρόσθετες ποσότητες ΦΑ που δεν έχουν συμβολαιοποιηθεί για την ισραηλινή αγορά. Όπως τονίσθηκε, οι τρεις επιλογές που έχει η εταιρεία, ανάλογα με την πορεία των ανακαλύψεων, δεν είναι απαραίτητο να αποκλείουν η μία την άλλη. Η πρώτη επιλογή αφορά την εξαγωγή ποσοτήτων ΦΑ στην Κύπρο, και υγροποίησης σε μονάδα FLNG που θα εγκατασταθεί στο Βασιλικό. Η δεύτερη αφορά την εξαγωγή προς την Κύπρο, μέσω υφιστάμενων αναβαθμιζόμενων ή νέων αγωγών και υγροποίηση στα υφιστάμενα τερματικά της χώρας. Σχετικά, μάλιστα, η Energean έχει υπογράψει MOU με την EGAS για την εξαγωγή έως 3 δισ. κυβικών μέτρων ΦΑ ετησίως. Και η τρίτη αφορά την αύξηση των πωλήσεων στην εγχώρια αγορά. Και οι τρεις αυτές περιπτώσεις απαιτούν, πέραν των ικανών ποσοτήτων φυσικού αερίου, και αύξηση της δυναμικότητας των υποδομών.

Από την ενημέρωση της εταιρείας σε Λονδίνο και Τελ Αβίβ προκύπτει πως η Energean θα χρησιμοποιήσει τον αγωγό EastMed όταν κατασκευαστεί.

Πρόταση

Τον περασμένο Ιούνιο η Energean υπέβαλε πρόταση στο Υπουργείο Ενέργειας που αφορά τα δυο πρώτες επιλογές της εταιρείας. Η πρόταση που εξετάζεται από τη Λευκωσία, προνοεί κατασκευή αγωγού ΦΑ από το Ισραήλ προς την Κύπρο και πλωτή μονάδα υγροποίησης φυσικού αερίου. Σύμφωνα με την πρόταση, οι ποσότητες ΦΑ θα μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες τις εσωτερικής αγοράς για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, σε πρώτη φάση, το δε υγροποιημένο ΦΑ (LNG) θα μπορεί να διοχετευθεί στις ευρωπαϊκές αγορές και όχι μόνο. Ο αγωγός θα είναι μήκους 200 χιλιομέτρων και θα καλύπτει το ισραηλινό κοίτασμα «Αθηνά». Όπως έχει γίνει γνωστό, η εταιρεία φέρεται να έχει προχωρήσει με τεχνική έκθεση που περιλαμβάνει τα χρονοδιαγράμματα και τους οικονομικούς πόρους υλοποίησης του έργου. Η επένδυση υπολογίζεται στα 2 δισ. ευρώ και θα είναι σε θέση να παράγει LNG από το 2026. Σύμφωνα με τους σχεδιασμούς, η μονάδα FLNG θα είναι σε θέση να υγροποιεί ΦΑ που να καλύπτει το 50% των αναγκών της Ελλάδας.

Ο EastMed

Πέρα από τον αγωγό προς Κύπρο και την πλωτή μονάδα υγροποίησης η εταιρεία παρακολουθεί και το θέμα με τον EastMed. Επί του προκειμένου ο Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρεία είπε πως «αν κατασκευασθεί ο East Med, η Energean θα τον χρησιμοποιήσει».

Πρόσθεσε, ωστόσο, ότι κάνει τον προγραμματισμό της με βάση είτε διαθέσιμες υποδομές είτε υποδομές που θεωρούνται ως άμεσα υλοποιήσιμες. Υπενθυμίζεται ότι η εταιρεία προ διετίας είχε υπογράψει Επιστολή Προθέσεων με την ΔΕΠΑ για την προμήθεια έως 2 δισ. κυβικών μέτρων αερίου ετησίως από τα κοιτάσματά της στο Ισραήλ μέσω του East Med.

Στο καλάθι και τα υπόλοιπα κοιτάσματα

Η πρόταση της Energean, στη Λευκωσία, συνδυάζεται και με άλλες ποσότητες ΦΑ από κοιτάσματα της κυπριακής ΑΟΖ. Στο Υπουργείο Ενέργειας τα επιβεβαιωμένα κυπριακά κοιτάσματα ενισχύουν τους σχεδιασμούς της Energean, κυρίως στο κομμάτι των εξαγωγών. Ένα επιπρόσθετο στοιχείο που συγκαταλέγεται στα συν είναι οι γεωτρητικές δραστηριότητες, υφιστάμενες και μελλοντικές, της Energean στην ισραηλινή ΑΟΖ. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάσθηκαν σε Λονδίνο και Τελ Αβίβ, η Energean με την ερευνητική γεώτρηση «Αθηνά» που πραγματοποιήθηκε τον προηγούμενο Μάιο, πέραν αυτής καθαυτής της ανακάλυψης κοιτάσματος ΦΑ της τάξης των 8 δισεκ. κυβικών μέτρων, πέτυχε την απομείωση ρίσκου για άλλα 50 δισεκ. κυβικά μέτρα. Το αποτέλεσμα αυτό ώθησε την εταιρεία στο να προγραμματίσει δύο ακόμη ερευνητικές γεωτρήσεις σε γειτονικές θέσεις. Η πρώτη εξ αυτών, στην θέση «Ερμής» στο Block 31, βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη και τα αποτελέσματά της αναμένονται εντός του Σεπτεμβρίου, όπως άλλωστε και η έναρξη παραγωγής από το κοίτασμα «Καρίς», που προορίζεται για την ισραηλινή αγορά. Η δεύτερη γεώτρηση είναι στην θέση «Ζευς» στο Block 31 και πρόκειται να πραγματοποιηθεί εντός του έτους.

Ρίχνουν τιμές για να ξεπουλήσουν το χαλλούμι εκτός προτύπου

Με εκπτώσεις στη λιανική τιμή του προϊόντος οι υπεραγορές τρέχουν να εξαντλήσουν τα αποθέματα

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Χαλλούμια με ποσοστιαίες εκπτώσεις στην τελική τιμή, ή με ποσοτικές προσφορές μπορούν να αγοράζουν αυτές τις μέρες οι καταναλωτές. Πρόκειται σαφώς για τα προϊόντα που δεν εμπίπτουν στις προδιαγραφές ΠΟΠ και δεν φέρουν την ανάλογη σήμανση, τα οποία οι υπεραγορές διαθέτουν σε χαμηλότερες τιμές, ώστε να εξαντλήσουν τα όποια αποθέματα διαθέτουν. Στόχος τους, να καταφέρουν να συμμορφωθούν με το νέο τελεσίγραφο του Υπουργείου Γεωργίας, το οποίο δίνει περιθώριο μέχρι την Δευτέρα 19 Σεπτεμβρίου για έναρξη των ελέγχων στην αγορά. Υπενθυμίζεται ότι το Υπουργείο είχε προχωρήσει σε ελέγχους και την προηγούμενη εβδομάδα, τα αποτελέσματα των οποίων έδειξαν ότι οι επιχειρήσεις δεν είχαν συμμορφωθεί με τις σχετικές συστάσεις και δόθηκε παράταση άλλης μίας εβδομάδας. Μιλώντας στην «Κ» ο αρμόδιος υπουργός Κώστας Καδής, ξεκαθαρίζει ότι δεν τίθεται ενδεχόμενο νέας παράτασης, εφόσον

Ηδη από την 1η Σεπτεμβρίου αριθμός υπεραγορών σταμάτησε να παραλαμβάνει προϊόντα χαλλουμιού που δεν φέρουν την σήμανση ΠΟΠ.

ήδη έχει δοθεί αρκετός χρόνος προσαρμογής και εφαρμογής της νομοθεσίας. Συγκεκριμένα, σε επιστολή που απέστειλε το Υπουργείο προς τον Σύνδεσμο Υπεραγορών με ημερομηνία 9 Σεπτεμβρίου, το Υπουργείο Γεωργίας επισημαίνει ότι μέχρι τις 19 του μήνα, τα σημεία λιανικής πώλησης όπως υπεραγορές, φρουταρίες, μίνι μάρκετ και φούρνοι, θα πρέπει να προβούν στην απόσυρση των προϊόντων που φέρουν στην επισήμανσή τους την ονομασία Χαλλούμι, Halloumi ή και Hellim και τα οποία έχουν παρασκευαστεί από εταιρείες που δεν έχουν ενταχθεί στο σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης ή έχουν παραχθεί από πιστοποιημένες εταιρείες σε ημερομηνία προγενέστερη από αυτή της ένταξής τους στο σύστημα ελέγχου. Προσθέτει ότι όλα τα προϊόντα χαλλουμιού που έχουν παραχθεί μετά την ένταξη των τυροκομείων στο σύστημα ελέγχου, θα πρέπει να φέρουν το κοινοτικό λογότυπο για τις ΠΟΠ. Ανάλογοι χειρισμοί θα πρέπει να γίνουν και για προϊόντα με την ονομασία Χαλλούμι ή και Halloumi ή και Hellim, τα οποία πωλούνται σε χύμα μορφή delicatessen στα σημεία πώλησης, ενώ το λογότυπο ΠΟΠ θα πρέπει να προστεθεί και στις ετικέτες όπου διαφημίζεται το προϊόν στα ράφια των σημείων λιανικής πώλησης, καθώς και στα διαφημιστικά φυλλάδια που εκδίδονται. Σε περίπτωση παράβασης της νομοθεσίας, τα προϊόντα θα αποσύρονται άμεσα από την αγορά.

Παραλαμβάνουν μόνο ΠΟΠ

Την περασμένη Δευτέρα ο Σύνδεσμος Υπεραγορών απέστειλε επιστολή προς τα μέλη του, καλώντας τα να προχωρήσουν με τα δέοντα μέτρα ώστε να αποφευχθούν οι όποιες κυρώσεις συνεπάγονται βάσει της νομοθεσίας. Μιλώντας στην «Κ» ο πρόεδρος του συνδέσμου Υπεραγορών Ανδρέας Χατζηαδάμου, εξέφρασε την εκτίμηση ότι ήδη τα αποθέματα του χαλλουμιού που έχει παραχθεί εκτός προδιαγραφών ή από μη πιστοποιημένο τυροκομείο, έχουν μειωθεί σημαντικά τις τελευταίες μέρες. Ήδη από την 1η Σεπτεμβρίου, αριθμός υπεραγορών έχει σταματήσει να παραλαμβάνει τέτοια αποθέματα ενώ έχουν γίνει συστάσεις προς τους υπεύθυνους παραλαβών, ώστε να μην δέχονται προϊόντα χαλλουμιού, άλλα από όσα φέρουν τη σήμανση ΠΟΠ. Τις επόμενες μέρες οι συστάσεις θα γίνουν ρητές εντολές, για το συγκεκριμένο θέμα. Ο στόχος είναι να εξαντληθούν όλες οι «παράνομες» ποσότητες του προϊόντος μέχρι την προσεχή Δευτέρα. Παράλληλα, σε συνεννόηση με τους προμηθευτές, οι υπεραγορές επιλέγουν τρόπους αύξησης της ζήτησης του προϊόντος στην αγορά όπως ποσοστιαίες εκπτώσεις, ή ποσοτικές προσφορές 1+1, κάτι που ήδη έχει καταγραφεί στα ψυγεία των υπεραγορών. Βεβαίως, υπάρχει και η δυνατότητα αλλαγής της ετικέτας και διάθεσης του ίδιου προϊόντος με διαφορετικό όνομα, που ήδη παρατηρείται σε ορισμένες περιπτώσεις.

Οι ποινές

Από τις 19 Σεπτεμβρίου θα ξεκινήσουν οι έλεγχοι από τους επιθεωρητές του Υπουργείου Γεωργίας στα σημεία λιανικής πώλησης του προϊόντος, οι οποίοι θα ελέγχουν κατά πόσο το προϊόν προέρχεται από πιστοποιημένο τυροκομείο και κατά πόσο φέρει την σήμανση ΠΟΠ. Αν εντοπιστεί παράβαση της νομοθεσίας, τότε το προϊόν θα απομακρυνθεί άμεσα από την υπεραγορά/ φρουταρία/μίνι μάρκετ κ.ο.κ. Ακολούθως θα ξεκινήσει η διαδικασία ανίχνευσης της αλυσίδας εμπορίας του προϊόντος. Η ευθύνη θα βαραίνει τόσο τους πωλητές, όσο και τους παραγωγούς. Σύμφωνα με τον Υπουργό Γεωργίας η αρμόδια αρχή δύναται να αποσύρει ή να κατακρατήσει τα προϊόντα, ενώ όσοι δεν συμμορφωθούν, μπορεί να οδηγηθούν στο δικαστήριο.

Μαζικά η παραγωγή

Στο μεταξύ οι έλεγχοι από την Boureau Veritas συνεχίζονται κανονικά στις μονάδες παραγωγής, ενώ εκτιμάται ότι η παραγωγή του προϊόντος έχει ξεκινήσει μαζικά ενώ την ερχόμενη εβδομάδα δεν θα υπάρχει άλλο χαλλούμι στην αγορά, πέραν του πιστοποιημένου προϊόντος. Ήδη η πλειοψηφία των Τυροκομείων έχει λάβει τις σχετικές εγκρίσεις. Σύμφωνα με τον κ. Καδή, αριθμητικά, υπέβαλαν αίτηση γύρω στα 60 Τυροκομεία, ενώ πέραν των 50, συμπεριλαμβανομένων των μεγάλων Τυροκομείων, έχουν εγκριθεί. Αυτός ο αριθμός εκτιμάται ότι καλύπτει περίπου το 80% της ετήσιας παραγωγής.

Όσον αφορά τους Τουρκοκύπριους παραγωγούς, σύμφωνα με πληροφορίες που έδωσε στο πλαίσιο συνέντευξης του στην «Κ», ο γενικός διευθυντής διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων της Κομισιόν, έχουν υποβληθεί δύο αιτήσεις ενώπιον της Boureau Veritas. Εκκρεμούν ωστόσο τεχνικά και νομικά θέματα πριν την έγκριση και πιστοποίηση τους. Σύμφωνα με τον Υπουργό Γεωργίας, στο παρόν στάδιο, υπάρχουν διαδικαστικά θέματα με πολιτική χροιά, τα οποία δεν επιτρέπουν την έγκριση των δύο αιτητών επί του παρόντος, ενώ τόνισε ότι το Υπουργείο είναι στη διάθεση τους ώστε να μπορέσουν να παράξουν χαλλούμι ΠΟΠ και να το διοχετεύσουν μέσω της πράσινης γραμμής στην Ευρωπαϊκή αγορά. Σε μια άλλη εξέλιξη, ξεκίνησαν οι διαδικασίες απόσυρσης όλων των δικαστικών και διοικητικών διαδικασιών που αφορούσαν έμμεσα ή άμεσα τον φάκελο του χαλλουμιού.

Ήδη ο Υπουργός είχε συνάντηση την Τρίτη με τη Νομική Υπηρεσία για έναρξη διαδικασιών ενώ ακολούθως θα συναντηθεί με όσους έχουν προχωρήσει σε προσφυγές ώστε να προχωρήσουν οι δέουσες ενέργειες απόσυρσης τους. Υπενθυμίζεται ότι πρόκειται για όρο της συμφωνίας που επιτεύχθηκε μεταξύ των μερών στις 22 Ιουλίου.

Δεν υπάρχει περίπτωση νέας παράτασης διαμηνύει ο υπουργός Γεωργίας Κώστας Καδής, τονίζοντας ότι ήδη έχει δοθεί αρκετός χρόνος προσαρμογής και εφαρμογής της νομοθεσίας.

Ακριβότερο το νέο προϊόν

Θεωρείται δεδομένο ότι το προϊόν ΠΟΠ, εφόσον εφαρμόζονται συγκεκριμένες πρόνοιες για την παραγωγή του, θα έχει υψηλότερο κόστος παραγωγής. Ως εκ τούτου αναπόφευκτα θα αυξηθεί και η τελική λιανική τιμή διάθεσης του προϊόντος.
Αναμένεται λοιπόν ότι από την ερχόμενη εβδομάδα οι καταναλωτές θα αγοράζουν το χαλλούμι κατά 1 ευρώ ακριβότερα, κατά μέσο όρο. Αυτή την στιγμή η τιμή του προϊόντος στην αγορά διατίθεται γύρω στα 8-15 ευρώ το κιλό.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του **ΧΟΛΓΚΕΡ ΣΜΙΕΝΤΙΝΓΚ**

Ο πληθωρισμός δεν αφήνει περιθώρια στην ΕΚΤ

Ως αντίδραση στην αύξηση του πληθωρισμού τον Αύγουστο στο 9,1%, η ΕΚΤ αύξησε τα επιτόκια κατά 75 μονάδες βάσης. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη αύξηση που έχει γίνει ποτέ. Η ΕΚΤ έδωσε το μήνυμα πως, σε συνέχεια της αύξησης που έκανε νωρίτερα αυτήν την εβδομάδα, θα αυξήσει σημαντικά κι άλλο τα επιτόκια στις επόμενες συνεδριάσεις της.

Ωστόσο, δεν κινείται σταδιακά στο πέρασμα προς την ποσοτική σύσφιγξη.

Προς έκπληξή μας, η ΕΚΤ τώρα αναμένει πως θα σημειωθεί υψηλότερος πληθωρισμός για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, ενώ η οικονομική ανάπτυξη θα είναι αναιμική, σε επίπεδα που δεν έχουμε δει ξανά. Η κεντρική τράπεζα προβλέπει απλώς στασιμότητα στα τέλη του 2022 και στις αρχές του 2023, αντί για τη σοβαρή ύφεση που προβλέπουμε εμείς.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα τώρα εκτιμά πως τα επίπεδα του πληθωρισμού θα φτάσουν στο 8,1% το 2022, 5,5% το 2023 και 2,3% το 2024, θα κινούνται δηλαδή σε αρκετά υψηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με

Οι τιμές θα παραμείνουν υψηλές για μεγαλύτερο διάστημα από ό,τι αρχικώς αναμενόταν, παραδέχεται η κεντρική τράπεζα.

τον περασμένο Ιούνιο. Σημειώνεται πως τον Ιούνιο οι προβλέψεις για τον πληθωρισμό διαμορφώνονταν στο 6,8%, 3,5% και 2,1%, αντιστοίχως.

Επιπλέον, και για το 2024 τώρα αναμένει πληθωρισμό πάνω από τον στόχο που έχει θέσει. Ακόμη φαίνεται πιθανόν πως εάν η ΕΚΤ συνειδητοποιήσει το βάθος της ύφεσης που εμείς πιστεύουμε ότι θα σημειωθεί, τότε μπορεί να «παγώσει» τις αυξήσεις των επιτοκίων κάποια στιγμή στις αρχές του 2023. Στην ανακοίνωσή της η ΕΚΤ σημείωσε πως εάν η ζήτηση μειωθεί, τότε αυτό θα περιορίσει και τις πληθωριστικές πιέσεις.

Μάλιστα, στο πλαίσιο της συνέντευξης Τύπου η Κριστίν Λαγκάρντ αναγνώρισε πως ορισμένοι κίνδυνοι που μέλη της ΕΚΤ είχαν συμπεριλάβει σε ένα εναλλακτικό σενάριο για ενδεχόμενη ύφεση έχουν ήδη πραγματοποιηθεί. Παρόλο που οι τιμές ενέργειας και τροφίμων καθώς και οι κυβερνητικές παρεμβάσεις για τη στήριξη των καταναλωτών θα έχουν πολύ μεγαλύτερη επίπτωση στον πληθωρισμό αλλά και στο βάθος της επικείμενης ύφεσης σε σχέση με τη νομισματική πολιτική, η ΕΚΤ έδειξε νωρίτερα αυτήν την εβδομάδα πως θέλει να πολεμήσει τον πληθωρισμό. Βάσει των τελευταίων αποφάσεων της ΕΚΤ προκύπτει πως η τράπεζα δεν έδωσε ξεκάθαρη εικόνα για το πόσο πολύ μπορεί να αυξήσει τα επιτόκια. Το μήνυμα όμως που εξέπεμπε η ανακοίνωση της ΕΚΤ, αλλά και η αναφορά της κ. Λαγκάρντ σε περαιτέρω αυξήσεις σε «αρκετές συνεδριάσεις», θα μπορούσε να αφήσει να εννοηθεί πως θα γίνουν τουλάχιστον δύο επιπλέον αυξήσεις και όχι πέντε.

* Ο κ. Χόλγκερ Σμίεντινγκ είναι οικονομολόγος της Berenberg Bank.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των **ΜΙΣΕΛ ΤΖΑΜΡΙΣΚΟ, ΕΝΤΑ ΚΟΥΡΑΝ, ΑΛΕΞΑΝΤΕΡ ΒΕΜΠΕΡ / BLOOMBERG**

Ισχυρές ενδείξεις παγκόσμιας ύφεσης

Καθώς ο αντίκτυπος του πολέμου στην Ουκρανία εντείνεται και η ανάπτυξη στην Κίνα επιβραδύνεται, οι μετρήσεις για την πορεία της μεταποίησης στην Ευρώπη και στην Ασία έδειξαν πτώση.

Ο δείκτης PMI για τα 19 κράτη-μέλη της Ευρωζώνης μειώθηκε στις 49,6 μονάδες τον Αύγουστο από 49,8 μονάδες τον Ιούλιο, σύμφωνα με τον S&P Global, γεγονός που καταδεικνύει πως η ζήτηση βρίσκεται σε φθίνουσα πορεία, καθώς οι καταναλωτές έρχονται αντιμέτωποι με το αυξημένο κόστος ενέργειας αλλά και με μια μεγάλη γκάμα προϊόντων και υπηρεσιών.

Η Γερμανία και η Ιταλία σημείωσαν επίσης τις χειρότερες επιδόσεις των τελευταίων 26 μηνών, ενώ στην Ασία ο δείκτης PMI της Ταϊβάν μειώθηκε στις 42,7 μονάδες, σε χαμηλότερα επίπεδα από τον Μάιο του 2020. Παράλληλα, ο αντίστοιχος δείκτης στη Νότια Κορέα σημείωσε τη χειρότερη επίδοση από τον Ιούλιο του 2020 καθώς μειώθηκε στις 47,6 μονάδες.

Και στην Ιαπωνία ο δείκτης σημείωσε πτώση, παραμένοντας ωστόσο πάνω από τα επίπεδα των 50 μονάδων, που διαχωρίζουν την επέκταση από τη συρρίκνωση της δραστηριότητας. Η μείωση των παραγγελιών που δέχθηκαν εταιρείες στην Ταϊβάν, επιβεβαιώνει ότι η πτώση που καταγράφηκε στις εξαγωγές τον Ιούλιο συνεχίζεται. Επίσης, εταιρείες που κατασκευάζουν ημιαγωγούς προειδοποίησαν πρόσφατα για μείωση της ζήτησης για μικροτσίπ, εξαρτήματα που αποτελούν βασικές εξαγωγές τόσο για την Ταϊβάν όσο και για τη Νότια Κορέα.

Σε όλες τις μεγάλες οικονομίες ο πρόδρομος δείκτης PMI στέλνει ανησυχητικά μηνύματα για την πορεία της οικονομίας.

Τα συγκεκριμένα στοιχεία έρχονται να προστεθούν σε ένα παγκόσμιο περιβάλλον αβεβαιότητας, καθώς οι δύο από τις μεγαλύτερες παγκόσμιες οικονομίες κινούνται σε διαφορετικές κατευθύνσεις και οι περισσότερες κεντρικές τράπεζες ωθούν προς τα πάνω τα επιτόκια δανεισμού ώστε να τιθασεύσουν τον καλπάζοντα πληθωρισμό.

Το πλήγμα που έχει υποστεί η παραγωγή σε ορισμένα από τα μεγαλύτερα εμπορικά κέντρα στον κόσμο, αποτελεί προειδοποίηση για την πορεία της ζήτησης, καθώς ο πληθωρισμός πλήττει την τσέπη των νοικοκυριών. Για την περίπτωση της Ευρωζώνης, οι πιθανότητες ύφεσης είναι αυξημένες καθώς η Ρωσία μειώνει τις ροές ενέργειας, αυξάνοντας ραγδαία τις τιμές φυσικού αερίου και ενέργειας.

Παρά το ζοφερό μέλλον, η ΕΚΤ αναμένεται να συνεχίσει να αυξάνει τα επιτόκια ώστε να συγκρατήσει τον καλπάζοντα πληθωρισμό. «Οι δείκτες των επόμενων μηνών δείχνουν πως η επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης είναι πιθανόν να ενταθεί –ίσως και αισθητά– μέσα στο επόμενο διάστημα, κάτι που σημαίνει πως ο κίνδυνος ύφεσης έχει αυξηθεί», ανέφερε ο οικονομολόγος της S&P Global Κρις Γουίλιαμσον.

Το ευρωπαϊκό τοπίο πληρωμών θα αλλάζει συνεχώς

Συνέντευξη στην «Κ» του προέδρου του European Payments Council, Javier Santamaria - Οι προκλήσεις και το μέλλον των τραπεζών

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Στο πλαίσιο πραγματοποίησης της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου, ο επίσημος προσκεκλημένος και κύριος ομιλητής είναι ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών (European Payments Council), Javier Santamaria. Στη σύντομη παραμονή του στο νησί ο Πρόεδρος του European Payments Council παραχώρησε συνέντευξη στην «Κ», στην οποία εξηγεί τις νέες τάσεις του ευρωπαϊκού τοπίου πληρωμών, απαντά για το μέλλον των παραδοσιακών τραπεζών και των «fintech» εταιρειών, καθώς και για το διεθνές πρότυπο πληρωμών του ενιαίου χώρου πληρωμών σε ευρώ (SEPA).

Ερωτηθείς για το ποιες ενέργειες μπορούν να γίνουν στην Κύπρο προκειμένου να αυξηθεί/βελτιωθεί η χρήση ψηφιακών πληρωμών και λύσεων, ο κ. Santamaria σημείωσε πως μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών (συμπεριλαμβανομένων και των ευρωπαϊκών τραπεζών) σήμερα, είναι η ικανοποίηση των αναγκών των πελατών τους, παρέχοντας εύκολες, γρήγορες και χωρίς αποκλεισμούς λύσεις και με σαφή επικοινωνία σχετικά με αυτές. Σύμφωνα με τον κ. Santamaria, μια άλλη μεγάλη πρόκληση είναι ο περιορισμός/αποτροπή απάτης πληρωμών για τη διατήρηση της εμπιστοσύνης των πελατών. Εξηγεί δε, ότι η πλήρης εφαρμογή του συστήματος Sepa Credit Transfers Instant (SCT) σε όλη τη ζώνη του SEPA (που αποτελείται από 36 χώρες συμπεριλαμβανομένης και της Κύπρου), θα επιτρέψει στις κυπριακές τράπεζες να προσφέρουν λύσεις άμεσων πληρωμών που βασίζονται σε πραγματικό χρόνο (real time) επί 24ώρου βάσεως (24/7) και θα προσφέρονται σε όλους τους πελάτες τους (καταναλωτές, επιχειρήσεις, εμπόρους και δημόσιες διοικήσεις).

Περνώντας στο κεφάλαιο της πανδημίας και συγκεκριμένα ποια είναι η άποψή του σχετικά με τη θέση ότι η πανδημία συνέβαλε καθοριστικά στην αύξηση των ψηφιακών πληρωμών στην Κύπρο και στο εξωτερικό, στη συνέντευξή του σημείωσε πως, πράγματι, η πανδημία του Covid επιτάχυνε τις συνεχιζόμενες τάσεις της μείωσης της χρήσης μετρητών, της αύξησης των πληρωμών με κάρτες ανέπαφων και η-

Οι παραδοσιακές τράπεζες έχουν πλεονεκτήματα στα οποία θα πρέπει να συνεχίσουν να στηρίζονται.

Η πρωτοβουλία SEPA θα εξακολουθήσει να αναπτύσσεται και να εξελίσσεται για να ταιριάζει με τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς.

λεκτρονικού εμπορίου και της αύξησης των πληρωμών από λογαριασμό σε λογαριασμό μέσω κινητού τηλεφώνου.

Ένα μεγάλο θέμα που έχει συζητηθεί εκτενώς, είναι η δημιουργία του ψηφιακού ευρώ. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το ψηφιακό ευρώ θα λειτουργεί όπως και τα τραπεζογραμμάτια, αλλά σε ψηφιακή μορφή. Θα είναι μια ηλεκτρονική μορφή χρήματος εκδιδόμενου από το Ευρωσύστημα (την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες της ζώνης του ευρώ) στο οποίο θα έχουν πρόσβαση όλοι οι πολίτες και οι επιχειρήσεις. Ο κ. Santamaria, θέλοντας να κάνει το δικό του σχόλιο, σχετικά με το ψηφιακό ευρώ και αν θα συμπλήρωνε ή θα αντικαθιστούσε τα μετρητά, περιορίστηκε στο ότι τα μετρητά δεν θα «εξαφανιστούν σε μια νύχτα» και δεν θα γίνουν όλες οι πληρωμές «άμεσες» στο άμεσο μέλλον. Υπενθύμισε επίσης τη θέση της ΕΚΤ, ότι ένα ενδεχόμενο ψηφιακό ευρώ θα συμπλήρωνε τα μετρητά.

Το μέλλον

Ο ισχυρός άνδρας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών, απαντώντας στο ερώτημα για το μέλλον των fintech εταιρειών, όπως η Revolut, αλλά και πώς θα επηρεάσουν το μέλλον των παραδοσιακών τραπεζών, σημείωσε ότι οι εταιρείες fintech αποτελούν ολοένα και περισσότερο μέρος του ευρωπαϊκού τοπίου πληρωμών. «Το ευρωπαϊκό τοπίο πληρωμών θα συνεχίσει να αλλάζει, με μια πρόσθετη στροφή προς πιο ψηφιακές και καινοτόμες πληρωμές και όλοι οι φορείς θα πρέπει να προσαρμοστούν, όντας ανταγωνιστικοί και στοχεύοντας στην κάλυψη των εξελισσόμενων αναγκών των πελατών καθώς και έτοιμοι να συνεργαστούν με νέους παίκτες συνδυάζοντας τα δυνατά σημεία και των δύο μερών με αμοιβαία επωφελή τρόπο και προς το συμφέρον των πελατών», εξήγησε. Την ίδια ώρα όμως, ο κ. Santamaria υπενθύμισε ότι οι παραδοσιακές τράπεζες έχουν πλεονεκτήματα στα οποία θα πρέπει να συνεχίσουν να στηρίζονται, αλλά ταυτόχρονα να προσαρμόζονται στις νέες ανάγκες και συνθήκες της αγοράς καθώς και στην τεχνολογική εξέλιξη.

Το πρότυπο SEPA

Ο κ. Santamaria, ερωτηθείς για το αν αναμένονται αναβαθμίσεις στο μοντέλο πληρωμών SEPA στο εγγύς μέλλον, υπογράμμισε ότι η πρωτοβουλία SEPA θα συνεχίσει να αναπτύσσεται και να εξελίσσεται για να ταιριάζει με τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς, την τεχνολογία και τα τεχνικά πρότυπα, με την ισχυρή συμβολή του τομέα παρόχου υπηρεσιών πληρωμών (PSP). Ως συγκεκριμένο παράδειγμα, είπε πως τα προγράμματα πληρωμών SEPA (SCT Sepa Credit Transfers, SCT Inst, SDD Sepa Direct Debits) ενισχύονται σε διετή βάση με βάση τα στοιχεία της αγοράς και την ανατροφοδότηση μέσω μιας διαφανούς διαδικασίας διαχείρισης αλλαγών.

Τονίζεται πως με το πρότυπο Sepa οι καταναλωτές, οι εταιρείες και άλλοι εμπορικοί αντιπρόσωποι μπορούν να πραγματοποιούν και να αποδέχονται πληρωμές σε ευρώ βάσει ενός κοινού και ενιαίου πλαισίου κανόνων.

Η πανδημία του Covid επιτάχυνε τις συνεχιζόμενες τάσεις της μείωσης της χρήσης μετρητών, σημειώνει ο κ. Santamaria.

Μιλώντας με αριθμούς για το κυπριακό τοπίο

Όσον αφορά στα στατιστικά σχετικά με το κυπριακό περιβάλλον για την κατανομή των πληρωμών δίχως μετρητά, τα δεδομένα τα είχε ενώπιόν του ο Μάριος Νικολάου του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου, που ασχολείται με θέματα πληρωμών και εκπροσωπεί τον Σύνδεσμο Τραπεζών στο European Payments Council. Ο κ. Νικολάου παρουσιάζοντας τα δεδομένα των πληρωμών δίχως μετρητά (cashless payments) στην «Κ», διαφαίνεται πως στην Κύπρο είναι πολύ διαδεδομένη η χρήση της κάρτας (δηλαδή πληρωμές με κάρτα), ενώ στο θέμα της μεταφοράς πιστώσεων, των άμεσων χρεώσεων, και του e-money βρίσκεται είτε κάτω, είτε σε ίδια επίπεδα με τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη.

Αναλυτικότερα, οι Κύπριοι κάνουν πληρωμές με κάρτα στο 64,1% σε σχέση με το 56,8% που είναι ο μέσος ευρωπαϊκός όρος πληρωμών με κάρτα. Σημειώνεται πως η αύξηση το 2021 ήταν κατά 19,3% σε σχέση με το 2020. Σύμφωνα με τα δεδομένα που είχε στην κατοχή του ο κ. Νικολάου, οι μεταφορές πιστώσεων στην Κύπρο αν και αυξήθηκαν κατά 10% σε σχέση με το 2020, κυμάνθηκαν στο 17,4%, περίπου 5% κάτω από το μέσο ευρωπαϊκό όρο του 23,2%.

Τα επίπεδα των άμεσων χρεώσεων στους Κύπριους κυμάνθηκαν το 2021 στο 7,2%, πολύ πιο κάτω από το 17,4% του μέσου ευρωπαϊκού όρου. Τέλος, στο «e-money» οι Κύπριοι κινούνται στο μέσο ευρωπαϊκό όρο, στο 3 με 3,5%.

Ο κ. Νικολάου συμπλήρωσε επίσης πως το ποσοστό των μετρητών σε σχέση με τις συνολικές πληρωμές μέσω POS και P2P, ενώ εξακολουθεί να είναι υψηλό (73% (μέσος όρος ζώνης του ευρώ: 48%) σε αξία και 83% (μέσος όρος ευρωζώνης: 73%) σε όγκο), μειώνεται σταθερά στην Κύπρο. Τέλος, ο κ. Νικολάου επισήμανε ότι η πανδημία επιτάχυνε τις ψηφιακές πληρωμές στην Κύπρο το 2021 και σχεδόν το 81% των Κυπρίων έκαναν χρήση των μέσων ψηφιακών πληρωμών.

Με νέους κανόνες η διεξαγωγή στοιχημάτων

Μπαίνουν σε εφαρμογή από την 1η Οκτωβρίου και στοχεύουν στην ενίσχυση της προστασίας των παικτών

Επιμέλεια: **ΜΑΡΙΑ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Από την 1η Οκτωβρίου οι κανονισμοί διεξαγωγής στοιχηματικής δραστηριότητας αλλάζει. Η Εθνική Αρχή Στοιχημάτων προχώρησε στη δημοσιοποίηση των «Κανονισμών Προστασίας των Παικτών, Νεαρών Ατόμων και Παθολογικών Παικτών», στοχεύοντας στην ενίσχυση της προστασίας και της ασφάλειας των παικτών, κωδικοποιώντας τις αναδυόμενες βέλτιστες πρακτικές αλλά και τις νέες ιδέες που περιβάλλουν το ασφαλές παιχνίδι. Πρόκειται για ενέργειες που αποσκοπούν αφενός στη δημιουργία μιας δομημένης βάσης για την προστασία των παικτών και αφετέρου στη βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου. Μέσα από τους κανονισμούς καθορίζονται ελάχιστες απαιτήσεις σε τέσσερις βασικούς τομείς: στις πληροφορίες που παρέχουν οι αδειούχες εταιρείες στον παίκτη, στα εργαλεία που έχει ο παίκτης στη διάθεσή του, στα όρια που θα μπορεί ο ίδιος να θέσει και τέλος, στην προστασία των ανηλίκων.

Η Εθνική Αρχή Στοιχημάτων προχώρησε στη δημοσιοποίηση των «Κανονισμών Προστασίας των Παικτών, Νεαρών Ατόμων και Παθολογικών Παικτών», στοχεύοντας στην ενίσχυση της προστασίας και της ασφάλειας των παικτών.

Το «καθαρό υπόλοιπο»

Επιπλέον, εισάγεται η έννοια της εγγύτητας σε πληροφορίες (για παράδειγμα: η επιλογή ορίων δεν είναι ποτέ πάνω από δυο κλικ μακριά για ένα εγγεγραμμένο παίκτη), η αλληλεπίδραση αποδέκτη-παίκτη βάσει του προφίλ κινδύνου κάθε παίκτη, ο υποχρεωτικός καθορισμός ορίου κατάθεσης κατά την εγγραφή και την καθιέρωση μιας καθολικής κατάληξης διεύθυνσης ιστοσελίδας, η οποία θα παραπέμπει άμεσα τον παίκτη στην ιστοσελίδα ρύθμισης ορίων σε οποιοδήποτε αποδέκτη. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η εισαγωγή του «καθαρού υπολοίπου», το οποίο θα είναι άμεσα διαθέσιμο και θα λειτουργεί σαν ένα συνεχές reality check για τους παίκτες. Όσο αφορά τον στοιχηματισμό σε αδειούχα υποστατικά, η επαλήθευση ταυτότητας είναι πια υποχρεωτική για οποιοδήποτε άτομο φαίνεται κάτω των 25 ετών. Οι κανονισμοί περιέχουν επίσης τις ελάχιστες απαιτήσεις σχετικά με την σήμανση και τις πληροφορίες που περιλαμβάνουν οι ιστοσελίδες των αδειούχων εταιρειών και τα δελτία στοιχημάτων, τον τρόπο σύνταξης των όρων και προϋποθέσεων συμμετοχής, τις γραμμές εξυπηρέτησης πελατών και απαιτούν από όλες τις εταιρείες όπως διατηρούν έναν εξειδικευμένο ιστότοπο ασφαλούς παιχνιδιού.

Προφίλ ρίσκου

Κάθε αδειούχα εταιρεία οφείλει να διαθέτει αποτελεσματικά συστήματα και ελέγχους για τον καθορισμό, εντοπισμό και την αλληλεπίδραση με εγγεγραμμένους παίκτες που παρουσιάζουν προβληματική ενασχόληση με το στοίχημα ή που ενδεχομένως να κινδυνεύουν από την παρούσα ενασχόλησή τους. Οφείλει επίσης να θεσπίσει αντικειμενικά κριτήρια μέσω των οποίων να δημιουργεί προφίλ ρίσκου για έκαστο παίκτη με σκοπό την κατηγοριοποίηση του βάσει του υπολογιζόμενου κινδύνου. Βάσει του προφίλ ρίσκου του εκάστοτε παίκτη, θα καθορίζεται και η οποιαδήποτε αλληλεπίδραση (διαφημίσεις, προσφορά μπόνους) της αδειούχας εταιρείας.

Τα όρια του παίκτη

Η πρόσβαση στην ιστοσελίδα στην οποία εγγεγραμμένος παίκτης μπορεί να θέσει τα όριά του, είναι πια άμεσα διαθέσιμη μέσω της καθολικής κατάληξης διαδικτύου «.com.cy/metra» σε οποιαδήποτε αδειούχα εταιρεία. Επιπλέον, η ίδια ιστοσελίδα είναι διαθέσιμη με μόνο ένα κλικ από οπουδήποτε στην ιστοσελίδα ή εφαρμογή κινητής συσκευής της εταιρείας. Τα όρια κάθε παίκτη, διασφαλίζονται από κάθε εταιρεία και αφορούν το όριο κατάθεσης, το όριο στοιχηματισμού, την περίοδο «time out» (χρονικό διάστημα διακοπής που δεν ξεπερνά τους τρεις μήνες), και την περίοδο αποκλεισμού/ διάθεσης (χρονικό διάστημα διακοπής είτε καθημερινώς είτε επί συγκεκριμένης μέρας ή ημερών, ώστε να αποκλείεται η πρόσβαση του κατά τις ώρες που ο παίκτης π.χ. εργάζεται ή προτίθεται να ξεκουραστεί). Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ο καθορισμός ορίου κατάθεσης είναι πια υποχρεωτικός για όλους τους εγγεγραμμένους παίκτες και ότι η συμμετοχή σε στοίχημα δεν επιτρέπεται εφόσον αυτό δεν καθοριστεί. Επιπλέον, η αδειούχα εταιρεία έχει υποχρέωση να ενημερώσει τον παίκτη όταν οι καταθέσεις του έχουν ξεπεράσει το 80% του ορίου που ο ίδιος έχει καθορίσει.

Εργαλεία προστασίας

Με τους κανονισμούς εισάγονται δυο νέα εργαλεία που στοχεύουν στην απομυθοποίηση της δραστηριότητας του παίκτη. Το πρώτο επιτρέπει στους παίκτες να επιθεωρήσουν το σύνολο της στοιχηματικής τους δραστηριότητας, ενώ το δεύτερο προβάλλει στον παίκτη το συνολικό καθαρό υπόλοιπό του, δηλαδή το καθαρό υπόλοιπο (win/loss) από την ημέρα εγγραφής μέχρι και το τελευταίο διευθετημένο στοίχημα. Το καθαρό υπόλοιπο είναι μονίμως σε περίοπτη θέση και με έντονη γραμματοσειρά εντός του προφίλ εγγεγραμμένου παίκτη και είναι διαθέσιμο στον παίκτη με ένα κλικ από οπουδήποτε στην ιστοσελίδα ή εφαρμογή κινητής συσκευής. Επιπλέον, τα εργαλεία που έχει στη διάθεσή του ο παίκτης περιλαμβάνουν μετρητή διαθέσιμου υπόλοιπου και ρολόι, τα οποία είναι μονίμως σε περίοπτη θέση εντός του ιστότοπου των αποδεκτών.

Αυτοεξαίρεση του παίκτη

Βάσει των κανονισμών, κάθε δικαιούχος θα πρέπει να διαθέτει διαδικασίες αυτοεξαίρεσης παίκτη και να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να διασφαλίζει ότι δεν θα προσφέρει υπηρεσίες στοιχηματισμού σε παίκτη που έχει αυτοεξαιρεθεί. Η περίοδος αυτοεξαίρεσης μπορεί να είναι για περίοδο μεταξύ έξι ή δώδεκα μηνών ή για αόριστο χρονικό διάστημα, πέραν των δώδεκα μηνών. Μέχρις ότου ο παίκτης επανασυνδεθεί και επαναλειτουργήσει τον διαδικτυακό λογαριασμό του, απαγορεύεται οποιαδήποτε αποστολή μηνύματος, διαφήμισης ή προωθητικής ενέργειας. Με βάση τους κανονισμούς, η αυτοεξαίρεση συγκεκριμένης περιόδου αίρεται αυτομάτως κατά τη λήξη της, χωρίς να απαιτείται συγκεκριμένη ενέργεια από τον παίκτη, ενώ η αυτοεξαίρεση αόριστης χρονικής περιόδου αίρεται μόνο με το πέρας επτά ημερών από τη λήψη σχετικής ηλεκτρονικής ειδοποίησης από τον παίκτη, αφού πρώτα ολοκληρωθεί περίοδος αυτοεξαίρεσης τουλάχιστον 12 μηνών. Περαιτέρω, οι κανονισμοί περιλαμβάνουν ρυθμίσεις για τη δημιουργία ενός μηχανισμού καθολικής αυτοεξαίρεσης, ο οποίος θα επιτρέπει σε παίκτη να αιτηθεί αποκλεισμό από συμμετοχή σε στοίχημα από το σύνολο των αδειούχων αποδεκτών Κλάσης Β (διαδικτυακό στοίχημα) ή/και Α (επίγειο στοίχημα).

Προστασία ανηλίκων

Για την προστασία ανηλίκων και την αποτροπή της συμμετοχής τους σε στοιχηματική δραστηριότητα, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η υποχρεωτική επαλήθευση ηλικίας σε πρόσωπα που φαίνονται κάτω των 25 ετών και η αυτόματη αποβολή προσώπων από το υποστατικό σε περίπτωση που δεν έχουν στην κατοχή τους έγγραφο ταυτοποίησης. Επιπλέον, όλα τα αδειούχα υποστατικά θα πρέπει να έχουν απρόσκοπτη θέαση στο εσωτερικό τους, δηλαδή, να είναι διαμορφωμένα με τέτοιο τρόπο ώστε η δραστηριότητα και τα πρόσωπα εντός του υποστατικού να είναι εύκολα διακριτά από τον περιβάλλοντα σε αυτό χώρο. Με τη σειρά τους και οι αδειούχες διαδικτυακές εταιρείες θα πρέπει να εφαρμόζουν πολιτικές και διαδικασίες για αποτροπή της συμμετοχής ανηλίκων στο στοίχημα. Προς αυτή την κατεύθυνση, μεταξύ άλλων, οι κανονισμοί προβλέπουν τακτική αναθεώρηση των συστημάτων επαλήθευσης ηλικίας παίκτη και εύλογη εφαρμογή νέων ή βελτιωμένων λογισμικών.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Το χρέος μας

Έχουμε ένα χρέος προς την πατρίδα μας, τα παιδιά μας και την ανθρωπότητα εν γένει. Να διαιωνίσουμε τις αρχές και τις αξίες που μας μετέφεραν οι πρόγονοί μας και την ίδια ώρα να διαφυλάξουμε τη δημοκρατία. Η ζωή όμως κάνει κύκλους και τα τελευταία χρόνια φαίνεται να γυρνάμε πολλές δεκαετίες πίσω, αν όχι εκατονταετίες. Στην εξουσία σκαρφαλώνουν αμφιβόλου ποιότητας πολιτικοί με το σκεπτικό ότι θα πρέπει οπωσδήποτε να παραμείνουν στην εξουσία εφ' όρου ζωής. Έχουμε γραφικούς τύπους όπως τον πρόεδρο της Βορείου Κορέας όπου γνωρίζαμε πάντα ποιος είναι και πώς διοικεί τη χώρα του. Πρόσφατα όμως έχουν αρχίσει να αποκαλύπτονται κρυφοδικτάτορες που είχαν την κάλυψη δημοκρατικών διαδικασιών για να μπορούν να θολώνουν τα νερά. Επικαλούνται το θρησκευτικό αίσθημα και επενδύουν στις δημόσιες σχέσεις σε ξένες χώρες σκορπώντας πολύ χρήμα, οπότε όσο κι αν εμείς υποπτευόμασταν το ποιόν τους, δεν είχαμε τη δυνατότητα ή ακόμα καλύτερα την άνεση για να τους αποκλείσουμε. Ένας από αυτούς είναι και ο Ρώσος πρόεδρος. Βέβαια πρέπει να είμαστε ειλικρινείς με τους εαυτούς μας. Τα χρήματα που δόθηκαν όλα τα προηγούμενα χρόνια υπό μορφή επενδύσεων ή ακόμα και χορηγιών από τη Ρωσία, βοήθησαν στο να κλείνει ο κόσμος τα μάτια από τη μια αλλά και να αναπτυχθεί η οικονομία από την άλλη. Αυτό φυσικά δεν συνέβη μόνο στην Κύπρο, αλλά και σε πολλές άλλες χώρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε κάποιες εκτός αυτής. Έχουμε και μερικές περιπτώσεις που χώρες δέθηκαν τόσο πολύ με τη Ρωσία όπου εξαρτώνται ενεργειακά σχεδόν 100% από αυτή. Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία όμως έχει αλλάξει τα δεδομένα. Οι μάσκες έπεσαν και η δημοφιλία του Ρώσου Προέδρου έχει εξαφανιστεί. Οι Ουκρανοί πολεμάνε σαν λιοντάρια και ο Ρώσος Πρόεδρος εκβιάζει την Ευρώπη λόγω της εξάρτησης που έχουμε στο φυσικό αέριο. Πρέπει να κάνουμε υπομονή και να μην υποκύψουμε στις απειλές ενός δικτάτορα. Πρέπει να διαφυλάξουμε τις αξίες μας και τη δημοκρατία για να παραδώσουμε στα παιδιά μας ένα καλύτερο κόσμο. Στηρίζουμε τον αμυνόμενο.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

γαστρονόμος
ΚΥΡΙΑΚΗ
18/9
ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΥΜΕ ΤΟΝ ΣΠΑΝΙΟ ΠΛΟΥΤΟ ΣΤΗΝ ΠΙΣΩ ΑΥΛΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ
Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα
www.kathimerini.com.cy

Η μεγαλύτερη εταιρεία οικιακών συσκευών της Ευρώπης ανακοίνωσε σχέδια για την περιστολή του κόστους.

Μείωση κερδών αναμένει η σουηδική εταιρεία Electrolux

Η σουηδική Electrolux ανακοίνωσε σχέδια για τη μείωση του κόστους και προειδοποίησε ότι τα κέρδη της θα μειωθούν, διότι ο υψηλός πληθωρισμός και η περιορισμένη καταναλωτική εμπιστοσύνη συρρικνώνουν τη ζήτηση για τα προϊόντα της, ήτοι τις γνωστές οικιακές συσκευές της. Συν τοις άλλοις, οι μεγάλες επενδύσεις σε δραστηριότητές της στη Βόρεια Αμερική δεν έχουν ακόμη αποδώσει. Συγκεκριμένα, η ζήτηση για οικιακές συσκευές στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ μειώθηκε με σημαντικά επιταχυνόμενο ρυθμό το τρίτο τρίμηνο. Τα δε υψηλά αποθέματα λιανικής και οι ανισορροπίες στο σύστημα της διεθνούς προμηθευτικής αλυσίδας, όπως επισημαίνει ο σουηδικός όμιλος,

Η μετοχή της σημείωνε πτώση 7% στις πρωινές συναλλαγές, ενώ από την αρχή του έτους έχει υποχωρήσει 42%.

είχαν ως αποτέλεσμα και το κόστος να διογκωθεί και η αναποτελεσματικότητα. «Τα κέρδη της τρίτης τριμηνίας αναμένεται να ελαττωθούν σοβαρά σε σύγκριση με το δεύτερο τρίμηνο του 2022, εξαιρουμένου επίσης του εφάπαξ κόστους εξόδου από την αγορά της Ρωσίας», αναφέρεται σε ανακοίνωση της εταιρείας. Την περίοδο Απριλίου - Ιουνίου, η Electrolux κατέγραψε χαμηλότερα από ό,τι αναμενόταν λειτουργικά κέρδη της τάξεως των 560 εκατ. κορωνών (53,4 εκατ. δολαρίων).

Η μεγαλύτερη εταιρεία οικιακών συσκευών της Ευρώπης τόνισε πως οι περικοπές κόστους σε όλη την Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική θα αποφέρουν αξιόλογη βελτίωση στην κερδοφορία του 2023. «Το πρόγραμμα, το οποίο ξεκινάει άμεσα, θα εστιαστεί στη μείωση του μεταβλητού κόστους, με ιδιαίτερη προσοχή στην εξάλειψη της αναποτελεσματικότητας κόστους στην αλυσίδα εφοδιασμού μας και στην παραγωγή», πληροφορεί η Electrolux.

Η μετοχή της σημείωνε πτώση 7% στις πρωινές συναλλαγές, ενώ από την αρχή του έτους έχει υποχωρήσει 42%. Μιλώντας σε αναλυτές ο διευθύνων σύμβουλός της Τζόνας Σάμιουελσον υπογράμμισε πως, αν και έγιναν σοβαρές επενδύσεις στα εργοστάσια της Βόρειας Αμερικής, η πανδημία του κορωνοϊού και οι οξείες ελλείψεις εξαρτημάτων προκάλεσαν καθυστέρηση στην αύξηση της παραγωγής. «Μέχρι στιγμής το κέντρο βάρους το δίναμε σχεδόν αποκλειστικά στην επιτάχυνση της παραγωγής με οποιοδήποτε τίμημα», τόνισε. «Πλέον, πρέπει να στραφούμε σε μια προσέγγιση με έμφαση στο κόστος της παραγωγικότητας στον εφοδιασμό και στη δική μας μεταποίηση». Αναφορικά με τη Γηραιά Ήπειρο, ο κ. Σάμιουελσον επισήμανε πως αναμένει οι καταναλωτές να εξακολουθούν να αναβάλλουν τις αγορές συσκευών, «για όσο καιρό η εμπιστοσύνη κινείται σε πολύ χαμηλά επίπεδα και σε συνδυασμό με τον γενικευμένο υψηλότατο πληθωρισμό». Εν κατακλείδι, η σουηδική εταιρεία διευκρίνισε πως θα δώσει λεπτομέρειες για τη μείωση δαπανών και το κόστος αναδιοργάνωσης στην παρουσίαση τριμηνιαίων αποτελεσμάτων στις 28 Οκτωβρίου.

REUTERS

Σύμφωνο συνεργασίας για έργο βιομεθανίου

Τριμερές σύμφωνο συνεργασίας για την ανάπτυξη ενός πιλοτικού έργου βιομεθανίου με έγχυση στο Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου υπογράφηκε χθες μεταξύ του ΔΕΣΦΑ και των εταιρειών Polyeco και Ergoplanning. Το σχετικό σύμφωνο συνεργασίας σηματοδοτεί το άνοιγμα της εν λόγω αγοράς βάσει συγκεκριμένου προγράμματος δράσης και καθορισμένου χρονοδιαγράμματος, με πρώτο ορόσημο την εκπόνηση επιχειρησιακού σχεδίου μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου 2022 και τη λήψη τελικής επενδυτικής απόφασης έως τα τέλη του 2023.

Οπως προβλέπεται στο σύμφωνο συνεργασίας, το βιομεθάνιο δύναται να χρησιμοποιηθεί αντί του φυσικού αερίου για σκοπούς ιδιοκατανάλωσης του Διαχειριστή στη λειτουργία των σταθμών συμπίεσης σε Νέα Μεσημβρία Θεσσαλονίκης και Αμπελιά Φαρσάλων στη Θεσσαλία, η οποία σήμερα πραγματοποιείται με τη χρήση φυσικού αερίου. Καθώς οι δύο εγκαταστάσεις βρίσκονται κοντά σε περιοχές με μεγάλη διαθεσιμότητα αποβλήτων, η συγκεκριμένη κίνηση αποτελεί μια εφικτή και οικονομικά βιώσιμη λύση, που βελτιώνει σημαντικά και το ανθρακικό αποτύπωμα των σταθμών.

Η συνέργεια του ΔΕΣΦΑ με τις δύο εταιρείες αφορά τη συνολική αλυσίδα αξίας του βιομεθανίου, από ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο αποβλήτων για την αδιάλειπτη τροφοδοσία της μονάδας μέχρι την εγκατάσταση, λειτουργία και διαχείρισή της και την τελική απόληψη του πράσινου αερίου για κατανάλωση.

Πρόβλεψη για κατάρρευση σε δύο χρόνια της ρωσικής οικονομίας

Τι συμβαίνει πραγματικά στη χώρα λόγω των δυτικών κυρώσεων

Παρά τις δυτικές κυρώσεις, ο Ρώσος πρόεδρος Βλαντιμίρ Πούτιν διακηρύσσει πως η χώρα του θα έχει φέτος πλεονασματικό προϋπολογισμό και θα αντεπεξέλθει στην οικονομική και τεχνολογική επιθετικότητα της Δύσης, όπως τη χαρακτήρισε, αναφέρει σε σχετικό άρθρο της η Deutsche Welle. Ταυτόχρονα η ρωσική στατιστική υπηρεσία (Rosstat) δημοσίευσε πως το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) της χώρας μειώθηκε μόλις κατά 0,4% το πρώτο εξάμηνο του 2022. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, το επενδυτικό κεφάλαιο βρίσκεται σε άνοδο, το ρούβλι έχει ανακάμψει και ο πληθωρισμός, που είχε αυξηθεί κατακόρυφα στην αρχή του πολέμου, υποχωρεί ξανά. Τι συμβαίνει όμως πραγματικά; Η οικονομία της χώρας συνεχίζει να στηρίζεται

Πολλές εταιρείες δυσκολεύονται να προμηθευτούν εξαρτήματα και οι ρωσικές εξαγωγές είναι σε καθοδική πορεία.

Η Ρωσία αναγκάζεται να πουλάει όλο και περισσότερο πετρέλαιο και φυσικό αέριο σε χαμηλότερες τιμές.

στα έσοδα κυρίως από την Ευρωπαϊκή Ενωση, που αποφέρει το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο. Παρόλο που η Γερμανία και η Ιταλία προσπαθούν να ελαχιστοποιήσουν την εξάρτησή τους από ρωσικούς ενεργειακούς πόρους, η Gazprom σημείωσε ρεκόρ εσόδων της τάξεως των 2,5 τρισ. ρουβλιών (41,4 δισ. ευρώ). «Ακόμη κι αν η ρωσική οικονομία τα πάει χειρότερα από ό,τι πριν από έξι μήνες, αυτό δεν αποτελεί ικανό λόγο για τον πρόεδρο Πούτιν να σταματήσει να χρηματοδοτεί τον πόλεμο στην Ουκρανία», δήλωσε στην DW ο Μαξίμ Μιρόνοφ, καθηγητής Οικονομικών στη Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων της Μαδρίτης.

Οι κυρώσεις, ωστόσο, επηρεάζουν πραγματικά τη ρωσική οικονομία. Τα ευρήματα μελέτης του Πανεπιστημίου Γέιλ που δημοσιεύθηκε τον προηγούμενο μήνα, έδειξαν πως οι ρωσικές εισαγωγές έχουν καταρρεύσει και πολλές εταιρείες δυσκολεύονται να προμηθευτούν εξαρτήματα, συμπεριλαμβανομένων ημιαγωγών και άλλων βασικών προϊόντων υψηλής τεχνολογίας. Οι εξαγωγές ακολουθούν την ίδια καθοδική πορεία, ενώ ο Ρώσος πρόεδρος, ο οποίος αναγνωρίζει την Ασία ως πολύ σημαντικό εταίρο, αναγκάζεται να πουλάει όλο και περισσότερο πετρέλαιο και φυσικό αέριο σε χαμηλότερες τιμές. Ο Τζέφρι Σόνενφελντ, ένας εκ των συντακτών της μελέτης, δήλωσε πρόσφατα πως εάν η Δύση εμμείνει στις κυρώσεις της, η Ρωσία μπορεί να συνεχίσει έτσι περίπου δύο χρόνια ακόμη, αντιμετωπίζοντας τεράστιες δυσκολίες. Αλλοι οικονομολόγοι βλέπουν μελλοντικά το ενδεχόμενο μιας οικονομικής κατάρρευσης. «Μακροπρόθεσμα η Ρωσία δεν θα είναι παρά ένα βενζινάδικο για την Κίνα. Αλλά δεν συμμερίζομαι την εκτίμηση ότι η χώρα θα βρεθεί στο χείλος του γκρεμού σε δύο χρόνια», υπογραμμίζει ο Ρολφ Λάνγκχαμερ, ειδικός σε θέματα εμπορίου και πρώην αντιπρόεδρος του ιδρύματος Οικονομικής Ερευνας Κιέλ, σε συνέντευξη στην DW. Επισημαίνει επίσης πως η Γερμανία έστειλε 20 δισ. ευρώ στη Ρωσία για εισαγωγές ενέργειας το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους, ποσοστό αυξημένο κατά 50% σε σύγκριση με πέρυσι.

Στην ίδια έρευνα του Πανεπιστημίου Γέιλ τεκμηριώνεται πως η Μόσχα αξιοποίησε τα συναλλαγματικά της αποθέματα, αξίας άνω των 600 δισ. ευρώ, για λόγους προστασίας του προέδρου Πούτιν τους πρώτους μήνες του πολέμου. Την ίδια στιγμή σχεδόν 82 δισ. ευρώ έχουν αξιοποιηθεί για τον πόλεμο, ενώ σχεδόν το 50% από τα υπόλοιπα χρήματα έχουν «παγώσει» από τη Δύση. Ο Αλεξάντερ Μιχαΐλοφ, καθηγητής Οικονομικών του Πανεπιστημίου Ρέντινγκ, δηλώνει πως η Μόσχα δεν θα μπορεί να συνεχίσει να χρηματοδοτεί τον πόλεμο σε περίπτωση που η Δύση σταματήσει τις εισαγωγές πετρελαίου και φυσικού αερίου. «Ακόμη κι αν η χώρα τυπώσει περισσότερα χρήματα, ώστε να πληρώσει το αυξανόμενο κόστος του πολέμου, αυτό θα οδηγούσε σε τεράστια υποτίμηση του ρουβλιού, υπερπληθωρισμό και κατά συνέπεια σε κοινωνική αναταραχή», επισημαίνει ο κ. Μιχαΐλοφ στην DW.

Πρωτοπόρος η Ισπανία στο πράσινο υδρογόνο

Ο Ισπανός πρωθυπουργός Πέδρο Σάντσεθ έχει κάθε λόγο να είναι υπερήφανος. Στην πόλη Πουερτολάνο βρίσκεται εγκατάσταση παραγωγής υδρογόνου με βάση την ηλιακή ενέργεια. Στο νότιο άκρο του κεντρικού οροπεδίου της Ισπανίας βρίσκεται η συγκεκριμένη πόλη και επί δεκαετίες η τύχη της είχε συνδεθεί με τον λιθάνθρακα, όπως αναφέρει σε σχετικό δημοσίευμά της η Deutsche Welle. Το τελευταίο ορυχείο έκλεισε τη δεκαετία του 1970 και στη θέση του εγκαταστάθηκε ένα πετροχημικό εργοστάσιο. Τώρα, όμως, εκεί πρόκειται να τεθεί σε λειτουργία το μεγαλύτερο εργοστάσιο για πράσινο υδρογόνο της Ευρώπης. Ενα έργο εμβληματικό, που προσδίδει κύρος στην ισπανική κυβέρνηση.

Ο Κάρλος Φουνέθ είναι μηχανικός και εργάζεται στην Iberdrola, τον ισπανικό προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας. Μας δείχνει το σημείο όπου ξεκινάει όλη η διαδικασία για την παραγωγή. Πρόκειται για 14 ομάδες από ηλιακούς συλλέκτες, που βρίσκονται διάσπαρτοι σε λόφους. Τα ηλιακά κύτταρα μπορούν να χρησιμοποιήσουν ακόμη και το φως που αντανακλάται από το έδαφος, αφού η πίσω πλευρά τους είναι επίσης ευαίσθητη στο φως. Μέχρι και 100 μεγαβάτ μπορεί να παράξει η όλη εγκατάσταση, ενώ το 1/5 αυτής της ενέργειας αποθηκεύεται σε εφεδρικές μπαταρίες.

Στην πόλη Πουερτολάνο, που επί δεκαετίες η τύχη της είχε συνδεθεί με τον λιθάνθρακα, το μεγαλύτερο εργοστάσιο στην Ευρώπη.

Η Ισπανία εργάζεται για ένα δίκτυο αγωγών με δυνατότητα παροχής υδρογόνου σε όλη την Ευρώπη. Η πρώτη φάση θα διαρκέσει μέχρι το 2031, η δεύτερη μέχρι το 2040. Η φωτογραφία είναι από τα εγκαίνια του εργοστασίου στο Πουερτολάνο της Ισπανίας.

Μετά τη δύση του ηλίου ο ηλεκτρισμός για κάποιο χρονικό διάστημα μεταφέρεται μέσω μιας υπόγειας γραμμής σε μια βιομηχανική περιοχή. Το αέριο υδρογόνο εισέρχεται ορμητικά σε μία από τις έντεκα λευκές, κάθετες δεξαμενές στην άκρη της βιομηχανικής περιοχής. Διακρίνονται αμέτρητοι αγωγοί και μανόμετρα. Τα περισσότερα προέρχονται από ένα διπλανό κτίριο.

Μέσα επικρατεί εκκωφαντικός θόρυβος. Είναι η καρδιά της εγκατάστασης πράσινου υδρογόνου. Εδώ, 16 μεγάλες κυψέλες ηλεκτρόλυσης χωρίζουν το νερό σε οξυγόνο και υδρογόνο με έως και 20 μεγαβάτ πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας από τους λόφους με τους ηλιακούς συλλέκτες. Πρόκειται για παγκόσμιο ρεκόρ. Καμιά άλλη εγκατάσταση δεν είναι τόσο αποτελεσματική.

«Κατά τη διάρκεια της ημέρας μόνο ένα μέρος πηγαίνει απευθείας στον καταναλωτή», λέει ο Κάρλος Φουνέθ. «Το υπόλοιπο το συμπιέζουμε και το αποθηκεύουμε στις δεξαμενές. Αυτό σημαίνει ότι μπορούμε, επίσης, να προμηθεύουμε τους πελάτες μας τη νύχτα. Το πράσινο υδρογόνο εξοικονομεί 10 τόνους διοξειδίου του άνθρακα ανά τόνο υδρογόνου. Με αυτό το εργοστάσιο αποφεύγουμε την έκλυση μεταξύ 10.000 και 30.000 τόνων διοξειδίου του άνθρακα τον χρόνο». Για τον Ισπανό πρωθυπουργό το εργοστάσιο στο Πουερτολάνο αποτελεί «ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα παραγωγής πράσινου υδρογόνου».

Ο Πέδρο Σάντσεθ επισημαίνει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Ισπανίας, ένα εκ των οποίων είναι η θέση. Ενα άλλο αφορά το ότι οι πρωτοβουλίες των πολιτών κατά των ανεμογεννητριών ή των ηλιακών σταθμών είναι κάτι εξαιρετικά σπάνιο. «Φθηνή πράσινη ηλεκτρική ενέργεια για ηλεκτρόλυση, αυτό θα μπορούσε να είναι εφικτό στην Ισπανία», υπογραμμίζει ο Πέδρο Σάντσεθ. Μπορεί όμως να βοηθήσουν όλα αυτά τη χημική βιομηχανία άλλων χωρών, όπως της Γερμανίας; «Για να μπορέσει να γίνει εξαγωγή πράσινου υδρογόνου πρέπει να γίνουν πολλά ακόμη», τονίζει ο κ. Φουνέθ. «Οχι απλώς περισσότερα, αλλά και ακόμη μεγαλύτερες εγκαταστάσεις. Η Ισπανία εργάζεται για ένα δίκτυο αγωγών με δυνατότητα παροχής υδρογόνου σε όλη την Ευρώπη». Η πρώτη φάση θα διαρκέσει μέχρι το 2031, η δεύτερη μέχρι το 2040, αναφέρει η DW.

Μοναδικό **οικοσύστημα υπηρεσιών** αποκλειστικά για **e-shops!**

Για περισσότερες πληροφορίες σαρώστε τον κωδικό QR.

G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP

ups Authorised Service Contractor · GAP AKIS EXPRESS · Western Union WU · DSV · payments · WORLDLINE · G.A.P. VASSILOPOULOS WAREHOUSING LOGISTICS LTD · fetch

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η τεχνολογική εξάρτηση της Κίνας από τις ΗΠΑ

Του **ΕΝΤΟΥΑΡΝΤΟ ΜΠΑΠΤΙΣΤΑ / REUTERS**

Κορυφαία πανεπιστήμια στην Κίνα αλλά και ερευνητικά κέντρα που χρηματοδοτούνται από το κινεζικό κράτος έχουν βασιστεί στα μικροτσίπ των ΗΠΑ προκειμένου να αναπτύξουν την τεχνολογία τεχνητής νοημοσύνης, ωστόσο η Ουάσιγκτον έχει τώρα περιορίσει τις εξαγωγές τους στη χώρα, αναφέρει ανάλυση του Reuters. Η αμερικανική εταιρεία σχεδιασμού ολοκληρωμένων κυκλωμάτων Nvidia ανέφερε την προηγούμενη εβδομάδα πως αξιωματούχοι της αμερικανικής κυβέρνησης της ζήτησαν να διακόψει τις εξαγωγές των τσιπ A100 και H100 προς την Κίνα. Επίσης, η έτερη αμερικανική Advanced

Η Ουάσιγκτον απαγορεύει σε εταιρείες να εξάγουν μικροτσίπ, για να εμποδίσει την τεχνολογική ανάπτυξη της κινεζικής οικονομίας.

Micro Devices ανακοίνωσε πως οι νέες άδειες δεν της παρέχουν τη δυνατότητα να εξάγει στην Κίνα το μικροτσίπ τεχνητής νοημοσύνης MI250. Η εξέλιξη αυτή δείχνει και την κλιμάκωση της έντασης στο πλαίσιο της προσπάθειας των ΗΠΑ να εμποδίσουν την τεχνολογική ανάπτυξη της Κίνας.

Παράλληλα υπάρχουν εντάσεις για το θέμα της Ταϊβάν, εκεί όπου κατασκευάζονται τα τσιπ της Nvidia αλλά και σχεδόν όλων των μεγάλων εταιρειών παραγωγής μικροτσίπ. Ανάλυση του Reuters καταδεικνύει πως υπάρχει μεγάλη ζήτηση αλλά και ανάγκη για τα μικροτσίπ A100 της Nvidia σε μερικά από τα κορυφαία ερευνητικά ινστιτούτα της Κίνας. Ενδεικτικά, το Tsinghua University, ένα από τα κορυφαία ινστιτούτα υψηλής εκπαίδευσης παγκοσμίως, ξόδεψε τον προηγούμενο Οκτώβριο 400.000 δολ. για δύο από τους υπερυπολογιστές τεχνητής νοημοσύνης, εκ των οποίων ο καθένας λειτουργούσε με τέσσερα μικροτσίπ A100. Κατά τον ίδιο μήνα, το Institute of Computing Technology, μέλος της ερευνητικής ομάδας της Κινεζικής Ακαδημίας Επιστημών (CAS), ξόδεψε περίπου 250.000 δολ. για τα μικροτσίπ A100.

Επιπλέον, η σχολή τεχνητής νοημοσύνης σε πανεπιστήμιο της CAS τον φετινό Ιούλιο ξόδεψε 200.000 δολ. για την προμήθεια εξοπλισμού υψηλής τεχνολογίας, μεταξύ των οποίων και τα μικροτσίπ της Nvidia. Αντίστοιχα, τον περασμένο Νοέμβριο η σχολή κυβερνοασφάλειας του Jinan University, που βρίσκεται στην περιοχή Γκουανγκντόνκ, δαπάνησε 93.000 δολ. για την προμήθεια ενός υπερυπολογιστή τεχνητής νοημοσύνης της ίδιας εταιρείας, την ώρα που η σχολή επιστήμης έξυπνων συστημάτων και μηχανικής δαπάνησε 100.000 δολ. για να αποκτήσει τον προηγούμενο μήνα οκτώ μικροτσίπ A100.

Ακόμη και λιγότερο γνωστά ινστιτούτα αλλά και πανεπιστήμια, τα οποία χρηματοδοτούνται από περιφερειακές ή δημοτικές κυβερνήσεις, αγόρασαν επίσης A100 μικροτσίπ. Ωστόσο, κανένα από τα ερευνητικά τμήματα δεν ανταποκρίθηκε σε ερώτημα που υπέβαλε το Reuters για κάποιο σχόλιο πάνω στην επίπτωση που έχει στα projects τους ο περιορισμός στις εξαγωγές των A100.

Η έλλειψη των τσιπ που σχεδιάζουν εταιρείες όπως η Nvidia αλλά και η AMD είναι πιθανόν να εμποδίσει τις προσπάθειες των κινεζικών οργανισμών ώστε με οικονομικά αποδοτικό τρόπο να ολοκληρώσουν τα έργα τεχνολογίας που εκπονούν, όπως η εικόνα αλλά και η αναγνώριση φωνής. Η αναγνώριση εικόνας αλλά και η τεχνολογία επεξεργασίας φυσικής γλώσσας χρησιμοποιούνται ευρέως σε εφαρμογές που τοποθετούνται στα έξυπνα τηλέφωνα αλλά και για στρατιωτικούς σκοπούς. Ειδικοί αναφέρουν πως υπάρχουν λίγες κινεζικές εταιρείες ανάπτυξης ολοκληρωμένων κυκλωμάτων που θα μπορούσαν άμεσα να αντικαταστήσουν τα προηγμένης τεχνολογίας τσιπ της Nvidia και της AMD, εκτιμώντας πως οι αγοραστές θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν πολλά τσιπ χαμηλότερης ποιότητας για να καταφέρουν να αναπαραγάγουν την επεξεργαστική ισχύ τους.

Μεγάλα προβλήματα ρευστότητας στις ευρωπαϊκές εταιρείες ενέργειας

Εκκλήσεις για βοήθεια από επιχειρήσεις ώστε να αποτραπεί παράλυση της αγοράς

Ο κίνδυνος κατάρρευσης των ευρωπαϊκών εταιρειών ενέργειας και της ευρύτερης ευρωπαϊκής αγοράς ενέργειας, δηλαδή μιας Lehman Brothers του ευρωπαϊκού ενεργειακού συστήματος, αναγκάζει τις κυβερνήσεις να παρέμβουν εσπευσμένα χορηγώντας άφθονη ρευστότητα στο σύστημα. Αιτία, η διαρκής άνοδος των τιμών της ενέργειας, με τα πρωτοφανή επίπεδα στα οποία είχαν εκτοξευθεί τον περασμένο χειμώνα να ωχριούν τώρα μπροστά στα επίπεδα στα οποία τα έχει οδηγήσει η πρόσφατη εκτόξευσή τους, φέρνοντας τις εταιρείες του κλάδου σε απόγνωση. Το πρόβλημα δεν είναι μόνον οι φουσκωμένοι λογαριασμοί του ρεύματος και η συνεχής επιτάχυνση του πληθωρισμού. Η πρωτοφανής ενεργειακή κρίση των τελευταίων δεκαετιών έχει ως αποτέλεσμα να διοχετεύονται τεράστια κεφάλαια στις εγγυήσεις του εμπορίου ενέργειας. Και οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις αναγκάζονται να παρέμβουν για να αποτρέψουν την παράλυση της αγοράς.

Από την Ελβετία μέχρι τη Σουηδία και τη Βρετανία, επιχειρήσεις ενέργειας απευθύνουν έκκληση για βοήθεια τις τελευταίες ημέρες καθώς αγωνίζονται να αντεπεξέλθουν και οι κυβερνήσεις προσπαθούν να ανταποκριθούν. Η φινλανδική Fortum Oyj έλαβε χθες από την κυβέρνηση της Φινλανδίας ένεση κεφαλαίου ύψους 2,35 δισ. ευρώ, ενώ η κυβέρνηση της Ελβετίας άνοιξε πιστωτική

Η εκτόξευση των τιμών της ενέργειας αυξάνει διαρκώς τα κεφάλαια που χρειάζονται οι εταιρείες ως ενέχυρο για να καλύψουν τις θέσεις τους.

Η γερμανική Uniper, αφού έκανε ήδη χρήση της κρατικής ενίσχυσης ύψους 9 δισ. ευρώ που της χορήγησε το Βερολίνο, την περασμένη εβδομάδα ζήτησε άλλα 4 δισ. ευρώ.

γραμμή ύψους 4 δισ. ελβετικών φράγκων, ποσό αντίστοιχο των 4,1 δισ. δολ., για την εταιρεία κοινής ωφελείας Axpo. Η εν λόγω εταιρεία που παράγει και εμπορεύεται ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είχε υποβάλει σχετικό αίτημα, αν και δεν έχει ακόμη χρησιμοποιήσει τα σχετικά κεφάλαια. Η γερμανική Uniper, αφού έκανε ήδη χρήση της κρατικής ενίσχυσης ύψους 9 δισ. ευρώ που της χορήγησε το Βερολίνο, την περασμένη εβδομάδα ζήτησε άλλα 4 δισ. ευρώ.

Στο μεταξύ, πυκνώνουν οι προειδοποιήσεις και μαζί με αυτές και η ανησυχία, καθώς η εκτόξευση των τιμών της ενέργειας αυξάνει διαρκώς τα κεφάλαια που χρειάζονται οι εταιρείες ως ενέχυρο για να καλύψουν τις θέσεις τους. Απηχώντας παλαιότερη προειδοποίηση του Γερμανού υπουργού Οικονομικών Ρόμπερτ Χάμπεκ, η Φινλανδία μιλάει για τη «Lehman Brothers της βιομηχανίας ενέργειας», καθώς οι εταιρείες του κλάδου αντιμετωπίζουν μεγάλη έλλειψη ρευστότητας. Τόσο η Φινλανδία όσο και η Σουηδία έχουν ανακοινώσει ενέσεις ρευστότητας ύψους 33 δισ. δολ. για τη στήριξη των εταιρειών μέσω δανείων και εγγυήσεων πιστώσεων. Την ίδια στιγμή στη Βρετανία, η εταιρεία Centrica Plc διαπραγματεύεται με τράπεζες τη δυνατότητα επέκτασης πιστωτικής γραμμής. Πρόκειται εμφανώς για μια κατάσταση εκτάκτου ανάγκης που επιδεινώνεται διαρκώς, ιδιαιτέρως μετά την οριστική διακοπή της παροχής ρωσικού αερίου από τον σημαντικότερο αγωγό προς την Ευρώπη, τον Nord Stream 1.

Σχολιάζοντας σχετικά ο Κρίστιαν Ρούμπι, γενικός γραμματέας του ενεργειακού ομίλου Eurelectric, επισημαίνει πως «οι εταιρείες αντιμετωπίζουν μια αιμορραγία κεφαλαίου εδώ και πολύ καιρό και το ερώτημα είναι τι θα γίνει αν επιδεινωθούν τα πράγματα». Η Equinor ASA της Νορβηγίας έχει προειδοποιήσει για τον κίνδυνο συνολικής κατάρρευσης της αγοράς εξαιτίας μιας έλλειψης ρευστότητας που φτάνει τουλάχιστον στο 1,5 τρισ. δολάρια. «Θα χρειαστούν οπωσδήποτε ενέσεις ρευστότητας», τονίζει ο Χέλγκε Χογκάν, αντιπρόεδρος της Equinor για τον τομέα του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας. Ο ίδιος εκτιμά πως το πρόβλημα είναι σαφώς οξύτερο στην αγορά παραγώγων, ενώ η φυσική αγορά λειτουργεί. Σημειωτέον ότι η Equinor θεωρεί εύστοχη την πολιτική της επιβολής ορίων στις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας, επειδή οι αγορές ηλεκτρικής ενέργειας λειτουργούν κυρίως τοπικά. Οσον αφορά τις τιμές του φυσικού αερίου, όμως, μια τέτοια πολιτική είναι πολύ πιο δύσκολο να επιβληθεί, καθώς η αγορά έχει διεθνή διάσταση. Η Ευρώπη, για παράδειγμα, πρέπει να προσφέρει υψηλότερες τιμές από εκείνες που προσφέρουν οι χώρες της Ασίας ώστε να προσελκύσει τους εμπόρους υγροποιημένου φυσικού αερίου. Στο μεταξύ, η Κομισιόν εξετάζει μέτρα για την ενίσχυση της ρευστότητας στην αγορά ενέργειας, όπως κάποιες γραμμές πίστωσης από την ΕΚΤ, αλλά και την προσωρινή αναστολή της λειτουργίας των αγορών παραγώγων στον τομέα της ενέργειας. Οπως χαρακτηριστικά τονίζει η υπουργός Ενέργειας της Ελβετίας, «τώρα πρέπει να κάνουμε ό,τι μπορούμε για να διασφαλίσουμε προσφορά ενέργειας».

BLOOMBERG

Στο 1,1 τρισ. η ευρωπαϊκή αγορά τεχνολογίας

Αντοχές στη γεωπολιτική αστάθεια και στην οικονομική αβεβαιότητα συνεχίζει να επιδεικνύει η ευρωπαϊκή αγορά τεχνολογίας. Κόντρα στο δυσμενές κλίμα, η αξία της αγοράς τεχνολογίας στην Ευρώπη θα φτάσει το 1,1 τρισ. δολάρια το 2022, όπως αναφέρει ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ελλάδος. Η επίδοση αυτή σημαίνει ότι, παρά τις πληθωριστικές πιέσεις, τον πόλεμο στην Ουκρανία και την έλλειψη στελεχών, η ευρωπαϊκή αγορά ΤΠΕ (τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών) θα αυξηθεί κατά 4% το τρέχον έτος. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της International Data Corporation (IDC), τις οποίες επικαλείται ο ΣΕΠΕ, η αγορά τεχνολογίας στην Ευρώπη θα παραμείνει σε ανοδική τροχιά και τα επόμενα χρόνια. Οι συντάκτες της έκθεσης Worldwide ICT Spending Guide εκτιμούν ότι η αξία της αγοράς

Κόντρα στο δυσμενές κλίμα, θα αυξηθεί κατά 4% φέτος.

ΤΠΕ θα φτάσει το 1,4 τρισ. δολάρια το 2026, που μεταφράζεται σε μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης 5% την περίοδο 2021-2026. Οι επενδύσεις σε λογισμικό θα είναι το ισχυρό χαρτί της αγοράς το 2022, με το λογισμικό να είναι ο ταχύτερα αναπτυσσόμενος τεχνολογικός τομέας σε ετήσια βάση, υποστηριζόμενος από την ταχεία ανάπτυξη που σημειώνουν οι πλατφόρμες τεχνητής νοημοσύνης και φυσικά το cloud. Υποβοηθούμενη από τις επενδύσεις στο cloud, η αγορά λογισμικού θα παραμείνει ανθεκτική, σε αντίθεση με τον κλάδο του hardware, η αξία του οποίου αναμένεται να μειωθεί –αν και οριακά– κατά 0,1% φέτος. Σύμφωνα με τους αναλυτές, οι πληθωριστικές πιέσεις, η αναμενόμενη ύφεση και ο πόλεμος Ρωσίας - Ουκρανίας μειώνουν τη ζήτηση για hardware στην Ευρώπη. Πιεσμένη θα είναι και η αγορά των συσκευών, η οποία θα επηρεαστεί περισσότερο από το αυξανόμενο κόστος ζωής, τις ελλείψεις προϊόντων και τις αρρυθμίες στην εφοδιαστική αλυσίδα. Ο καταναλωτικός τομέας, ο τραπεζικός κλάδος και η μεταποίηση θα είναι μεταξύ των κορυφαίων επενδυτών σε δαπάνες ΤΠΕ, απορροφώντας σχεδόν το 46% των συνολικών επενδύσεων στην τεχνολογία το 2022. «Η Ευρώπη επηρεάζεται από διακοπές της εφοδιαστικής αλυσίδας, πολλές από τις οποίες συνδέονται με τον πόλεμο στην Ουκρανία. Αυτό επηρεάζει πολλές βιομηχανίες, οι οποίες στρέφονται στην αυτοματοποίηση για να βελτιστοποιήσουν τις διαδικασίες και να ελαχιστοποιήσουν τις διαταραχές», σχολιάζουν οι αναλυτές της εταιρείας. Οπως επισημαίνουν, πολλές εταιρείες στην Ευρώπη –όπως και παγκοσμίως– θα επενδύσουν στην τεχνολογία με στόχο να μειώσουν την πίεση στο υπάρχον προσωπικό, να αυτοματοποιήσουν τις διαδικασίες και να περιορίσουν την εξάρτησή τους από την ανθρώπινη εργασία, όπου δεν υπάρχουν διαθέσιμοι ανθρώπινοι πόροι. Η ρωσική αγορά τεχνολογίας, πάντως, δεν θα ακολουθήσει τη γενικότερη θετική τάση της αγοράς ΤΠΕ στην Ευρώπη. Για τη Ρωσία, οι αναλυτές προβλέπουν ότι οι τεχνολογικές δαπάνες θα μειωθούν κατά 23% το 2022. Αυτό θα οφείλεται στη σημαντική μείωση των δαπανών hardware, που σχετίζονται με την αποχώρηση πολλών εταιρειών του κλάδου από τη Ρωσία. Ωστόσο, οι υπηρεσίες λογισμικού και πληροφορικής θα συνεχίσουν να αναπτύσσονται και στη ρωσική αγορά.

Οι επενδύσεις σε λογισμικό είναι το ισχυρό χαρτί της αγοράς φέτος, με το λογισμικό να είναι ο ταχύτερα αναπτυσσόμενος τεχνολογικός τομέας σε ετήσια βάση, υποστηριζόμενος από την ταχεία ανάπτυξη που σημειώνουν οι πλατφόρμες τεχνητής νοημοσύνης και, φυσικά, το cloud.

Η μητέρα της Καρντάσιαν, Κρις Τζένερ, θα είναι επίσης συνεταίρος στην εταιρεία.

Η Κιμ Καρντάσιαν δημιουργεί fund για επενδύσεις

Νέο «χτύπημα» στις αγορές κάνει η διάσημη celebrity και influencer Κιμ Καρντάσιαν, η οποία αυτή τη φορά ενώνει τις δυνάμεις της με τον Τζέι Σάμονς, πρώην στέλεχος της Carlyle Group, και «πατάει πόδι» στη Wall Street. Οι δυο τους ιδρύουν την SKKY Partners, μια νέα εταιρεία private equity που θα επενδύει στους κλάδους των καταναλωτικών προϊόντων και των μέσων ενημέρωσης, με τους Καρντάσιαν και Σάμονς να αναλαμβάνουν από κοινού τη διαχείριση της νέας εταιρείας. Η μητέρα της Καρντάσιαν, Κρις Τζένερ, θα είναι επίσης συνεταίρος στην εταιρεία, σύμφωνα με την επίσημη ανακοίνωση της SKKY.

Το fund δεν έχει αρχίσει ακόμη να συγκεντρώνει κεφάλαια, ενώ η SKKY δεν έχει προχωρήσει σε αποκαλύψεις για τους στόχους και τις φιλοδοξίες της. Το δίδυμο φιλοδοξεί να φέρει στο εγχείρημα «μια μακρά πείρα επενδυτικών δυνατοτήτων και μια εμπειρία συνεργασίας με brands υψηλής ανάπτυξης», είπε ο κ. Σάμονς σε συνέντευξή του. «Μαζί ελπίζουμε να συνδυάσουμε τις γνώσεις μας για να χτίσουμε την εταιρεία private equity της επόμενης γενιάς σε κατανάλωση & media» έγραψε σε ανάρτησή της στο Twitter η Κιμ Καρντάσιαν.

Οπως σημειώνει το Bloomberg,

Ιδρύει με πρώην στέλεχος της Carlyle Group την SKKY Partners, η οποία θα επικεντρώνεται στους κλάδους των καταναλωτικών προϊόντων και των μέσων ενημέρωσης.

η σταρ των ριάλιτι έχει κάνει στροφή στην καριέρα της, αφού ίδρυσε επιχειρήσεις αξίας πολλών δισεκατομμυρίων δολαρίων, συμπεριλαμβανομένης της εταιρείας εσωρούχων Skims, η οποία φέτος συγκέντρωσε κεφάλαια άνω των 3 δισ. δολαρίων. Από την πλευρά του ο κ. Σάμονς εργάστηκε στην Carlyle για σχεδόν 17 χρόνια και έβαλε την υπογραφή σε επενδύσεις όπως η Beats by Dre, η εταιρεία περιποίησης δέρματος Philosophy και η Beautycounter.

Ο βετεράνος επενδυτής γνώρισε την Καρντάσιαν μέσω ενός κοινού φίλου το 2016. Εχει σχέσεις με την οικογένεια Καρντάσιαν εδώ και αρκετά χρόνια και φέτος τους προσέγγισε προτείνοντάς τους την ιδέα της συνεργασίας. «Η Kim ξεκίνησε δύο επιχειρήσεις τις οποίες αναγνωρισμένοι επενδυτές έχουν αποτιμήσει πάνω από 1 δισ. δολάρια», είπε ο κ. Σάμονς αναφερόμενος στη Skims και την KKW Beauty, η οποία πούλησε ένα μερίδιό της στην Coty Inc. το 2020.

«Είναι μια απίστευτα επιτυχημένη επιχειρηματίας και επενδυτής», πρόσθεσε το πρώην στέλεχος της Carlyle. Σημειώνεται πως η Κιμ Καρντάσιαν, που έγινε γνωστή στο ευρύ κοινό μέσα από το ριάλιτι «Keeping Up With the Kardashians», έχει τα τελευταία χρόνια δει τις επιχειρηματικές δραστηριότητές της να αναπτύσσονται ραγδαία, ενώ το Forbes υπολογίζει την προσωπική περιουσία της σε 1,8 δισ. δολάρια.

Η προειδοποίηση

Με τους μισούς πυρηνικούς αντιδραστήρες της Γαλλίας να έχουν αναστείλει τη λειτουργία τους για έργα συντήρησης καθιστώντας τη χώρα ευάλωτη στην ενεργειακή κρίση, ο Γάλλος πρόεδρος, Εμανουέλ Μακρόν, προετοίμασε τους συμπατριώτες του για ένα χειμώνα που σίγουρα θα είναι «δύσκολος» και τους προειδοποίησε προ ημερών ότι ήρθε «το τέλος της αφθονίας και της ανεμελιάς».

Κανείς μόνος του

Επιχειρώντας να καθησυχάσει τους πολίτες ενόψει των προκλήσεων του ερχόμενου χειμώνα, ο Γερμανός καγκελάριος Ολαφ Σολτς υποσχέθηκε προσφάτως ότι οι πιο αδύναμοι θα στηριχθούν επαρκώς, αλλά και ότι κανένας δεν θα αφεθεί μόνος του, λέγοντας στα αγγλικά «you'll never walk alone» – «δεν θα βαδίσεις ποτέ μόνος», από το μιούζικαλ «Carousel».

Η πρόσκληση

Καλώντας τους Βέλγους και κατ' επέκτασιν όλους τους Ευρωπαίους να περιορίσουν συνειδητά την κατανάλωση ενέργειας για να διασφαλίσουν την κάλυψη των βασικότερων ενεργειακών αναγκών, ο Βέλγος πρωθυπουργός, Αλεξάντερ ντε Κρο, τόνισε πως «η ενέργεια που δεν χρησιμοποιείται είναι σαφώς η φθηνότερη και εάν κάνουμε όλοι μαζί μια προσπάθεια, θα πέσουν οι τιμές».

Κόστος ενέργειας σε ευρωπαϊκές πόλεις

	ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΡΕΥΜΑ (λεπτά του ευρώ ανά κιλοβατώρα)	ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ (λεπτά του ευρώ ανά κιλοβατώρα)
Λονδίνο	64,2	18,4
Κοπεγχάγη	54,5	31,3
Ρώμη	54,4	15,3
Αμστερνταμ	51,1	34,1
Βερολίνο	44,6	22,2
Πράγα	41,1	19,7
Βιέννη	38,4	20
Δουβλίνο	35,3	11,1
Στοκχόλμη	32,6	23,6
Μαδρίτη	29,5	18,3
ΑΘΗΝΑ	29,2	21,5
Παρίσι	25	11,4
Βέρνη	22,5	17,6
Βαρσοβία	18,7	5,5

ΠΗΓΗ: BLOOMBERG

ΤΙΜΕΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΡΕΥΜΑΤΟΣ
Ευρώ/μεγαβατώρα, 10/9/22

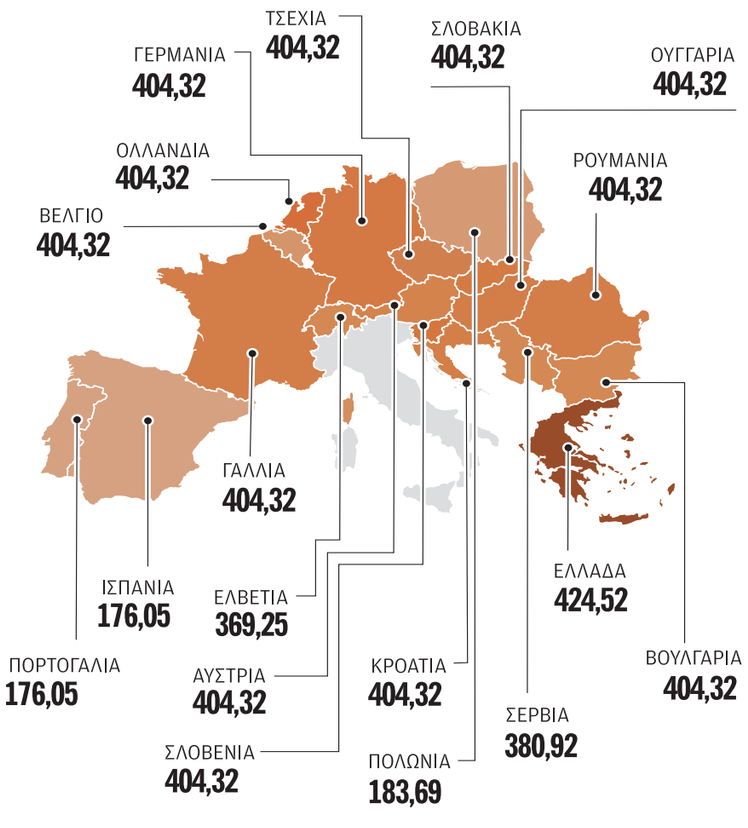

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Δύσκολος και ακριβός χειμώνας στην Ευρώπη

Δυσοίωνες προβλέψεις από διεθνείς οίκους – Επιπλέον 2 τρισ., το κόστος στους λογαριασμούς ρεύματος

Τα δύσκολα χρόνια των «ισχνών αγελάδων» προοιωνίζονται για τους Ευρωπαίους οι εκτιμήσεις σχετικά με το πόσο ψηλά θα φθάσει το κόστος της ενεργειακής κρίσης για τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά, αλλά και για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που ήδη γονατίζουν από τις υψηλές τιμές της ενέργειας. Ανάμεσά τους οι τουλάχιστον δυσοίωνοι υπολογισμοί της Goldman Sachs, που εκτιμά πως οι λογαριασμοί του ηλεκτρικού ρεύματος για τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά θα αυξηθούν κατά 2 τρισ. ευρώ στις αρχές του επόμενου έτους. Προβλέπει επίσης πως στην κορύφωση της κρίσης οι λογαριασμοί της ηλεκτρικής ενέργειας θα ανέλθουν στο 15% του ΑΕΠ της Ευρώπης και προεξοφλεί πως οι επιπτώσεις αυτής της ενεργειακής κρίσης θα είναι μεγαλύτερες ακόμη και από εκείνες της πετρελαϊκής κρίσης της δεκαετίας του 1970. Ο επενδυτικός κολοσσός εκτιμά, πάντως, πως θα μπορούσε να ανακουφίσει τους καταναλωτές η επιβολή πλαφόν στις τιμές του φυσικού αερίου, όταν αυτό χρησιμοποιείται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας εφόσον υπολογίζει πως έτσι θα μπορούσαν να εξοικονομηθούν περίπου 650 δισ. ευρώ από τους λογαριασμούς του ρεύματος σε όλη την Ε.Ε. Την άποψη αυτή συμμερίζεται και η Bank of America, που τάσσεται υπέρ της επιβολής πλαφόν στις τιμές του φυσικού αερίου όταν πρόκειται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Καλεί την Ε.Ε. να λάβει μέτρα στήριξης για τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά που, σύμφωνα με τους δικούς της υπολογισμούς, θα δουν να εκτοξεύονται οι λογαριασμοί του ηλεκτρικού ρεύματος κατά περισσότερο από 2.000 ευρώ στη διάρκεια του επόμενου έτους. Εξίσου δυσοίωνη είναι, άλλωστε, η εκτίμησή της για την επιβάρυνση που θα υποστούν οι ευρωπαϊκές βιομηχανίες, καθώς θα εκτοξευθεί το κόστος της ενέργειας κατά περισσότερο από 500%. Εξίσου αποκαρδιωτικές είναι και οι εκτιμήσεις της δεξαμενής σκέψης Bruegel, που υπολογίζει πως ο συνολικός λογαριασμός της ηλεκτρικής ενέργειας για τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις θα πλησιάσει τα 379 δισ. ευρώ. Ο χειμώνας που θα αρχίσει σε λίγο θα είναι ιδιαίτερα δύσκολος για τη Βρετανία, που έχει ήδη το υψηλότερο κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρώπη και θα δει τους λογαριασμούς να εκτοξεύονται κατά περίπου 178%. Τριψήφιες θα είναι, άλλωστε, οι αυξήσεις στα τιμολόγια του φυσικού αερίου της Ολλανδίας, καθώς η χώρα έχει τα υψηλότερα τιμολόγια φυσικού αερίου. Από τον Ιούλιο, άλλωστε, οικονομικοί αναλυτές του Bloomberg υπολόγιζαν πως τον χειμώνα ο λογαριασμός του ηλεκτρικού ρεύματος για την Ευρώπη θα φθάσει στα 200 δισ. ευρώ. Κατέληγαν στο ανησυχητικό αυτό ποσό χωρίς να έχουν καν λάβει υπόψη το χείριστο δυνατό σενάριο, αυτό που φαίνεται να υλοποιείται τώρα: την πλήρη διακοπή της παροχής ρωσικού αερίου από τον αγωγό Nord Stream 1.

Σύμφωνα με την Bank of America, το κόστος της ενέργειας για τις ευρωπαϊκές βιομηχανίες θα εκτοξευθεί κατά περισσότερο από 500%.

Μέτρα στήριξης πολλών δισ. ευρώ για τα νοικοκυριά

Αν και η κοινή αντίδραση της Ε.Ε. στην ενεργειακή κρίση φαίνεται να αργεί ακόμη, οι χώρες-μέλη λαμβάνουν μέτρα σε εθνικό επίπεδο σε μια προσπάθεια να προστατεύσουν τις οικονομίες τους από τη λαίλαπα της ενεργειακής κρίσης. Η Γερμανία έχει ρίξει το βάρος στην εξοικονόμηση ενέργειας καλώντας επιχειρήσεις, νοικοκυριά, καταναλωτές και εμπορικά καταστήματα να συμμετάσχουν στην κοινή προσπάθεια για μείωση της κατανάλωσης ενέργειας κατά 20%.

Έτσι, ήδη από 1ης Σεπτεμβρίου η μέγιστη θερμοκρασία στα δημόσια κτίρια ορίζεται στους 10 βαθμούς, καταργείται η θέρμανση στους διαδρόμους και στα κλιμακοστάσια και το ζεστό νερό στις τουαλέτες. Στους χώρους χειρωνακτικής εργασίας η μέγιστη θερμοκρασία περιορίζεται στους 12 βαθμούς εξαιρουμένων νοσοκομείων, σχολείων και νηπιαγωγείων. Επιπλέον, δεν θα φωτίζονται πλέον τη νύχτα τα μνημεία και τα δημόσια κτίρια, ενώ θα κλείνουν οι διαφημιστικές ταμπέλες κάθε βράδυ στις 10. Οσο οι θερμοκρασίες είναι υψηλές και λειτουργεί κλιματισμός, θα παραμένουν κλειστές οι πόρτες των εμπορικών καταστημάτων.

Η κυβέρνηση Σολτς έχει παράλληλα θέσει σε εφαρμογή τρία πακέτα στήριξης των γερμανικών νοικοκυριών με το τελευταίο να προβλέπει 65 δισ. ευρώ για τη στήριξη καταναλωτών και επιχειρήσεων. Προβλέπουν εκπτώσεις στα μέσα μαζικής μεταφοράς, εφάπαξ επιδόματα σε συνταξιούχους αλλά και φοροαπαλλαγές και εκπτώσεις σε επιχειρήσεις. Παράλληλα, το Βερολίνο θα χρησιμοποιήσει τα έσοδα από την επιβολή φορολογίας για τη μείωση των τιμών καταναλωτή για το φυσικό αέριο, το πετρέλαιο και το κάρβουνο. Η Ιταλία έχει από την αρχή του χρόνου εγκρίνει έκτακτη βοήθεια για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις της χώρας, συνολικού ύψους 50 δισ. ευρώ. Παράλληλα, μείωσε κατά 30 λεπτά του ευρώ ανά λίτρο τους φόρους στα καύσιμα, ενέκρινε επιστροφή φόρων στις επιχειρήσεις που καταναλώνουν μεγάλη ποσότητα φυσικού αερίου όπως και τη μείωση του ΦΠΑ στο 5% για τους λογαριασμούς του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας που αποστέλλονται σε 33 εκατ. νοικοκυριά και 6 εκατ. επιχειρήσεις. Παρά τις προσπάθειες της κυβέρνησης να φορολογηθούν τα υπερκέρδη των ενεργειακών εταιρειών, δεν έχουν έως τώρα καταβληθεί ως φόροι παρά μόνον ένα δισ. ευρώ σε σύνολο οφειλών προς το Δημόσιο της τάξης των 10 δισ. ευρώ. Είναι ηπιότερα πάντως τα μέτρα που έχει λάβει η Ιταλία για την εξοικονόμηση ενέργειας καθώς προβλέπουν μόνον ότι στα δημόσια κτίρια η θερμοκρασία των κλιματιστικών για το καλοκαίρι δεν θα μειώνεται κάτω από τους 25 βαθμούς και του καλοριφέρ τον χειμώνα δεν θα αυξάνεται πάνω από τους 20 βαθμούς.

Η Γαλλία που δεν εξαρτάται ενεργειακά από τους ρωσικούς υδρογονάνθρακες χάρη στους πυρηνικούς αντιδραστήρες της, αντιμετωπίζει και αυτή πρόβλημα καθώς οι μισοί από τους αντιδραστήρες της έχουν διακόψει τη λειτουργία τους εξαιτίας τεχνικών προβλημάτων και εργασιών συντήρησης.

Εχει, έτσι, αναγκασθεί να αυξήσει και την παραγωγή ενέργειας από άνθρακα αλλά η κυβέρνηση έχει εξετάσει ακόμη και τις εκ περιτροπής διακοπές ρεύματος στα νοικοκυριά για κάποιες ώρες ημερησίως. Προβλέπει, ωστόσο, οικονομικές ενισχύσεις για τα νοικοκυριά και επιβράδυνση στη λειτουργία των ενεργοβόρων βιομηχανιών της.

Η Αυστρία, τέλος, αποφάσισε προ ημερών να χορηγήσει κρατική ενίσχυση στη μεγαλύτερη ενεργειακή της χώρας ακολουθώντας τα βήματα της Γερμανίας που χορήγησε κρατική ενίσχυση στην Uniper και της Γαλλίας που κρατικοποίησε την Electricite de France. Σχεδιάζει όμως να εξοικονομήσει ενέργεια κάνοντας θυσίες που για τα δεδομένα των εθίμων που επικρατούν στις χώρες της δυτικής Ευρώπης είναι μεγάλες: δεν θα ανάψουν λαμπιόνια στο κέντρο των πόλεων τα Χριστούγεννα, στις υπαίθριες αγορές θα ανάβουν αργότερα σε σύγκριση με τις άλλες χρονιές και τα εργοστάσια της χώρας θα έχουν προετοιμαστεί για να λειτουργήσουν αντικαθιστώντας το φυσικό αέριο με πετρέλαιο.

Οι τράπεζες εγκαθιστούν γεννήτριες, τα data centers αγοράζουν ντίζελ

Ενώ οι Ευρωπαίοι πγέτες προσπαθούν ακόμη να καταλήξουν σε κάποια κοινή αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, σε μια πρωτοφανή κινητικότητα επιδίδονται οι ευρωπαϊκές εταιρείες κοινής ωφελείας, τράπεζες, εταιρείες τηλεπικοινωνιών και επιχειρήσεις. Σπεύδουν να λάβουν οι ίδιες αδιανόητα έως τώρα μέτρα για να θωρακισθούν έναντι του δύσκολου χειμώνα που αρχίζει σύντομα, να διασφαλίσουν την αναγκαία ενέργεια ώστε να μη διακοπεί η λειτουργία τους, αλλά και να μειώσουν την κατανάλωση ενέργειας. Εντυπωσιάζει πρωτίστως η πρωτοβουλία πολλών ευρωπαϊκών τραπεζών που εγκαθιστούν γεννήτριες στα καταστήματά τους προκειμένου να διασφαλίσουν ότι θα εξακολουθήσουν να λειτουργούν τα συστήματα των υπολογιστών τους αλλά και τα ATM σε περίπτωση διακοπής ρεύματος. Παράλληλα, υποβάλλουν τις δραστηριότητές τους σε δοκιμασίες για να εξακριβώσουν τις αντοχές τους σε σημαντικές διακοπές ρεύματος. Ανάμεσά τους η JPMorgan, που απασχολεί χιλιάδες υπαλλήλους στα χρηματοπιστωτικά κέντρα του Λονδίνου και της Φρανκφούρτης και έχει καταφύγει σε προσομοιώσεις διακοπών ρεύματος. Προκειμένου να αντιμετωπίσει το ενδεχόμενο παρατεταμένων διακοπών στην ηλεκτροδότηση, σχεδιάζει να χρησιμοποιήσει γεννήτριες που δουλεύουν με ντίζελ και οι οποίες μπορούν να κρατήσουν σε λειτουργία και μάλιστα για πολλές ημέρες ορισμένα καίριας σημασίας παραρτήματά της. Η ιταλική Unicredito επιχειρεί να υπολογίσει τις αντοχές της με ειδικά τεστ σε διακοπές ρεύματος και ειδικότερα υπολογίζει τις αντοχές του συστήματος επεξεργασίας δεδομένων. Γεννήτριες έχει, άλλωστε, εγκαθιδρύσει το δίκτυο Euronext του γαλλικού και του ιταλικού χρηματιστηρίου, ενώ τραπεζικοί κολοσσοί όπως οι Deutsche Bank και BNP Paribas περιορίζουν τους χώρους εργασίας, συγκεντρώνουν περισσότερο προσωπικό σε μικρότερους χώρους, κλείνουν τους μη αναγκαίους λαμπτήρες και καταγράφουν προσεκτικά την κατανάλωση ενέργειας. Την ίδια στιγμή, τα κέντρα δεδομένων αγοράζουν πρόσθετο ντίζελ και το αποθηκεύουν για να αντιμετωπίσουν τυχόν ελλείψεις τον χειμώνα. Τα δύο μεγαλύτερα κέντρα δεδομένων στον κόσμο, Equinix και Digital Realty Trust, με κεφαλαιοποίηση 64 δισ. δολ. και 38 δισ. δολ. αντιστοίχως αγοράζουν μεγάλο όγκο ντίζελ για να διασφαλίσουν ενεργειακή επάρκεια. Στο μεταξύ, οι ευρωπαϊκές εταιρείες κοινής ωφελείας αναγκάζονται να αποθηκεύουν υγροποιημένο φυσικό αέριο (LNG) σε δεξαμενόπλοια τα οποία πληρώνουν για να περιμένουν κάπου έξω από τις ευρωπαϊκές ακτές. Παράγοντες της αγοράς υπολογίζουν πως τουλάχιστον 1,4 εκατ. τόνοι LNG παραμένουν γι' αυτόν τον λόγο αποθηκευμένα σε δεξαμενόπλοια και είναι στη διάθεση των εταιρειών που έχουν αγοράσει το καύσιμο. Επίσης, αυξανόμενος αριθμός πλωτών τερματικών σταθμών ετοιμάζονται να φορτώσουν το καύσιμο στις ευρωπαϊκές αγορές. Δύο από αυτούς βρίσκονται κοντά στα λιμάνια της Ολλανδίας, η Γερμανία έχει ναυλώσει πέντε πλωτούς τερματικούς σταθμούς, ενώ ετοιμάζονται να κάνουν το ίδιο η Ιταλία, η Γαλλία και οι χώρες της Βαλτικής.

Πρωταφανή μέτρα για την αντιμετώπιση ενεργειακού μπλακ άουτ και από εταιρείες κοινής ωφελείας, που αποθηκεύουν LNG σε πλοία.

pwc
PwC webcast
Deep dive in Cyprus Transfer Pricing Local File documentation requirements
13 September 2022, 15:00

ΑΝΑΛΥΣΗ

Νέα κρατική πολιτική παροχής δημόσιων αγαθών

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Μια νέα αντίληψη κρατικής παρέμβασης εφαρμόζεται στην πράξη, ενώ η κοινή γνώμη και μέρος του πολιτικού προσωπικού στη χώρα παραμένουν προσκολλημένοι σε σχήματα του παρελθόντος. Η πανδημία, η ενεργειακή κρίση οδήγησε (και) την ελληνική κυβέρνηση σε δραστικές παρεμβάσεις με διοχέτευση κρατικών πόρων στην οικονομία. Βέβαια η κυβέρνηση επικρίνεται από την αντιπολίτευση ως «νεοφιλελεύθερη» και «ανάλγητη» από άγνοια ή καθήλωση στο παρελθόν, ίσως και για τους δύο λόγους. Στην πραγματικότητα δαπανήθηκαν δεκάδες δισ. για παροχές σε άτομα και επιχειρήσεις ώστε να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις μιας πανδημίας που δεν είχαμε ζήσει στο παρελθόν, αλλά στη συνέχεια και οι συνέπειες μιας πρωτοφανούς ενεργειακής κρίσης που οφείλεται σε γεωπολιτικά αίτια.

Η νέα αντίληψη δημοσιονομικής πολιτικής περιγράφεται ως η εποχή των Δημοσίων Αγαθών (Δ.Α.). Κάποια αγαθά ή υπηρεσίες για διάφορους λόγους μπορεί να θεωρηθούν ότι πρέπει να αποδίδονται από το κράτος σε όλους, ξεφεύγοντας από την περιοχή της ιδιωτικής αγοράς που υπακούει στους νόμους ζήτησης και προσφοράς. Το εύκολο παράδειγμα Δ.Α. που συνήθως αναφέρεται είναι ο φωτισμός των δρόμων. Προσφέρεται δωρεάν σε όλους χωρίς περιορισμούς. Τα Δ.Α. πρέπει να είναι διαθέσιμα στο κοινό χωρίς αποκλεισμούς και η χρησιμοποίησή τους σήμερα να μην αποκλείει τη χρήση και στο μέλλον.

Ανοίγει μια διαφορετική συζήτηση για ό,τι γνωρίζαμε έως τώρα ως «δημοσιονομική ορθοδοξία».

Άλλες περιπτώσεις Δ.Α. είναι οι υπηρεσίες επειγόντων περιστατικών υγείας αλλά και η ασφάλεια και εθνική άμυνα. Μόνον αυτά; Η συζήτηση διεθνώς για το τι μπορεί να θεωρηθεί Δ.Α. δεν έχει ολοκληρωθεί, αλλά κάποιοι (και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή) πιστεύουν ότι η έννοια αυτή περιλαμβάνει την καταπολέμηση μεταδοτικών ασθενειών, τη διάδοση της γνώσης, την ελαχιστοποίηση του κόστους κλιματικής αλλαγής, τη μείωση της ρύπανσης, την προστασία της βιοποικιλότητας, την ειρήνη και ασφάλεια αλλά και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Είναι προφανές ότι η ελληνική κυβέρνηση διέθεσε σημαντικά ποσά τόσο για την πανδημία, όσο και για τον περιορισμό των ανατιμήσεων του ηλεκτρικού ρεύματος. Βρίσκεται είτε συνειδητά είτε από προσπάθεια ψηφοθηρίας στην πρώτη γραμμή του διεθνούς κινήματος ενίσχυσης των Δ.Α.

Πρόσφατη μελέτη του ΔΝΤ (Reforming the EU Fiscal Framework: Strengthening the Fiscal Rules and Institutions) προτείνει τη μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού δημοσιονομικού συστήματος ώστε η οικονομική σταθερότητα να καθιστά εφικτή την παροχή περισσότερων Δ.Α. Θεωρεί μάλιστα επείγουσα την ανάγκη αυτή προκειμένου να καλυφθούν οι προτεραιότητες της πράσινης μετάβασης αλλά και να αντιμετωπιστούν κρίσιμα θέματα ασφάλειας. Κι αυτό σημαίνει ότι πρέπει να ενισχυθούν αμοιβαία οι ευρωπαϊκοί κανόνες αλλά και οι εθνικές πρωτοβουλίες για την κάλυψη των αναγκών.

Η μελέτη του ΔΝΤ θεωρεί αναγκαία τη διατήρηση κανόνων όπως έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού 3% και χρέος 60% του ΑΕΠ αλλά και την παρακολούθηση της δημοσιονομικής πολιτικής από ανεξάρτητες αρχές με στόχο τη σύγκλιση των επιδόσεων και την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων μεσοπρόθεσμα.

Η διεύρυνση των Δ.Α., η κάλυψη γενικών αναγκών της κοινωνίας, ανοίγει ουσιαστικά μια διαφορετική συζήτηση για ό,τι γνωρίζαμε έως τώρα ως «δημοσιονομική ορθοδοξία», δηλαδή μια «ανάλγητη» πολιτική περιορισμού κρατικών δαπανών ώστε να επιτευχθούν στόχοι που αφορούν το έλλειμμα. Η δημοσιονομική σταθερότητα αποκτά τώρα περιεχόμενο.

Παράλληλα όμως αποκτούν νόημα επιδιώξεις όπως η εξασφάλιση της ειρήνης και της ασφάλειας, ενώ αναπτύσσεται μια νέου τύπου παγκοσμιοποίηση. Οι πλούσιες χώρες οφείλουν να προσαρμόσουν τη βοήθεια προς τις φτωχότερες, εξασφαλίζοντας ότι θα είναι διαθέσιμα κάποια Δ.Α. και στις φτωχές χώρες. Ίσως προωθείται ένας πιο δίκαιος κόσμος.

Η ΕΚΤ σχεδιάζει περαιτέρω στροφή σε περιοριστική πολιτική

Με μείωση του όγκου των ομολόγων που διατηρεί στο χαρτοφυλάκιό της

Εχοντας προχωρήσει σε επιθετική αύξηση των επιτοκίων κατά 75 μονάδες βάσης στη συνεδρίαση της Πέμπτης, η ΕΚΤ σχεδιάζει περαιτέρω στροφή σε περιοριστική πολιτική μειώνοντας τον όγκο των ομολόγων που διατηρεί στο χαρτοφυλάκιό της. Οι σχετικές συνομιλίες πρόκειται να αρχίσουν τον Οκτώβριο στην Κύπρο, καθώς ήδη στελέχη της τράπεζας έχουν θέσει θέμα για πόσο ακόμη μπορεί να διατηρεί ομόλογα αξίας 5 τρισ. ευρώ που συγκέντρωσε έπειτα από συστηματικές αγορές επί επτά έτη. Παράλληλα, η τράπεζα σχεδιάζει να μειώσει και τις επανεπενδύσεις με τα κέρδη των ομολόγων που λήγουν και πιθανόν η διαδικασία αυτή να αρχίσει έως το τέλος του έτους.

Στα σχέδια της τράπεζας αναφέρεται σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times, η δημοσιοποίηση του οποίου οδήγησε σε άνοδο τις αποδόσεις των ομολόγων της Ευρωζώνης, με την απόδοση του δεκαετούς της Ιταλίας να σημειώνει άνοδο κατά 4 μονάδες βάσης στο 3,98%. Οπως επισημαίνει η βρετανική εφημερίδα, η μείωση του χαρτοφυλακίου της ΕΚΤ θα εντείνει περαιτέρω την πίεση στους προϋπολογισμούς των υπερχρεωμένων χωρών του ευρωπαϊκού Νότου. Μειώνοντας τον όγκο των ομολόγων που θα αγοράζει ως επανεπενδύσεις των κερδών από τα ομόλογα που λήγουν, η ΕΚΤ θα εξωθήσει ανοδικά το κόστος δανεισμού των χωρών της Ευρωζώνης σε μια στιγμή που αυτό βρίσκεται ήδη στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων οκτώ ετών. Είναι ενδεικτικό ότι η απόδοση του ιταλικού δεκαετούς σημείωσε περαιτέρω άνοδο χθες το πρωί υπερβαίνοντας το 4% και καταγράφοντας επίπεδα υπερ-πενταπλάσια από εκείνα στα οποία βρισκόταν ένα έτος νωρίτερα. Είναι, όμως, σαφές ότι προτεραιότητα της τράπεζας είναι πλέον να ανακόψει τον ανησυχητικά επιταχυνόμενο πληθωρισμό.

Σε άνοδο οι αποδόσεις των ομολόγων της Ευρωζώνης, με το δεκαετές της Ιταλίας να ανέρχεται στο 3,98%.

Μειώνοντας τον όγκο των ομολόγων που θα αγοράζει ως επανεπενδύσεις των κερδών από τα ομόλογα που λήγουν, η ΕΚΤ θα εξωθήσει ανοδικά το κόστος του δανεισμού των χωρών της Ευρωζώνης σε μια στιγμή που αυτό βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων οκτώ ετών.

Παράλληλα, αυτή η στροφή της ΕΚΤ συνεπάγεται περαιτέρω εναρμόνιση της πολιτικής της με την πολιτική των άλλων μεγάλων κεντρικών τραπεζών, της αμερικανικής Federal Reserve και της κεντρικής τράπεζας της Αγγλίας, που έχουν ήδη αρχίσει να μειώνουν το χαρτοφυλάκιό τους στην προσπάθειά τους να ανακόψουν την άνοδο του πληθωρισμού.

Η διαδικασία αναμένεται να αρχίσει μέσα στο πρώτο τρίμηνο του επόμενου έτους. Οπως δήλωσε η πρόεδρος της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ, «τώρα δεν είναι η κατάλληλη ώρα» για να ξεκινήσει η συρρίκνωση του ισολογισμού της τράπεζας. Ο ισολογισμός της ΕΚΤ, συμπεριλαμβανομένων των περιουσιακών στοιχείων που βρίσκονται στην κατοχή των εθνικών κεντρικών τραπεζών στην Ευρωζώνη, έχει διογκωθεί από 2,21 τρισ. ευρώ στα οποία ανερχόταν στο τέλος του 2014 σε 8,76 τρισ. ευρώ μέσα στους τελευταίους μήνες. Αιτία ήταν οι εκτεταμένες αγορές ομολόγων στις οποίες προέβη η τράπεζα για να δώσει ώθηση στον χαμηλό πληθωρισμό και να στηρίξει την οικονομία της Ευρωζώνης στη διάρκεια της ύφεσης που προκάλεσε η πανδημία του κορωνοϊού. Με τον πληθωρισμό πλέον να υπερβαίνει το τετραπλάσιο του στόχου της ΕΚΤ στο 9,1%, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής αρχίζουν να αναθεωρούν τη σκοπιμότητα της διατήρησης των χαρτοφυλακίων στο σημερινό τους μέγεθος.

Οπως τόνισε πηγή προσκείμενη στις σχετικές συνομιλίες, «στο σημείο που είμαστε τώρα, όσο περισσότερο αυξάνουμε τα επιτόκια τόσο πιο παράλογο φαίνεται να διατηρούμε αυτόν τον διογκωμένο ισολογισμό και το πρόγραμμα επανεπενδύσεων από τα κέρδη των ομολόγων». Η ίδια πηγή προσέθεσε, πάντως, πως οι επανεπενδύσεις από τα κέρδη των ομολόγων που λήγουν μπορούν να συνεχιστούν, αλλά δεν χρειάζεται να είναι ισόποσες με τα ομόλογα που λήγουν».

Τέλος τα αρνητικά επιτόκια έπειτα από μία δεκαετία στη Δανία

Τελειώνει μέσα στην εβδομάδα το πρώτο απ' όλα και το μακροβιότερο όλων πείραμα των αρνητικών επιτοκίων, καθώς η Τράπεζα της Δανίας ετοιμάζεται να αυξήσει τα επιτόκια ακολουθώντας την ΕΚΤ. Τείνει συνήθως να ακολουθεί τις κινήσεις της ΕΚΤ για να περιφρουρήσει την ισοτιμία της δανικής κορώνας προς το ευρώ. Δεδομένου ότι η ΕΚΤ αναμένεται να προχωρήσει σήμερα σε αύξηση των επιτοκίων κατά 75 μ.β., οι περισσότεροι οικονομολόγοι που ρωτήθηκαν από το Bloomberg προεξοφλούν ότι η Τράπεζα της Δανίας, Nationalbanken, θα αυξήσει σήμερα το βασικό επιτόκιό της σε θετικό πρόσημο από το -0,1% στο οποίο βρίσκεται τώρα.

Η σκανδιναβική χώρα έχει τώρα να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις από μια δεκαετία εξαιρετικά φθηνού χρήματος. Ανάμεσά τους και η «φούσκα» στις τιμές των περιουσιακών στοιχείων, που είναι πιθανόν να υπονομεύσουν τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος. «Η οικονομία θα αντιμετωπίσει προβλήματα», προδικάζει η Κάρεν Φρόσιγκ, διευθύνουσα σύμβουλος της Sydbank A/S, που είναι η τρίτη μεγαλύτερη τράπεζα της Δανίας. Οπως τονίζει μιλώντας στο Bloomberg, «τα αρνητικά επιτόκια είχαν ορισμένες σοβαρές παρενέργειες, όπως οι φούσκες και αυτό ίσως ισχύει για όλες τις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων: από τα ακίνητα, την αγορά μετοχών και τις συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων». Εκτιμά, άλλωστε, πως η έξοδος της Δανίας από τα αρνητικά επιτόκια πρέπει να είναι «μια ημέρα εορτασμού». Οπως υπογραμμίζει, τα αρνητικά επιτόκια έπληξαν τις τράπεζες οι οποίες είχαν προστατεύσει τους καταθέτες για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Η σκανδιναβική χώρα έχει τώρα να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις από μία δεκαετία φθηνού χρήματος.

Η Τράπεζα της Δανίας, Nationalbanken, αναμένεται να αυξήσει σήμερα το βασικό επιτόκιό της σε θετικό πρόσημο, από το -0,1% στο οποίο βρίσκεται.

Η πρωτοφανής τότε κίνηση της Τράπεζας της Δανίας να υιοθετήσει αρνητικά επιτόκια το 2012 είχε στόχο να αποθαρρύνει τους επενδυτές από εκτεταμένες αγορές δανικής κορώνας. Η κίνησή της αυτή έδωσε ιδέες στους κεντρικούς τραπεζίτες που έψαχναν νέες μεθόδους στήριξης της οικονομίας. Ετσι οι γειτονικές της χώρες, η Σουηδία αλλά και η Ευρωζώνη, κατέφυγαν στη λύση των αρνητικών επιτοκίων, όπως άλλωστε και η Ελβετία και η Ιαπωνία. Η υπερδύναμη, αντιθέτως, τήρησε άλλη στάση καθώς το 2019 και το 2020 η Federal Reserve αντιστάθηκε στις πιέσεις του τότε προέδρου Ντόναλντ Τραμπ να προχωρήσει στην ίδια κίνηση. Η αλλαγή στην πολιτική της συμπίπτει με την έλευση νέου στελέχους και την αντικατάσταση του Λαρς Ρόντι, που ανακοίνωσε την αποχώρησή του και συνταξιοδότησή του τον Ιανουάριο, αφού πρώτα είχε παραμείνει διοικητής της κεντρικής τράπεζας επί 10 χρόνια.

Στη διάρκεια της θητείας του η αγορά της Δανίας γνώρισε αυτό που είχε χαρακτηρίσει «αδικαιολόγητη υπεραισιοδοξία» ο άλλοτε πρόεδρος της Fed, Αλαν Γκρίνσπαν. Οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν κατά 56% μέσα σε μια δεκαετία, όταν στο ίδιο χρονικό διάστημα στην Ευρωζώνη σημείωναν αύξηση 41%. Στο ίδιο χρονικό διάστημα ο δείκτης του χρηματιστηρίου της Κοπεγχάγης σημείωσε άνοδο συνολικά κατά 207%, όταν ο Stoxx Europe 600 συγκέντρωνε κέρδη 54%. Μιλώντας στο Bloomberg, ο Ιαν Στόρουπ Νίλσεν της Nordea τόνισε κατηγορηματικά ότι «αυτή η υπερθέρμανση της οικονομίας οφείλεται στα χαμηλά επιτόκια και θα υπάρξει τίμημα για αυτό το λάθος». Οταν οι τράπεζες άρχισαν να επιβάλλουν αρνητικά επιτόκια στους μικροκαταθέτες, δηλαδή να αφαιρούν από τις καταθέσεις το ποσοστό των αρνητικών επιτοκίων, οι πλούσιοι Δανοί έσπευσαν να αγοράσουν θησαυροφυλάκια για να αποθηκεύσουν τις αποταμιεύσεις τους στο εσωτερικό των κατοικιών τους.

«Καμπανάκι» Deutsche Bank για ύφεση στη Γερμανία

Ο διευθύνων σύμβουλος της Deutsche Bank, Κρίστιαν Σέβινγκ, προειδοποιεί πως η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης οδεύει προς ύφεση λόγω της εκτίναξης του πληθωρισμού, της ενεργειακής κρίσης και του εμφράγματος στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα. «Δεν θα είμαστε πλέον σε θέση να αποτρέψουμε την ύφεση στη Γερμανία», δήλωσε κατά τη διάρκεια χθεσινής ομιλίας του. «Πιστεύουμε ότι η οικονομία μας είναι αρκετά ανθεκτική για να αντιμετωπίσει καλά αυτή την ύφεση, υπό την προϋπόθεση ότι οι κεντρικές τράπεζες θα δράσουν γρήγορα και αποφασιστικά τώρα».

Η κρίση που προκλήθηκε από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία έφθασε σε νέα κορύφωση όταν η Gazprom ανακοίνωσε αυτόν τον μήνα ότι αναστέλλει επ' αόριστον τις ροές φυσικού αερίου μέσω του μεγαλύτερου αγωγού της προς την Ευρώπη.

Η Ευρωπαϊκή Ενωση κάνει αγώνα δρόμου για να βρει ιδέες ώστε να μη μετατραπεί η κρίση του φυσικού αερίου σε οικονομική κατάρρευση και οι υπουργοί Ενέργειας θα συνεδριάσουν εκτάκτως στις Βρυξέλλες την Παρασκευή.

«Οσο περισσότερο παραμένει υψηλός ο πληθωρισμός, τόσο μεγαλύτερη είναι η πίεση και τόσο μεγαλύτερο το ενδεχόμενο κοινωνικών συγκρούσεων», επισήμανε ο CEO της Deutsche Bank.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα πρόκειται να αυξήσει απότομα τα επιτόκια όταν συνεδριάσει αργότερα αυτή την εβδομάδα, με τους οικονομολόγους να αναμένουν αύξηση του κόστους δανεισμού αναφοράς έως και 75 μονάδες βάσης. Ο Σέβινγκ έχει δηλώσει στο παρελθόν ότι η πλήρης διακοπή των παραδόσεων ρωσικού φυσικού αερίου θα οδηγούσε τη Γερμανία σε ύφεση. Αρκετοί δανειστές, συμπεριλαμβανομένης της Commerzbank, δήλωσαν ότι θα χρειαστεί να αυξήσουν τις προβλέψεις για τις πιστώσεις τους στο πλαίσιο αυτού του σεναρίου, αν και αναμένουν ότι η κυβερνητική στήριξη θα μετριάσει το πλήγμα. Επίσης δήλωσε πως αναμένει ότι τελικά θα υπάρξει αύξηση στις αθετήσεις στις πληρωμές δανείων, αν και δεν τις έχει παρατηρήσει ακόμη και δεν αναμένει ότι θα θέσουν υπό αμφισβήτηση την κερδοφορία.

Υποστήριξε ότι οι δυσχέρειες στον εφοδιασμό και η ενεργειακή κρίση έχουν κάνει τη Γερμανία να εμπεδώσει πως πρέπει να περιορίσει την εξάρτηση από άλλες χώρες. «Δεν πρέπει να επιτρέψουμε στους εαυτούς μας να προσθέσουμε μια περαιτέρω εξάρτηση στις τρέχουσες εξαρτήσεις μας από το φυσικό αέριο, τις πρώτες ύλες και τις αλυσίδες εφοδιασμού», σχολίασε.

«Δεν πρέπει να αφήσουμε τον αγωνιστικό χώρο και μαζί με αυτόν την πρόσβαση στις παγκόσμιες κεφαλαιαγορές σε μεγάλο βαθμό στις ξένες τράπεζες», είπε ο Σέβινγκ.

Η ευρωπαϊκή ενοποίηση είναι απαραίτητη για την επίτευξη αυτού του στόχου, τόνισε. «Τα παραπάνω σημεία δεν είναι καινούργια, αλλά γίνονται όλο και πιο επείγοντα», σημείωσε.

Ο διευθύνων σύμβουλος της Deutsche Bank, Κρίστιαν Σέβινγκ, σημείωσε ότι η γερμανική οικονομία «είναι αρκετά ανθεκτική για να αντιμετωπίσει καλά αυτή την ύφεση, υπό την προϋπόθεση ότι οι κεντρικές τράπεζες θα δράσουν γρήγορα και αποφασιστικά τώρα».

Η ΕΚΤ ζήτησε ενεργειακά τεστ αντοχής από τις τράπεζες

Τις κάλεσε να ελέγξουν τις αντοχές τους και σε κύμα πτωχεύσεων εταιρειών

Η ΕΚΤ καλεί τις τράπεζες να ελέγξουν την ετοιμότητά τους έναντι ενδεχόμενου κύματος πτωχεύσεων εταιρειών, οφειλόμενου στην ενεργειακή κρίση, αλλά και έναντι μιας ενδεχόμενης έλλειψης ρευστότητας στην αγορά ενέργειας. Η πρόεδρος της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ απέκλεισε κατηγορηματικά την πιθανότητα να ανοίξει η τράπεζα πιστωτική γραμμή για τις ευρωπαϊκές εταιρείες ενέργειας που παραπαίουν και τόνισε πως κάτι τέτοιο είναι αρμοδιότητα των κυβερνήσεων της Ε.Ε. και όχι της κεντρικής τράπεζας.

Καθώς πλησιάζει ο ευρωπαϊκός χειμώνας και εντείνεται η ανησυχία για την ανεπάρκεια ενεργειακών πόρων με όσα αυτή συνεπάγεται, η ΕΚΤ κάλεσε τις τράπεζες της Ευρωζώνης να μελετήσουν τον αντίκτυπο που θα είχαν στις δραστηριότητές τους οι ενδεχόμενες διακοπές στην παροχή φυσικού αερίου. Σύμφωνα με σχετικά ρεπορτάζ του Bloomberg και του Reuters, η εποπτική αρχή τραπεζών της ΕΚΤ κάλεσε τον περασμένο μήνα τις ευρωπαϊκές τράπεζες να διεξάγουν τεστ και να δοκιμάσουν τις αντοχές τους σε διακοπές ρεύματος ή σε κύμα πτωχεύσεων εταιρειών. Οι απαντήσεις στους σχετικούς ελέγχους που ασκούν οι τράπεζες αναμένονται για τα μέσα Σεπτεμβρίου και θα ακολουθήσουν οι σχετικές συζητήσεις. Εκτιμάται, πάντως, πως πολλές ευρωπαϊκές τράπεζες θα αναγκαστούν ενδεχομένως να ακυρώσουν τα σχέδια που είχαν φέτος για να καταβάλουν μερίσματα στους μετόχους έπειτα από χρόνια χαμηλής κερδοφορίας.

Παράλληλα η ΕΚΤ καλεί τις τράπεζες να ελέγξουν την ετοιμότητά τους έναντι ενδεχομένου κύματος πτωχεύσεων εταιρειών οφειλόμενου στην ενεργειακή κρίση, αλλά και έναντι μιας ενδεχόμενης

Την Παρασκευή μία ακόμη εταιρεία κοινής ωφελείας, η γερμανική VNG, ζήτησε κρατική ενίσχυση από την κυβέρνηση του Βερολίνου λόγω της ενεργειακής κρίσης.

έλλειψης ρευστότητας στην αγορά ενέργειας. Προ μηνών, άλλωστε, ο Αντρέα Ενρία, που προεδρεύει της εν λόγω εποπτικής αρχής, ανακοίνωσε πως έχει ζητήσει από συγκεκριμένες τράπεζες να επανεξετάσουν τα επίπεδα των κεφαλαίων τους «και να συμπεριλάβουν στους υπολογισμούς τους για την κεφαλαιακή τους επάρκεια την πιθανότητα ακραίων μακροοικονομικών εξελίξεων». Σε ανάλογα σχόλια έχουν προβεί τελευταία οι επικεφαλής άλλων ευρωπαϊκών αρχών. Ο Μαρκ Μπράνσον, επικεφαλής της γερμανικής ρυθμιστικής αρχής BaFin και μέλος της εποπτικής αρχής της ΕΚΤ, τόνισε μέσα στην εβδομάδα πως οι τράπεζες πρέπει να έχουν εξασφαλίσει τα απαιτούμενα επίπεδα κεφαλαιακής επάρκειας ώστε να εξακολουθήσουν να στηρίζουν τους δανειολήπτες. Προσέθεσε, πάντως, ότι «το σύστημα εξακολουθεί να είναι ισχυρό».

Ζητούμενο για τη ρυθμιστική αρχή τραπεζών στο πλαίσιο της ΕΚΤ είναι να εξασφαλίσει πως οι τράπεζες της Ευρωζώνης διαθέτουν επαρκή αποθέματα για να καλύψουν τυχόν κύμα πτωχεύσεων και κόκκινων δανείων. Τις καλεί, έτσι, να εντοπίσουν ποιοι από τους πελάτες τους έχουν μεγαλύτερη έκθεση στην ενεργειακή κρίση και τις παρενέργειες του πολέμου στην Ουκρανία, αλλά και να υπολογίσουν το μέγεθος των συνεπειών που υφίστανται εταιρείες που δεν βάλλονται άμεσα από τον αντίκτυπο του πολέμου.

Την περασμένη βδομάδα μία ακόμη εταιρεία κοινής ωφελείας πήρε τον δρόμο της γερμανικής Uniper και της γαλλικής Electricite de France, καθώς ζήτησε τη βοήθεια του Βερολίνου για να επιβιώσει. Πρόκειται για τη VNG, μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες εισαγωγής ρωσικού φυσικού αερίου στη Γερμανία, που όπως ακριβώς και η Uniper έχει δεχθεί πλήγμα από την απότομη πτώση της παροχής ρωσικού αερίου.

Ετσι η εταιρεία ζήτησε κρατική ενίσχυση από τη γερμανική κυβέρνηση για να αντιμετωπίσει την κατάσταση στην παγκόσμια αγορά ενέργειας, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί τελευταία μετά την πλήρη διακοπή της παροχής αερίου από τη Μόσχα. Μολονότι δεν έχουν γίνει γνωστές οι λεπτομέρειες του αιτήματος, σύμφωνα με το Reuters ενδέχεται αυτό να περιλαμβάνει μερική κρατικοποίηση στο πλαίσιο των μέτρων που λαμβάνει η Γερμανία για να εξασφαλίσει επαρκή προσφορά ενέργειας. Οπως, πάντως, τόνισε σε σχετική της ανακοίνωση η εταιρεία, «μέχρι την έναρξη του πολέμου η VNG ήταν ένας υγιής όμιλος που συνεισέφερε στην προμήθεια φυσικού αερίου στη Γερμανία».

Σε ό,τι αφορά, πάντως, το ενδεχόμενο κύματος πτωχεύσεων ευρωπαϊκών ενεργειακών εταιρειών, η πρόεδρος της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ απέκλεισε κατηγορηματικά την πιθανότητα να ανοίξει η τράπεζα πιστωτική γραμμή για τις ευρωπαϊκές εταιρείες ενέργειας που παραπαίουν και τόνισε πως κάτι τέτοιο είναι αρμοδιότητα των κυβερνήσεων της Ε.Ε. και όχι της κεντρικής τράπεζας. Προσέθεσε μάλιστα πως δουλειά της ΕΚΤ είναι να εξασφαλίζει ρευστότητα στις τράπεζες και στο τραπεζικό σύστημα της Ευρωζώνης και όχι σε εταιρείες κοινής ωφελείας». Οπως τόνισε, «στο σημερινό ασταθές περιβάλλον είναι σημαντικό να ληφθούν μέτρα δημοσιονομικής φύσης που θα προσφέρουν ρευστότητα σε αξιόχρεους παράγοντες της αγοράς ενέργειας και ειδικότερα σε εταιρείες κοινής ωφελείας». Σύμφωνα, πάντως, με την κ. Λαγκάρντ, η ΕΚΤ μπορεί να βοηθήσει τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που αναλαμβάνουν την εκκαθάριση συναλλαγών για λογαριασμό των ενεργειακών εταιρειών. Προειδοποίησε πάντως αυτά τα ιδρύματα «να μην επιχειρήσουν να αγνοήσουν τις απαιτήσεις κεφαλαιοποίησης και άλλων προϋποθέσεων που αφορούν τους οίκους εκκαθάρισης και τους οίκους παραγώγων».

BLOOMBERG

Ανω των $97 δισ. οι άμεσες ζημίες στην Ουκρανία από την εισβολή της Ρωσίας

Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία προκάλεσε άμεσες ζημίες άνω των 97 δισεκατομμυρίων δολαρίων στην Ουκρανία μέχρι την 1η Ιουνίου. Αυτό προκύπτει από σχετική έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας, της ουκρανικής κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που δόθηκε στη δημοσιότητα. Από την ίδια έκθεση προκύπτει, όμως, πως η ανοικοδόμηση της χώρας είναι πιθανόν να κοστίσει σχεδόν 350 δισ. δολάρια. Σύμφωνα με την έκθεση, η Ουκρανία υπέστη ζημίες ύψους 252 δισ. δολαρίων εξαιτίας των πλημμάτων στην οικονομία και στην παραγωγή της χώρας, καθώς και από τις επιπλέον δαπάνες που συνδέονται με τον πόλεμο. Παράλληλα, ο εκτοπισμός του ενός τρίτου των κατοίκων της Ουκρανίας αναμένεται να εκτοξεύσει το ποσοστό φτώχειας στο 21%, από μόλις 2% που ήταν πριν από τον πόλεμο.

Συνολικά η έκθεση εκτιμά ότι οι ανάγκες ανοικοδόμησης της Ουκρανίας ενδεχομένως να φθάσουν τα 349 δισ.

Η ανοικοδόμηση της χώρας είναι πιθανόν να κοστίσει σχεδόν 350 δισ., σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα.

δολάρια για την περίοδο μέχρι την 1η Ιουνίου, ποσό που ανέρχεται σε περίπου 1,6 φορά το εθνικό ΑΕΠ των 200 δισ. δολαρίων το 2021. Από το ποσό αυτό, τα 105 δισ. απαιτούνται βραχυπρόθεσμα για την αντιμετώπιση των επειγουσών αναγκών, όπως η ανοικοδόμηση χιλιάδων κατεστραμμένων σχολείων και περισσότερων από 500 νοσοκομείων.

Είναι επίσης επιτακτική η ανάγκη προετοιμασίας για τον επερχόμενο πιθανόν βαρύ χειμώνα, με άμεσες προτεραιότητες την ανοικοδόμηση των κατεστραμμένων σπιτιών, την αποκατάσταση της θέρμανσης και την αγορά φυσικού αερίου.

«Ο αντίκτυπος της ρωσικής εισβολής θα είναι ορατός για γενιές, με οικογένειες εκτοπισμένες και χωρισμένες μεταξύ τους, διαταραχές στην ανθρώπινη ανάπτυξη, καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς και ανατροπή της θετικής πορείας της οικονομίας και του δείκτη φτώχειας», σημειώνεται στην έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Οπως επισημαίνεται στην έκθεση, πρόκειται για τις πρώτες προκαταρκτικές εκτιμήσεις αλλά είναι πιθανόν να αυξηθεί το κόστος όσο συνεχίζεται ο πόλεμος. «Ο αντίκτυπος της ρωσικής εισβολής θα είναι ορατός για γενιές, με οικογένειες εκτοπισμένες και χωρισμένες μεταξύ τους, διαταραχές στην ανθρώπινη ανάπτυξη, καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς και ανατροπή της θετικής πορείας της οικονομίας και του δείκτη φτώχειας», σημειώνεται στην έκθεση.

Ο Αρουπ Μπανέρτζι, περιφερειακός διευθυντής του παραρτήματος της Ανατολικής Ευρώπης της Παγκόσμιας Τράπεζας, δήλωσε ότι τα ευρήματα βασίζονται σε μια «πολύ ισχυρή» και διεθνώς αποδεκτή μεθοδολογία και ότι θα πρέπει να συμπεριληφθούν στη σύνοδο για την ανοικοδόμηση της «Ομάδας των Επτά» που είναι προγραμματισμένο να διεξαχθεί στο Βερολίνο στις 25 Οκτωβρίου.

Οπως είπε ο ίδιος, οι αρχικές εκτιμήσεις της Ουκρανίας ότι θα χρειαστούν 750 δισ. δολάρια για την ανοικοδόμηση της οικονομίας πιθανόν συνάγονται από την έκταση των υλικών και οικονομικών καταστροφών, αλλά δεν είναι σαφής η ακριβής μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για αυτή την εκτίμηση.

Ο Ολεγκ Ουστένκο, ανώτερος οικονομικός σύμβουλος του Ουκρανού προέδρου Βολοντίμιρ Ζελένσκι, δήλωσε ότι η Ουκρανία χρειάζεται δεσμεύσεις από τις δωρήτριες χώρες ότι θα συνεχίσουν να παρέχουν 5 δισ. δολάρια σε χρηματοδότηση κάθε μήνα για όλο τον επόμενο χρόνο.

Ο Μπανέρτζι συμφώνησε ότι η Ουκρανία θα χρειαστεί εξωτερική στήριξη το 2023, εκτός αν υπάρξει «κάποια πραγματικά δραστική αλλαγή στην πορεία του πολέμου».

Ο ίδιος είπε ότι η οικονομία είναι σε «λίγο καλύτερη κατάσταση» από την αναμενόμενη και το ΑΕΠ της χώρας εμφανίζει τώρα συρρίκνωση κατά 30%-35% το 2022, αντί για 45% που ήταν η αρχική πρόβλεψη.

Κίνδυνος οικονομικού κραχ, προειδοποιεί ο Κ. Ρόγκοφ

«Εάν η Κίνα διολισθήσει σε ύφεση, οδεύουμε προς τη μεγαλύτερη κρίση από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο», προειδοποιεί ο διάσημος οικονομολόγος του Χάρβαρντ, Κένεθ Ρόγκοφ, σε συνέντευξή του στη Handelsblatt. Πόλεμος στην Ουκρανία, ενεργειακό σοκ, αδυναμία στην Κίνα και, πάνω απ' όλα, η επιστροφή του πληθωρισμού – αυτές οι κρίσεις αποτελούν τεράστια απειλή για την παγκοσμιοποίηση και την παγκόσμια οικονομία, προειδοποιεί ο οικονομολόγος του Χάρβαρντ, Κ. Ρόγκοφ.

«Θα είναι ένας δύσκολος χειμώνας για την παγκόσμια οικονομία», τονίζει ο 69χρονος Ρόγκοφ, από τους πιο γνωστούς οικονομολόγους στον κόσμο. Τα βιβλία του, για παράδειγμα, για την ιστορία των οικονομικών κρίσεων, θεωρούνται κλασικά. Στη συνέντευξή του στη Handelsblatt, ο καθηγητής στο Χάρβαρντ τονίζει ότι «ελπίζαμε πως η παγκόσμια οικονομία είχε ξεπεράσει την πανδημία και την κρίση. Λάθος», λέει ο Κένεθ Ρόγκοφ. «Γιατί η παγκοσμιοποίηση, που αύξησε την ευημερία μας, μας έχει κάνει ευάλωτους». «Φοβάμαι ότι τα χειρότερα είναι ακόμη μπροστά μας», αναφέρει ο καθηγητής και πρώην επικεφαλής οικονομολόγος στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Θεωρεί ότι το μείγμα των διαφόρων κρίσεων είναι εξαιρετικά επικίνδυνο: οι συνέπειες της πανδημίας, ο παγκόσμιος πληθωρισμός και ο πόλεμος της Ρωσίας εναντίον της Ουκρανίας είναι ένα μείγμα πολύ επικίνδυνο. Ειδικά, αν η Κίνα διολισθήσει στην ύφεση, οδεύουμε προς τη χειρότερη κρίση από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Εάν η Κίνα διολισθήσει σε ύφεση, οδεύουμε προς τη μεγαλύτερη κρίση από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

«Ακόμη και ένας ισχυρός μηχανισμός όπως το κινεζικό κράτος δεν μπορεί να αντιμετωπίσει, επίσης, τις νέες παραλλαγές της Ομικρον», λέει ο Ρόγκοφ. «Ακόμη κι αν το καθεστώς κλειδώσει ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού στο σπίτι». Ο κόσμος χρειάζεται επειγόντως μια νέα μηχανή ανάπτυξης, γιατί η Κίνα δεν θα είναι πλέον αυτή.

Ο οικονομολόγος του Χάρβαρντ πιστεύει ότι μέσα από την πανδημία, τον πόλεμο και τα προβλήματα της εφοδιαστικής αλυσίδας γινόμαστε μάρτυρες του τέλους της παγκοσμιοποίησης – τουλάχιστον όπως την ξέραμε. «Η άνοδος της Κίνας ήταν η μεγαλύτερη στην ιστορία των τελευταίων 40 ετών», επισημαίνει ο Ρόγκοφ. «Η παρακμή της παγκοσμιοποίησης θα μπορούσε να είναι η ιστορία των επόμενων 40 ετών». Σύμφωνα με τον ίδιο, ο πρόεδρος των ΗΠΑ Τζο Μπάιντεν πήγε πολύ μακριά στην καταπολέμηση της κρίσης. «Εδωσε πάρα πολλά χρήματα στον λαό για να καταπολεμήσει την κρίση». Αυτό οδήγησε σε υψηλό πληθωρισμό.

«Ο Μπάιντεν σίγουρα είχε καλές προθέσεις, αλλά η πολιτική αύξησης των δαπανών μάς έχει στερήσει τα οικονομικά περιθώρια που χρειαζόμαστε τώρα για να αντιμετωπίσουμε το επικείμενο οικονομικό κραχ».

«Θα είναι ένας δύσκολος χειμώνας για την παγκόσμια οικονομία», τονίζει ο διάσημος οικονομολόγος του Χάρβαρντ, Κένεθ Ρόγκοφ.

Η ανατομία μιας ψηφιακής απάτης

Τα υποτιθέμενα δέματα στα ΕΛΤΑ, τα δολώματα και οι ιστοσελίδες-κλώνοι

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

Το ηλεκτρονικό μήνυμα που παρέλαβε το μεσημέρι της 12ης Ιουλίου δεν του κίνησε υποψίες. Αλλωστε, ο πολιτικός μηχανικός Αντώνης Ανηψητάκης όντως περίμενε εκείνη την περίοδο ένα δέμα από τις ΗΠΑ. «Δυστυχώς η παράδοση καθυστέρησε λόγω έλλειψης πληροφοριών. Το δέμα σας θα αποθηκευτεί στο κέντρο διαλογής Αθηνών μέχρι να επιβεβαιώσετε τα στοιχεία σας», διάβασε στο κείμενο με υποτιθέμενο αποστολέα τα ΕΛΤΑ. Σκέφτηκε ότι μπορεί να είχε γραφτεί λάθος το όνομά του, να είχε όντως κολλήσει κάπου το πακέτο στο μακρύ ταξίδι του μέχρι τη Σητεία. Εδωσε τα στοιχεία της κάρτας του για να πληρώσει ένα τέλος αποθήκευσης των 2,84 ευρώ, αγνοώντας ότι άνοιγε την πόρτα σε κυβερνοεγκληματίες. «Αλλαξαν το όριο ημερήσιων συναλλαγών και αλώνισαν στους λογαριασμούς μου», λέει.

Η κάρτα –της οποίας τα στοιχεία καταχώρισε– ήταν συνδεδεμένη με ένα λογαριασμό, οι κυβερνοεγκληματίες όμως κατόρθωσαν να εισβάλουν σε άλ-

«Αλλαξαν το όριο ημερήσιων συναλλαγών και αλώνισαν στους λογαριασμούς μου», λέει ένα από τα θύματα των χάκερ.

λους τρεις στους οποίους ήταν μοναδικός δικαιούχος ή συνδικαιούχος. Η συνολική απώλεια έφτασε τις 5.674 ευρώ, σε τέσσερις συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν διαδοχικά σε διάστημα δύο ωρών. Τα χρήματα φάνηκε ότι κατέληξαν σε αγορές σε εταιρεία που ανήκει στο Tripadvisor και πιθανότατα σε μια ισπανική ιστοσελίδα αναζήτησης ξενοδοχείων.

Είχαν επιχειρηθεί ακόμη δύο συναλλαγές από τους απατεώνες, τις οποίες όμως μπλόκαρε εγκαίρως η τράπεζα. Μία εξ αυτών ήταν για το ποσό των 140 ευρώ. Το παράδοξο είναι, όπως επισημαίνει στην «Κ» ο κ. Ανηψητάκης, ότι η τράπεζα δεν σταμάτησε συναλλαγή ύψους 2.062 ευρώ, παρότι έγινε σε μεταγενέστερο χρόνο από άλλη που είχε μπλοκαριστεί. Ο ίδιος τονίζει ότι αντιλήφθηκε την απάτη και ειδοποίησε την τράπεζα το πρωί της 13ης Ιουλίου, ώστε να αμφισβητηθούν και να «παγώσουν» οι συναλλαγές. Ούτε αυτή η κίνηση, όμως, απέδωσε. Εχει υποβάλει μήνυση κατά αγνώστων, ελπίζοντας κάποια στιγμή να δικαιωθεί.

Δεν ήταν ο μόνος που έπεσε θύμα παραπλανητικών μηνυμάτων τα οποία στέλνονται με το λογότυπο των ΕΛΤΑ. Τον Φεβρουάριο, μια κάτοικος Ρόδου εισήγαγε τα στοιχεία της πιστωτικής κάρτας της σε μια αντίστοιχη σελίδα και αργότερα διαπίστωσε ότι είχαν γίνει εν αγνοία της δύο συναλλαγές ύψους 799 και 207 ευρώ προς την ψηφιακή τράπεζα Revolut και ένα κατάστημα εμπορίας ηλεκτρονικών παιχνιδιών. Η «Κ» επιχείρησε μια ανατομία αυτής της ψηφιακής απάτης εστιάζοντας σε τρία παρόμοια παραπλανητικά μηνύματα που στάλθηκαν σε Ελληνες χρήστες του Διαδικτύου τον Ιούλιο και τον Αύγουστο. Το πρώτο μοιράστηκε στις 24 Ιουλίου. «Αγαπητέ πελάτη, πρέπει να σας ενημερώσουμε ότι το δέμα που περιμένετε έχει επιστραφεί στην αποθήκη μας», έγραφε. «Λάβετε υπόψη ότι από αύριο θα σας χρεώνουμε με κόστος αποθήκευσης ένα ευρώ ανά ημέρα», προειδοποιούσε. Ο αποστολέας χρησιμοποίησε ως email το info@eltacourierpacket.com.

Στις 14 Αυγούστου ένα νέο, σχεδόν πανομοιότυπο μήνυμα στάλθηκε από το email mypackage@hellenicpost.com. Η αισθητική του, καθώς και το λογότυπο που είχε επιλεγεί έδιναν μια πιο επαγγελματική εικόνα. Υπήρχε ακόμη και αριθμός παρακολούθησης δέματος, με ενεργό υπερσύνδεσμο που παρέπεμπε πάντως σε μια αυθεντική σελίδα της Γενικής Ταχυδρομικής και έδειχνε την πορεία κάποιου πακέτου που είχε σταλεί από το Ιλιον Αττικής. Στις 23 Αυγούστου ένα νέο μήνυμα, υποτίθεται και πάλι από τα ΕΛΤΑ, στάλθηκε μαζικά σε Ελληνες παραλήπτες από το email elta-delivery@package-notification.net. Η διατύπωση αυτή τη φορά άλλαζε. Αναφερόταν η 19η Αυγούστου ως ημέρα αποτυχημένης παράδοσης, καθώς και ότι το δέμα ζύγιζε 1,7 κιλά. «Ενδέχεται να σας χρεώσουμε ένα τέλος αποθήκευσης», κατέληγε το μήνυμα. Και στις τρεις περιπτώσεις υπήρχε ένας σύνδεσμος που προέτρεπε τους παραλήπτες να τον πατήσουν για να διορθώσουν τη διεύθυνσή τους.

Οι υπερσύνδεσμοι στα τρία μηνύματα οδηγούσαν σε πανομοιότυπες ιστοσελίδες πληρωμής με διαφορετικά domain names, τα elta-tracking.web.app, hellenic-post.web.app και gr-elta.web.app. Δεν αποκλείεται να είχαν τον ίδιο δημιουργό. Δεν είναι ασυνήθιστο οι κυβερνοεγκληματίες να δημιουργούν περισσότερες από μία απατηλές ιστοσελίδες, για να έχουν εναλλακτικές λύσεις σε περίπτωση που κάποια από αυτές εντοπιστεί και μπλοκαριστεί. Πάντως και οι τρεις μέχρι και την πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου παρέμεναν ενεργές.

Η βιασύνη είναι κακός σύμβουλος

Ο Ανδρέας Βενιέρης, υπεύθυνος ασφαλείας πληροφοριακών συστημάτων, εξέτασε για την «Κ» τις τρεις παραπλανητικές ιστοσελίδες και διαπίστωσε ότι δεν υπήρχε κάποιο αποθηκευμένο κακόβουλο λογισμικό που θα μπορούσε να μολύνει τον υπολογιστή του θύματος, κάτι που συνηθίζεται σε αντίστοιχες περιπτώσεις. Κύριο μέλημα του δημιουργού τους ήταν να υποκλέψει στοιχεία τραπεζικών καρτών. «Θέλει μεγάλη προσοχή και εκπαίδευση, να είσαι υποψιασμένος, να μη δίνεις οπουδήποτε στοιχεία της κάρτας σου», λέει ο κ. Βενιέρης. Τον Ιούλιο, αναλυτές ψηφιακών πειστηρίων της εταιρείας

Οι δράστες αγοράζουν το phishing kit από κάποιο underground forum και ποντάρουν στην ψυχολογία, αγχώνοντας τα θύματα.

v4ensics εντόπισαν ότι παρόμοια απάτη συνδεόταν μέσω ενός email με σελίδα στο Facebook στην οποία αντιστοιχούσε αριθμός τηλεφώνου Τυνησίας. «Το γεγονός ότι διαφορετικές σελίδες, οι οποίες χρησιμοποιούνται σε επιμέρους phishing campaigns, είναι ίδιες εμφανισιακά και λειτουργικά σημαίνει ότι οι δράστες χρησιμοποιούν το ίδιο phishing kit, το οποίο μπορεί να έχει φτιαχτεί από τους ίδιους τους δράστες ή τρίτους που τους το πούλησαν. Συνήθως οι δράστες αγοράζουν το εκάστοτε phishing kit από κάποιο underground forum και το χρησιμοποιούν για να στοχεύσουν ανυποψίαστα θύματα», αναφέρει στην «Κ» ένας από τους αναλυτές της εταιρείας. Εάν κάποιος παρατηρούσε προσεκτικά τα παραπλανητικά μηνύματα που στάλθηκαν σε Ελληνες χρήστες θα έβρισκε ψεγάδια. Οι διευθύνσεις email, παρότι περιείχαν λέξεις σχετικές με τα ΕΛΤΑ, φαίνονταν ψεύτικες. Παρά την προσεγμένη σύνταξη, ορισμένες λέξεις ήταν ανορθόγραφες, έλειπε ο τονισμός ή είχαν μεταφραστεί πρόχειρα στα ελληνικά.

Οι απάτες phishing εστιάζονται στην ψυχολογία, επιχειρούν να αγχώσουν τα θύματα. Ο κ. Βενιέρης τονίζει ότι η βιασύνη είναι κακός σύμβουλος. Οταν κάποιος οργανισμός εμφανίζεται να ζητάει χρήματα και υπάρχουν αμφιβολίες για την αξιοπιστία του μηνύματος, ακόμη και ένα τηλεφώνημα στα κεντρικά της υπηρεσίας για διασταύρωση μπορεί να μειώσει το ρίσκο.

Αδειάζουν τους τραπεζικούς λογαριασμούς με «εξουσιοδότηση»

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Σε λογαριασμούς φυσικών ή νομικών προσώπων που έχουν ανοιχθεί με φυσική παρουσία ή ηλεκτρονικά (digital onboarding) καταλήγουν τα χρήματα που υφαρπάζουν οι επιτήδειοι από τα θύματά τους, βάζοντας χέρι στους λογαριασμούς τους και μεταφέροντας μικρά και μεγάλα ποσά σε ελληνικές τράπεζες, τράπεζες του εξωτερικού ή fintech εταιρείες.

Πρόκειται για λογαριασμούς που ανήκουν σε φοιτητές, ανέργους ή ακόμη και αφελείς πολίτες, οι οποίοι λειτουργώντας ως «βαπορράκια» δέχονται να συμμετέχουν στη μεταφορά χρημάτων έναντι αμοιβής ή για να εξυπηρετήσουν κάποιον που ισχυρίζεται, π.χ., ότι επειδή του έχουν μπλοκάρει τους λογαριασμούς του δεν μπορεί να εισπράξει χρήματα που του οφείλονται από κάποια δραστηριότητα.

Τα χρήματα σε κάθε περίπτωση, είτε μέσω μεταφορών σε διαδοχικούς λογαριασμούς είτε μέσω της απευθείας ανάληψής τους από το πλησιέστερο ATM, χάνονται από τους κατόχους τους σε σύντομο χρονικό διάστημα και οι πραγματικοί δικαιούχοι τους βρίσκονται με άδειους λογαριασμούς. Επίσης, αδυνατούν να βρουν το δίκιο τους από τις τράπεζες, αφού στην πλειονότητα των περιπτώσεων έχουν πεισθεί να δώσουν όχι μόνο τους κωδικούς του Internet banking, αλλά και τον κω-

Τα χρήματα που ξαφρίζουν οι επιτήδειοι μεταφέρονται – συνειδητά ή εν αγνοία τους– από «βαπορράκια».

δικό μιας χρήσης, το γνωστό OTP (one-time password), που είναι πλέον απαραίτητο για κάθε συναλλαγή, και έτσι οι συναλλαγές αυτές χαρακτηρίζονται ως εξουσιοδοτημένες.

Το ξάφρισμα των λογαριασμών και η άντληση των στοιχείων των προσωπικών λογαριασμών με «εξουσιοδοτημένο» τρόπο μέσω email (phishing), sms (smishing) ή τηλεφώνου (vishing) λαμβάνει πλέον μορφή μάστιγας και, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύουν μεγάλοι οργανισμοί στο εξωτερικό, υπερβαίνει τις παλιές μεθόδους υποκλοπής των στοιχείων, π.χ., της κάρτας. Οι επιτήδειοι δεν χρησιμοποιούν μόνο τη μέθοδο της αποστολής παραπλανητικών emails ή sms μέσω των οποίων προτρέπουν τους χρήστες να «κλικάρουν» ένα link για να μεταφερθούν στην τράπεζά τους και να λύσουν το πρόβλημα, που συνήθως είναι το μπλοκάρισμα του λογαριασμού τους. Εξαιρετικά διαδεδομένη το τελευταίο διάστημα είναι η πρακτική τού να παίρνουν απευθείας τηλέφωνο τον ανυποψίαστο πολίτη και, παριστάνοντας υπάλληλο του ΕΦΚΑ, του ΟΠΕΚΕΠΕ ή ακόμη και τον φοροτεχνικό –για το θέμα υπήρξαν πρόσφατες καταγγελίες των επίσημων συλλόγων–, να ισχυρίζονται ότι μπορούν να βοηθήσουν στην υποβολή του αιτήματος για ένα επίδομα, καταφέρνοντας έτσι να αποσπάσουν τα στοιχεία του λογαριασμού του. Λιγότερο συνηθισμένη αλλά όχι σπάνια πρακτική είναι η υποκλοπή της sim κάρτας (sim swap), πρακτική μέσω της οποίας αποκτούν τη δυνατότητα να ελέγχουν τον αριθμό του κινητού και να λαμβάνουν κωδικούς για οποιονδήποτε από τους λογαριασμούς του κατόχου του κινητού.

Οι τράπεζες χρησιμοποιούν διάφορα φίλτρα για να περιορίσουν το φαινόμενο, βγάζοντας π.χ. alert για την κίνηση των λογαριασμών, καθυστερώντας ύποπτες συναλλαγές, ελέγχοντας τη ροή των χρημάτων με βάση risk μοντέλα και επενδύοντας στην τεχνολογία αλλά και στην ενημέρωση των πολιτών, αλλά οι απατεώνες ανακαλύπτουν συνεχώς νέους τρόπους για την παραπλάνηση των ανυποψίαστων. Το ηλεκτρονικό εμπόριο αλλά και η ψηφιοποίηση μιας σειράς υπηρεσιών του Δημοσίου επιστρατεύονται από τους επιτήδειους, οι οποίοι δεν διστάζουν να εμφανιστούν ως τεχνικοί υποστήριξης, ενδιαφερόμενοι για κάποια αγγελία πώλησης αυτοκινήτου που δημοσίευσε κάποιος και, γιατί όχι, και ως εκπρόσωποι της Ελληνικής Αστυνομίας.

"Ευχαριστούμε
για την εμπιστοσύνη σας για πάνω από 25 χρόνια.
Ευγενική υπενθύμιση όπως τερματίσετε
την μεταξύ μας τραπεζική σχέση."
Μετά λύπης & χαιρετισμών,
RCB Bank
RCB

Η ενεργειακή κρίση έφερε τα πάνω κάτω στη θέρμανση

Ακριβότερο καύσιμο πλέον το αέριο, κίνητρα για επιστροφή στο πετρέλαιο

ΤΗΣ ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Τα πάνω κάτω στο κόστος θέρμανσης έφερε η ενεργειακή κρίση, εξ ου και η δυσκολία της κυβέρνησης να βρει έναν τρόπο να εξομαλύνει τις επιπτώσεις με ανεκτό δημοσιονομικό κόστος. Μπορεί να εξήγγειλε σειρά μέτρων, είναι όμως δύσκολο να απορροφήσουν τις μεγάλες αυξήσεις, ειδικά στο φυσικό αέριο, η τιμή του οποίου είναι αυξημένη κατά 300% σε σχέση με πέρυσι και εξαιρετικά πολύπλοκη η μετάπτωση από το φυσικό αέριο στο πετρέλαιο.

Οσο δε οι επιδοτήσεις του ρεύματος μένουν στα επίπεδα απορρόφησης του 80%-94% των αυξήσεων που κινήθηκαν μέχρι και τον Σεπτέμβριο, το κίνητρο της επιλογής της ηλεκτρικής ενέργειας ως βασικής πηγής θέρμανσης είναι ισχυρό. Με τις σημερινές τιμές πετρελαίου θέρμανσης, φυσικού αερίου και ρεύματος και χωρίς να λάβουμε υπόψη το επίδομα θέρμανσης που διαμορφώνεται με εισοδηματικά και γεωγραφικά κριτήρια, το πρώτο συμπέρασμα που βγαίνει είναι ότι όσοι μέχρι τώρα θερμαίνονταν με φυσικό αέριο θα πρέπει να εξαντλήσουν φέτος τις δυνατότητες εναλλακτικού καυσίμου.

Ενα μέσο νοικοκυριό για να ζεσταθεί φέτος τον χειμώνα με φυσικό αέριο θα πρέπει να πληρώσει 2.160 ευρώ παραπάνω από πέρυσι, κόστος που μετά την επιδότηση των 30 ευρώ/μεγαβατώρα είναι αυξημένο κατά 257% από την περυσινή χειμερινή σεζόν και υψηλότερο κατά 87% από ένα νοικοκυριό που θα κάνει χρήση πετρελαίου θέρμανσης. Ασύγκριτα υψηλότερο, κατά 206%, είναι το κόστος από ένα νοικοκυριό που θα χρησιμοποιήσει για θέρμανση ηλεκτρικό ρεύμα. Το σοκ για τους καταναλωτές φυσικού αερίου θα είναι ισχυρό, δεδομένου ότι πέρυσι το κόστος για τη θέρμανσή τους ήταν 61% χαμηλότερο από το πετρέλαιο θέρμανσης και 21% χαμηλότερο από το ηλεκτρικό ρεύμα.

Οσο οι επιδοτήσεις του ρεύματος μένουν στα επίπεδα απορρόφησης του 80%-94% των αυξήσεων, το κίνητρο επιλογής της ηλεκτρικής ενέργειας είναι ισχυρό.

Ενα μέσο νοικοκυριό πλήρωνε πέρυσι για θέρμανση με φυσικό αέριο για κατανάλωση 12.000 κιλοβατωρών 840 ευρώ και φέτος θα πληρώσει 3.000 ευρώ. Αντίστοιχα για πετρέλαιο θέρμανσης και κατανάλωση 14.200 κιλοβατωρών, πλήρωνε πέρυσι 1.356 ευρώ και φέτος θα πληρώσει 1.604 ευρώ, δηλαδή 248 ευρώ περισσότερα (αύξηση 18%). Εάν χρησιμοποιήσει ρεύμα, για κατανάλωση 3.500 κιλοβατωρών και με βάση την επιδότηση του Σεπτεμβρίου θα πληρώσει φέτος 980 ευρώ από 1.105 ευρώ πέρυσι.

Η τιμή του φυσικού αερίου με τα σημερινά δεδομένα διαμορφώνεται στο 0,28 ευρώ/κιλοβατώρα από 0,070 ευρώ πέρυσι και μετά την επιδότηση στο 0,25 ευρώ/κιλοβατώρα. Η τιμή του πετρελαίου θέρμανσης εάν ξεκινούσε σήμερα η διανομή του θα ήταν στο 0,134 ευρώ/κιλοβατώρα (1,60 ευρώ/λίτρο) και μετά την επιδότηση στο 0,113 ευρώ/κιλοβατώρα από 0,0955 ευρώ τον Οκτώβριο πέρυσι. Η τιμή του ρεύματος διαμορφώνεται για θέρμανση στο 0,92 ευρώ/κιλοβατώρα από 0,32 ευρώ πέρυσι (188%) και μετά την επιδότηση του Σεπτεμβρίου μειώνεται στο 0,28 ευρώ από 0,29 ευρώ αντίστοιχα τον περυσινό Σεπτέμβριο (-12%).

Η κυβέρνηση δείχνει να έχει κατανοήσει το μείζον πρόβλημα που δημιουργείται για το 1,5 εκατ. νοικοκυριά περίπου σε όλη την Ελλάδα που θερμαίνονται με φυσικό αέριο, τα οποία μάλιστα κατά το μεγαλύτερο ποσοστό τους επιδοτήθηκαν με σειρά προγραμμάτων και κινήτρων στο παρελθόν για να αντικαταστήσουν τον καυστήρα πετρελαίου και να στραφούν στο πιο φιλικό για το περιβάλλον καύσιμο. Σήμερα σε μια ακριβώς αντίστροφη πορεία, αλλά αρκετά πιο πολύπλοκη τεχνικά, η κυβέρνηση παρέχει επίσης κίνητρα για να ξαναγυρίσουν οι καταναλωτές στο πετρέλαιο θέρμανσης και να μην καταφύγουν στη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας για να ζεσταθούν, το κόστος της οποίας είναι ασύγκριτα χαμηλότερο μετά τις γενναίες κρατικές επιδοτήσεις, αλλά πολύ υψηλό σε πραγματικές τιμές, αφού σε ποσοστό πάνω από 40% εξακολουθεί να παράγεται από φυσικό αέριο. Ο πρωθυπουργός εξήγγειλε από τη ΔΕΘ οριζόντια επιδότηση της τάξης των 25 λεπτών το λίτρο στην τιμή αντλίας του πετρελαίου θέρμανσης και αύξηση ταυτόχρονα του επιδόματος θέρμανσης και παρότρυνε τα νοικοκυριά να ξαναζεστάνουν τους καυστήρες πετρελαίου.

Παράλληλα και σε μια προσπάθεια να συγκρατήσει τον εκτροχιασμό των δαπανών για επιδοτήσεις ρεύματος και να αποτρέψει ταυτόχρονα την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας για θέρμανση, επανασχεδιάζει το καθεστώς των επιδοτήσεων, εισάγοντας κίνητρα για τη μείωση της ζήτησης.

Το νέο σχήμα που εξετάζει το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με πληροφορίες, συνδέει το ύψος της επιδότησης με τρεις κλίμακες κατανάλωσης, οι οποίες θα διαφοροποιούνται ανάλογα και με τον αριθμό των μελών του νοικοκυριού.

Αν για παράδειγμα η πρώτη κλίμακα για ένα ζευγάρι χωρίς παιδιά είναι οι 300 κιλοβατώρες/μήνα, για μια τετραμελή οικογένεια η ίδια επιδότηση θα αντιστοιχεί σε κατανάλωση 400 κιλοβατωρών/μήνα. Επιπλέον, πέραν της επιδότησης βάσει της κλιμακωτής κατανάλωσης, θα παρέχεται έξτρα ενίσχυση για τους καταναλωτές που μειώνουν την κατανάλωσή τους κατά 15% σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα της προηγούμενης χρονιάς. Τα όρια επιδότησης ανά κλίμακα θα οριστικοποιηθούν μέσα στην επόμενη εβδομάδα σε συνεργασία με το υπουργείο Οικονομικών, όπως και η επιδότηση του φυσικού αερίου για οικιακούς καταναλωτές και μικρές επιχειρήσεις. Οι πρώτοι υπολογισμοί, πάντως, μόνο για το φυσικό αέριο, με μια επιδότηση της τάξης των 50 ευρώ/μεγαβατώρα καταλήγουν σε έναν λογαριασμό της τάξης του 1 δισ. ευρώ περίπου για να βγει ο φετινός χειμώνας, εκ των οποίων περί τα 320 εκατ. ευρώ αντιστοιχούν στις οικιακές καταναλώσεις. Ιδιαίτερα πολύπλοκη είναι όμως και η μετάπτωση από το φυσικό αέριο στο πετρέλαιο θέρμανσης, αφού ένας μεγάλος αριθμός καταναλωτών έχει ξηλώσει τους καυστήρες πετρελαίου.

Το κόστος επαναλειτουργίας υφιστάμενου καυστήρα υπολογίζεται στα 150-200 ευρώ και λίγο κάτω από τα 1.000 ευρώ για την τοποθέτηση νέου.

Ενα ζήτημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί, σύμφωνα με αρμόδιους παράγοντες, είναι και ο κανονισμός των πολυκατοικιών που προβλέπει ομοφωνία για την αλλαγή καυστήρα, κάτι που άλλαξε για την αντικατάσταση του πετρελαίου με φυσικό αέριο (50 συν ένα), αλλά όχι για το αντίστροφο.

Κόστος θέρμανσης μέσης οικογένειας

(Δεν έχει υπολογιστεί επίδομα θέρμανσης το οποίο καταβάλλεται με εισοδηματικά κριτήρια)

ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ (με κατανάλωση Φ.Α. 12.000 κιλοβατώρες)
€840 ΠΕΡΥΣΙ — €3.000 ΦΕΤΟΣ
+€2.160
ή
+257%

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ (με κατανάλωση 14.200 κιλοβατώρες ή 1.200 λίτρα και με βάση το πόσο θα κόστιζε το πετρέλαιο θέρμανσης αν άρχιζε η διανομή σήμερα)
€1.356 ΠΕΡΥΣΙ — €1.604 ΦΕΤΟΣ
+€248
ή
+18%

ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΡΕΥΜΑ (με κατανάλωση 3.500 κιλοβατώρες και τιμή ρεύματος μετά την επιδότηση των λογαριασμών ρεύματος στο ύψος του Σεπτεμβρίου)
€1.105 ΠΕΡΥΣΙ — €980 ΦΕΤΟΣ
-€125
ή
-12%

ΤΙΜΕΣ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΓΙΑ ΘΕΡΜΑΝΣΗ

(ευρώ/κιλοβατώρα μετά την επιδότηση)

	ΣΕΠΤ. 2021	ΣΕΠΤ. 2022	ΔΙΑΦΟΡΑ
Φυσικό αέριο	0,070	0,25	+257%
Πετρέλαιο θέρμανσης*	0,0955	0,113	+18%
Ηλεκτρικό ρεύμα	0,29	0,28	-12%

* μετά την αφαίρεση της επιδότησης 25 λεπτών στην αντλία

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Σε 1,3 εκατομμύριο νοικοκυριά θα δοθεί επίδομα θέρμανσης

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Σε 1,3 εκατομμύριο νοικοκυριά θα χορηγηθεί φέτος το επίδομα θέρμανσης, το συνολικό ύψος του οποίου θα φθάσει τα 300 εκατ. ευρώ, έναντι 174 εκατ. ευρώ το περυσινό διάστημα.

Παράλληλα, οι καταναλωτές πετρελαίου θέρμανσης, ανεξάρτητα από το εάν λαμβάνουν ή όχι το επίδομα θέρμανσης, θα έχουν έκπτωση 25 λεπτά το λίτρο στην αντλία. Αυτό σημαίνει ότι στην περίπτωση που το πετρέλαιο θέρμανσης ανοίξει στις 15 Οκτωβρίου στο 1,60 ευρώ το λίτρο, οι καταναλωτές θα το αγοράζουν στο 1,35 ευρώ το λίτρο. Σημειώνεται ότι η οριζόντια επιδότηση του πετρελαίου θέρμανσης αφορά προς το παρόν μόνο τον Οκτώβριο.

Κατά την εξειδίκευση των μέτρων που ανακοινώθηκαν από τον πρωθυπουργό Κυρ. Μητσοτάκη στη ΔΕΘ, ο υπουργός Οικονομικών Χρ. Σταϊκούρας ανακοίνωσε ότι όσοι φέτος χρησιμοποιήσουν πετρέλαιο θέρμανσης αντί ηλεκτρικού ρεύματος ή φυσικού αερίου θα λάβουν διπλάσιο επίδομα θέρμανσης (εφόσον είναι δικαιούχοι), ενώ διπλάσιο επίδομα θα λάβουν και όσοι μετά τη διεύρυνση των εισοδηματικών κριτηρίων είναι δικαιούχοι του επιδόματος θέρμανσης. Επί της ουσίας, όσοι δικαιούχοι καταναλώσουν, για πρώτη φορά φέτος, πετρέλαιο ή υγραέριο ή άλλες μορφές καυσίμων, πλην φυσικού αερίου, δικαιούνται διπλάσιο επίδομα, καθώς και όσοι «πιάνουν» τα εισοδηματικά κριτήρια.

Με βάση τα όσα είπε ο υπουργός Οικονομικών, τα εισοδηματικά όρια για τη χορήγηση του επιδόματος θέρμανσης αυξάνονται από 14.000 ευρώ σε 16.000 ευρώ για τον άγαμο και από 20.000 ευρώ σε 24.000 ευρώ για τον έγγαμο, προσαυξημένα κατά 3.000 ευρώ για κάθε τέκνο. Επιπλέον, αυξάνεται το επίδομα, από 300 ευρώ πολλαπλασιαζόμενο με βαθμοημέρες, σε 350 ευρώ.

Πώς υπολογίζεται

Το βασικό ποσό του επιδόματος καθορίζεται πλέον στα 350 ευρώ (από 300 ευρώ).

Το επίδομα για κάθε δικαιούχο θα υπολογίζεται με πολλαπλασιασμό του βασικού ποσού των 350 ευρώ με τον συντελεστή επιδότησης 0,12 έως 1,62 (οι λεγόμενες βαθμοημέρες, ανάλογα με το κρύο της περιοχής) που έχει καθοριστεί για τον οικισμό στον οποίο βρίσκεται η κύρια κατοικία του. Το ποσό που θα προκύπτει από τον παραπάνω πολλαπλασιασμό θα προσαυξάνεται κατά 20% για κάθε εξαρτώμενο τέκνο του δικαιούχου. Π.χ., για κάθε δικαιούχο του επιδόματος που διαμένει μόνιμα στον Δήμο Αθηναίων, όπου ο συντελεστής επιδότησης ανέρχεται σε 0,43, το επίδομα θα προκύπτει ως εξής: 350 ευρώ x 0,43 = 150,5. Για κάθε εξαρτώμενο τέκνο του δικαιούχου αυτού, το ποσό των 150,5 ευρώ θα προσαυξάνεται κατά 20%. Συνεπώς, εάν έχει ένα παιδί το επίδομα θα διαμορφώνεται στα 180,6 ευρώ, εάν έχει δύο τέκνα στα 210,6 ευρώ κ.ο.κ.

Για οικογένεια στον Δήμο Θεσσαλονίκης, όπου ο συντελεστής επιδότησης ανέρχεται σε 0,71, το επίδομα θα προκύπτει ως εξής: 350 ευρώ x 0,71 = 248,5. Εάν υπάρχει ένα παιδί το επίδομα θα διαμορφώνεται στα 298,2 ευρώ, εάν υπάρχουν δύο παιδιά θα ανεβαίνει στα 347,9 ευρώ κ.ο.κ.

Στην περίπτωση δικαιούχων που καταναλώσουν, για πρώτη φορά φέτος, πετρέλαιο ή υγραέριο ή άλλες μορφές καυσίμων, πλην φυσικού αερίου, το ανωτέρω ποσά διπλασιάζονται.

Σύμφωνα με τον αναπληρωτή υπουργό Οικονομικών Θ. Σκυλακάκη, «το βασικότερο κίνητρο για τη μετάβαση είναι το γεγονός ότι για τους νέους δικαιούχους, δηλαδή γι' αυτούς που κατά κύριο λόγο θερμαίνονταν με ηλεκτρισμό και θα μεταβούν σε άλλο καύσιμο, πλην του φυσικού αερίου, δίνουμε μια επιδότηση διπλάσια, αυξημένη κατά 100%. Δηλαδή, γι' αυτούς το επίδομα, αντί για 350 ευρώ πολλαπλασιαζόμενο σε βαθμοημέρες, θα είναι 700 ευρώ πολλαπλασιαζόμενο σε βαθμοημέρες».

Σημειώνεται ότι, πλην των νέων εισοδηματικών κριτηρίων, εξακολουθούν να ισχύουν τα περιουσιακά κριτήρια για τη χορήγηση του επιδόματος. Αυτά διαμορφώνονται ως εξής:

Αξία ακίνητης περιουσίας 180.000 ευρώ για τους άγαμους.

Αξία ακίνητης περιουσίας 300.000 ευρώ για τους έγγαμους.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το επίδομα των 250 ευρώ

Με αυξημένα εισοδηματικά κριτήρια θα δοθεί το εφάπαξ έκτακτο επίδομα των 250 ευρώ λίγο πριν από τα Χριστούγεννα σε εκατοντάδες χιλιάδες ευάλωτους πολίτες και συγκεκριμένα σε 1 εκατ. χαμηλοσυνταξιούχους, 35.000 ανασφάλιστους υπερήλικες, 172.000 άτομα με αναπηρία και σε πάνω από 500.000 μακροχρόνια ανέργους. Ο εισοδηματικός πήχυς για να λάβει φέτος ένας δικαιούχος το επίδομα αναμένεται να τεθεί στα 9.600 ευρώ (ετήσιο φορολογητέο εισόδημα του 2021), έναντι 7.200 ευρώ που ήταν το όριο για την ενίσχυση που δόθηκε το περασμένο Πάσχα και τα Χριστούγεννα. Ετσι, το επίδομα θα λάβουν φέτος οι συνταξιούχοι με φορολογητέο μηνιαίο εισόδημα έως 800 ευρώ, έναντι 600 ευρώ πέρυσι. Προσοχή όμως. Το ποσό δεν αφορά μόνο συντάξεις, αλλά κάθε άλλο έσοδο (π.χ. ενοίκια). Σε περίπτωση που και οι δύο σύζυγοι είναι δικαιούχοι της ενίσχυσης, τότε η ενίσχυση των 250 ευρώ καταβάλλεται και στους δύο δικαιούχους. Το ύψος της ενίσχυσης θα προσαυξάνεται κατά 50 ευρώ για κάθε εξαρτώμενο μέλος του δικαιούχου, σύμφωνα με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2021.

Καμπάνια για αύξηση των διεθνών πτήσεων τον χειμώνα

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Στη διατήρηση όλων των προγραμματισμένων υφιστάμενων πτήσεων από τη βόρεια και την κεντρική Ευρώπη προς την Ελλάδα και, βέβαια, την περαιτέρω αύξησή τους, και κατά τους χειμερινούς μήνες και ειδικότερα για την περίοδο Νοεμβρίου - Μαρτίου, στοχεύει το πρόγραμμα κινήτρων που έχει προσφέρει σε μεγάλες ξένες αεροπορικές εταιρείες και τουριστικούς οργανισμούς η κυβέρνηση. Πρόκειται για το πρόγραμμα επιμήκυνσης της τουριστικής σεζόν που εξήγγειλε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης από τη Διεθνή Εκθεση Θεσσαλονίκης και επί του οποίου εργάζεται ήδη εδώ και αρκετούς μήνες ο υπουργός Τουρισμού Βασίλης Κικίλιας.

Συγκεκριμένα, η πρωτοβουλία αφορά τη χρηματοδότηση ευρύτατου προγράμματος συν-διαφήμισης ταξιδιών με προορισμό την Ελλάδα κατά τον χειμώνα. Το πρόγραμμα, που έχει τύχει ιδιαίτερα θερμής υποδοχής από αεροπορικές εταιρείες και τουριστικούς οργανισμούς, θα χρηματοδοτηθεί από κονδύλια του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού. Είναι χαρακτηριστικό πως φέτος τον χειμώνα η σχετική προϋπολογισθείσα διαφημιστική δαπάνη του ΕΟΤ αγγίζει επίπεδα-ρεκόρ, εξηγούν κυβερνητικές πηγές. Η πρωτοβουλία εξελίσσεται σε συνεργασία και με τον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών και τη Fraport Greece.

Μεταξύ των αεροπορικών εταιρειών και των τουριστικών οργανισμών που συμμετέχουν στις σχετικές συζητήσεις με την κυβέρνηση, περιλαμβάνονται η Lufthansa μαζί με όλες τις θυγατρικές της, η TUI Group, η Der Touristik, η Apollo που ειδικεύεται στα ταξίδια στις αγορές των σκανδιναβικών χωρών, η Seniorenreisen, που στο πελατολόγιό της δεσπόζουν οι ενώσεις συνταξιούχων της Αυστρίας, η Ideal Tours, η Springer Reisen και άλλοι. Παράλληλα με τη μαζική αυτή προώθηση ελληνικών προορισμών και ειδικότερα της Κρήτης, της Ρόδου, της Κω αλλά και της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, σε ταξιδιώτες της Βόρειας Ευρώπης (οι οποίοι εκτιμάται πως θα έχουν ως πρόσθετο κίνητρο τις υψηλότερες θερμοκρασίες στην Ελλάδα σε σχέση με αυτές στις χώρες τους κατά τον φετινό δύσκολο χειμώνα), το υπουργείο Τουρισμού έχει προχωρήσει και στην εξασφάλιση της λειτουργίας του απαραίτητου αριθμού ξενοδοχειακών κλινών στους ως άνω νησιωτικούς προορισμούς. Είναι χαρακτηριστικό πως το υπουργείο Τουρισμού κατόπιν σχετικής διαβούλευσης με τις κατά τόπους ξενοδοχειακές ενώσεις έχει εξασφαλίσει πως θα παραμείνουν ανοιχτές όλο τον χειμώνα τουλάχιστον 1.900 κλίνες στο Ρέθυμνο, 2.000 κλίνες στα Χανιά, 3.500 κλίνες στη Ρόδο, 4.300 κλίνες στην Κω, ενώ στο Ηράκλειο αναμένεται να υφίστανται τουλάχιστον 2.500 κλίνες.

Πολύ περισσότερες είναι βεβαίως οι διαθέσιμες κλίνες σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη που, ούτως ή άλλως, αναμένεται να γνωρίσουν φέτος σημαντική ανάκαμψη σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια ως προορισμοί city break.

Το πρόγραμμα, που έχει τύχει ιδιαίτερα θερμής υποδοχής από αεροπορικές εταιρείες και τουριστικούς οργανισμούς, θα χρηματοδοτηθεί από κονδύλια του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού.

Πανάκριβες και δυσεύρετες οι φοιτητικές κατοικίες

Μέσα σε 5 χρόνια τα ενοίκια αυξήθηκαν κατά 53% – Ακριβότερη πόλη η Αθήνα

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Αύξηση, η οποία στην περίπτωση της Αθήνας ξεπερνάει το 53% κατά μέσον όρο, καταγράφουν φέτος τα ζητούμενα ενοίκια φοιτητικής στέγης σε σχέση με το 2017, δηλαδή πριν ξεκινήσει η ανοδική τάση των τιμών. Σε πανελλαδικό επίπεδο, οι τιμές σε σχέση με το 2017 έχουν αυξηθεί κατά 44,5%, ενώ σε ετήσια βάση η αύξηση διαμορφώνεται σε 14,5%, αρκετά υψηλότερα από τον πληθωρισμό, ο οποίος τον Αύγουστο διαμορφώθηκε στο 11,4%.

Σύμφωνα με το ετήσιο Παρατηρητήριο Αξιών Φοιτητικής Στέγης της Geoaxis Property & Valuation Services, εταιρείας πιστοποιημένων εκτιμητών, τη μεγαλύτερη ετήσια αύξηση των τιμών ενοικίασης φοιτητικών κατοικιών, δηλαδή διαμερισμάτων επιφάνειας από 25 έως 65 τ.μ. πλησίον των σχολών φοίτησης, καταγράφει η πόλη της Πάτρας με το εντυπωσιακό 20%. Αύξηση κατά 16,9% σε σχέση με πέρυσι σημειώνουν και τα ζητούμενα ενοίκια στην Αθήνα (Ζωγράφου, Πανεπιστημιούπολη), καθώς διαμορφώνονται σε 7,4 ευρώ/τ.μ. από 6,34 ευρώ/τ.μ. πέρυσι την ίδια περίοδο. Ωστόσο αξίζει να σημειωθεί ότι το αντίστοιχο κόστος το 2017 δεν ξεπερνούσε τα 4,84 ευρώ/τ.μ. Βέβαια, ούτε τότε η τιμή θεωρείτο «φυσιολογική», δεδομένου ότι ήταν χαμηλότερη ακόμα και σε σχέση με την πόλη της Κομοτηνής, όπου το κόστος τότε ανερχόταν σε σχεδόν 5 ευρώ/τ.μ. Σήμερα, η πρωτοκαθεδρία της Αθήνας σε όρους κόστους δεν αμφισβητείται από καμία άλλη πόλη με σημαντική παρουσία φοιτητών.

Οπως εξηγεί ο κ. Γιάννης Ξυλάς, ιδρυτής και επικεφαλής της Geoaxis, «σήμερα συναντούμε σαφώς λιγότερα φοιτητικά διαμερίσματα διαθέσιμα στην αγορά σε σχέση με το 2017. Υπολογίζουμε ότι ένα ποσοστό ακινήτων, πέριξ του 10%-15%, έχει επιστρέψει οριστικά σε καθεστώς βραχυχρόνιας μίσθωσης, ενώ η προσφορά φοιτητικών διαμερισμάτων προβλέπεται να σημειώσει περαιτέρω μείωση τους επόμενους μήνες και το 2023, λόγω της αναμενόμενης αύξησης του τουρισμού, ιδίως στην Αθήνα». Επομένως εκτιμάται ότι οι τιμές των ενοικίων, ιδίως για μικρά διαμερίσματα που είναι και πιο δυσεύρετα, θα συνεχίσουν να αυξάνονται στο προσεχές μέλλον.

Μετά την πανδημία

Ακόμα ένας βασικός λόγος που έχει πυροδοτήσει αυτές τις αυξήσεις είναι το γεγονός ότι η φετινή χρονιά είναι ιδιαίτερη, λόγω του ότι πρόκειται για το πρώτο ακαδημαϊκό έτος με πλήρη φυσική παρουσία των φοιτητών από το 2019. Ετσι, στην αγορά συσσωρεύεται ζήτηση από τρεις χρονιές φοιτητών και όχι μόνο από τους πρωτοετείς. Ακόμα δηλαδή κι ένας τριτοετής φοιτητής μπορεί να βρίσκεται σήμερα σε αναζήτηση στέγης, καθώς είτε επιλέγει να μείνει για πρώτη φορά στην πόλη της σχολής του, είτε είχε αποχωρήσει από το ακίνητο που νοίκιαζε τα προηγούμενα χρόνια, προκειμένου να περιορίσει τα έξοδά του. Λόγω της πανδημίας και της εξ αποστάσεως διδασκαλίας, οι περισσότεροι φοιτητές προτίμησαν να επιστρέψουν στις πόλεις καταγωγής τους, ώστε να γλιτώσουν από τα έξοδα διαμονής. Σήμερα επιστρέφουν στην αγορά κατοικίας και εκτοξεύουν τη ζήτηση, καθώς και τις τιμές.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σε πρόσφατη έρευνά του το δίκτυο ηλεκτρονικών αγγελιών Spitogatos.gr ανέφερε ότι η αναζήτηση κατοικίας για τους νέους φοιτητές ξεκίνησε επίσημα ένα μήνα νωρίτερα από το σύνηθες, δηλαδή τον Ιούλιο και όχι τον Αύγουστο, λόγω του ότι οι βάσεις ανακοινώθηκαν νωρίτερα. Στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με την ανάλυση του Spitogatos Insights, η επισκεψιμότητα που καταγράφηκε στις ιστοσελίδες του δικτύου την περίοδο από τα τέλη Ιουνίου έως τις αρχές Αυγούστου σημείωσε αύξηση κατά 50% σε ετήσια βάση. Την ίδια περίοδο, τα αιτήματα ενδιαφέροντος προς τους αγγελιοδότες αυξήθηκαν κατά 60%. «Η ανακοίνωση των βάσεων εισαγωγής στα τέλη Ιουλίου, δηλαδή ένα μήνα νωρίτερα από προηγούμενες χρονιές, αποτελεί μια νέα συνθήκη για την αγορά κι ενδεχομένως να σχετίζεται με την πολύ μεγάλη μείωση της διαθεσιμότητας που παρατηρούμε φέτος. Πιστεύουμε ότι αυτή η μείωση της διαθεσιμότητας θα παραμείνει, αλλά ενδεχομένως να περιοριστεί σταδιακά όσο περισσότερα ακίνητα αρχίσουν να διατίθενται προς φοιτητική ενοικίαση με το πέρας της τουριστικής περιόδου», αναφέρει ο διευθύνων σύμβουλος του Spitogatos.gr, κ. Δημήτρης Μελαχροινός.

Μέχρι σήμερα, πάντως, η εικόνα δεν είναι ενθαρρυντική, γεννώντας έντονο προβληματισμό στους ενδιαφερομένους. Το απόθεμα διαθέσιμων προς ενοικίαση φοιτητικών κατοικιών στο τέλος Αυγούστου εμφανίζεται μειωμένο κατά 22% πανελλαδικά, σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα, και αυτό παρά το γεγονός ότι από το τέλος Ιουλίου και μετά η προσφορά φοιτητικών ακινήτων αυξήθηκε κατά 14,6% συγκριτικά με τις προηγούμενες εβδομάδες.

Υπόγεια και ημιυπόγεια

Το αποτέλεσμα είναι ότι όσο περιορίζονται τα διαθέσιμα ακίνητα τόσο θα πρέπει και οι φοιτητές και οι γονείς τους να διευρύνουν την γκάμα της αναζήτησής τους. Μια λύση είναι τα υπόγεια, ημιυπόγεια και ισόγεια διαμερίσματα, αρκετά εκ των οποίων διατίθενται επιπλωμένα και εξοπλισμένα, σε μια προσπάθεια των ιδιοκτητών τους να αυξήσουν την απήχησή τους και να προσελκύσουν ένα διαφορετικό κοινό από τους οικονομικούς μετανάστες. Ωστόσο, με δεδομένη την έλλειψη μικρής επιφάνειας διαμερισμάτων σε υψηλότερους ορόφους, συχνά η ζητούμενη τιμή για τα ημιυπόγεια και τα ισόγεια διαμερίσματα ξεπερνάει τα 10 ευρώ/τ.μ., με τις τιμές να αγγίζουν τα 400 ή ακόμα και τα 500 ευρώ, οπότε δεν είναι και τόσο οικονομικά.

Μια άλλη επιλογή είναι η μετακίνηση σε γειτονιές που δεν βρίσκονται κοντά στο πανεπιστήμιο, αλλά έχουν πρόσβαση σε μέσα σταθερής τροχιάς ή συχνές συνδέσεις άλλων μέσων μεταφοράς.

Ωστόσο, σε αυτή την περίπτωση οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να αντιμετωπίσουν τον «ανταγωνισμό», δηλαδή νεαρά ζευγάρια, εργένηδες και άλλες κατηγορίες ανθρώπων που αναζητούν κατοικία προς ενοικίαση. Πριν από την οικονομική κρίση υπήρχε επάρκεια ακινήτων σε σχέση με τη ζήτηση, καθώς πολλοί στρέφονταν στην αγορά ακινήτου. Σήμερα, που πάνω από το 90% όσων αναζητούν στέγη κινούνται προς την ενοικίαση, η προσφορά είναι ιδιαίτερα περιορισμένη και τα ποιοτικά ακίνητα σπανίζουν.

Οσον αφορά τα επιμέρους χαρακτηριστικά των ακινήτων, οι φοιτητές ενδιαφέρονται κυρίως για τον όροφο, τον αριθμό των υπνοδωματίων, το αν είναι επιπλωμένο ή όχι το ακίνητο, το έτος κατασκευής, την ασφάλεια που προσφέρει και τον τύπο θέρμανσης.

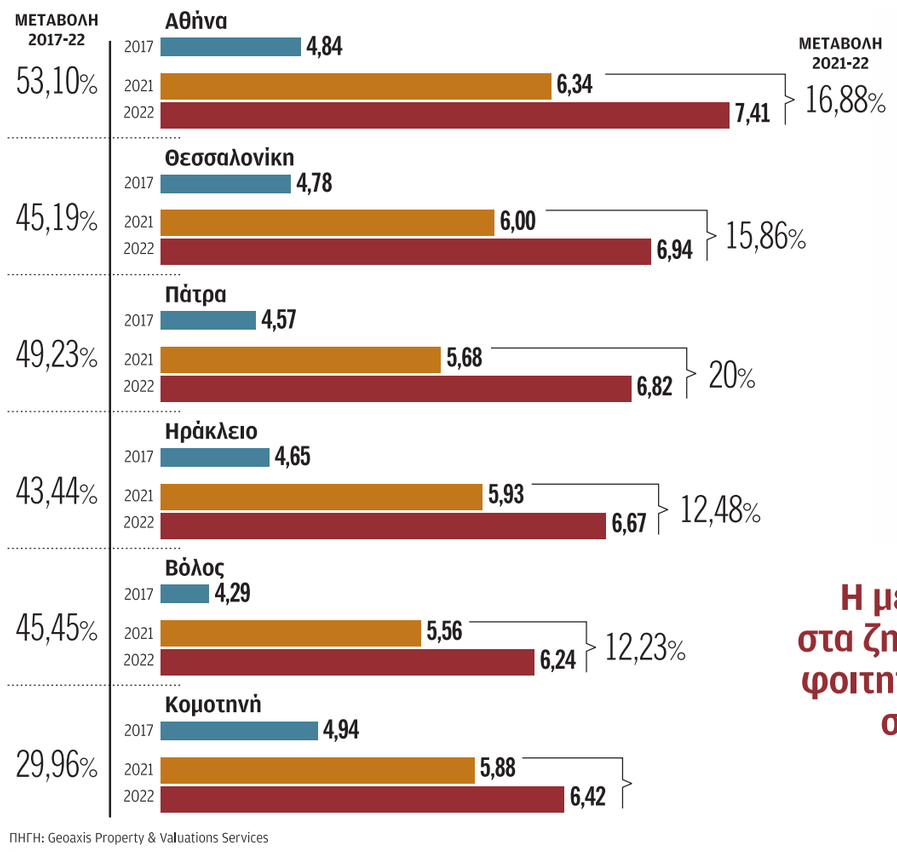

ΠΗΓΗ: Geoaxis Property & Valuations Services

Η μεγάλη αύξηση στα ζητούμενα ενοίκια φοιτητικών κατοικιών σε αριθμούς

ΜΕΣΗ ΖΗΤΟΥΜΕΝΗ ΤΙΜΗ (ευρώ/τ.μ.)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Airbnb και φοιτητές

Οπως εξηγεί ο κ. Ξυλάς, «ακίνητα που είναι επιπλωμένα και εξοπλισμένα σίγουρα έχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, καθώς προσφέρουν σημαντική εξοικονόμηση δαπανών για τον φοιτητή κι έτσι προτιμώνται». Σε αυτό το πλαίσιο, όσοι ιδιοκτήτες είχαν επενδύσει για την επίπλωση του διαμερίσματός τους στο πρόσφατο παρελθόν, προκειμένου να δραστηριοποιηθούν στη βραχυχρόνια μίσθωση, σήμερα μπορούν να επωφεληθούν και από τη ζήτηση για φοιτητικές κατοικίες. Σε πολλές πόλεις της περιφέρειας, μάλιστα, πολλά ακίνητα μισθώνονται με αυτόν τον τρόπο, δηλαδή τους θερινούς μήνες λειτουργούν ως καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης και τους υπόλοιπους ως φοιτητικές κατοικίες.

GoGordian REAL ESTATE

Go residential

• Εξαιρετική τοποθεσία κοντά σε όλες τις υπηρεσίες.
• Πρόσβαση με τα πόδια στην παραλία Μάλαμα, 50μ. από τη λεωφόρο Κάππαρη.
• 3 ευρύχωρα υπνοδωμάτια, το ένα en-suite.
• Πισίνα και αυλή.
• Εμβαδόν εσωτερικών χώρων 118τ.μ. και 8τ.μ. ακάλυπτες βεράντες.
• Εμβαδόν οικοπέδου 290τ.μ.
• Ιδανική για εξοχική κατοικία ή επένδυση.

Ref: 8118

Η ιδανική επενδυτική ευκαιρία!

7777 5656
www.gogordian.com

€300.000

Η πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου εξακολουθεί να εξελίσσεται με την ίδια δυναμική με αυτή του Αυγούστου στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια, προϊδεάζοντας για επίσης θετική επίδοση συγκριτικά με το 2019.

Ρεκόρ αφίξεων στα περιφερειακά αεροδρόμια τον Αύγουστο

Με ισχυρούς αυξητικούς ρυθμούς, αντίστοιχους με αυτούς του Ιουλίου, εξακολουθεί να κινείται η επιβατική κίνηση από το εξωτερικό στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια και τον Αύγουστο. Συγκεκριμένα, ενισχύθηκε σε σχέση με το 2019, τελευταία χρονιά πριν από την πανδημία και έτος ρεκόρ για τον ελληνικό τουρισμό, κατά περίπου 10%, σύμφωνα με πηγές της αγοράς. Επιπλέον, η πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου εξακολουθεί να εξελίσσεται με την ίδια δυναμική με αυτή του Αυγούστου, προϊδεάζοντας για επίσης θετική επίδοση σε σχέση με το 2019, αν και ηπιότερη του Αυγούστου. Υπενθυμίζεται πως τον Ιούλιο στα 14 περιφερειακά αεροδρόμια η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση διαμορφώθηκε σε 5,127 εκατ. επιβάτες έναντι 4,49 εκατ. τον αντίστοιχο μήνα του 2019. Τα μεγέθη αυτά για τον Ιούλιο, όπως και για τον Αύγουστο, αποτελούν νέα ρεκόρ αφίξεων στα συγκεκριμένα αεροδρόμια. Περιορισμένη παραμένει επί του παρόντος η ορατότητα για τους επόμενους μήνες, όπως ο Οκτώβριος, καθώς η έλευση του χειμώνα και η εντεινόμενη δημόσια συζήτηση για το κόστος της ενέργειας και την ανάγκη εξοικονόμησης αναμένεται να οδηγήσει σε κάμψη την καταναλωτική εμπιστοσύνη και μαζί και τα ταξίδια. Θετικές αν και χαμηλότερες από εκείνες του 2019 είναι και οι επιδόσεις του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών κατά τον Αύγουστο. Ειδικότερα, η επιβατική κίνηση του αεροδρομίου της Αθήνας κατά τη διάρκεια του Αυγούστου ανήλθε σε 2,85 εκατ. επιβάτες, μειωμένη κατά 6,1% σε σχέση με την κίνηση του Αυγούστου 2019. Αναλυτικά, η επιβατική κίνηση εσωτερικού πλησίασε τα επίπεδα του 2019, καταγράφοντας ελάχιστη πτώση της τάξης του 0,6%, ενώ η διεθνής επιβατική κίνηση εμφάνισε αντίστοιχα μονοψήφια μείωση της τάξης του 8,5%. Συνολικά, κατά τους οκτώ πρώτους μήνες του έτους, η επιβατική κίνηση του αεροδρομίου άγγιξε τα 14,7 εκατ. επιβάτες και παρέμεινε μειωμένη κατά 15,1% σε σύγκριση με το 2019. Οι επιβάτες εσωτερικού παρέμειναν κάτω από τα επίπεδα του 2019 κατά 8,8%, ενώ οι διεθνείς επιβάτες κατά 17,9% αντίστοιχα. Ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών υπό κανονικές συνθήκες θα αναμενόταν να εμφανίσει καλύτερες επιδόσεις από τα 14 περιφερειακά αεροδρόμια κατά τους επόμενους μήνες, καθώς ξεκινάει η σεζόν του city break και των χειμερινών ταξιδιών. Ωστόσο η πρωτοφανής ενεργειακή κρίση αναμένεται πλέον ευρέως να κάμψει τα διεθνή ταξίδια. Τούτων λεχθέντων ο ελληνικός τουρισμός εξακολουθεί να οδεύει προς νέα χρονιά ρεκόρ, ειδικά στις ταξιδιωτικές εισπράξεις, καθώς πέραν της ανάκαμψης της επιβατικής κίνησης καταγράφεται και αύξηση της μέσης κατά κεφαλήν δαπάνης της τάξης του 14%, υψηλότερη δηλαδή του πληθωρισμού.

Μηνύματα Στουρνάρα περί διαχείρισης της κρίσης

Μαθήματα ψυχολογικής διαχείρισης της κρίσης στους Ευρωπαίους κυβερνητικούς αξιωματούχους έκανε ο διοικητής της ΤτΕ Γ. Στουρνάρας μιλώντας στο Οικονομικό Φόρουμ της Πράγας, την Παρασκευή. «Όπως είπε ο Μπέρναρντ Σο, συνήθως στην αξιολόγηση μιας κατάστασης οι απαισιόδοξοι έχουν δίκιο, αλλά αν ο κόσμος μας είναι όπως είναι σήμερα και έχει προοδεύσει, αυτό οφείλεται στους αισιόδοξους. Αν οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής δεν είναι αισιόδοξοι, τότε αυτή η αρνητική διάθεση μεταδίδεται στον ιδιωτικό τομέα, στις επιχειρήσεις και στα νοικοκυριά. Αυτό είναι συμπέρασμα των ψυχολόγων και δεν ισχύει μόνο από οικονομική άποψη», είπε ο κ. Στουρνάρας, ο οποίος είναι γνωστό πως δεν έχασε την αισιοδοξία του ούτε στις πιο δύσκολες στιγμές της δεκαετίας της κρίσης (προκαλώντας συχνά εκνευρισμό σε όσους είναι μονίμως απαισιόδοξοι και αδραneίς). Οσα είπε ο διοικητής της ΤτΕ έχουν τη σημασία τους. Αρκεί να θυμηθούμε πόσες φορές τους τελευταίους μήνες οι δηλώσεις πανικού Ευρωπαίων αξιωματούχων (π.χ. του Γερμανού υπουργού Οικονομίας Χάμπεκ) έριξαν νερό στον μύλο των σπεκουλαδόρων της αγοράς ενέργειας κι έστειλαν τις τιμές του αερίου και του ρεύματος στα ύψη.

Επιστροφή της ζήτησης στα προ πανδημίας επίπεδα

Στα επίπεδα πριν εκδηλωθεί η πανδημία τείνουν να επιστρέψουν οι υπηρεσίες μεταφοράς εμπορευμάτων στις αερομεταφορές. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεθνούς Ενωσης Αερομεταφορών (IATA) για τον Ιούλιο, η ζήτηση για cargo παραμένει χαμηλότερη μόλις κατά 3,6%, συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του 2019, αν και είναι χαμηλότερη κατά 9,7% έναντι του Ιουλίου του 2021. Η υποχώρηση αυτή αποδίδεται στη μείωση των εξαγωγών σε όλες τις αγορές παγκοσμίως και στον πόλεμο στην Ουκρανία. Πάντως αναμένεται ώθηση λόγω της ανάκαμψης του παγκόσμιου εμπορίου αγαθών κοντά στα επίπεδα του 2019.

Μετά την ακρίβεια αυξάνονται και οι δόσεις των στεγαστικών

Πολλαπλή «επίθεση» δέχονται οι οικογενειακοί προϋπολογισμοί

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

«Φουσκώνει» συνεχώς ο λογαριασμός του φετινού χειμώνα, καθώς μετά την αύξηση του φυσικού αερίου, του ηλεκτρικού ρεύματος, των τροφίμων, των καυσίμων κίνησης και του πετρελαίου θέρμανσης, έρχεται να προστεθεί στα... βαρίδια και η αύξηση του κόστους χρήματος. Είναι εκατοντάδες χιλιάδες τα νοικοκυριά που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν ταυτόχρονα μια αυξημένη δόση στεγαστικού δανείου, ακριβότερο ηλεκτρικό ρεύμα, μεγαλύτερο κόστος μετακίνησης, διατροφής και θέρμανσης. Και το ερώτημα που προκύπτει είναι ποια θα είναι η διάρκεια αυτής της πολλαπλής «επίθεσης» στον οικογενειακό προϋπολογισμό και σε τι ποσοστό θα συμβάλουν τα μέτρα στήριξης που δρομολογεί προς νομοθέτηση η κυβέρνηση.

Προσπαθώντας να καταρτίσει τον οικογενειακό προϋπολογισμό για τους επόμενους εξαιρετικά κρίσιμους μήνες – κάτι εκ των προτέρων πολύ δύσκολο λόγω του εξαιρετικά ευμετάβλητου περιβάλλοντος–, το νοικοκυριό θα πρέπει να λάβει υπόψη του σειρά παραγόντων. Ειδικά τα νοικοκυριά με τα χαμηλότερα εισοδήματα, που είναι και πιο ευάλωτα

Ενα νοικοκυριό με εισόδημα 1.100 ευρώ, που μέχρι πέρυσι ξόδευε γύρω στα 220 ευρώ για είδη διατροφής, τώρα θα χρειαστεί να δαπανά κοντά στα 250 ευρώ.

Εκατοντάδες χιλιάδες νοικοκυριά θα κληθούν να αντιμετωπίσουν ταυτόχρονα μια αυξημένη δόση στεγαστικού δανείου, ακριβότερο ηλεκτρικό ρεύμα, μεγαλύτερο κόστος μετακίνησης, διατροφής και θέρμανσης.

ειδικά στις ανατιμήσεις τροφίμων, καυσίμων και ηλεκτρισμού, θα παρακολουθούν με ιδιαίτερη αγωνία τις εξελίξεις στα διάφορα... μέτωπα, τα οποία αυτή τη στιγμή έχουν ως εξής:

1. Θέρμανση: Το τελικό κόστος θα προκύψει με βάση το καύσιμο που θα χρησιμοποιήσει το κάθε νοικοκυριό. Τα δεδομένα που υπάρχουν αυτή τη στιγμή μπορούν να αλλάξουν ανά πάσα στιγμή, αλλά προς το παρόν είναι τα εξής: Το πετρέλαιο θέρμανσης, με βάση τα σημερινά επίπεδα της διεθνούς τιμής του πετρελαίου, θα ξεκινήσει να πωλείται προς 1,60-1,65 ευρώ το λίτρο. Πέρυσι η σεζόν είχε ξεκινήσει με το πετρέλαιο θέρμανσης στο 1,15 ευρώ. Αρα, για κάθε λίτρο που καταναλώνει το νοικοκυριό θα υφίσταται επιβάρυνση της τάξεως των 50 λεπτών. Στα 1.000 λίτρα η επιβάρυνση φτάνει στο διόλου ευκαταφρόνητο ποσό των 500 ευρώ και στα 2.000 λίτρα στα 1.000 ευρώ. Η επιδοματική πολιτική θα παίξει καθοριστικό ρόλο στο να υπολογιστεί το τελικό κόστος ειδικά για τα πιο ευάλωτα νοικοκυριά, που είναι και δικαιούχοι του επιδόματος. Για τη θέρμανση με ηλεκτρικό ρεύμα, η... κοστολόγηση θα μπορεί να γίνει αφού ανακοινωθούν οι κλίμακες υπολογισμού των επιδοτήσεων που προετοιμάζει η κυβέρνηση. Το ρεύμα είναι σίγουρο ότι θα κοστίζει ακριβότερα σε σχέση με τα προ κρίσης επίπεδα, ωστόσο για πολλά νοικοκυριά με αυξημένες καταναλώσεις –άνω των 300 κιλοβατωρών ανά μήνα– δεν είναι δεδομένο ότι θα είναι ακριβότερο σε σχέση με πέρυσι. Θα υπάρξουν νοικοκυριά που θα επιβαρυνθούν λιγότερο συγκριτικά με πέρυσι. Στο διάστημα από τον Οκτώβριο του 2021 μέχρι τον Μάιο του 2022 υπήρχε πλαφόν στην επιδότηση και τα νοικοκυριά που στράφηκαν στο ρεύμα για να θερμανθούν κατέβαλαν μεγάλα ποσά λόγω της ρήτρας αναπροσαρμογής. Φέτος θα υπάρχει η κλιμακωτή επιδότηση και το κίνητρο εξοικονόμησης, αλλά τίποτα δεν μπορεί να κοστολογηθεί προς το παρόν αν δεν γνωρίζουμε και τις λεπτομέρειες της επιδοματικής πολιτικής καθώς και το πού θα «κλείνει» κάθε μήνα η τιμή λιανικής του ηλεκτρικού ρεύματος. Στο φυσικό αέριο και αν υπάρχει η απόλυτη αβεβαιότητα: Σε επίπεδο ονομαστικών τιμών, το φυσικό αέριο είναι αυτή τη στιγμή έως και πέντε φορές ακριβότερο σε σχέση με πέρυσι. Γι' αυτόν τον λόγο, το πού θα διαμορφωθεί η διεθνής τιμή αλλά και το τι θα γίνει με τις κοινές αποφάσεις της Ευρώπης μέχρι το τέλος του μηνός είναι καθοριστικά στοιχεία.

2. Διατροφή: Ο πληθωρισμός στον χώρο των τροφίμων «τρέχει» αυτή τη στιγμή με ποσοστό 13%. Είναι δε πολύ πιθανό τον Σεπτέμβριο το ποσοστό να αυξηθεί ακόμη περισσότερο αν επιβεβαιωθούν οι προβλέψεις για μεγάλες ανατιμήσεις ειδικά προς το τέλος του μηνός. Αν κάνουμε μια αναγωγή με βάση την έρευνα οικογενειακού προϋπολογισμού, θα διαπιστώσουμε ότι το νοικοκυριό με εισόδημα 1.100 ευρώ, που μέχρι πέρυσι ξόδευε γύρω στα 220 ευρώ για είδη διατροφής, τώρα θα χρειαστεί να δαπανά κοντά στα 250 ευρώ. Εκεί δηλαδή που πέρυσι δαπανούσε το 20% του εισοδήματός του, τώρα θα δαπανά το 22% τουλάχιστον. Μάλιστα, οι μέσοι όροι κρύβουν την αλήθεια για εκατοντάδες χιλιάδες νοικοκυριά. Διότι το πραγματικό ποσοστό του εισοδήματος του κάθε νοικοκυριού που διατίθεται για τρόφιμα εξαρτάται από τις ανάγκες του καθενός. Δεδομένου επομένως ότι υπάρχουν κατηγορίες τροφίμων (π.χ. γαλακτοκομικά, ψωμί κ.λπ.) όπου η ακρίβεια «τρέχει» ήδη με 18%-25%, θα είναι εκατοντάδες χιλιάδες αυτοί που θα εκτιμήσουν ότι είναι πολύ μικρό το ποσοστό 13% ως συνολικό ποσοστό ανατιμήσεων για τα είδη διατροφής. Τι πρέπει να αλλάξει για να περιοριστεί αυτό το μέτωπο; Να αυξηθεί το εισόδημα (π.χ. αύξηση κατώτατου μισθού) ή να δοθεί έκτακτη οικονομική ενίσχυση που να καλύπτει έστω ένα μέρος της ζημίας για τα φτωχότερα νοικοκυριά.

3. Μετακινήσεις: Για όσους χρησιμοποιούν αμόλυβδη ή πετρέλαιο κίνησης, το κόστος των μετακινήσεων είναι αυτή τη στιγμή –με την αμόλυβδη κοντά στα 2 ευρώ πανελλαδικά και το πετρέλαιο κίνησης λίγο χαμηλότερα λόγω των κρατικών επιδοτήσεων– ακριβότερο κατά περίπου 35%-40% σε σχέση με πέρυσι. Περίπου 30 λεπτά η επιβάρυνση σε σχέση με πέρυσι, περίπου 30 ευρώ το πρόσθετο μηνιαίο κόστος για όποιον καταναλώνει περίπου 100 λίτρα ανά μήνα.

Είναι οι τρεις βασικές κατηγορίες που αυξάνουν τα έξοδα μιας οικογένειας, αλλά δεν είναι και οι μοναδικές. Πλέον, το πληθωριστικό κύμα έχει αγγίξει κάθε προϊόν και υπηρεσία, οπότε οι απώλειες στο οικογενειακό εισόδημα είναι σαφώς μεγαλύτερες από το άθροισμα του κόστους για μετακινήσεις, θέρμανση, ηλεκτροδότηση και διατροφή. Το ενδιαφέρον πλέον στρέφεται όχι μόνο στο αν θα συγκρατηθούν οι τιμές, ειδικά αυτές του φυσικού αερίου, αλλά και στο ποιες κινήσεις θα γίνουν στην κατεύθυνση της αύξησης του οικογενειακού εισοδήματος.

Μεγάλη πίεση από την άνοδο των επιτοκίων

Εκατοντάδες χιλιάδες νοικοκυριά έχουν να αντιμετωπίσουν και το αυξημένο κόστος από τη δόση του δανείου τους. Παλαιοί δανειολήπτες με δανειακές συμβάσεις που έχουν συναφθεί τη χρυσή περίοδο της κτηματαγοράς –2004 έως 2008– είναι στη συντριπτική τους πλειονότητα εκτεθειμένοι στα κυμαινόμενα επιτόκια τα οποία για 13 χρόνια αποδείχθηκαν «σωτήρια».

Είναι δάνεια με μικρό περιθώριο κέρδους των τραπεζών (της τάξεως του 1%-1,5%) τα οποία αποδεικνύονταν εξαιρετικά χαμηλότοκα λόγω του μηδενικού επιτοκίου της ΕΚΤ. Με το πέρασμα των χρόνων βέβαια και την απώλεια εισοδήματος κατά τη μνημονιακή περίοδο, πολλά από αυτά τα δάνεια ρυθμίστηκαν, η διάρκεια αποπληρωμής τους επιμηκύνθηκε ή το χρέος παρέμεινε υψηλό λόγω των περιόδων χάριτος.

Η μηνιαία αύξηση της δόσης μπορεί να φθάσει και τα 100 ευρώ ή και να τα ξεπεράσει.

Τώρα λοιπόν που πολλά από αυτά τα δάνεια έχουν μεγάλα υπόλοιπα και μεγάλη υπολειπόμενη διάρκεια, η αύξηση του επιτοκίου θα «πονέσει» και μάλιστα περισσότερο από ό,τι οι αυξήσεις σε άλλα μέτωπα, όπως στα καύσιμα. Η μηνιαία αύξηση της δόσης μπορεί να φθάσει και τα 100 ευρώ ή και να τα ξεπεράσει, καθώς

αυτή τη στιγμή το επιτόκιο έχει ήδη αυξηθεί κατά 1,25% από τις δύο πρώτες δόσεις, ενώ έχει προαναγγελθεί και η 3η αύξηση, που μπορεί να φέρει το βασικό επιτόκιο κοντά στο 2%.

Αύξηση δύο ποσοστιαίων μονάδων σε ένα δάνειο 100.000 ευρώ σημαίνει πολύ απλά επιβάρυνση της τάξεως των 200 ευρώ ανά μήνα. Το ποσό είναι μεγάλο και μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με αύξηση της διάρκειας αποπληρωμής του δανείου (κάτι που καθιστά την τελική εξυπηρέτηση του δανείου ακόμη ακριβότερη, αλλά τουλάχιστον μειώνεται η μηνιαία δόση) ή με πρόωρες αποπληρωμές χρέους οι οποίες όμως αφορούν μόνο τα νοικοκυριά που διαθέτουν ρευστότητα.

Αυξήθηκαν κατά 39,9% οι εξαγωγές τον Ιούλιο

Με αύξηση των εξαγωγών και μάλιστα μεγαλύτερη της αύξησης των εισαγωγών έκλεισε ο Ιούλιος, γεγονός που είχε ως συνέπεια την επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης του εμπορικού ελλείμματος. Αυτό βεβαίως παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα, στα 20,6 δισ. ευρώ το επτάμηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2022, με την αύξηση σε σύγκριση με πέρυσι να υπερβαίνει τα 8 δισ. ευρώ.

Το εμπορικό έλλειμμα παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα –Ξεπερνάει τα 20 δισ. ευρώ το επτάμηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), η συνολική αξία των εξαγωγών κατά τον μήνα Ιούλιο 2022 ανήλθε στο ποσό των 4,97 δισ. ευρώ έναντι 3,55 δισ. ευρώ τον Ιούλιο του 2021, παρουσιάζοντας αύξηση 39,9%. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 17,8%. Η συνολική αξία των εισαγωγών κατά τον μήνα Ιούλιο 2022 ανήλθε στο ποσό των 7,96 δισ. ευρώ έναντι 5,80 δισ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση 37,3%. Χωρίς τα πετρελαιοειδή η αξία των εισαγωγών αυξήθηκε κατά 18,7%. Το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου τον Ιούλιο του 2022 διαμορφώθηκε σε 2,99 δισ. ευρώ, ενισχυμένο κατά 33,3% σε σύγκριση με τον Ιούλιο του 2021.

Το διάστημα Ιανουαρίου - Ιουλίου 2022 οι εξαγωγές, συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, διαμορφώθηκαν σε 30,99 δισ. ευρώ έναντι 22,17 δισ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2022, καταγράφοντας αύξηση 39,7%. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 23,2%. Η αξία των εισαγωγών το ίδιο διάστημα ανήλθε σε 51,64 δισ. ευρώ, ενισχυμένη κατά 49% σε σύγκριση με το επτάμηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2021. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών η αξία των εισαγωγών αυξήθηκε κατά 31,8% ή κατά περίπου 8,5 δισ. ευρώ. Το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου αυξήθηκε στο διάστημα Ιανουαρίου - Ιουλίου 2022 κατά 65,4%, ενώ στο διάστημα Ιανουαρίου - Ιουνίου η αύξηση ήταν 71,6%. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου στο επτάμηνο αυξήθηκε φέτος κατά 45,6%.

Σε δηλώσεις της η πρόεδρος του Πανελλήνιου Συνδέσμου Εξαγωγέων (ΠΣΕ) Χριστίνα Σακελλαρίδη εκτίμησε ότι οι ελληνικές εξαγωγές οδεύουν το 2022 προς νέο ιστορικό ρεκόρ. «Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και προβληματισμό παρακολουθεί ο εξαγωγικός κόσμος όλες τις ανατροπές που φέρνει στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα ο πόλεμος στην Ουκρανία. Η άνοδος του πληθωρισμού στις ευρωπαϊκές αγορές, οι υψηλές τιμές της ενέργειας αλλά και η διολίσθηση του ευρώ έναντι του δολαρίου συνθέτουν ένα εκρηκτικό κοκτέιλ το οποίο δημιουργεί νέες προκλήσεις για την ελληνική επιχειρηματικότητα», πρόσθεσε. Η ίδια επισήμανε ότι πρέπει να εφαρμοστεί πλήρως το εθνικό στρατηγικό σχέδιο εξωστρέφειας 2022 που έχει εκπονηθεί από το υπουργείο Εξωτερικών σε συνεργασία με τους φορείς, καθώς είναι αναγκαίο να ανοιχτούν καινούργιες αγορές. Τέλος, τόνισε την ανάγκη αναδιάρθρωσης του παραγωγικού μοντέλου με προσαρμογή του στις νέες συνθήκες.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Μπόνους σε καταναλωτές για σκανάρισμα αποδείξεων

Θα κερδίζουν έως 2.000 ευρώ εάν είναι πλαστές – Μέσω κινητού ο έλεγχος

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

«Εσύ σκανάρεις, όλοι κερδίζουμε». Με τη νέα εφαρμογή που θέτει σε λειτουργία τις επόμενες ημέρες η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, οι πολίτες-συναλλασσόμενοι θα μπορούν να ελέγχουν μέσω του κινητού τους εάν η απόδειξη που έλαβαν είναι αυθεντική. Εφόσον από το σκανάρισμα της απόδειξης διαπιστωθεί ότι η επιχείρηση έχει παραποιήσει την ταμειακή μηχανή ή ότι αυτή δεν είναι συνδεδεμένη με την ΑΑΔΕ, ο πολίτης θα λαμβάνει ως μπόνους τμήμα από το πρόστιμο που θα επιβάλλεται στην επιχείρηση.

Η διαδικασία

Η εφαρμογή λειτουργεί μέσω των κινητών τηλεφώνων και δίνει τη δυνατότητα στους καταναλωτές να ελέγχουν τα στοιχεία και την εγκυρότητα μιας απόδειξης σκανάροντας με το κινητό τους τον QR code που βρίσκεται σε αυτήν.

Η νέα εφαρμογή της ΑΑΔΕ θα τεθεί σε λειτουργία τις επόμενες ημέρες.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι δεν είναι αυθεντική, ο καταναλωτής θα έχει τη δυνατότητα να προχωρήσει στο επόμενο βήμα και να αναφέρει επώνυμα ή ανώνυμα τη συγκεκριμένη απόδειξη μέσω της εφαρμογής στην ΑΑΔΕ.

Εφόσον και από τον έλεγχο της Ανεξάρτητης Αρχής διαπιστωθεί η παράβαση και η αναφορά είναι επώνυμη, με τη βεβαίωση του προστίμου ο φορολογούμενος-καταγγέλλων θα λαμβάνει ποσό πολλαπλάσιο της αξίας της απόδειξης. Το ποσό εξετάζεται να φθάνει έως και 10 φορές την αξία της απόδειξης, με ανώτατο όριο τα 1.500-2.000 ευρώ. Ωστόσο χρειάζεται διάταξη, η οποία αναμένεται να κατατεθεί στη Βουλή το προσεχές διάστημα. Η νέα εφαρμογή που παρουσίασαν ο υπουργός Οικονομικών Χρ. Σταϊκούρας και ο διοικητής της ΑΑΔΕ Γ. Πιτσιλής εντάσσεται στην προσπάθεια που καταβάλλεται για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής. Το υπουργείο Οικονομικών και η ΑΑΔΕ, ανέφερε ο κ. Σταϊκούρας, επεξεργάζονται «τη δυνατότητα να προβλεφθεί για τους πολίτες κίνητρο χρήσης της εφαρμογής, με τη μορφή της απόδοσης στον καταγγέλλοντα τμήματος του προστίμου που θα επιβληθεί στην επιχείρηση ή στον επαγγελματία για τη μη νόμιμη απόδειξη που σκάναρε μέσω του Appodixi. Ετσι, μέρος από τα πρόσθετα φορολογικά έσοδα που θα αποφέρει η αξιοποίηση της εφαρμογής θα επιστρέψει απευθείας στον πολίτη, ο οποίος συνέβαλε ώστε να αντληθούν τα έσοδα αυτά».

Σύμφωνα με τον διοικητή της ΑΑΔΕ Γ. Πιτσιλή, η νέα εφαρμογή αναμένεται να συμβάλει ουσιωδώς στην ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης και στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, προστατεύοντας ταυτόχρονα τα δικαιώματα των καταναλωτών, καθώς τους παρέχει τη δυνατότητα να γνωρίζουν την εγκυρότητα και νομιμότητα της συναλλαγής που πραγματοποίησαν.

Ταυτόχρονα, μέσω της εφαρμογής η ΑΑΔΕ θα ενημερώνεται έγκαιρα και έγκυρα για τις επιχειρήσεις που φοροδιαφεύγουν και θα έχει τη δυνατότητα να προβαίνει άμεσα στις προβλεπόμενες από τον νόμο ενέργειες για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος.

Λουκέτα και πρόστιμα

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, όταν διαπιστώνεται η παραβίαση ή παραποίηση ή επέμβαση καθ' οιονδήποτε τρόπο στη λειτουργία των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών (ΦΗΜ), καθώς και η έκδοση στοιχείων λιανικής πώλησης από ΦΗΜ ο οποίος δεν λειτουργεί με εγκεκριμένες προδιαγραφές, αναστέλλεται η λειτουργία όλων των επαγγελματικών εγκαταστάσεων από 2 έως 12 μήνες, ενώ παράλληλα επιβάλλεται πρόστιμο 100.000 ευρώ.

Με τη νέα ρύθμιση, όταν ο υπαίτιος της παράβασης είναι ο κάτοχος-χρήστης του φορολογικού ηλεκτρονικού μηχανισμού επιβάλλεται αναλόγως το ποσό του προστίμου, χωρίς να εφαρμόζονται τα ανώτατα όρια.

Δηλαδή επιβάλλεται πρόστιμο 15% επί του τζίρου της επιχείρησης, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 10.000 ευρώ για απλογραφικά και 30.000 ευρώ για διπλογραφικά. Σε αυτή την περίπτωση διατηρούνται τα πρόστιμα χωρίς να ισχύουν τα ανώτατα πλαφόν.

Πλατφόρμα καταγγελιών

Μέχρι το τέλος του έτους οι πολίτες θα μπορούν να καταγγέλλουν σε ειδική πλατφόρμα που θα δημιουργηθεί φαινόμενα φοροδιαφυγής και λαθρεμπορίου με βάση όλα τα στοιχεία που έχουν στη διάθεσή τους. Οι καταγγελίες μπορούν να είναι επώνυμες αλλά και ανώνυμες. Αυτό που δεν επιθυμεί η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων είναι να υποβάλλονται παραπλανητικές καταγγελίες, με αποτέλεσμα οι ελεγκτές να χάνουν πολύτιμο χρόνο. Σημειώνεται ότι και άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ενωσης έχουν προχωρήσει στη δημιουργία είτε πλεκτρονικής πλατφόρμας είτε πόρταλ για επώνυμες και ανώνυμες καταγγελίες.

Τα βήματα ελέγχου της απόδειξης

1. **Σάρωση του QR** code της απόδειξης μέσω κινητού.
2. Αμέσως θα υπάρχει απάντηση για τη **γνησιότητά** της.
3. Ο πολίτης θα πρέπει να προχωρήσει επώνυμα σε **αναφορά στην ΑΑΔΕ.**
4. Μετά τον έλεγχο της επιχείρησης ο καταγγέλλων θα λαμβάνει **μπόνους** που θα είναι πολλαπλάσιο **της αξίας** της απόδειξης.

! Η εφαρμογή θα διανεμηθεί από τα ηλεκτρονικά καταστήματα Google Play (Android) και App Store (iOS)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Σε λειτουργία διαχείρισης κρίσης οι βιομηχανίες

Πώς σχεδιάζουν να αντιμετωπίσουν ένα ενδεχόμενο ενεργειακού μπλακ άουτ, το υψηλό κόστος και μια πιθανή κάμψη της ζήτησης

Των **Δ. ΜΑΝΙΦΑΒΑ, Δ. ΚΟΝΤΗ, Δ. ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ, Η. Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Πυκνώνει η συχνότητα των συσκέψεων των διοικήσεων, τόσο στους μεγάλους ενεργοβόρους ομίλους όσο και στις λιγότερο εξαρτημένες από την ενέργεια επιχειρήσεις, καθώς τα στελέχη τους έχουν εισέλθει σε λειτουργία διαχείρισης κρίσης. Και αυτό διότι στον πονοκέφαλο των υψηλών τιμών ενέργειας ήρθε να προστεθεί αρχικά το ενδεχόμενο της απόλυτης διακοπής της ενέργειας, και οψίμως και η προοπτική να καμφθεί συνολικά η ζήτηση, εξαιτίας της ενεργειακής κρίσης, του πληθωρισμού και της υποχώρησης της καταναλωτικής και επιχειρηματικής εμπιστοσύνης που καταγράφεται σε όλους τους δείκτες, ειδικά στην Ευρώπη.

Εως τώρα η άσκηση είχε να κάνει με το ποσοστό του αυξημένου κόστους που θα μεταφερόταν στην τελική τιμή που καταβάλλει ο πελάτης. Διότι η ζήτηση ήταν εκεί. Τώρα όμως, και καθώς ο πληθωρισμός επιμένει και το κόστος του χρήματος αυξάνεται, πολλά ιδιωτικά κατασκευαστικά projects αλλά και άλλες επενδύσεις και κεφαλαιουχικές δαπάνες είτε αναστέλλονται είτε ματαιώνονται στην πράξη. Μεταλλουργίες, άλλες βιομηχανίες πρώτων υλών και βιομηχανική μεταποίηση έχουν αρχίσει να διακρίνουν τα πρώτα σημάδια πως η ζήτηση το 2023 μπορεί να αποδειχθεί σημαντικά ασθενέστερη απ' ό,τι κατά την τρέχουσα χρήση. Αλλά ακόμα και εκεί όπου η ζήτηση παραμένει ενεργή, λόγω του ενδεχομένου ανεπάρκειας φυσικού αερίου ή ρυθμίσεων σε πανευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο που θα περιορίσουν και την κατανάλωση ενέργειας, η συνέχεια της παραγωγής θεωρείται επισφαλής. Αλλωστε δεν χρειάζεται να κοιτάξει κανείς μακριά: τα λουκέτα σε ευρωπαϊκές μεταλλουργίες έχουν αρχίσει ήδη να μπαίνουν πριν από το καλοκαίρι. Ομως ακόμα και αν δεν υπάρξουν τέτοιες διακοπές είναι άγνωστο κατά πόσον ο τελικός πελάτης θα μπορεί να επωμίζεται επί μακρόν ακόμα το συνεχώς κλιμακούμενο ενεργειακό κόστος.

Δεν είναι όμως μόνον οι βαριές βιομηχανίες που ήδη έχουν καταρτίσει ή καταρτίζουν τώρα εναλλακτικά πλάνα, όπως, για όσες μπορούν, η στροφή προς την καύση diesel ή υγραερίου στους κλιβάνους τους. Μεταφορικές εταιρείες, αεροπορικές και ακτοπλοϊκές επιχειρήσεις προσμετρούν προσεκτικά τα δεδομένα από τις αγορές τους. Για παράδειγμα, οι ακτοπλοϊκοί όμιλοι ανησυχούν για ενδεχόμενη κάμψη της κατασκευαστικής δραστηριότητας στα νησιά, που θα περιορίσει σημαντικά τα διακινούμενα από και προς τη νησιωτική χώρα φορτηγά, κάτι που θα απαιτήσει άμεση προσαρμογή των επιχειρηματικών πλάνων τους, με περιορισμό της προσφερόμενης μεταφορικής δυναμικότητας. Λιγότερα δρομολόγια ή και λιγότερα πλοία δηλαδή. Αντίστοιχες ασκήσεις και συνεχείς αναπροσαρμογές πραγματοποιούν και οι αεροπορικές επιχειρήσεις, οι οποίες μάλιστα απευθύνονται σε αγορές του εξωτερικού, όπου η κρίση έχει ακόμα πιο έντονα χαρακτηριστικά πλήττοντας περισσότερο την καταναλωτική εμπιστοσύνη και επομένως τις αποφάσεις για ταξίδια.

Είτε πρόκειται για παραγωγικές επιχειρήσεις είτε πρόκειται για υπηρεσίες, οι διοικήσεις συμφωνούν πρακτικά όλες πως η αβεβαιότητα για το 2023 είναι δεδομένη.

Συμπεριλαμβανομένου του τουρισμού, ο οποίος εντέλει αντλεί επισκέπτες από ξένες αγορές. Το πόσο βαθύ θα είναι το πλήγμα αυτόν τον χειμώνα από την ενεργειακή κρίση και τα επακόλουθά της, τόσο στους οικογενειακούς όσο και στους επιχειρηματικούς προϋπολογισμούς, θα κρίνει και την ανθεκτικότητα της ζήτησης κατά το επόμενο έτος. Εν τω μεταξύ, όμως, ο προγραμματισμός της παραγωγής αλλάζει ήδη.

Μεταλλουργίες

Συνεχείς προσπάθειες για εναλλακτικά καύσιμα

Το ζήτημα της μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας απασχολούσε τα μέλη του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων πριν ξεσπάσει η κρίση. Ενδεικτικά, στην τσιμεντοβιομηχανία τα τελευταία χρόνια γίνονται συνεχείς προσπάθειες για την αξιοποίηση εναλλακτικών καυσίμων, ενώ πολλές μεταλλευτικές επιχειρήσεις υλοποιούν επενδυτικά προγράμματα με αντικείμενο τη μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος και μέσω της ανάκτησης της θερμότητας. Αυτό αποκαλύπτει μιλώντας στην «Κ» ο πρόεδρος του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων και της Imerys Βιομηχανικά Ορυκτά (πρώην Αργυρομεταλλευμάτων και Βαρυτίνης), Αθανάσιος Κεφάλας. «Απαιτείται ένα εθνικό πρόγραμμα προκειμένου να ενισχυθεί η ενεργειακή αυτονομία της χώρας. Στην Ελλάδα ελπίζουμε να μη φθάσουμε στο σημείο να αναστείλουμε τη λειτουργία εργοστασίων, όπως ήδη συνέβη στην Ευρώπη, και γι' αυτό θα χρειαστούν και μέτρα οικονομικής στήριξης των επιχειρήσεων», προσθέτει.

Ο Πάνος Λώλος, γενικός διευθυντής Κλάδου Χαλκού της ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ και μέλος του Δ.Σ. της Ελληνικής Παραγωγής - Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη, εξηγεί πως η επαρκής και απρόσκοπτη παροχή ενέργειας σε ανταγωνιστικό κόστος είναι βασική προϋπόθεση για τη βιομηχανική παραγωγή. «Σε ό,τι αφορά την παραγωγή θερμικής ενέργειας, το φυσικό αέριο δεν είναι πρακτικά δυνατόν να υποκατασταθεί από άλλα καύσιμα έγκαιρα και χωρίς σοβαρές κοστολογικές επιπτώσεις. Για παράδειγμα, σε περίπτωση περιορισμού της παροχής φυσικού αερίου σε εργοστάσια επεξεργασίας βασικών μετάλλων, θα υπήρχε άμεσος αντίκτυπος και παύση γραμμών χύτευσης και παραγωγής, με ποικίλες και παράπλευρες απώλειες όπως η απασχόληση», σημειώνει. Η βιομηχανία βρίσκεται ήδη σε αναζήτηση εναλλακτικών πηγών ενέργειας –με απόλυτη προτεραιότητα την περαιτέρω αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών–, αλλά αντιμετωπίζει σημαντικό πρόβλημα στην προμήθεια του αναγκαίου εξοπλισμού λόγω της μεγάλης παγκόσμιας ζήτησης, τονίζει ο γενικός διευθυντής της ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ. «Για παράδειγμα, εμείς αξιολογούμε το LPG, που αποτελεί μείγμα προπανίου και βουτανίου, ως υποκατάστατο του φυσικού αερίου. Ωστόσο, μια τέτοια εναλλακτική δεν είναι άμεσα ρεαλιστική, καθώς παρουσιάζει σημαντικές και επιζήμιες χρονικές καθυστερήσεις για την υλοποίησή της, ενώ παράλληλα δεν διέπεται από τις ίδιες θερμικές αποδόσεις». Προειδοποιεί επίσης ότι «το κόστος της διακοπής της παραγωγής οποιασδήποτε βιομηχανικής μονάδας μπορεί άμεσα να υπονομεύσει τη βιωσιμότητά της, ιδιαίτερα στην παρούσα περίοδο όπου οι αγορές κινούνται με αρνητικούς δείκτες». Εκτός από την αύξηση του ενεργειακού κόστους, μεγάλο ζήτημα για επιχειρήσεις, όπως για την εταιρεία διέλασης αλουμινίου Cosmos Aluminium, είναι η συζήτηση που έχει ανοίξει για τον περιορισμό της κατανάλωσης ενέργειας, καθώς κάτι τέτοιο ενδεχομένως να δημιουργούσε, μεταξύ άλλων, εμπλοκές και στο επενδυτικό της σχέδιο ύψους 50 εκατ. ευρώ που βρίσκεται σε εξέλιξη. «Η συζήτηση για τον περιορισμό της κατανάλωσης ενέργειας είναι για εμάς ακόμη μεγαλύτερο πρόβλημα και ακόμη πιο δύσκολο να το αντιμετωπίσουμε, καθώς θα είχε επιπτώσεις και ποιοτικές, δηλαδή ασυνέπειας προς τους πελάτες μας για συγκεκριμένες παραδόσεις αλλά και επιπτώσεις στο πρόγραμμα εργασίας των εργαζομένων», αναφέρει η διοίκησή της στην «Κ». Η εταιρεία εκφράζει ανησυχία για τον περιορισμό της κατανάλωσης ή για τη μη δυνατότητα αύξησης της χρήσης ενέργειας, δεδομένου ότι είναι σε φάση επενδύσεων (έχουν ενταχθεί στον αναπτυξιακό νόμο) πολλές εκ των οποίων είναι ενεργοβόρες. «Το μεγαλύτερο μέρος έχει ολοκληρωθεί, αλλά οι επενδύσεις που εκκρεμούν, που είναι λιγότερες από τις μισές, είναι παραγωγικές και έχουν ανάγκη από φυσικό αέριο και ηλεκτρισμό», αναφέρει.

Πολλές μεταλλευτικές επιχειρήσεις υλοποιούν ήδη επενδυτικά προγράμματα με αντικείμενο τη μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος και μέσω ανάκτησης της θερμότητας.

Βιομηχανίες τροφίμων και απορρυπαντικών

Γεμάτες δεξαμενές με πετρέλαιο, επενδύσεις σε ΑΠΕ

Χρήση πετρελαίου αντί φυσικού αερίου, επενδύσεις σε φωτοβολταϊκά και βιοαέριο, αλλά και μείωση των βαρδιών εάν καταστεί απολύτως αναγκαίο, είναι οι εναλλακτικές που εξετάζουν οι βιομηχανίες τροφίμων και ποτών ενόψει του χειμώνα. Για την ώρα δεν εξετάζουν μείωση της παραγωγής ούτε αυτό έχει καταστεί αναγκαίο, καθώς η ζήτηση, παρά την όποια υποχώρηση, παραμένει ακόμη σημαντική. Ωστόσο, δεν αποκλείουν σε κάποιες περιπτώσεις να επικεντρωθούν στην παραγωγή των πιο βασικών κωδικών προϊόντων, αυτών δηλαδή που τους αποφέρουν τα μεγαλύτερα έσοδα. Πρόκειται, βεβαίως, για απευκταίο σενάριο, καθώς για την παραγωγή νέων κωδικών έχουν πραγματοποιηθεί τα προηγούμενα χρόνια σημαντικές επενδύσεις.

Σχεδόν όλες οι μεγάλες βιομηχανίες τροφίμων διαθέτουν ήδη από παλιά το λεγόμενο διπλό σύστημα (dual). Δηλαδή δουλεύουν μεν για την ώρα με φυσικό αέριο, αλλά διαθέτουν και δεξαμενές με πετρέλαιο, τις οποίες μάλιστα διατηρούν πάντα γεμάτες, έτσι ώστε να μην υπάρξει διαταραχή στη λειτουργία των παραγωγικών μονάδων. Τέτοιο είναι το παράδειγμα της ΔΕΛΤΑ (του ομίλου Vivartia) και άλλων μεγάλων γαλακτοβιομηχανιών, καθώς και αλλαντοβιομηχανιών, κλάδοι δηλαδή με ευαλλοίωτες πρώτες ύλες και τελικά προϊόντα. Ακόμη δε και όσες δεν έχουν αυτό το διπλό σύστημα προχώρησαν σε επενδύσεις τους τελευταίους μήνες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η «Μέλισσα Κικιζας», που προχώρησε πρόσφατα στην εγκατάσταση δεξαμενών πετρελαίου στο εργοστάσιό της στη Λάρισα. Μια άλλη εταιρεία του ομίλου Vivartia, η «Μπάρμπα Στάθης», προχώρησε ήδη τα δύο προηγούμενα χρόνια σε επενδύσεις με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας και τη μείωση του ενεργειακού κόστους (αυτοματοποιημένος ψυκτικός θάλαμος που ελαχιστοποιεί την καταναλισκόμενη ενέργεια κατά 60% και τοποθέτηση ηλιακών πάνελ στην οροφή, που καλύπτουν το 40% των ενεργειακών απαιτήσεων). Υπάρχουν και βιομηχανίες που ήδη εδώ και κάποιους μήνες εγκατέλειψαν το φυσικό αέριο και επέστρεψαν στο πετρέλαιο, επενδύοντας ταυτόχρονα και σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Τέτοιο παράδειγμα είναι η βιομηχανία απορρυπαντικών FLOS στις Σέρρες, η οποία, πρώτον, άρχισε να χρησιμοποιεί ξανά πετρέλαιο για τη λειτουργία της και, δεύτερον, από τον Μάιο διαθέτει και φωτοβολταϊκό σταθμό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας 300 kW. Στις Σέρρες, εξάλλου, βρίσκεται και η γαλακτοβιομηχανία «Κρι Κρι», η οποία ολοκλήρωσε φέτος τη μονάδα βιοαερίου, αξιοποιώντας τα παραπροϊόντα και τα υγρά απόβλητα του εργοστασίου και κυρίως τον ορό γάλακτος που απομένει μετά την παρασκευή του γιαουρτιού. Το παραγόμενο βιοαέριο χρησιμοποιείται στη μονάδα συμπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, η ηλεκτρική ενέργεια πωλείται στο δίκτυο του ΔΕΔΔΗΕ, ενώ η παραγόμενη θερμότητα χρησιμοποιείται στις εγκαταστάσεις της «Κρι Κρι», συμβάλλοντας στη μείωση της χρήσης φυσικού αερίου.

Σε μείωση των ωρών λειτουργίας των εργοστασίων τους προσανατολίζονται βιομηχανίες τροφίμων και ποτών που παράγουν μακράς διαρκείας προϊόντα. Τα σενάρια αυτά υπάρχουν σε κάποιες μεσαίου μεγέθους περιφερειακές βιομηχανίες αναψυκτικών, ειδικά μάλιστα καθώς τα προϊόντα αυτά έχουν μικρότερη ζήτηση τον χειμώνα, σε βιομηχανίες παρασκευής τοματοειδών και βοηθητικών πρώτων υλών (καρυκεύματα, σάλτσες κ.ά.).

Κλωστοϋφαντουργίες, χημικά και καλλυντικά

Κλείσιμο μηχανών για κάποιο διάστημα, μείωση της κατανάλωσης ρεύματος

Σε κλάδους όπου η χρήση του φυσικού αερίου είναι ζωτικής σημασίας, όπως είναι η βιομηχανία πλαστικών και η χημική βιομηχανία, εκτιμάται ότι το επόμενο διάστημα οι επιχειρήσεις θα αναγκαστούν να μειώσουν και την παραγωγή. Σύμφωνα με μελέτη που υλοποίησε το Ιδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), για λογαριασμό του Συνδέσμου Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών, αναμένεται λόγω του ενεργειακού κόστους μείωση της παραγωγής 2,5% μεσοσταθμικά, που σε ορισμένους κλάδους, όπως των χρωστικών υλών, μπορεί να ξεπεράσει το 9%. Κάποιες άλλες εταιρείες, όπως για παράδειγμα η «Παπουτσάνης», δεν μειώνουν την παραγωγή, αλλά λειτουργούν για λιγότερες ημέρες, παράγοντας, ωστόσο, τις ίδιες ποσότητες προϊόντων, στα τμήματα εκείνα που έχουν μεγαλύτερες απαιτήσεις σε φυσικό αέριο, εν προκειμένω στο τμήμα παραγωγής σαπουνιού. Η μείωση της παραγωγής, για παράδειγμα, αποτελεί την «έσχατη λύση» για την εισηγμένη Κλωστοϋφαντουργία Ναυπάκτου, η οποία ήδη αναζητά τρόπους μείωσης της κατανάλωσης ρεύματος, με κάποια κίνηση που δεν θα έχει αντίκτυπο στην παραγωγή της. Η εταιρεία βλέπει ένα εκρηκτικό μείγμα αύξησης του ενεργειακού κόστους, μείωσης της αγοραστικής δύναμης του καταναλωτή λόγω του πληθωρισμού, αλλά και μείωσης των παραγγελιών για το προϊόν της, το βαμβακερό νήμα, ήδη από τον Ιούνιο - Ιούλιο. Ανάμεσα στα μέτρα που αναμένεται να λάβει η εταιρεία το επόμενο διάστημα είναι η λειτουργία κάποιων μηχανών σε συγκεκριμένες ώρες και το κλείσιμο για κάποιο διάστημα των προκαταρκτικών μηχανών.

«Ετσι θα καταφέρουμε να έχουμε μείωση του κόστους», δηλώνει η διοίκηση, η οποία αναφέρει πως όλα δείχνουν πως μπορεί το επόμενο διάστημα να λάβει και πιο δραστικά μέτρα. Δεδομένου ότι η Κλωστοϋφαντουργία Ναυπάκτου λειτουργεί 24 ώρες το 24ωρο και 7 ημέρες την εβδομάδα, η διοίκηση εκτιμά πως εάν το κόστος ενέργειας συνεχίσει να αυξάνεται, αυτό δεν θα είναι βιώσιμο για πολλές επιχειρήσεις, ειδικά γι' αυτές που είναι ενεργοβόρες. «Με βάση τις τιμές του Σεπτεμβρίου και με το πλαφόν στην επιδότηση, η τιμή που θα κληθούμε να πληρώσουμε μετά την απορρόφηση της επιδότησης είναι έξι φορές πάνω σε σύγκριση με την περίοδο πριν από την ενεργειακή κρίση», αναφέρει, προσθέτοντας πως έχει ολοκληρώσει το επενδυτικό σχέδιο ύψους 5,5 εκατ. ευρώ το οποίο θα αυξήσει την παραγωγική δυναμική κατά 30%, την ώρα που το ενεργειακό κόστος αυξάνεται. Λόγω της αβεβαιότητας αλλά και της μειωμένης αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών για αγορά μη βασικών ειδών όπως η ένδυση, η εταιρεία βλέπει μείωση των παραγγελιών για το προϊόν της το οποίο πουλάει στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό, με βασικές αγορές τη Γερμανία και την Ιταλία. «Η πορεία μας το πρώτο εξάμηνο ήταν καλή, ωστόσο με αυτά τα δεδομένα από δω και πέρα τα αποτελέσματά μας μπορεί να μην είναι κερδοφόρα», καταλήγει.

Κάτω από 700 ευρώ παίρνουν οι μισοί συνταξιούχοι

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Νέο ρεκόρ στην πληρωμή συντάξεων πέτυχε τον Αύγουστο ο ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τα στοιχεία του συστήματος «Ηλιος», που δείχνουν ότι καταβλήθηκαν πάνω από 33.400 νέες συντάξεις, συνολικού κόστους 18,7 εκατ. ευρώ (μηνιαία δαπάνη). Επιπροσθέτως, βέβαια, ο ΕΦΚΑ κατέβαλε 153,2 εκατ. ευρώ ως αναδρομικά γι' αυτές τις συντάξεις, γεγονός που δείχνει ότι πρόκειται για αιτήσεις με βάθος αναμονής.

Στο σύνολο των συνταξιούχων, τα στοιχεία δείχνουν για έναν ακόμη μήνα ότι σχεδόν οι μισοί από τους συνταξιούχους λαμβάνουν κύρια σύνταξη που δεν υπερβαίνει τα 700 ευρώ μεικτά. Αυτά είναι άλλωστε τα στοιχεία που επεξεργάζονται στο οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης, ενόψει και της οριστικής απόφασης για τα μέτρα στήριξης των χαμηλοσυνταξιούχων, ενόψει του δύσκολου χειμώνα αφενός και της οριστικής απόφασης για τις αυξήσεις στις συντάξεις αφετέρου. Αναλυτικά, σύμφωνα με τα στοιχεία του «Ηλιος», από τις συντάξεις που πληρώθηκαν τον Αύγουστο, ήτοι 33.443, οι περισσότερες, 20.674, ήταν γήρατος, οι 7.698 θανάτου, 3.674 αναπηρίας και 1.397 λοιπές.

Οι 22.229 προήλθαν από τον ΕΦΚΑ, άρα αφορούσαν συνταξιούχους του ιδιωτικού τομέα. Αλλες 2.757 ήταν συντάξεις του Δημοσίου, ενώ καταγράφηκαν και 6.755 επικουρικές συντάξεις, καθώς και 1.399 μερίσματα.

Παράλληλα, τα στοιχεία δείχνουν ότι σχεδόν οι μισοί από τους συνταξιούχους, και συγκεκριμένα 1.108.843 συνταξιούχοι σε σύνολο 2.465.975, που αντιστοιχεί σε ποσοστό της τάξης του 45%, λαμβάνουν κύρια σύνταξη που δεν υπερβαίνει τα 700 ευρώ, μεικτές αποδοχές (658 ευρώ καθαρά). Τα στοιχεία δείχνουν επίσης ότι 910.620 άτομα, ποσοστό 37%, δηλαδή πάνω από ένας στους τρεις, έλαβαν κύρια σύνταξη έως 600 ευρώ μεικτά (564 ευρώ καθαρά), ενώ το 26,6% των συνταξιούχων, δηλαδή ένας στους τέσσερις (657.619 άτομα), εισέπραξε ως κύρια σύνταξη ποσό έως 500 ευρώ μεικτά (470 ευρώ καθαρά).

Τον Αύγουστο πληρώθηκαν συνολικά 4.436.700 συντάξεις. Από αυτές, οι 2.768.695 ήταν κύριες, οι 1.249.889 ήταν επικουρικές, ενώ δόθηκαν και 418.116 μερίσματα. Η μέση κύρια σύνταξη ανήλθε σε 747,24 ευρώ. Το ποσό αυξάνεται στα 841,18 ευρώ κατά μέσον όρο όταν πρόκειται για συντάξεις γήρατος, αλλά υποχωρεί στα 546,47 ευρώ για συντάξεις χηρείας και στα 589,07 ευρώ για αναπηρικές. Αντίστοιχα, οι επικουρικές συντάξεις κατά μέσον όρο τον Αύγουστο ανήλθαν στα 193,93 ευρώ και τα μερίσματα στα 104,64 ευρώ.

Οι υψηλότερες συντάξεις, και συγκεκριμένα 1.095,7 ευρώ μεικτά, χορηγήθηκαν σε 270.579 συνταξιούχους ηλικίας από 61 έως 65 ετών, που αντιστοιχούν στο 11% του συνόλου. Η πλειονότητα των συνταξιούχων βέβαια προέρχεται από την ηλικιακή ομάδα 71-75 ετών και συγκεκριμένα 460.888 άτομα ή 18,7% του συνόλου που λαμβάνουν κατά μέσον όρο 1.030,21 ευρώ μεικτά.

Το σύστημα «Ηλιος» δείχνει επίσης ότι το 27,3% των συνταξιούχων της χώρας είναι άνω των 81 ετών.

Οι υψηλότερες συντάξεις, και συγκεκριμένα 1.095 ευρώ μεικτά, χορηγήθηκαν σε 270.579 συνταξιούχους ηλικίας από 61-65 ετών, που αντιστοιχούν στο 11% του συνόλου.

Η ελληνική οικονομία έχει δυνάμεις για το 2023

Χρειάζονται δημοσιονομική πειθαρχία και σταθερότητα, λένε τραπεζίτες

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Η βαριά βιομηχανία, οι υπηρεσίες και ο τουρισμός, δεν απαιτεί μεγάλη κατανάλωση ενέργειας.

Συγκρατημένη αισιοδοξία για τις προοπτικές της χώρας εν μέσω της ενεργειακής καταιγίδας που έχει ξεσπάσει εκφράζουν οι διοικήσεις των ελληνικών τραπεζών, εκτιμώντας ότι η ελληνική οικονομία θα διατηρήσει τον αναπτυξιακό ρυθμό και θα αποφύγει να εμπλακεί στο υφεσιακό σοκ από το οποίο απειλείται η Ευρωζώνη. Την εκτίμηση αυτή ενισχύει το γεγονός ότι η ελληνική οικονομία, λόγω και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της, δηλαδή της βαρύτητας που έχουν οι υπηρεσίες και ο τουρισμός στο συνολικό ακαθάριστο εθνικό προϊόν, έδειξε ισχυρές αντοχές και ανθεκτικότητα παρά την πρωτοφανή ενεργειακή κρίση που έχει ξεσπάσει. Οπως όμως επισημαίνουν οι επικεφαλής της Eurobank Φωκίων Καραβίας και της Τράπεζας Πειραιώς Χρήστος Μεγάλου, η κατάσταση δεν επιτρέπει εφησυχασμό και η αντιμετώπιση των πρωτοφανών προκλήσεων προϋποθέτει δημοσιονομική αυτοσυγκράτηση και κυρίως σταθερότητα. Οι δύο αυτές προϋποθέσεις είναι αναγκαίες για την επίτευξη του στόχου για ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας, που όπως σημειώνουν παραμένει «ρεαλιστική επιδίωξη».

«Ο ρυθμός ανάπτυξης του 7,7% για το β΄ τρίμηνο μέσα σε ένα επιδεινούμενο διεθνές περιβάλλον εξέπληξε θετικά, ξεπερνώντας κάθε προσδοκία και επιβεβαιώνοντας τη δυναμική ανάκαμψη μετά την πανδημία», υπογραμμίζει ο διευθύνων σύμβουλος της Eurobank, Φωκίων Καραβίας.

Οι αιτίες, σύμφωνα με τον διευθύνοντα σύμβουλο της Τράπεζας Πειραιώς Χρήστο Μεγάλου, αποδίδονται «στην ισχυρή εσωτερική ζήτηση και την πορεία του τουρισμού», παράγοντες που όπως σημειώνει «αναμένεται να συνεχίσουν να στηρίζουν την ανάπτυξη και στο τρίτο τρίμηνο». Οπως εξηγεί, «η δυναμική των δύο αυτών παραγόντων αποτυπώθηκε στην πολύ ισχυρή ανάπτυξη του β΄ τριμήνου του 2022, με ρυθμό 7,7%, καθώς και στην ανοδική αναθεώρηση του ΑΕΠ το α΄ τρίμηνο από 7% σε 8% και, παρά την αναμενόμενη επιβράδυνση του δ΄ τριμήνου, θεωρούμε ότι είναι σημαντική η πιθανότητα η ανάπτυξη να ξεπεράσει το επίπεδο του 5,8%, που είναι η πρόβλεψή μας στην Τράπεζα Πειραιώς για ολόκληρο το 2022».

Οι εκτιμήσεις για το 2023 προσγειώνουν την ανάπτυξη σε χαμηλότερα επίπεδα, αλλά σύμφωνα με τις προβλέψεις η ελληνική οικονομία θα αποφύγει το σοκ της ύφεσης που προβλέπεται να χτυπήσει την πόρτα της Ευρωζώνης. Οπως εξηγεί ο κ. Μεγάλου, «υπό το βάρος των πρωτοφανών γεωπολιτικών κινδύνων και του εξωγενούς πληθωρισμού που δημιουργείται, οι σημερινοί ρυθμοί ανάπτυξης δεν είναι διατηρήσιμοι, αλλά με την προϋπόθεση ότι δεν θα συμβούν τα χειρότερα, η ελληνική οικονομία μπορεί να διατηρήσει ένα πολύ σημαντικό θετικό αναπτυξιακό πλεονέκτημα σε σχέση με το σύνολο της Ευρωζώνης». Στην άποψη αυτή συγκλίνουν και οι εκτιμήσεις του διευθύνοντος συμβούλου της Eurobank κ. Καραβία, ο οποίος σημειώνει ότι «η ένταση και το βάθος της ενεργειακής κρίσης, σε συνδυασμό με ακόμη υψηλότερα επιτόκια, θα οδηγήσουν σε ύφεση πολλές ευρωπαϊκές οικονομίες, εξέλιξη που θα επηρεάσει αρνητικά και τη χώρα μας», αλλά όπως σημειώνει «η Ελλάδα έχει τις προϋποθέσεις να παραμείνει σε θετικό αναπτυξιακό έδαφος».

Οι παράγοντες που σύμφωνα με τις εκτιμήσεις κάνουν ανθεκτική την ελληνική οικονομία είναι αφενός η δομή της επιχειρηματικότητάς της, δηλαδή το γεγονός ότι η βαριά βιομηχανία της χώρας είναι οι υπηρεσίες και ο τουρισμός, που δεν απαιτούν μεγάλη κατανάλωση ενέργειας, και αφετέρου ότι ακόμη και η μεταποίηση κυριαρχείται κατά κύριο λόγο από τομείς όπως τα τρόφιμα που δεν είναι τόσο ενεργοβόρος τομέας όπως οι παραδοσιακοί κλάδοι της βαριάς βιομηχανίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι η ελληνική βιομηχανία δαπανά λιγότερο από το 1/5 της τελικής κατανάλωσης ενέργειας, ενώ η αντίστοιχη αναλογία στην Ε.Ε.-27 και σε μεγάλες βιομηχανικές χώρες όπως η Γερμανία, το Βέλγιο και η Σουηδία ξεπερνάει το 1/4. Με αυτόν τον τρόπο η παθογένεια της ελληνικής οικονομίας μπορεί να λειτουργήσει ως άμυνα στην επαπειλούμενη ύφεση, ενώ θετικό αποτύπωμα στην προσπάθεια αναχαίτισης της κρίσης έχουν και άλλοι τομείς, όπως αυτός των κατασκευών, που εμφανίζει δυναμική ανάπτυξη στη χώρα μας. «Το μεγάλο αγκάθι», σύμφωνα με τον CEO του ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς, «το οποίο απειλεί την αναπτυξιακή πορεία της χώρας είναι φυσικά ο πληθωρισμός, ο οποίος αυξάνει το κόστος ζωής για τα νοικοκυριά και επηρεάζει τη δυνατότητα μελλοντικών σχεδιασμών εκ μέρους των επιχειρήσεων». Ανασχετικά σε αυτόν τον κίνδυνο μπορεί να λειτουργήσει το τραπεζικό σύστημα, καθώς, όπως εξηγεί ο CEO της Eurobank, «οι τράπεζες, απαλλαγμένες από τα προβλήματα του παρελθόντος, μπορούν σήμερα να αντιμετωπίσουν τις αναταράξεις και να συνεχίσουν να στηρίζουν την ανάπτυξη, χρηματοδοτώντας την οικονομία και κατεξοχήν τα μεγάλα επενδυτικά έργα που ωριμάζουν». Θετικό στοιχείο, σύμφωνα με την άποψη που διατυπώνει ο κ. Μεγάλου, είναι ότι «ο δομικός πληθωρισμός παραμένει στο επίπεδο του 3,6%, με τάσεις σταθεροποίησης. Το γεγονός αυτό μου δίνει κάποια ελπίδα ότι με τη σταθεροποίηση της ευρωπαϊκής αγοράς φυσικού αερίου και ηλεκτρισμού, τα επίπεδα των τιμών που σήμερα βρίσκονται σε διψήφιο επίπεδο θα μπορούσαν να συγκλίνουν στην περιοχή του 3%-4% σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα».

Η ελληνική οικονομία θα διατηρήσει τον αναπτυξιακό ρυθμό την επόμενη χρονιά και θα αποφύγει να εμπλακεί στο υφεσιακό σοκ από το οποίο απειλείται η Ευρωζώνη, εκτιμούν οι επικεφαλής της Eurobank Φωκίων Καραβίας και της Τράπεζας Πειραιώς Χρήστος Μεγάλου.

Εφικτός ο στόχος της επενδυτικής βαθμίδας

Η κυβέρνηση επιμένει στον στόχο για ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας έως τα τέλη του 2023 ή στις αρχές του 2024, στόχος που με αυτά τα δεδομένα, όπως σημειώνει ο κ. Καραβίας, «γίνεται δυσκολότερος, αλλά παραμένει εφικτός και ρεαλιστικός». Προϋπόθεση, όπως εξηγεί, «αποτελεί η διασφάλιση της σταθερότητας στη χώρα, με κατανόηση των προκλήσεων και δημοσιονομική αυτοσυγκράτηση». Σύμφωνα με όλες τις εκτιμήσεις, η χώρα δεν έχει απομακρυνθεί από τη διεκδίκηση της επενδυτικής βαθμίδας, αλλά σε κάθε περίπτωση οι οίκοι αξιολόγησης θα αναμένουν μια πιο καθαρή εικόνα για την εξέλιξη της ενεργειακής κρίσης τον χειμώνα σε συνδυασμό με το αποτέλεσμα των επερχόμενων εκλογών, που θα πρέπει να διασφαλίσουν την πολιτική σταθερότητα και συνέχεια. «Αλλωστε, ακόμη κι αν δεν συνδέονταν με τον εθνικό στόχο αποκατάστασης της πιστοληπτικής διαβάθμισης, η σταθερότητα και η σύνεση στη διαχείριση της οικονομίας αποτελούν τα βασικά συμπεράσματα της Ελλάδας από τη μακρά κρίση και εγγύηση για τη μακροπρόθεσμη πορεία της οικονομίας και της χώρας», επισημαίνει ο κ. Καραβίας.

Υποστηρικτικά στην προσπάθεια, όπως σημειώνει ο κ. Μεγάλου, λειτουργεί και το γεγονός ότι λόγω του υψηλού πληθωρισμού το ονομαστικό ΑΕΠ μεγεθύνεται με ρυθμούς κοντά στο 17%, «εξέλιξη που μπορεί να οδηγήσει τον λόγο χρέους προς ΑΕΠ κάτω από τα επίπεδα του 170%, από 206% στα τέλη του 2020».

Η τάση αυτή ερμηνεύει και το γεγονός ότι το κόστος δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου, με τη στήριξη πάντα και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, παραμένει σε ελεγχόμενα επίπεδα. Με δεδομένο ότι το χρέος είναι σε σταθερά επιτόκια, το κόστος του ελληνικού Δημοσίου δεν αναμένεται να επηρεαστεί σημαντικά παρά την ανοδική πορεία των επιτοκίων, και αυτό αποτελεί έναν παράγοντα που συνεκτιμούν οι αγορές σε συνδυασμό πάντα με τους υπόλοιπους μακροοικονομικούς παράγοντες, όπως το ελεγχόμενο δημοσιονομικό έλλειμμα, τη θωράκιση του τραπεζικού συστήματος και την αναπτυξιακή προοπτική.

Σε Ευρωπαϊκό πρόγραμμα το ΕΒΕ ΠΑΦΟΥ:

«Ανάπτυξη Διασυνοριακού Δικτύου Προώθησης Αειφόρου Παράκτιου Τουρισμού» Ακάμας - Μπάλος

Κατόπιν επιτυχούς έγκρισης ευρωπαϊκού προγράμματος μετά από αξιολόγηση, με το ΕΒΕ Πάφου ως έναν εκ των βασικών εταίρων, το Επιμελητήριο συμμετείχε μέχρι στιγμής στις δύο διήμερες συναντήσεις στο πλαίσιο του έργου INTERREG-CROSS COASTAL NET: «Ανάπτυξη Διασυνοριακού Δικτύου Προώθησης Αειφόρου Παράκτιου Τουρισμού». Η εναρκτήρια συνάντηση πραγματοποιήθηκε στα Χανιά, ενώ η πρώτη τεχνική συνάντηση στη Λεμεσό. Στις συναντήσεις για το έργο συμμετείχε αντιπροσωπεία του ΕΒΕΠ αποτελούμενη από τον Γραμματέα/ Διευθυντή κ. Στυλιανού Μαρίνο και τον Υπεύθυνο Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Λειτουργό του Επιμελητηρίου κ. Στέφανο Χατζηιωάννου.

Ο τουρισμός αποτελεί τη σημαντικότερη οικονομική δραστηριότητα στην κοινή διασυνοριακή περιοχή Ελλάδας - Κύπρου και ως εκ τούτου έχει πολύ σημαντικό θετικό αντίκτυπο στις τοπικές οικονομίες της Π.Ε. Χανίων και της Επαρχίας Πάφου, ιδιαίτερα σε ευαίσθητες περιοχές, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, όπως η χερσόνησος του Ακάμα και η λιμνοθάλασσα του Μπάλου. Ο κύριος στόχος του προτεινόμενου έργου είναι η ίδρυση ενός Δικτύου Προώθησης Αειφόρων Μορφών Παράκτιου Τουρισμού, το οποίο θα εισαγάγει για πρώτη φορά στην κοινή διασυνοριακή περιοχή καινοτόμες πολιτικές αειφόρου τουριστικής διαχείρισης των παράκτιων περιοχών.

Στο πρόγραμμα INTERREG Ελλάδα - Κύπρος συμμετέχουν από πλευράς Κύπρου το ΕΒΕ Πάφου, το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Κοινοτικό Συμβούλιο Ίνειας, ενώ από πλευράς Ελλάδας συμμετέχουν το ΕΒΕ Χανίων, ο Δήμος Κισσάμου και το Πολυτεχνείο Κρήτης. Το ΕΒΕ Πάφου και οι υπόλοιποι Εταίροι του έργου είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τη δομή και τον τρόπο λειτουργίας του φορέα τους και με αναλυτικές παρουσιάσεις να καθορίσουν τις διάφορες δράσεις του έργου που πρέπει να πραγματοποιηθούν, λαμβάνοντας υπόψη τις αναλύσεις των παραδοτέων όλων των Εταίρων.

Παράλληλα πραγματοποιήθηκαν εποικοδομητικές επισκέψεις στο Επιμελητήριο Χανίων, στον Δήμο Κισσάμου, στο Κοινοτικό Συμβούλιο Ίνειας και οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να ζήσουν πρωτόγνωρες εμπειρίες στην παρθένα, παραδεισένια λιμνοθάλασσα του Μπάλου και στην πανέμορφη χερσόνησο του Ακάμα, με επιτόπιες επισκέψεις στις ευρύτερες περιοχές.

Από τις συναντήσεις έχουν εξαχθεί τα βασικά συμπεράσματα του έργου, έχουν δρομολογηθεί οι επόμενες ενέργειες από όλους τους Εταίρους και έχει καθοριστεί η επόμενη συνάντηση που θα πραγματοποιηθεί στα Χανιά.

Ο πληθωρισμός στις Ηνωμένες Πολιτείες τρόμαξε το Χρηματιστήριο

Παραμένει στο 8,3% – Νέες αυξήσεις επιτοκίων από τη Fed αναμένουν οι αγορές

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Διακόπηκε απότομα το τριήμερο ανοδικό σερί στο Χρηματιστήριο Αθηνών, με τον Γενικό Δείκτη να υποχωρεί στις 840 μονάδες και τον τραπεζικό δείκτη να υποαποδίδει, έπειτα και από τα νέα στοιχεία για τον πληθωρισμό στις ΗΠΑ (8,3% ετησίως τον Αύγουστο), τα οποία υποδηλώνουν συνέχιση των επιθετικών αυξήσεων επιτοκίων της Fed, ωθώντας τη Wall Street σε βουτιά στο άνοιγμα.

Η Depolas Investment Services επισημαίνει πάντως ότι προς το παρόν διατηρεί τη συντηρητική στάση της και το εκτιμώμενο εύρος τιμών μεταξύ των 870-790 μονάδων, παρότι η μεταβλητότητα είναι αυξημένη και λόγω της εκπνοής των παραγώγων την Παρασκευή.

Σε ό,τι αφορά τα στατιστικά της χθεσινής συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε πτώση της τάξης του 1,07%

Ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε πτώση της τάξης του 1,07% και έκλεισε στις 840,81 μονάδες.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με απώλειες 1,34% τις 2.023,59 μονάδες, ενώ ο τραπεζικός δείκτης υποχώρησε κατά 2,49% στις 552,86 μονάδες.

και έκλεισε στις 840,81 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 58,03 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με απώλειες 1,34% στις 2.023,59 μονάδες, ενώ με οριακή πτώση 0,01% έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης στις 1.350,75 μονάδες.

Στα μη τραπεζικά blue chips ανοδικά έκλεισαν μόνο έξι τίτλοι, με τις ΕΥΔΑΠ και Mytilineos να ξεχωρίζουν στο +1,63% και το +0,95% αντίστοιχα, ενώ, στον αντίποδα, τις μεγαλύτερες απώλειες σημείωσαν τα ΕΛΠΕ στο -3,04% και η Motor Oil στο -3,02% και ακολούθησε η ΔΕΗ με πτώση 2,59%. Ο τραπεζικός δείκτης υποχώρησε κατά 2,49% στις 552,86 μονάδες, με μόνο την Τράπεζα Πειραιώς να σημειώνει άνοδο στο +0,18%, ενώ απώλειες 3,67% κατέγραψε η Alpha Bank, στο -3,37% έκλεισε η Εθνική Τράπεζα και στο -1,64% η Eurobank.

Πάντως, το μπαράζ των θετικών εκθέσεων για τις ελληνικές τράπεζες συνεχίζεται, με τους διεθνείς οίκους να τοποθετούν πολύ υψηλότερα τις τιμές-στόχους για τις μετοχές τους σε σχέση με τα τρέχοντα επίπεδα στο ταμπλό. Επειτα από σχετικές εκθέσεις των Goldman Sachs και Morgan Stanley τις τελευταίες δύο εβδομάδες, οι J.P. Morgan και Wood έδωσαν τις δικές τους θετικές εκτιμήσεις για τον κλάδο. Μάλιστα εκτιμούν ότι οι μετοχές των τεσσάρων συστημικών τραπεζών έχουν περιθώριο ανόδου από 34% έως και 100% (σε σχέση με το κλείσιμο της Δευτέρας 12 Σεπτεμβρίου), ενώ οι αποτιμήσεις τους χαρακτηρίζονται ιδιαίτερα ελκυστικές σε σχέση με τις ευρωπαϊκές τράπεζες.

Ειδικότερα, η J.P. Morgan τοποθετεί την τιμή-στόχο για την Alpha Bank στο 1,40 ευρώ από 1,50 ευρώ πριν με περιθώριο ανόδου 48%, για τη Eurobank στο 1,50 ευρώ από 1,60 ευρώ πριν και περιθώριο ανόδου 62%, για την Εθνική Τράπεζα στα 4,50 ευρώ με περιθώριο ανόδου 34% και για την Τράπεζα Πειραιώς στα 2,20 ευρώ από 1,80 ευρώ πριν με περιθώριο ανόδου.

Η Wood εκτιμά για τη Eurobank τιμή-στόχο στο 1,4 ευρώ με περιθώριο ανόδου 53%, για την Εθνική Τράπεζα τιμήστόχο στα 4,7 ευρώ με περιθώριο ανόδου 41%, για την Alpha Bank στο 1,4 ευρώ με περιθώριο ανόδου 52% και για την Πειραιώς στα 2,2 ευρώ με περιθώριο ανόδου 98%.

Υποχώρηση των αγορών σε Ευρώπη και ΗΠΑ

Πτωτικά κινήθηκαν χθες οι δείκτες στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, ενώ τη Δευτέρα ο πανευρωπαϊκός STOXX 600 είχε φθάσει στα υψηλότερα επίπεδα 15νθημέρου. Σε υψηλά επίπεδα αντιστοίχως κινείτο και χθες, αλλά αυτό ανεκόπη μετά τις ειδήσεις για τον πληθωρισμό στις ΗΠΑ, ο οποίος αποδείχθηκε πιο ενισχυμένος από τις προβλέψεις. Κι αυτό έδωσε λαβή για στοιχήματα σχετικά με τη νομισματική πολιτική της χώρας. Δραστικά πτωτική πορεία λόγω πληθωρισμού ακολουθούσαν αργά χθες και πριν από το κλείσιμο της αμερικανικής αγοράς και οι δείκτες Dow Jones και S&P 500, εμφανίζοντας σημαντικές απώλειες κατά 2,68% και 2,92%, αντιστοίχως.

Οι κλάδοι οι οποίοι περισσότερο επηρεάζονται από την πορεία των επιτοκίων παρουσίασαν κάμψη χθες, όπως εκείνος της υψηλής τεχνολογίας κατά 3,2%, ενώ ακόμη μεγαλύτερη, της τάξεως του 3,9%, ήταν αυτή του κλάδου ακινήτων. Ο κλάδος της κοινής ωφέλειας, από τους τομείς της οικονομίας που θεωρείται πως αποτελούν ανάχωμα στην αυστηρότερη νομισματική πολιτική, ήταν και ο μοναδικός με κέρδη ανάμεσα στους μεγάλους υποκλάδους στη Γηραιά Ηπειρο. Στο Λονδίνο ο FTSE 100 έκλεισε στο -1,17%, στο -1,59% ο DAX στη Φρανκφούρτη, στο -1,39% ο CAC 40 στο Παρίσι, στο -1,36% ο FTSE MIB στο Μιλάνο και στο -1,59% ο IBEX στη Μαδρίτη. Ο DAX, με την κάμψη του χθες, εξάλειψε τα κέρδη που τον είχαν οδηγήσει στα σχεδόν υψηλότερα επίπεδά του τεσσάρων εβδομάδων κατά τις πρωινές συναλλαγές. Ο πληθωρισμός τον Αύγουστο στις Ηνωμένες Πολιτείες διαμορφώθηκε στο 8,3%, ενισχυμένος περισσότερο από όσο είχαν προβλέψει οι αναλυτές, προσφέροντας επιχειρήματα στην Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ για μια τρίτη αύξηση του κόστους δανεισμού κατά 75 μονάδες βάσης. «Η Fed είναι μεν η κεντρική τράπεζα των ΗΠΑ, αλλά και η κεντρική τράπεζα του κόσμου, και όταν περιστέλλει τη ρευστότητα αυτό επηρεάζει

Ισχυρή κάμψη σημείωσαν οι μετοχές των ευρωπαϊκών κλάδων υψηλής τεχνολογίας και ακινήτων.

την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων παντού», επισημαίνει ο Πάτρικ Αρμστρονγκ, διευθυντής επενδύσεων της Plurimi Wealth. «Οι μετοχές κλάδων εκτεθειμένων στις αυξήσεις επιτοκίων στην Ευρώπη, όπως της τεχνολογίας, δέχονται ισχυρό χτύπημα, μιας και πραγματικά οι κινήσεις αυτές αλλάζουν τις δυναμικές ανάπτυξης των αντίστοιχων εταιρειών». Χθες το ευρώ έναντι του δολαρίου υποχώρησε 1,2%, στο 1,0002 δολάριο.

REUTERS, BLOOMBERG

Λίγο πριν από το κλείσιμο της αμερικανικής αγοράς, οι δείκτες Dow Jones και S&P 500 εμφάνιζαν δραστικές απώλειες κατά 2,68% και 2,92% αντιστοίχως.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
3M COMPANY	122.59	-1.336
ALCOA CORP	50.964	-2.629
ALLEGHANY CRP	841.63	0.0452
ALTRIA GROUP	43.6461	-3.3309
AMAZON COM	129.25	-5.2767
AMER EXPRESS C	157.42	-3.0963
AMER INTL GROU	55.28	-2.2112
AMGEN	230.22	-3.1142
APPLE INC	155.82	-4.6564
BANK OF AMERIC	34.4309	-2.3791
BAXTER INTL IN	58.89	-1.4888
BOEING CO	150.6	-5.1159
BRISTOL MYERS	71.825	-0.7394
CAMPBELL SOUP	47.8472	-1.3663
CATERPILLAR IN	186.81	-2.9054
CIGNA CORP	290.24	-1.3293
CHEVRON	161.51	-0.6092
CISCO SYSTEMS	44.775	-3.5022
CITIGROUP	49.565	-2.5654
CERVECERIAS	10.975	-3.3891
COCA-COLA CO	61.2	-2.08
COLGATE PALMOL	76.52	-1.7715
DANAOS CORP	69.59	-1.8615
DIANA SHIPPING	5.06	1.8109
DOW INC	48.4306	-4.9075
DUPONT DE NMOU	57.64	-3.2074
ENTERGY CP	119.775	-1.8559
EXXON MOBIL	96.565	-1.0706
FEDEX CORP	207.51	-2.9602
FORD MOTOR CO	15.055	-3.121
INTL BUS MACHI	128.58	-1.5919
GENERAL DYNAMI	231.235	-1.786
GENERAL ELEC C	72.0211	-4.3798
GOLDM SACHS GR	331.12	-3.3452
HALLIBURTON CO	29.72	-1.8494
HARTFORD FINL	67.07	-1.0767
HP INC	27.25	-3.574
HOME DEPOT INC	282.697	-4.9886
INTEL CORP	29.8829	-5.314
JOHNSON JOHNSO	162.82	-1.7025
JPMORGAN CHASE	117.74	-2.3553
LAZARD	36.8	-4.3908
MCDONALD'S COR	256.65	-1.4287
MERCK & CO	87.29	-0.9868
MICROSOFT CP	255.8	-4.069
3M COMPANY	122.59	-1.336
MORGAN STANLEY	88.04	-2.3405
NIKE INC CL B	107.81	-4.0666
NORFOLK SOUTHE	246.28	-1.716
PFIZER INC	46.75	-2.1147
PROCTER & GAMB	139.745	-0.9603
ROCKWELL AUTOM	250.2	-2.6686
SCHLUMBERGER L	39.06	-2.7148
SOUTHERN	79.39	-0.9482
STEALTHGAS	3.07	-3.1546
TSAKOS ENERGY	18.61	1.6384
UNISYS CORP	8.93	-3.9785
UNITEDHEALTH G	516.81	-2.7181
US BANCORP	45.93	-3.4272
VERIZON COMMS	42.28	-1.1225
WALT DISNEY CO	113.45	-2.526
WELLS FARGO &	43.675	-4.0742
WALMART INC	136.79	-0.9271

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ANGLO AMERICAN	2998.9	-2.341
A.B.FOOD	1393.04167	-3.272
ADMIRAL GRP	2275.28846	-1.805
ASHTEAD GRP.	4392.4712	-2.961
ANTOFAGASTA	1211.68215	-0.452
AVIVA	441.675	-0.562
ASTRAZENECA	10337.166	-2.768
BABCOCK INTL	325.01	-0.185
BAE SYS.	788.14615	0.43
BARCLAYS	173.59525	-1.161
BR.AMER.TOB.	3507.6548	-0.399
BARRATT DEVEL.	429.2015	-3.827
BERKELEY GP.HL	3709.48913	-2.099
BR.LAND	409.7	-3.074
BUNZL	2906	-0.822
BP	459.84147	0.808
BURBERRY GRP	1789.35	0
BT GROUP	142.7357	-1.211
COCACOLA HBC A	2001.625	-1.2
CARNIVAL	790.37456	-2.203
CENTRICA	85.4988	-2.525
COMPASS GROUP	1931	0.104
CAPITA GROUP	26.1	-2.393
CRH	3201.19342	-2.216
DCC	5066	0.198
DIAGEO	3860.02241	-0.821
DIRECT LINE	216.444	-1.062
EXPERIAN	2785.2642	-2.287
EASYJET	363.1659	-3.096
FRESNILLO	774.09496	-2.1
GLENCORE	502.46773	-0.33
GSK	1379.15	-1.321
HIKMA	1303.07349	-3.761
HAMMERSON	21.82063	-4.32
HARGREAVES LS	883.62986	-2.537
HSBC HLDGS.UK	533.13142	-1.194
INTL CONSOL AI	108.36	-4.374
INTERCON. HOTE	4865.4638	-0.801
3I GRP.	1197.66667	-2.678
IMP.BRANDS	1945.5	-0.256
INTERTEK GROUP	4096	-0.391
ITV	66.71507	-0.629
JOHNSON MATTHE	2017.63462	-1.849
KINGFISHER	248.4441	-3.776
LAND SECS.	628.2	-2.697
LEGAL&GEN.	266.70079	-1.317
LLOYDS GRP.	46.92929	-1.054
MARKS & SP.	35	-3.788
MONDI	1494.5	-1.289
NATIONAL GRID	1079.98648	0.186
NEXT	6068	-3.892
PROVIDENT FIN.	185.8	-1.537
PRUDENTIAL	971.12	-1.762
PERSIMMON	1510.05155	-3.916
PEARSON	925.2388	0.217
RELX	2293.1914	-0.996
RIO TINTO	4908.9509	-0.718
ROYAL MAIL	265.1334	-1.606
ROLLS-ROYCE HL	80.26005	-2.975
SAINSBURY(J)	208.36842	-1.593
SCHRODERS	2665.03455	-2.784
SAGE GRP.	739.3269	-1.988
ST JAMESS PLAC	1127	-3.469
SMITHS GROUP	1572.45833	-0.762
SMITH&NEPHEW	1104.98256	-1.086
SSE	1805.125	-0.692
STAND.CHART.	612.19388	-2.392
SEVERN TRENT	2803	-0.783
TRAVIS PERKINS	876.625	-3.677
TESCO	247.43298	-3.082
TUI AG	133.4	-6.221
TAYLOR WIMPEY	110.03449	-3.615
UNILEVER	4029.3273	-0.075
UTD. UTILITIES	1076.68941	-0.603
VODAFONE GROUP	109.5403	-1.321
WPP	798.9279	-1.63
WHITBREAD	2725.795	-0.374

Zurich/Ζυρίχη

(Σε ελβ. Φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ABB LTD N	27.39	-1.86
RICHEMONT N	106.45	-1.62
GEBERIT N1	446.5	-3.46
NOVARTIS N	79.42	-0.9
ROCHE HOLDING	323.25	0.19
SGS N	2286	-1.04
SWATCH GROUP I	227.9	-1.47
ADECCO N	30.65	-2.98
JULIUS BAER N	48.4	-2.26
CS GROUP AG	5.148	-3.49
GIVAUDAN N	3023	-3.6
NESTLE SA	112.08	0.2
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	498	0.14
SWISS RE N	83.16	-0.38
UBS GROUP N	16.225	0.68
ZURICH INSURAN	431.1	0.98

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ADIDAS N	142.9	-6.32
ALLIANZ SE	174.48	-1.92
BASF SE	44.21	-0.71
BAY MOT WERKE	74.86	-0.92
BEIERSDORF	104.2	-0.75
BAYER N AG	53.86	-0.23
COMMERZBANK	7.636	-0.152
CONTINENTAL AG	57	-2.22
DEUTSCHE BANK	9.024	-0.192
DEUTSCHE POST	36.84	-0.675
DT BOERSE N	171.6	-0.4
DT LUFTHANSA A	6.322	-0.099
DT TELEKOM N	19.248	-0.134
E.ON SE NA	9.128	-0.032
FRESENIUS MEDI	34.7	0.03
FRESENIUS SE	26.06	-0.24
HEIDELBERGCEME	46.69	-1.98
HENKEL AG&CO V	63.34	0.26
INFINEON TECH	24.63	-1.3
K+S AG NA	22.32	-0.32
MERCK KGAA	173.05	-3.65
MUENCH. RUECK	267	1.7
RWE AG	42.81	1.2
THYSSENKRUPP A	6.174	-0.14
VOLKSWAGEN VZ	148.72	-3.28
VONOVIA SE	25.39	-1.33
SIEMENS N	104.56	-3.02
SAP SE	86.68	-1.12

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AALBERTS	36.79	-3.01
AEGON	4.653	-0.68
ABN AMRO BANK	10.32	-0.48
AKZO NOBEL	63.06	-2.41
ARCELORMITTAL	22.88	-3.42
ASML HOLDING	479.45	-4.07
BOSKALIS WESTM	33	0
GALAPAGOS	49.75	-3.1
HEINEKEN	93.42	-0.55
ING GROEP	9.57	0
KONINKLIJKE DS	124.7	-3.63
KPN KON	3.172	0.41
NN GROUP	41.58	-0.67
KONINKLIJKE DS	124.7	-3.63
IMCD	134.9	-2.84
RANDSTAD	48.7	-1.08
RELX	26.34	-1.13
UNIBAIL RODAM	51.43	-4.19
VOPAK	21.9	-2.19
WOLTERS KLUWER	101.95	-0.88

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
A2A SPA	1.11	1.14
ATLANTIA	22.81	22.83
AZIMUT HLDG	16.70	16.84
ENEL	4.95	5.00
EXOR	65.06	65.76
ENI	11.84	11.94
GENERALI ASS	15.19	15.46
GEOX	0.79	0.78
INTESA SANPAOL	1.8812	-0.78
MEDIOBANCA	8.46	8.46
RCS MEDIAGROUP	0.72	0.72
PRYSMIAN	32.03	33.33
SNAM	4.81	4.88
STMICROELEC.N.	35.69	36.92
TELECOM ITALIA	0.20	0.20
TENARIS	14.25	14.32
TERNA	7.16	7.29
UNICREDIT	10.604	-0.08

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AJINOMOTO	4018	0.8
ASAHI GROUP HL	4693	0.21
ASTELLAS PHARM	2029	0.12
BRIDGESTONE CO	5270	0.84
CANON INC	3317	-0.6
CASIO COMPUTER	1349	-0.44
CITIZEN WATCH	622	-1.43
CREDIT SAISON	1786	0
DAIWA SEC GROU	621.7	0.13
SUBARU	2580	-2.73
FUJIFILM HOLDI	7219	0.81
FUJITSU	16640	-0.12
HINO MOTORS	652	0.31
HITACHI	6986	-0.3
HONDA MOTOR	3653	-1.64
IHI	3710	-1.33
ISUZU MOTORS	1784	-0.39
KAWASAKI HVY I	2577	-0.19
KAJIMA CORP	1486	-0.27
KEIO	5540	1.28
KOBE STEEL	648	0.15
KONICA MINOLTA	491	0
JTEKT	1035	-0.67
MITSUB UFJ FG	727.5	0.3
MITSUBISHI COR	4429	0.29
MITSUBISHI ELE	1390	0
MITSUBISHI MOT	615	-1.91
NEC CORPORATIO	5100	0.2
NIKKON HLDG	2431	0.04
NIKON CORP	1500	-0.79
NIPPON SUISAN	4693	0.36
NISSAN MOTOR C	548.2	-0.85
NOMURA HOLDING	511.3	0.71
NISSAN CHEMICA	7150	-0.28
NIPPON PAPER I	885	
OBAYASHI CORP	979	0.51
ODAKYU ELEC RA	1916	1.59
OJI HOLDINGS	560	0.36
OSAKA GAS	2285	-0.91
RICOH CO LTD	1126	0.18
SECOM	8729	-0.67
SEVEN & I HLDG	5983	-0.66
SHARP CORP	969	-1.02
SHIMIZU CORP	770	0.52
SHISEIDO	5176	0.7
SONY GROUP COR	10765	0.05
SMFG	4323	-0.07
SUMITOMO CHEM	551	-0.36
SUZUKI	895	1.24
TAISEI CORP	4255	0
TDK CORPORATIO	5270	3.54
TOBU RAILWAY	3410	1.49
TOKIO MARINE H	7722	-0.52
TORAY INDUSTRI	787.3	-0.97
TREND MICRO	8730	0
TOPY INDS LTD	1438	1.41
TORAY INDUSTRI	787.3	-0.97
TOSHIBA CORP	5024	-0.46
TOYOBO	1116	0.63
TOYOTA MOTOR C	2067	-0.14
YAMAHA CORP	5410	0.37

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACCOR	24.32	-1.66
AIR LIQUIDE	124.72	-1.14
ALSTOM	21.00	-4.46
AXA	25.43	-0.37
BNP PARIBAS	50.29	-0.53
BOUYGUES	30.46	-0.16
CAPGEMINI	178.15	-2.54
CARREFOUR	16.92	0.24
CASINO GUICHAR	12.26	-5.98
CREDIT AGRICOL	9.70	-0.21
DANONE	51.52	-0.79
DASSAULT SYSTE	37.75	-4.31
EDF	11.98	0.04
L'OREAL	348.20	-1.19
L.V.M.H.	650.90	-1.21
LAGARDERE	15.63	-0.95
MICHELIN	24.18	-2.56
PERNOD RICARD	188.90	-1.07
KERING	523.10	-1.32
PUBLICIS GROUP	53.14	0.08
RENAULT	29.70	-3.07
SAINT-GOBAIN	41.77	-1.91
SANOFI	81.48	-1.15
SCHNEIDER ELEC	126.58	-2.33
SOCIETE GENERA	24.24	-0.31
SODEXO	81.58	0.02
TF1	6.42	-1.98
THALES	119.45	0.38
VEOLIA ENVIRON	23.11	-0.22

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACS CONS Y SER	23.04	-1.9991
AENA SME	119.75	-1.6023
ACERINOX	8.848	-3.7005
ACCIONA	202	0.5976
AMADEUS	51.44	-2.2053
BBVA	4.887	-1.3923
BANKINTER	5.672	-1.3908
CAIXABANK	3.415	-1.9805
DSTR INT ALIME	0.0137	2.2388
ENDESA	17.535	-1.1277
ENAGAS	17.55	-0.6791
FERROVIAL	25.45	-1.4712
FOMENTO DE CON	9.21	-1.3919
GRIFOLS	12.515	0.3609
IBERDROLA	10.815	0.0463
INT AIRLINES G	1.2465	-4.2627
INDRA SISTEMAS	8.05	-1.6494
INDITEX	21.95	-1.9214
MAPFRE	1.728	1.349
MERLIN PROP	9.06	-2.8939
ARCELORMITTAL	22.85	-3.4439
REPSOL	12.9	-1.9011
BCO DE SABADEL	0.7384	-3.2748
BANCO SANTANDE	2.575	-2.3882
SACYR	2.306	-2.2881
TELEFONICA	3.95	-0.328
MEDIASET ES CO	2.828	-3.0843
TECNICAS REUN	6.915	0.2174

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ			ΤΙΜΕΣ SPOT
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0175	ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,4736
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	144,50	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	5,1764
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,3200
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	24,551	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,0467
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4366	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	7,9855
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,86793	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	15099,17
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	396,83	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,4125
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,7050	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	80,5453
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9210	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1397,30
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,6108	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	20,1615
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9669	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,5869
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	140,10	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,6555
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	9,9988	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	57,665
ΚΟΥΝΑ ΚΡΟΑΤΙΑΣ	7,5255	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4186
ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ*	-	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	36,859
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	18,5640	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	17,3112

* Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατουσών συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφάσισε να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεωτέρας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2022	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	0,9934
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8428
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4381
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,5860

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	386,06	465,29
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	386,06	465,29
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	386,06	461,11

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	840,81	849,89	-9,08	-1,07%
FTSE/X.A. LARGE CAP	2.023,59	2.051,03	-27,44	-1,34%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	5.694,49	5.695,18	-0,69	-0,01%
FTSE/X.A.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	2.878,88	2.889,82	-10,94	-0,38%
ATHEX SELECT PLUS	2.961,49	2.961,81	-0,32	-0,01%
ATHEX SELECT	4.265,13	4.300,05	-34,92	-0,81%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	951,72	964,75	-13,03	-1,35%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.140,61	4.120,52	20,09	0,49%
FTSE/X.A. MID CAP	1.350,75	1.350,92	-0,17	-0,01%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.245,98	2.254,51	-8,53	-0,38%
FTSE/X.A. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	492,75	498,68	-5,93	-1,19%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.476,78	1.492,74	-15,96	-1,07%
FTSE/X.A. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	552,86	566,95	-14,09	-2,49%
FTSE/X.A. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.124,41	4.135,16	-10,75	-0,26%
FTSE/X.A. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	640,03	642,94	-2,91	-0,45%
FTSE/X.A. ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	3.057,35	3.057,35	0,00	0,00%
FTSE/X.A. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.524,59	3.503,26	21,33	0,61%
FTSE/X.A. ΕΜΠΟΡΙΟ	830,49	826,67	3,82	0,46%
FTSE/X.A. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.913,17	7.990,91	-77,74	-0,97%
FTSE/X.A. ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ	8.486,51	8.562,80	-76,29	-0,89%
FTSE/X.A. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	5.615,00	5.602,28	12,72	0,23%
FTSE/X.A. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΥΛΙΚΑ	2.965,97	2.991,22	-25,25	-0,84%
FTSE/X.A. ΕΝΕΡΓΕΙΑ	3.950,81	4.074,39	-123,58	-3,03%
FTSE/X.A. ΤΑΞΙΔΙΑ & ΑΝΑΨΥΧΗ	2.216,37	2.240,51	-24,14	-1,08%
FTSE/X.A. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	1.913,02	1.898,72	14,30	0,75%
FTSE/X.A. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.413,11	4.415,94	-2,83	-0,06%
FTSE/X.A. ΥΓΕΙΑ	353,23	357,76	-4,53	-1,27%
FTSE/X.A. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	3.961,92	4.023,51	-61,59	-1,53%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	18.391.812,81
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	7.235.654,07
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	4.706.883,57
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	4.642.061,93
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.564.375,83
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.424.308,38
ΔΙΥΛΙΔΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	3.124.874,91
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2.563.786,04
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.503.699,06
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	1.140.234,21
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	956.112,12
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	762.534,33
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	748.168,00
ΥΔΡΕΥΣΗ	574.618,91
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	501.990,08
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	297.967,57
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	247.460,94
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	243.487,89
ΚΑΠΝΟΣ	194.970,00
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	168.985,38
ΒΑΣΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ	165.298,71
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	164.524,53
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	149.372,49
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	132.644,45
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	131.662,06
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	131.537,73
ΥΛΙΚΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	63.006,19

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - ΛΑΠΠΑΣ (ΚΟ)	0,572	7,12%	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,029	-4,56%
ΑΒΕ Α.Ε. (ΚΟ)	0,568	6,77%	ΕΛΑΣΤΡΟΝ (ΚΟ)	2,070	-3,72%
EPSILON NET (ΚΟ)	5,760	6,27%	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	0,909	-3,67%
ΓΕΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΚΟ)	1,220	5,17%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3,237	-3,37%
ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	2,000	2,56%	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΟ)	2,140	-3,17%
BYTE COMPUTER (ΚΟ)	3,275	2,02%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΣΥΜ. (ΚΟ)	6,370	-3,04%
KPI - KPI (ΚΟ)	5,400	1,89%	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	16,680	-3,02%
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	1,368	1,63%	ΔΕΗ (ΚΟ)	5,270	-2,59%
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	15,500	1,31%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	3,965	-2,58%
ΟΛΘ (ΚΟ)	24,400	1,24%	CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	2,760	-2,13%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΟΤΕ (ΚΟ)	7.235.654,07	CPI (ΚΟ)	0,78%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	5.605.433,72	BYTE COMPUTER (ΚΟ)	0,36%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	5.041.566,17	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	0,31%
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	4.642.061,93	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	0,25%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	4.582.808,35	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	0,25%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	4.181.487,20	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,23%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	3.537.698,33	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,22%
JUMBO (ΚΟ)	3.424.308,38	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,20%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	3.137.570,51	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	0,20%
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΣΥΜ. (ΚΟ)	3.124.874,91	ΓΕΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΚΟ)	0,19%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

		Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ	(ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	3,38	0
TITC	(TITAN)	11,42	-0,7
EEE	(COCA COLA HBC)	22,69	-0,92
ΟΤΕ	(ΟΤΕ)	15,8	-0,06
ΑΡΑΙΓ	(AEGEAN AIRLINES)	4,945	-0,6
ΤΕΝΕΡΓ	(ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	17	-1,05
ΑΔΜΗΕ	(ΑΔΜΗΕ)	1,8	-0,88
ΣΑΡ	(ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	6,08	0,16
ΕΛΛΑΚΤΩΡ	(ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	1,738	-0,11
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	(ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	9,6	-1,23
ΜΥΤΙΛ	(ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	14,84	0,95
ΛΑΜΔΑ	(LAMDA DEVELOPMENT)	5,965	-0,25
ΕΛΧΑ	(ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	1,368	1,63
ΑΛΦΑ	(ALPHA BANK)	0,9092	-3,67
ΜΠΕΛΑ	(JUMBO)	13,74	-1,15
ΕΤΕ	(ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	3,237	-3,37
ΠΕΙΡ	(ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	1,102	0,18
ΕΥΡΩΒ	(EUROBANK)	0,9096	-1,64
ΕΛΠΕ	(ΕΛΠΕ)	6,37	-3,04
ΚΟΥΕΣ	(QUEST)	4,18	0,36
ΕΥΔΑΠ	(ΕΥΔΑΠ)	7,66	1,06
ΟΠΑΠ	(ΟΠΑΠ)	13,3	-1,12
ΜΟΗ	(MOTOR OIL)	16,68	-3,02
ΔΕΗ	(ΔΕΗ)	5,27	-2,59
ΟΛΠ	(ΟΛΠ)	14,98	0

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	381	2.010	4.053
FTSE/X.A. Τράπεζες	0	0	0
FTSE/X.A. Large Cap	381	2.010	4.053
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	3.573	120.801	259.894
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	59	1.176	5.368
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	624	32.528	73.347
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	67	569	544
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	53	1.560	6.365
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	15	209	649
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	240	20.705	18.815
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	15	109	121
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	31	257	1.586
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	124	6.755	7.535
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	56	424	1.041
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	75	308	1.045
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	31	1.541	3.758
JUMBO (ΚΟ)	35	316	800
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	72	327	4.425
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	11	1.618	25.933
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	58	173	228
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	210	1.728	3.471
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	480	9.784	18.104
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	39	163	965
ΟΤΕ (ΚΟ)	81	914	2.190
ΟΛΠ (ΚΟ)	27	213	718
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	533	25.187	43.796
ΔΕΗ (ΚΟ)	393	10.673	24.957
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	96	1.463	7.118
TITAN CEMENT (ΚΑ)	66	138	1.054
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	82	1.963	5.961
Δικαιώματα σε Δείκτες	17	132	1.823
FTSE/X.A. Large Cap	17	132	1.823
Δικαιώματα σε Μετοχές	3	20	1.220
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	693
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	2	10	156
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	71
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	5
ΔΕΗ (ΚΟ)	1	10	295
Συνολική Δραστηριότητα	3.974	122.963	266.990

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 13 Σεπτεμβρίου 2022

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,9140	0,9300	0,9227	-0,5770	7.213	0,9200	0,9300	0,9260	-0,43
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1,3200	1,3600	1,3435	0,3510	141.109	1,3200	1,3500	1,3450	0,00
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0,3920	0,3920	0,3920	-0,8010	526	0,3920	0,4040	0,3920	-2,00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1200		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0700	0,0730	0,0708	0,0760	2.581	0,0700	0,0730	0,0700	0,00
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD	0,0830	0,0830	0,0830	-0,7170	1.400	0,0000	0,0940	0,0830	-9,78
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,7100	1,7200	1,7194	0,9350	15.305	1,7100	1,7200	1,7200	0,58
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,6000	1,6200	1,6018	-1,8180	6.000	1,6000	1,6200	1,6000	-1,23
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0505	0,0000		
MINE	MINERVA ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0,0140	0,0155	0,0155	0,0000	10.003	0,0140	0,0170	0,0140	-9,68
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0220		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0425	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3400	0,0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)	0,0630	0,0670	0,0631	0,0310	7.500	0,0000	0,0660	0,0670	-4,29
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0390		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0030	0,0035		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0005		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD						0,1910	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,0315		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "						0,0000	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD	0,0165	0,0165	0,0165	-0,1220	750	0,0170	0,0195	0,0165	-8,33
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,0760	0,0890	0,0763	-0,3320	4.600	0,0000	0,0890	0,0890	-6,32
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0420	0,0000		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,7700	0,7950		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						1,9800	2,0000		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0565	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0475		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0295		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,9100	1,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,6500	0,6500	0,6500	0,5930	7.500	0,6400	0,6600	0,6500	0,78
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,0000	0,3960		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	2,5800	2,6000	2,5892	2,5670	5.000	2,5400	2,6000	2,5800	0,00
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΚΕΟ	KEO PLC	1,4000	1,4000	1,4000	4,8490	510	1,4000	1,4100	1,4000	0,72
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						0,1620	0,0000		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,7900	0,8800		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,2440	0,0000		
Τεχνολογία										
NETIN	NET INFO PLC						0,0000	1,1000		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0,0000	0,0900		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,2840	0,3180		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0,0550	0,0550	0,0550	0,1000	3.612	0,0560	0,0000	0,0550	1,85
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,2420		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,0700	1,0700	1,0700	0,1470	7.468	1,0600	1,0700	1,0700	0,94
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,2300		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (ΑΝ, Σ)						0,0020	0,0000		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
IOAN	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΛΗΟ24	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ομόλογα)						0,0000	0,0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						57,6000	61,0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2						60,5000	61,4800		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομόλογα) (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.
Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγοι μη πλήρους συμμόρφωσης τους με τη νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εγγυήσεων προς τους επενδυτές.
Αγορά ειδικών χαρακτηριστικών: ταξινομούνται εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευσιμότητας ή της χρηματιστηριακής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετοχές τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων ή (γ) i. για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επίκειται αντίστροφη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επενδυτικοί οργανισμοί και επιζητούν την απαλλαγή τους από περιορισμό αναφορικά προς τις υποχρεώσεις τους.

NBG Securities

Μια πρώην χρήστρια συνειδητοποίησε ότι πριν καταργήσει την εφαρμογή ένιωθε διαρκώς θυμό και φθόνο για την ευτυχία των άλλων, ενώ η διαρκής αίσθηση αναμονής για τη «γνωριμία της ζωής της» ήταν επώδυνη και ψυχικά επιβαρυντική.

Ψυχολογική βλάβη από εφαρμογές γνωριμιών

Της **ΚΑΘΡΙΝ ΠΙΡΣΟΝ**

Την αγάπη της στις εφαρμογές γνωριμιών Tinder ξεπέρασε η 28χρονη Αμπι ύστερα από οκτώ χρόνια, χωρίς να έχει συνάψει μακροπρόθεσμη σχέση με κάποιον από τους άνδρες που γνώρισε. Πέρα από την απογοήτευση και την πλήξη, η Αμπι είχε τουλάχιστον μία δυσάρεστη εμπειρία, όταν κάποιο από τα «ταίρια» της άρχισε να την παρενοχλεί, ενώ αποκαλύπτει επίσης ότι πολλοί άνδρες-ταίρια είχαν την εντύπωση ότι θα κάνουν έρωτα μαζί της ασκώντας πίεση.

Ερευνα του 2020 έδειξε ότι 37% όσων γνωρίζουν ερωτικούς συντρόφους μέσω Διαδικτύου ανέφεραν ότι συνέχισαν να δέχονται ενοχλήσεις από πρώην ραντεβού, παρότι είχαν δηλώσει ότι έπαψαν να ενδιαφέρονται, και 35% έλαβαν μηνύματα ή εικόνες με άσεμνο περιεχόμενο, παρότι δεν είχαν ζητήσει τίποτα τέτοιο. Η πλατφόρμα Tinder έκλεισε τα δέκα χρόνια της τον Σεπτέμβριο. Οπως και η Αμπι, πολλοί τακτικοί χρήστες λένε ότι τα χρόνια αναζήτησης ανάμεσα στα προφίλ πιθανών συντρόφων τούς έχουν εξαντλήσει, κάνοντάς τους κυνικούς. Για πολλούς, η μόνη λύση ήταν να δώσουν τέλος σε αυτόν τον εθισμό τους. Η έρευνα έδειξε, όμως, ότι το 12% των Αμερικανών παντρεύτηκαν ή συγκατοικούν με άνθρωπο τον οποίο γνώρισαν στο Διαδίκτυο, ενώ το 57% από αυτούς δηλώνει ότι η εμπειρία τους με διαδικτυακές πλατφόρμες γνωριμιών υπήρξε σε γενικές γραμμές θετική. «Υστερα από μία δεκαετία ατελέσφορης αναζήτησης άρχισα να αναρωτιέμαι αν όλος αυτός ο χρόνος, ο κόπος και τα χρήματα μου προσέφεραν κάτι. Οταν απογοητεύεσαι συστηματικά από ένα χώρο, που σου έχει εμφανισθεί σαν μονοπάτι προς την ευτυχία, πολλοί αρχίζουν να αναρωτιούνται αν αυτό πλήττει την ψυχική τους υγεία», λέει η 40χρονη Σάνι Σίλβερ. Η Σίλβερ αποφάσισε τελικά ότι αυτές οι εφαρμογές δεν άξιζαν τον χρόνο, το χρήμα και την ενέργεια που τους είχε αφιερώσει, για να αποφασίσει τον Ιανουάριο του 2019 να τις σβήσει οριστικά. Η βελτίωση στη διάθεσή της ήταν άμεση και βαθιά. Πριν σβήσει τις εφαρμογές γνωριμιών, η Σίλβερ περνούσε σεκεδόν όλο τον ελεύθερο χρόνο της σε αυτές. Αφού τις κατήργησε, συνειδητοποίησε ότι πριν ένιωθε διαρκώς θυμό και φθόνο για την ευτυχία των άλλων, ενώ η διαρκής αίσθηση αναμονής για τη «γνωριμία της ζωής της» ήταν επώδυνη και ψυχικά επιβαρυντική.

«Εγινα κυνικός»

«Με αυτές τις εφαρμογές πέρασα μια περίοδο συνεχούς χρήσης, προτού απογοητευθώ και γίνω κυνικός. Η ψυχική μου υγεία αποσαθρωνόταν αργά, αλλά σταθερά, πριν πάψω να τις χρησιμοποιώ», λέει ο 35χρονος Εσι Νοφ, που ήταν χρήστης εφαρμογών γνωριμιών για ομοφυλόφιλους άνδρες για δέκα και πλέον χρόνια.

Οι μαθησιακές επιπτώσεις της πανδημίας

Κάθε εβδομάδα εκτός σχολείου σήμαινε καθυστέρηση στην κάλυψη της ύλης

Της **ΣΑΡΑ ΜΕΡΒΟΣ**

Τις δεινές επιπτώσεις της πανδημίας στους Αμερικανούς μαθητές αποκαλύπτει έκθεση, με τις επιδόσεις των εννιάχρονων σε μαθηματικά και ανάγνωση να έχουν υποχωρήσει δραματικά. Φέτος, για πρώτη φορά μετά τη δεκαετία του 1970, εννιάχρονοι μαθητές έχασαν έδαφος στα μαθηματικά και στην ανάγνωση. Παρότι η υποχώρηση αυτή αφορά σχεδόν όλες τις φυλές και τα εισοδήματα, το φαινόμενο είναι οξύτερο για τους πιο αδύναμους μαθητές. «Το εύρος της υποχώρησης με εκπλήσσει. Οι μαθητές στις τελευταίες θέσεις της γνωσιολογικής κατάταξης καταγράφουν τα μεγαλύτερα προβλήματα», σχολιάζει στέλεχος της διεύθυνσης στατιστικής του εθνικού κέντρου εκπαίδευσης. Στο τεστ υποβλήθηκαν πέρυσι 14.800 μαθητές, το σκορ των οποίων συγκρίθηκε με εκείνο μαθητών λίγο πριν από το ξέσπασμα της πανδημίας, το 2020.

Δραματικές οι επιπτώσεις της διακοπής λειτουργίας σχολείων για μαθητές δημοτικού χαμηλόμισθων οικογενειών.

Στα μαθηματικά, οι Αφροαμερικανοί μαθητές είχαν χάσει 13 πόντους, ενώ οι λευκοί συμμαθητές τους είχαν χάσει μόλις πέντε. Ερευνες έχουν πιστοποιήσει τις δραματικές επιπτώσεις που έχει η διακοπή λειτουργίας σχολείων για μαθητές χαμηλόμισθων οικογενειών και μέλη μειονοτήτων. Η υποχώρηση στη βαθμολογία των τεστ σημαίνει ότι, ενώ πολλά εννιάχρονα μπορούν να κατανοήσουν γραπτό κείμενο, πολύ λιγότερα είναι ικανά να αντιληφθούν την ψυχική κατάσταση χαρακτήρα μυθιστορήματος που μόλις διάβασαν. Στα μαθηματικά, οι μαθητές μπορούν να κάνουν απλούς υπολογισμούς, αλλά λίγοι είναι ικανοί να ολοκληρώσουν πρόσθεση δεκαδικών.

Το εθνικό τεστ προόδου θεωρείται ως η πλέον αξιόπιστη πηγή παρακολούθησης της σχολικής εξέλιξης. «Το τεστ αυτό είναι το μόνο ικανό να κινητοποιήσει τις κατά τόπους εκπαιδευτικές αρχές προκειμένου να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα», λέει ο Αντριου Χο, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ και ειδικός των τεστ. Σε βάθος χρόνου, οι επιδόσεις στα τεστ ανάγνωσης και μαθηματικών εμφανίζουν σταθερή βελτίωση από τη δεκαετία του 1970 μέχρι σήμερα. Την τελευταία δεκαετία, όμως, τα σκορ εμφανίζουν στασιμότητα.

Η πανδημία και η διακοπή λειτουργίας σχολείων σε όλες τις ΗΠΑ εμπόδισε την κάλυψη του εκπαιδευτικού προγράμματος. Ο δρ Χο εκτιμά ότι κάθε εβδομάδα εκτός σχολείου στερεί από κάθε μαθητή γνώσεις που θα απαιτήσουν μήνες να αναπληρωθούν. «Δεν υπάρχει πια χρόνος για αντιπαράθεση, βιτριολικές ανταλλαγές και αλληλοκατηγορίες. Ολοι πρέπει να αντιμετωπίσουν το ζήτημα ως επείγουσα κρίση», σημειώνει η πρώην επικεφαλής των δημόσιων σχολείων του Σικάγου, Τζάνις Τζάκσον.

Φέτος, για πρώτη φορά μετά τη δεκαετία του 1970, εννιάχρονοι μαθητές έχασαν έδαφος στα μαθηματικά και στην ανάγνωση.

Με κενά ασφαλείας ένα στα τρία προϊόντα

Παιδικά παιχνίδια με μπαταρια, κούνιες για μωρά, ηλεκτρονικά τσιγάρα δεν πληρούσαν τις αναγκαίες ευρωπαϊκές προδιαγραφές

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΕΛΑΦΡΟΥ**

Ψηφιακές κερκόπορτες και σημαντικά κενά όσον αφορά την ασφάλεια των προϊόντων αναδεικνύονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς αναπτύσσεται ένα περιβάλλον ευρύτατης διακίνησης των προϊόντων μεταξύ διαφορετικών χωρών και μεγάλης αύξησης των ηλεκτρονικών αγορών απευθείας από τους καταναλωτές, από ηλεκτρονικά καταστήματα με έδρα την Ευρωπαϊκή Ενωση είτε εκτός Ε.Ε. Πάνω από το ένα τρίτο των 627 προϊόντων, από συγκεκριμένες ευαίσθητες κατηγορίες (από παιδικά παιχνίδια και κούνιες μέχρι μέσα προστασίας και ηλεκτρονικά τσιγάρα), που εξετάστηκαν μέσω του προγράμματος «Συντονισμενες δρασεις για την ασφαλεια προιοντων» (CASP) για το προηγούμενο έτος, βρέθηκε πως δεν πληρούσε τις αναγκαιες ευρωπαϊκές προδιαγραφές ασφαλείας! Μάλιστα, από τα 233 δείγματα που βρέθηκαν με ένα ή περισσότερα προβλήματα, σε 130 η επικινδυνότητα από τη χρήση τους εκτιμήθηκε ως σοβαρή (89) ή υψηλή (31). Ακόμα μεγαλύτερο είναι το πρόβλημα στα προϊόντα που παραγγέλνονται από τους καταναλωτές απευθείας από ιστοσελίδες εκτός Ε.Ε. Σε αυτή την κατηγορία, το 84% των δειγμάτων δεν ικανοποιούσαν μία ή περισσότερες από τις προδιαγραφές ασφαλείας. Οσο κι αν ο χαρακτήρας του συγκεκριμένου προγράμματος είναι δειγματοληπτικός και αφορά τις χώρες της Ε.Ε. και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, τα ευρήματα καταγράφουν ανησυχητικές τάσεις.

Μια πρώτη κατηγορία που ελέγχθηκε ήταν παιχνιδια απο ηλεκτρονικα καταστηματα εκτος Ε.Ε., δηλαδή παιχνίδια που μπορεί κάποιος να αγοράσει ηλεκτρονικά από ιστότοπο που δεν εδρεύει σε ευρωπαϊκή χώρα. Σε αυτή την κατηγορία τα αποτελέσματα ήταν απογοητευτικά, καθώς μόλις 15 από τα 92 προϊόντα που εξετάστηκαν πληρούσαν τις ευρωπαϊκές υποχρεώσεις ασφαλείας! Ο έλεγχος αφορούσε κυρίως πλαστικά παι-

Εξετάστηκαν μέσω του προγράμματος «Συντονισμένες δράσεις για την ασφάλεια προϊόντων» (CASP) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

χνίδια, ενώ εξεταζόταν και η τήρηση του κανονισμού REACH για τις τοξικές χημικές ουσίες. Στις μηχανικες δοκιμες ο αριθμος δειγματων που δεν πληρουσαν τις απαιτησεις ηταν μεγαλυτερος (84%) συγκριτικα με τις χημικες δοκιμες (21%), όπου το κύριο ζήτημα ήταν η παρουσία φθαλικών ενώσεων. Σχεδόν όλα τα δείγματα δεν είχαν με τον σωστό τρόπο τις προειδοποιησεις, τις σημανσεις και τις οδηγιες, ενώ το 61% των δειγματων δεν ειχε σημανση CE η αυτή ηταν εσφαλμενη.

Η δεύτερη κατηγορία αφορούσε παιχνιδια που εχουν τουλαχιστον μια λειτουργια η οποία εξαρταται απο τον ηλεκτρισμο, όπως παιχνίδια με μπαταρια, ηλεκτρικα παιχνιδια με επιβαινοντα χειριστη, παιχνιδια με λειζερ/αλλα φωτα, παιχνιδια τηλεχειρισμου. Σε αυτή την κατηγορία 33 δείγματα βρέθηκαν με προβλήματα ασφαλείας, ενώ 97 ήταν εντάξει. Ιδιαίτερο πρόβλημα καταγράφηκε στα παιχνίδια με μπαταρία (στο 43%) όσον αφορά την παρουσία των επικινδυνων ουσιών μόλυβδου και καδμίου.

Βρεφικά είδη

Η τρίτη κατηγορία περιελάβανε τα βρεφικά ριλάξ και τις κούρνιες για μωρά. Συνολικά 54 από τα 105 δείγματα (51%) που υποβληθήκαν σε δοκιμές από το εργαστήριο πληρούσαν τις απαιτήσεις. Τα υπόλοιπα 51 δείγματα (49%) παρουσίαζαν τουλάχιστον μία αστοχία. Το ποσοστό αποτυχίας ήταν πολύ υψηλότερο στις κούνιες για μωρά (68%) απ' ό,τι στα βρεφικά ριλάξ (38%) και αφορούσε κυρίως τον κίνδυνο πτώσης των παιδιών ή πρόκλησης άλλων τραυματισμών.

Επίσης, στο μικροσκόπιο του CASP μπήκαν οι συσκευές ηλεκτρονικού τσιγάρου και τα ηλεκτρονικά υγρά με ή χωρίς νικοτίνη (τέταρτη κατηγορία). Εξετάστηκαν η χημική σύνθεση του ηλεκτρονικού υγρού, συμπεριλαμβανομένης της περιεκτικότητας σε νικοτίνη, η λειτουργικότητα και η λειτουργική ασφάλεια των συσκευών κ.ά. Από τα 169 δείγματα που εξετάστηκαν, τα 137 (81%) πληρούσαν τις απαιτήσεις. Περισσότερα προβλήματα παρουσιάζονταν στις συσκευές ηλεκτρονικού τσιγάρου (60% με κάποιο πρόβλημα) και πολύ λιγότερο στα ηλεκτρονικά υγρά (8%), όπου σε κάποια εντοπίστηκε διακετύλιο (πρόσθετο τροφίμων), ενώ σε δύο ανιχνεύτηκαν αλδεΰδες ουσίες, που θεωρούνται τοξικές. Σε ποσοστό 54% τα προϊόντα είχαν εσφαλμένες η ελλιπείς σημάνσεις και οδηγίες. Τέλος, εξετάστηκαν 131 δείγματα από μέσα ατομικής προστασίας, και πιο συγκεκριμένα κράνη για ποδηλάτες και για χρήστες τροχοσανιδων η τροχοπέδιλων, παιδικά κρανη για ψυχαγωγικές δραστηριότητες, αξεσουάρ και ρούχα υψηλής ορατότητας για μη επαγγελματική χρήση. Τα 91 δείγματα πληρούσαν το σύνολο των προδιαγραφών, ενώ 40 (31%) παρουσίαζαν κάποιο έλλειμμα, κυρίως από τα ρούχα υψηλής ορατότητας (61%). Τα δείγματα παιδικών κρανών για δραστηριότητες ήταν όλα εντάξει, ενώ ένα στα πέντε από τα κράνη για ποδήλατο και σκέιτ είχε ελλείψεις.

Λήψη μέτρων

Στο πλαίσιο του προγράμματος ελήφθησαν μέτρα απόσυρσης ή ανάκλησης των προβληματικών προϊόντων, κατάργησης της καταχώρισης στην ηλεκτρονική πλατφόρμα/ηλεκτρονικό κατάστημα, και υπήρξε αίτημα προς την υπεύθυνη εταιρεία για βελτιώσεις με τις ανάλογες προειδοποιήσεις.

Το σίγουρο είναι πως η προσπάθεια για τη διασφάλιση ποιότητας των προϊόντων δεν μπορεί να είναι δειγματοληπτική, αλλά πρέπει να γενικευθεί και να αναβαθμιστεί.

Εντόπισαν «ακατάλληλα» προϊόντα στην ευρωπαϊκή αγορά

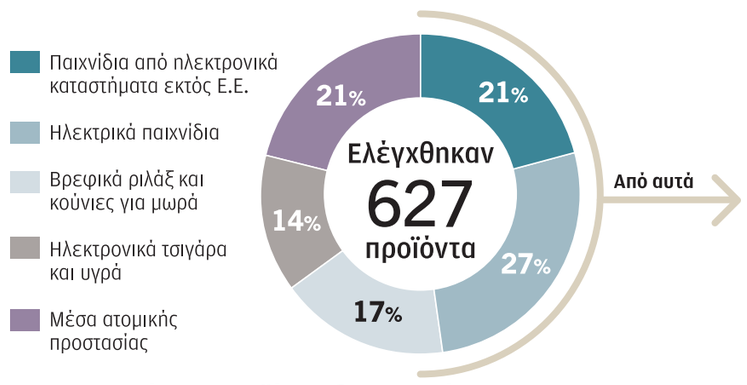

Συνολικά 233 προϊόντα δεν τηρούσαν στον έναν ή τον άλλον βαθμό τις ευρωπαϊκές απαιτήσεις ασφαλείας

ΠΗΓΗ: Συντονισμένες δράσεις για την ασφάλεια προϊόντων (CASP) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ

- **12** ανακλήσεις προϊόντος από τους τελικούς χρήστες
- **66** αποσύρσεις προϊόντος από την αγορά
- **4** απαγορεύσεις πώλησης προϊόντος
- **1** καταστροφή προϊόντος
- **81** καταργήσεις της καταχώρισης των προϊόντων από την πλατφόρμα/ηλεκτρονικό κατάστημα
- **4** προσωρινές απαγορεύσεις της προμήθειας των προϊόντων
- **19** αιτήματα για αλλαγή/βελτίωση του προϊόντος

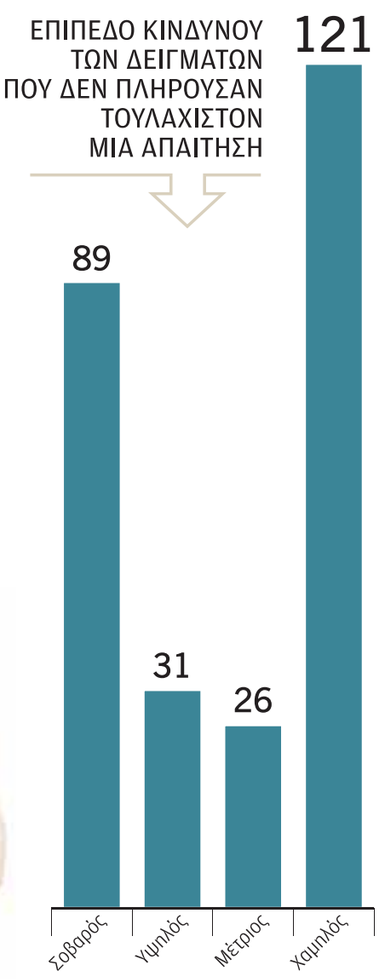

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Πρόκληση οι έλεγχοι στις ηλεκτρονικές αγορές από τρίτες χώρες

Σε δοκιμή 250 προϊόντων που αγοράστηκαν από διαδικτυακές αγορές, τα δύο τρίτα απέτυχαν σε δοκιμές ασφαλείας. Πρόκειται για καταγγελία της BEUC, της Ευρωπαϊκής Οργάνωσης Καταναλωτών, η οποία κάνει λόγο για μια σειρά προβληματικών προϊόντων προερχόμενων από χώρες εκτός Ε.Ε. Μεταξύ αυτών, όπως έχει επισημανθεί από ενώσεις καταναλωτών, συναγερμοί καπνού που δεν ανιχνεύουν τον... καπνό, κάμερες ασφαλείας που μπορούν εύκολα να χακαριστούν, καλλυντικά που περιέχουν ανεπιθύμητες χημικές ουσίες και κοσμήματα με βαρέα μέταλλα, όπως μόλυβδο ή κάδμιο. «Ένα βραχιόλι υπερέβη το νόμιμο όριο για το κάδμιο –μια γνωστή χημική ουσία που προκαλεί καρκίνο– σχεδόν 4.000 φορές», αναφέρει χαρακτηριστικά η BEUC.

Ολα αυτά έχουν ιδιαίτερη σημασία καθώς σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ενωσης, έπειτα από συμφωνία Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, ξεκινούν ά-

μεσα οι διαπραγματεύσεις για την πρόταση γενικού κανονισμού σχετικά με την ασφάλεια των προϊόντων, που θα αντικαταστήσει την ισχύουσα οδηγία, η οποία σε πολλές πλευρές θεωρείται ξεπερασμένη. Σε αυτή τη διαδικασία επιχειρούν να παρέμβουν οι ενώσεις καταναλωτών.

Μια σημαντική πλευρά του όλου θέματος αφορά τα τελωνεία, τα οποία τα τελευταία χρόνια αντιμετωπίζουν πολύ μεγάλες προκλήσεις. Είναι ενδεικτικό πως ανατέθηκε από τα όργανα της Ε.Ε. σε ομάδα εμπειρογνωμόνων να συντάξουν έκθεση για την αναγκαία τελωνειακή μεταρρύθμιση. «Οποιαδήποτε επίσκεψη σε τελωνειακούς χώρους, σε αεροδρόμια ή λιμάνια δίνει μια καθαρή εικόνα των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι τελωνειακοί υπάλληλοι, με κυριότερη το διεθνές ηλεκτρονικό εμπόριο», αναφέρεται. Στα τελωνεία υπάρχει μεγάλη αύξηση των μικρών δεμάτων ηλεκτρονικού εμπορίου, τα οποία δεν μπορούν να ε-

λεγχθούν, ενώ η κύρια κατεύθυνση των τελωνειακών υπαλλήλων είναι ο έλεγχος συμμόρφωσης με τις φορολογικές υποχρεώσεις. Επίσης καταγράφεται έλλειψη κοινής εφαρμογής των κανόνων και συνεργασίας μεταξύ των κρατών-μελών της Ε.Ε. «Η πιθανότητα οι μικρές αποστολές να περιέχουν μη συμμορφούμενα ή επικίνδυνα εμπορεύματα είναι πολύ μεγάλη. Δεν είναι μόνον ότι ο έλεγχος κάθε δέματος είναι αδύνατος. Είναι ότι ακόμη και ο έλεγχος όλων εκείνων που ενδέχεται να παρουσιάζουν κίνδυνο δεν είναι διαχειρίσιμος», επισημαίνει η BEUC.

Αναβάθμιση προστασίας

Αναβάθμιση της προστασίας των καταναλωτών επιβάλλεται και στον ψηφιακό χώρο, που γίνεται ολοένα και περισσότερο χώρος αγορών. Οι καταναλωτικές οργανώσεις υπογραμμίζουν τη σημασία των νέων κανόνων, που ισχύουν για τις ψηφιακές υπηρεσίες (Digital Services Act/DSA) και αγορές (Digital Markets Act/DMA) και τις οποίες το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε στις 5 Ιουλίου 2022. Το τι θα γίνει στην πράξη βεβαίως είναι αυτό που θα το κρίνει. Οι καταναλωτές, μέσα στο σύγχρονο ψηφιακό περιβάλλον, συχνά αισθάνονται απροστάτευτοι και χωρίς ενημέρωση. Η προσοχή τους πρέπει να είναι αυξημένη, ενώ καλό είναι να αξιοποιούν όλα τα διαθέσιμα εργαλεία ελέγχου. Ενα από αυτά είναι το «Safety Gate», η πύλη ασφαλείας, όπου αναρτώνται έγκαιρες προειδοποιήσεις από Αρχές μελών της Ε.Ε. για επικίνδυνα μη βρώσιμα προϊόντα. Η πύλη υπάρχει και στα ελληνικά, ενώ διατίθεται ενημέρωση και για προϊόντα που κυκλοφορούν στην Ελλάδα. Επίσης υπάρχει το Εθνικό Σημείο Επαφής για τα Προϊόντα (https://pcp.ggb.gr/), με ευθύνη της Διεύθυνσης Πολιτικής Ποιότητας της Γ.Γ. Βιομηχανίας του υπ. Ανάπτυξης, όπου παρέχονται πληροφορίες για τη νομοθεσία σχετικά με τα προϊόντα, τα διαθέσιμα μέσα έννομης προστασίας και τις σχετικές διαδικασίες. Σύμφωνα με τη σχετική ιστοσελίδα, η υπηρεσία απαντάει εντός 15 εργάσιμων ημερών από τη λήψη του αιτήματος, χωρίς χρέωση τέλους για τις πληροφορίες που παρέχει.

Μέτρα προτείνει η ΕΚΠΟΙΖΩ

«Οι Ευρωπαϊκές Ενώσεις Καταναλωτών προτείνουμε μια σειρά παρεμβάσεων για να ενισχυθεί η ασφάλεια των προϊόντων», λέει στην «Κ» η Βίκυ Τζέγκα, νομική εκπρόσωπος της ΕΚΠΟΙΖΩ: «Καθιέρωση διαφάνειας αναφορικά με τις εταιρείες που έχει επιβληθεί πρόστιμο για παραβάσεις ασφάλειας και σαφούς πλαισίου λογοδοσίας για τις διαδικτυακές πλατφόρμες, οι οποίες θα πρέπει να ευθύνονται απεριορίστως και εις ολόκληρον για τυχόν ζημίες κατά την εκτέλεση της σύμβασης. Διενέργεια δειγματοληπτικών δοκιμών προϊόντων από τους εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους. Υιοθέτηση ενιαίου χρονοδιαγράμματος ως προς την απόσυρση επικίνδυνων και μη συμμορφούμενων προϊόντων. Ταχύτερη και αποτελεσματικότερη έννομη προστασία, όπως και επιβολή των κανόνων. Εξοικονόμηση πόρων των δημόσιων αρμόδιων εθνικών αρχών από οικονομικής και υλικοτεχνικής άποψης για την καλύτερη προστασία των καταναλωτών. Εκσυγχρονισμό της τελωνειακής ένωσης ως προϋπόθεση για την επίτευξη διαμόρφωσης κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας της Ε.Ε. Βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των τελωνείων και άλλων εθνικών/ευρωπαϊκών φορέων. Την καλύτερη δυνατή παρακολούθηση, επικαιροποίηση και χρήση από τις αρμόδιες εθνικές αρχές της πύλης για την ασφάλεια των προϊόντων που δηλώθηκαν ως επικίνδυνα στο σύστημα ταχείας προειδοποίησης της Ε.Ε. (Safety Gate). Τέλος, στο πλαίσιο της αρχής της προφύλαξης θα πρέπει να υιοθετηθούν κατάλληλα προστατευτικά μέτρα και αυστηροί κανόνες για τη διάθεση μη επικίνδυνων προϊόντων στην αγορά».

Χορτοφαγία και κάταγμα ισχίου σε μεγαλύτερη ηλικία

Οι γυναίκες που ακολουθούν χορτοφαγική διατροφή διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο να υποστούν κάταγμα του ισχίου όταν φθάσουν σε μεγαλύτερη ηλικία, συγκριτικά με όσες καταναλώνουν και κρέας. Αυτό είναι το συμπέρασμα μελέτης του Πανεπιστημίου Λιντς, η οποία δημοσιεύθηκε στην επιθεώρηση BMC.

Για να εξαγάγουν συμπεράσματα, οι ερευνητές ανέλυσαν στοιχεία όπως τα ημερολόγια διατροφής και το ιατρικό ιστορικό 26.318 γυναικών ηλικίας από 35 έως 69 ετών, το 28% των οποίων ήταν χορτοφάγοι και το 1% βίγκαν. Διαπιστώθηκε ότι το 3% (822 γυναίκες) υπέστη κάταγμα ισχίου κατά το διάστημα των 22 ετών που διήρκεσε η έρευνα.

Ο λόγος που καταγράφεται μεγαλύτερος κίνδυνος κατάγματος στις χορτοφάγους παραμένει ασαφής. Οι επιστήμονες, ωστόσο, υποθέτουν ότι κάποιες γυναίκες που ακολουθούν χορτοφαγική διατροφή στερούνται πολύτιμα διατροφικά στοιχεία και ιδιαίτερα εκείνα που συμβάλλουν στην καλή υγεία των οστών και των μυών. «Το μήνυμα που θέλουμε να στείλουμε στις χορτοφάγους δεν είναι να αλλάξουν διατροφικές επιλογές, γιατί σίγουρα η χορτοφαγία ευνοεί πολλές πτυχές της υγείας, ενώ είναι θετική και για το περιβάλλον. Τους συνιστούμε, όμως, να χαράξουν με ιδιαίτερη προσοχή το διατροφικό τους πρόγραμμα, ώστε να μη στερούνται όλα εκείνα τα πολύτιμα στοιχεία που οι υπόλοιποι προσλαμβάνουμε με την κατανάλωση κρέατος και ψαριού», τονίζει ο δρ Τζέιμς Γουέμπστερ, από το βρετανικό πανεπιστήμιο που συντόνισε την έρευνα. Αξίζει να σημειωθεί ότι η χορτοφαγική διατροφή θεωρείται πολύ καλύτερη επιλογή συγκριτικά με την κρεοφαγική, καθώς μπορεί να μειώσει τον κίνδυνο εμφάνισης σακχαρώδους διαβήτη, καρδιαγγειακών νοσημάτων, παχυσαρκίας, αλλά και ορισμένων μορφών καρκίνου.

Λύση η ισορροπία

Αυτό που υποδεικνύει η πρόσφατη μελέτη περισσότερο από οτιδήποτε άλλο είναι η ανάγκη μιας ισορροπημένης διατροφής. «Κατά πάσα πιθανότητα, οι γυναίκες που ακολουθούν χορτοφαγική διατροφή, για τον έναν ή τον άλλο λόγο, και πιθανώς λόγω της περιορισμένης πρόσληψης κάποιων θρεπτικών συστατικών, έχουν πιο αδύναμα οστά και μικρότερη μυϊκή μάζα, δύο παράγοντες που προδιαθέτουν για κατάγματα ισχίου», καταλήγει ο δρ Γουέμπστερ. Το 90% των καταγμάτων σε ηλικιωμένους, που έχουν πιο εύθραυστο σκελετό, οφείλεται σε πτώσεις. Αυτοί οι τραυματισμοί, δε, συνήθως τους κάνουν ακόμη περισσότερο ευάλωτους.

Οι ερευνητές υποψιάζονται ότι οι χορτοφάγοι είναι πιθανότερο να έχουν μικρότερο σωματικό βάρος συγκριτικά με εκείνους που συστηματικά καταναλώνουν κρέας και κατά συνέπεια λιγότερο σωματικό λίπος, κάτι που μπορεί να λειτουργήσει προστατευτικά στην περίπτωση πτώσης στο έδαφος.

Καταληκτικά, ο δρ Γουέμπστερ επισημαίνει ότι, με βάση τα συμπεράσματα της έρευνας, οι χορτοφάγοι θα μπορούσαν να επιλέγουν τροφές όπως δημητριακά ενισχυμένα με σίδηρο και βιταμίνη Β12, ώστε να ενισχύουν την υγεία των οστών τους καθώς και να διασφαλίζουν ότι προσλαμβάνουν αρκετές πρωτεΐνες από τρόφιμα όπως οι ξηροί καρποί, τα όσπρια και παρόμοια διατροφικά είδη. Επίσης, υπογραμμίζει ότι είναι αναγκαία η εκπόνηση παρόμοιας μελέτης για να διαπιστωθούν τα αποτελέσματα της χορτοφαγίας και στους άνδρες όσον αφορά τον αυξημένο κίνδυνο κατάγματος ισχίου.

Η χορτοφαγία στερεί από τον οργανισμό πολύτιμα διατροφικά στοιχεία, ιδιαίτερα εκείνα που συμβάλλουν στην καλή υγεία των οστών και των μυών.

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK*

Η απόφαση της ΕΚΤ για νέα αύξηση των επιτοκίων

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αποφάσισε ομόφωνα την Πέμπτη νέα αύξηση στα βασικά επιτόκια κατά 75 μ.β., τη μεγαλύτερη στην ιστορία της. Στην επίσημη ανακοίνωσή της η τράπεζα ανέφερε ότι η αύξηση αυτή αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς την επίσπευση της μετάβασης από το ισχύον, ιδιαίτερα διευκολυντικό επίπεδο των επιτοκίων προς επίπεδα που θα διασφαλίσουν την έγκαιρη επαναφορά του πληθωρισμού στον μεσοπρόθεσμο στόχο του 2%. Αναμένει ότι θα προχωρήσει σε περαιτέρω αύξηση των επιτοκίων «σε αρκετές από τις επόμενες συνεδριάσεις», τις οποίες η πρόεδρος Κριστίν Λαγκάρντ προσδιόρισε αριθμητικά, ως περισσότερες από δύο –συμπεριλαμβανομένης αυτής του Σεπτεμβρίου– και λιγότερες από πέντε. Στόχος της ΕΚΤ είναι να συγκρατηθεί η ζήτηση και να αποτραπεί ο κίνδυνος συνεχούς αύξησης των πληθωριστικών προσδοκιών, καθώς ο δείκτης τιμών καταναλωτή, έπειτα από άνοδο σε νέο ιστορικά υψηλό επίπεδο τον Αύγουστο (9,1% ετησίως), ενδέχεται να ενισχυθεί περαιτέρω βραχυπρόθεσμα, λόγω της σημαντικής αύξησης των τιμών ενέργειας και των ειδών διατροφής, της υψηλής ζήτησης ιδίως σε τομείς της οικονομίας που επαναλειτούργησαν μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων κατά του κορωνοϊού, και των συνεχιζόμενων δυσλειτουργιών στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα.

Οι πληθωριστικές ανησυχίες της τράπεζας αντανακλώνται και στις νέες εκτιμήσεις της για τον δείκτη τιμών καταναλωτή, οι οποίες αναθεωρήθηκαν σημαντικά υψηλότερα και δείχνουν διατήρησή του πάνω από τον στόχο της ακόμη και έπειτα από διάστημα δύο ετών: 8,1% για το 2022 (από 6,8% τον Ιούνιο), 5,5% το 2023 (από 3,5%) και 2,3% το 2024 (από 2,1%). Σχετικά με τον ρυθμό μεγέθυνσης της οικονομίας, οι εκτιμήσεις για το ΑΕΠ του 2023 και 2024 αναθεωρήθηκαν επί τα χείρω, γεγονός που αποτελεί ξεκάθαρο μήνυμα ότι η ΕΚΤ είναι αποφασισμένη για τη διασφάλιση των συνθηκών σταθερότητας των τιμών μεσοπρόθεσμα παρά την αναμενόμενη επιβράδυνση της οικονομίας. Συγκεκριμένα, για το 2023 και το 2024 ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ αναμένεται στο 0,9% και 1,9%, αντίστοιχα, έναντι 2,1% και για τα δύο έτη που προβλεπόταν τον Ιούνιο.

Αντιδρώντας στο αποτέλεσμα της συνεδρίασης της ΕΚΤ, τα ευρωπαϊκά κυβερνητικά ομόλογα δέχθηκαν πιέσεις, ιδίως της μικρής διάρκειας, επηρεασμένα επίσης από την απόφαση της τράπεζας για προσωρινή αναστολή του ανώτατου ορίου του επιτοκίου 0% στην αποδοχή κρατικών καταθέσεων. Στις αγορές συναλλάγματος, το ευρώ κινήθηκε ανοδικά καταγράφοντας υψηλό τριών εβδομάδων 1,011 έναντι του δολαρίου, καθώς το αμερικανικό νόμισμα δεν κατάφερε να επωφεληθεί από τις νέες δηλώσεις του επικεφαλής της Fed που ενίσχυσαν τις προσδοκίες για τρίτη στη σειρά αύξηση των επιτοκίων κατά 75 μ.β. στην επόμενη συνεδρίαση στις 20-21 Σεπτεμβρίου.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Αποδοχές άνω του 1 εκατ. παίρνουν οι CEO μεγάλων εισηγμένων του Χ.Α.

Αυξήθηκαν κατά 17,6% συνολικά οι αμοιβές τους το 2021 συγκριτικά με το 2020

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ**

Διψήφια αύξηση κατέγραψαν το 2021 οι αμοιβές των διευθυνόντων συμβούλων και προέδρων των υψηλής κεφαλαιοποίησης εισηγμένων στο Χρηματιστήριο εταιρειών. Το χάσμα όμως, σε σχέση με τις αντίστοιχες απολαβές των μη εκτελεστικών μελών διοικητικού συμβουλίου, που προσφέρουν την ανεξάρτητη γνώμη τους στη διοίκηση των εταιρειών, παραμένει μεγάλο, όπως προκύπτει από τα στοιχεία των δημοσιευμένων εκθέσεων αμοιβών των εισηγμένων εταιρειών για το 2021, που επεξεργάστηκε η εταιρεία συμβούλων Better Future.

Ειδικότερα, ο μέσος όρος του συνολικού πακέτου αποδοχών των CEO ξεπέρασε, πέρυσι, το 1,1 εκατ. ευρώ, ποσό αυξημένο κατά 17,6%, σε σύγκριση με το 2020 και στο οποίο σημαντική συνεισφορά έχουν τα μπόνους και η διανομή κερδών στους διευθύντες συμβούλους με υψηλή απόδοση. Επίσης, η διάμεσος τιμή του πακέτου απολαβών (οι μισοί CEO έχουν υψηλότερες αμοιβές από τους άλλους μισούς των οποίων οι απολαβές είναι χαμηλότερες από τη διάμεσο τιμή) των διευθυνόντων συμβούλων στις υψηλής κεφαλαιοποίησης εταιρείες διαμορφώθηκε πέρυσι σε 453.516 ευρώ, ποσό που έχει υποχωρήσει κατά 20,7%, έναντι του 2020, σηματοδοτώντας ότι τα αποτελέσματα των περισσότερων εταιρειών ήταν χαμηλότερα των αναμενομένων. Επίσης, το ένα τέταρτο (25%) των διευθυνόντων συμβούλων είναι υψηλά αμειβόμενοι λαμβάνοντας συνολικές αποδοχές άνω του 1,3 εκατ. ευρώ. Σε ορισμένες από τις υψηλότερης κεφαλαιοποίησης εταιρείες καταγράφονται ετήσια πακέτα αποδοχών της τάξεως των 5 εκατ. ευρώ.

Σε ορισμένες εταιρείες οι αποδοχές άγγιξαν τα 5 εκατ. – Σε 35.000 ευρώ οι αμοιβές των μη εκτελεστικών μελών Δ.Σ.

Σημαντική αύξηση εμφανίζουν και τα πακέτα συνολικών αποδοχών των προέδρων των διοικητικών συμβουλίων στις εταιρείες υψηλής κεφαλαιοποίησης. Πέρυσι, δηλαδή, συγκριτικά με το 2020, κατά μέσον όρο οι απολαβές των εκτελεστικών προέδρων ενισχύθηκαν κατά 24,2%, σε 818.985 ευρώ, με τη μεταβολή να αποδίδεται, σε πολύ μεγάλο βαθμό, στη διανομή μπόνους και κερδών. Οπως προκύπτει από τα στοιχεία που επεξεργάστηκε η Better Future, οι μισοί πρόεδροι (διάμεσος) λαμβάνουν 307.500 ευρώ και ένας στους τέσσερις έχει αποδοχές 582.149 ευρώ τον χρόνο.

Στον αντίποδα, στα διοικητικά συμβούλια εταιρειών όπου οι πρόεδροι είναι μη εκτελεστικοί, και άρα δεν λαμβάνουν τυχόν επιπλέον αμοιβές, οι βασικές αποδοχές παραμένουν στα ίδια επίπεδα με την προηγούμενη χρονιά. Σε αντίθεση με την αύξηση των απολαβών των CEO και των εκτελεστικών προέδρων, στα μη εκτελεστικά μέλη των διοικητικών συμβουλίων, ο μέσος όρος των αμοιβών διαμορφώνεται σε 35.049 ευρώ και είναι μειωμένος κατά 13% συγκριτικά με το 2020. Βέβαια και στη συγκεκριμένη κατηγορία υπάρχουν μη εκτελεστικά μέλη με υψηλότερες αποδοχές, ενώ σε κάποιες εταιρείες οι αμοιβές ξεπερνούν τις 50.000 ευρώ. Επίσης, η θέση του προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου του διοικητικού συμβουλίου που καταλαμβάνεται από μη εκτελεστικά μέλη έχει πρόσθετες αμοιβές 20.000 ευρώ κατά μέσον όρο. Το απλό μέλος της Επιτροπής Ελέγχου συμπληρώνει με 10.000 ευρώ τις συνολικές αποδοχές του.

Αμοιβές CEO και προέδρων στις εισηγμένες υψηλής κεφαλαιοποίησης

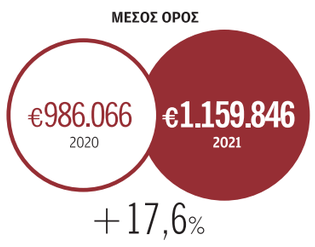

ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΥΡΩ	2020	2021
Διάμεσος τιμή*	571.849	**453.516**
Για το ¼ με τις **υψηλότερες** απολαβές	1.336.312	**1.370.761**
Για το ¼ με τις **χαμηλότερες** απολαβές	219.935	**338.530**

ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΥΡΩ	2020	2021
Διάμεσος τιμή*	265.837	**307.500**
Για το ¼ με τις **υψηλότερες** απολαβές	572.916	**582.149**
Για το ¼ με τις **χαμηλότερες** απολαβές	136.009	**206.907**

** Οι μισοί CEO έχουν υψηλότερες αμοιβές από τους άλλους μισούς, των οποίων οι απολαβές είναι χαμηλότερες από τη διάμεσο τιμή.*

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μεσαία κεφαλαιοποίηση

Στις εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης, οι αμοιβές των επικεφαλής είναι αισθητά χαμηλότερες, σε σύγκριση με αυτές στα blue chips. Ο μέσος όρος αποδοχών του διευθύντος συμβούλου τοποθετείται σε 428.573 ευρώ, ενώ το αντίστοιχο μέγεθος για τον πρόεδρο Δ.Σ. εταιρείας μεσαίας κεφαλαιοποίησης διαμορφώνεται σε 339.013 ευρώ.

Η έρευνα διαπιστώνει μια πρακτική άσκησης «ελέγχου» στο «διοικητικό προσωπικό». Κι αυτό επειδή περίπου οι μισές εταιρείες (48%) υψηλής κεφαλαιοποίησης διαθέτουν κοινή επιτροπή αποδοχών και υποψηφιοτήτων, που επιλέγει τις υποψηφιότητες για συμμετοχή στο διοικητικό συμβούλιο και προτείνει και τις αποδοχές, παρότι η νομοθεσία προβλέπει την ύπαρξη δύο επιτροπών. Η πρακτική αυτή ισχύει πλήρως στις εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης, με το σύνολο των εταιρειών της συγκεκριμένης κατηγορίας να έχουν κοινή επιτροπή αποδοχών και υποψηφιοτήτων.

Ελάχιστες γυναίκες

Αξιοσημείωτο είναι ακόμη το γεγονός ότι σε σύνολο 45 εισηγμένων εταιρειών υψηλής και μεσαίας κεφαλαιοποίησης, μόνο δύο γυναίκες καταλαμβάνουν τη θέση του διευθύνοντος σύμβουλου. Και λαμβάνουν αποδοχές χαμηλότερες σε σύγκριση με τη διάμεσο της αγοράς, δηλαδή λιγότερες από όσα εισπράττει το 50% του συνόλου των CEO. Αντίστοιχα, μόλις τρεις γυναίκες καταλαμβάνουν τη θέση του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου.

«Οι αμοιβές για όσους διοικούν μεγάλες εισηγμένες εταιρείες δεν είναι υψηλές σε σύγκριση με τη διεθνή πρακτική καθώς υπολείπονται από τα δεδομένα των περισσότερων αναπτυγμένων αγορών. Ωστόσο σε αρκετές περιπτώσεις συνδέεται η αμοιβή των ανώτατων στελεχών με τα αποτελέσματα των εταιρειών και την επίτευξη στόχων όσον αφορά την κερδοφορία και άλλων κρίσιμων συντελεστών ανάπτυξης.

Στρεβλώσεις

Προκαλεί εντύπωση ότι ανάμεσα στις υψηλότερες αμοιβές στελεχών περιλαμβάνονται επιχειρήσεις με χαμηλή κερδοφορία ακόμα και ζημίες. Αποδεικνύεται ότι υπάρχει μεγάλο περιθώριο εξορθολογισμού του συστήματος αμοιβών των διοικήσεων, ιδιαίτερα με την υιοθέτηση ESG κριτηρίων, ώστε να επιβραβεύονται αντικειμενικά στελέχη με πετυχημένα αποτελέσματα, έχοντας πάντα κατά νουν τη μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και ανάπτυξη της εταιρείας. Αυτό είναι το ζητούμενο όχι μόνο των μετόχων αλλά και της αγοράς που επιδιώκει ευρύτερη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη», σημειώνει ο επικεφαλής της Better Future Κρις Αμιράλης, σχολιάζοντας τα στοιχεία αμοιβών των διοικούντων μεγάλες εταιρείες.

Μικρές απώλειες παρουσίασε την Τρίτη το Χρηματιστήριο

Μικρές απώλειες παρουσίασε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε πτώση σε ποσοστό 0,27% κλείνοντας στις 74,27 μονάδες. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 παρουσίασε απώλειες κατά 0,25%, κλείνοντας στις 44,56 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος διαμορφώθηκε στις €260.384. Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, κέρδη παρουσίασε μόνο η Εναλλακτική Αγορά κατά 0,07%. Πτώση σημείωσαν ο δείκτης των Επενδυτικών Εταιρειών κατά 2,09%, των Ξενοδοχείων σε ποσοστό 4,30% και της Κύριας Αγοράς κατά 0,56%. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €189.582 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €1,345). Ακολούθησαν οι μετοχές της Logicom με €26.314 (άνοδος 0,58% – τιμή κλεισίματος €1,72), της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού με €12.946 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €2,58), της Atlantic Insurance με €9.610 (πτώση 1,23% - τιμή κλεισίματος €1,60) και της Petrolina (Holdings) με €7.990 (άνοδος 0,94% - τιμή κλεισίματος €1,07). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, πέντε κινήθηκαν ανοδικά, οκτώ πτωτικά και τρεις παρέμειναν αμετάβλητες. Οι συναλλαγές ανήλθαν σε 119. Εξάλλου, το Υπ. Οικονομικών ανακοίνωσε μέσω του ΧΑΚ ότι την 23η Σεπτεμβρίου 2022 θα λήξουν τα Γραμμάτια ΓΔ13Ζ22 - Γραμμάτια Δημοσίου 13 Εβδομάδων, 6η Έκδοση 2022 (24/06/2022 – 23/09/2022). Προσθέτει ότι η τελευταία ημερομηνία διαπραγμάτευσης των προαναφερόμενων Γραμματίων θα είναι η 19η Σεπτεμβρίου 2022. Επιπλέον, το Χρηματιστήριο ανακοίνωσε τη συνέχιση της αναστολής διαπραγμάτευσης των τίτλων της εταιρείας ALL Invest Securities Ltd (ΝΕΑ Αγορά), για επιπλέον δύο μήνες, δηλαδή μέχρι και τις 14 Νοεμβρίου 2022. Προσθέτει ότι η απόφαση αυτή λήφθηκε σύμφωνα με το Άρθρο 185 του περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμου, εφόσον εξακολουθούν να συντρέχουν οι λόγοι που επιβάλλουν τη συνέχιση της αναστολής διαπραγμάτευσης των τίτλων της εν λόγω εταιρείας, λόγω αναστολής της πληρωμής του τόκου των Ομολόγων και μη υποβολής της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης για το έτος που έληξε στις 31/12/2021.

Ξεπερνούν ακόμη και τα 100 εκατ. δολ. οι αμοιβές στη Wall

Σε δυσθεώρητα ύψη κινούνται οι αμοιβές των CEO μεγάλων εισηγμένων εταιρειών της Wall Street αλλά και κορυφαίων hedge funds, με τα ετήσια ποσά να υπερβαίνουν, σε ορισμένες περιπτώσεις, ακόμη και τα 100 εκατ. δολ., προκαλώντας «ίλιγγο» ακόμη και σε εκπροσώπους της Wall Street.

Σύμφωνα με το Bloomberg, οι συνολικές αποδοχές του νέου διευθύνοντος συμβούλου της Sculptor Capital Management Τζίμι Λεβίν φθάνουν ετησίως τα 100 εκατομμύρια δολάρια, και σε περίπτωση που τα αποτελέσματα του fund είναι πάνω από τον στόχο, τότε ενδέχεται να ανταμειφθεί με διπλάσιο ποσό. Σημειώνεται ότι η κεφαλαιοποίηση του hedge fund κινείται γύρω στο 1 δισ. δολ.

Οι αποδοχές ενός CEO του S&P 500 είναι 324 φορές πάνω από όσα παίρνει ένας εργαζόμενος σε αυτές τις επιχειρήσεις.

Οι υπέρογκες αποδοχές, που κάποτε ήταν σπάνιες, έχουν αρχίσει να πολλαπλασιάζονται, παρά την κριτική που ασκείται από διάφορες πλευρές.

Βέβαια, αυτή η αμοιβή προκάλεσε «ίλιγγο» σε διευθυντή του hedge fund που αποφάσισε να παραιτηθεί σε ένδειξη διαμαρτυρίας για το ποσό που έλαβε ο νεοπροσληφθείς διευθύνων σύμβουλος. Τα ποσά αυτά δεν προκαλούν πλέον έκπληξη, καθώς οι υπέρογκες αποδοχές, που κάποτε ήταν σπάνιες, έχουν αρχίσει να πολλαπλασιάζονται, παρά την κριτική που ασκείται από διαφορές πλευρές.

Σύμφωνα με το Bloomberg, η περυσινή χρονιά ήταν ίσως και η πιο «γενναιόδωρη» όσον αφορά τις αμοιβές υψηλόβαθμων στελεχών που διευθύνουν ορισμένες από τις μεγαλύτερες εισηγμένες εταιρείες στον κόσμο. Τα στελέχη πάνω από 30 εισηγμένων εταιρειών λάμβαναν αμοιβές που ξεπερνούσαν μέχρι το τέλος του 2021 σε αξία τα 100 εκατομμύρια δολάρια, αναφέρει το Bloomberg Pay Index, με τους δέκα πιο υψηλά αμειβόμενους να παίρνουν πάνω από 200 εκατ. δολ. Για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά τη μεγάλη διαφορά έκανε ο επικεφαλής της Tesla Ελον Μασκ, ο οποίος μέχρι τώρα έχει λάβει 11 από τις 12 δόσεις των δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών, με αποτέλεσμα να προσθέσει 78 δισεκατομμύρια δολάρια στην προσωπική του περιουσία και να γίνει ο πλουσιότερος άνθρωπος στον πλανήτη.

Στο ίδιο μήκος κύματος, η J.P. Morgan και η Goldman Sachs έδωσαν πέρυσι ειδικές αμοιβές αξίας πολλών δεκάδων εκατομμυρίων δολαρίων στους διευθύνοντες συμβούλους καθώς και σε άλλους επικεφαλής των τραπεζών. Σε έκθεσή του ο αμερικανικός σύνδεσμος AFL-CIO επεσήμανε πως κατά την προηγούμενη χρονιά η αμοιβή ενός διευθύνοντος συμβούλου εταιρείας που είναι στο S&P 500 σημείωσε κατά μέσον όρο άνοδο 18% στα 18,3 εκατ. δολ., δηλαδή 324 φορές πάνω από το ποσό που έλαβε ένας απλός εργαζόμενος σε αυτές τις επιχειρήσεις. Μάλιστα, από το ξέσπασμα της πανδημίας η έρευνα έδειξε ότι αυτό το ποσοστό ενισχύθηκε κατά 23%.

Αναλύσεις συμβούλων επιχειρήσεων έδειξαν πως οι αυξήσεις για τους περισσότερους CEO προήλθαν από τις υψηλότερες τιμές των μετοχών καθώς και τα καλύτερα εταιρικά αποτελέσματα. Βέβαια, η φετινή βουτιά των μετοχών, εάν συνεχισθεί, ενδέχεται να πλήξει τις αποδοχές τους και να λάβουν ένα μικρό ποσοστό από τις αμοιβές που αναφέρουν τα συμβόλαιά τους.

Σπανίως ορισμένες φορές αυτές οι υπερβολικά υψηλές αμοιβές κάνουν ακόμη και κάποιους διευθυντές να αισθανθούν κάπως άβολα. Ενδεικτικά, όπως αναφέρει το Bloomberg, τον περασμένο Νοέμβριο ο Τζ. Μόργκαν Ρούτμαν παραιτήθηκε από το Δ.Σ. του hedge fund Sculptor γράφοντας επιστολή με την οποία ασκούσε κριτική στην ευνοϊκή αντιμετώπιση που είχε ο κ. Λέβιν, καθώς και στο πακέτο αμοιβής που του δόθηκε. Η δε επιστολή περιελάμβανε έκθεση από εξωτερικό σύμβουλο που χαρακτήριζε την αμοιβή του κ. Λέβιν «υπερβολικά σπάνια».

Deloitte.

Στην Deloitte παρέχουμε στους πελάτες μας ευρύ φάσμα απόψεων, ικανοτήτων και δημιουργικότητας, που απαιτούνται για την επίτευξη αποτελεσμάτων με θετικό αντίκτυπο.

© 2022 Deloitte Limited

Connect for impact.

www.deloitte.com/cy